

Godin Ziam Fer Onger Akabar Akinafarim

O

Onger Akaba

Akar faragha zuim

Akinafarir kam, a Israelian Onger Akaba itir akinafarim. Onger akar akinafarir kamin itir maba, me Jerusalemin nguibamin ikia Godin Dipenimin da bange. Ezi onger akar kabar maba, gumazamiziba uari osimtiziba ikia, Godin ziam fer dughiamin dar gun migei.

En ganganimin, gumazir aviriba ti onger akar kaba dughiar vamiran da osirizir puvati. Me dughiar igharaz igharazibar kamagh ami. Ezi gin gumazir igharaziba da akuvagha akinafarir vamira gami.

Onger akar kaba ko God ko migeir arazir kaba, dar nighnizir aviriba iti. Akinafarir kamin aven akar kaba iti:

onger akar Godin ziam feba,

ko uan arazir kuraba bagh God ko mikimti a da gin amangamin akaba,

ko osimtiziba ko mizaziba izir dughiamin, akurvazim bagha God ko migeir akaba,

ko atrivim amisivamimin dughiar ekiabar onger akaba,

ko nighnizir gavgavimin gun Godin mikimamin ighi-aba,

ko onger akar God minamamiba,

ko uan navir kuraba ko osimtiziba agivsi God ko migeir arazim,

ko God ko mikimti an apanibagh asighasighamin arazim,

ko onger akar gumazamiziba da baragh dar migirigiabar gin mangamiba.

God ko miġeir arazir kaba ko onger akar kaba, da gumazamiziba e itir ikirimirir kam bar ada avaragha dar gun miġei. En dughiar e bar akongeziba iti, en dughiar e osimtiziba isiba iti. En dughiar e igiabara itiba iti, en dughiar e ghuramiba iti. E dughiar mabar arei, egha dughiar mabar en naviba dera. Onger Akabar Akinafarir kam, a ikirimirir e datirighin itir ikiamin dughiaba ko magh ghu, egha fomira iza datirikin onger akar kaba Godin gumazamizibar nighniziba gavgavim dagh aniga, egha men ikirimirimin men akurvasi.

Akinafarir namba 1*

1

(Onger Akaba 1--41)

Godin damazimin derazir gumazamiziba ko, gumazamizir arazir kurabagh amiba

- ¹ Gumazamizir kamaghin amiba, me bar akongegh:
me gumazamizir arazir kurabagh amibar akaba
baragha men gin aruir puvatigha,
tuavir gumazamizir kuraba zuiba, me men gin zuir
puvatigha,
Godin akaba batogha da dipovir gumazamiziba ko,
apiaghirir puvati.
- ² Gumazamizir kaba, bar Ikiavira Itir Godin Arazibagh
ifongegha,
dimagariba ko aruebar dar gara pamtem dagh nigh-
nighavira iti.
- ³ Me mati temem, me dipar miriamin anekara.

* 1:: Hibrun akamin aven, me Onger Akabar Akinafarimin 5plan otevivagh ami, me dar bora ghaze, 5plan akinafariba. 1:1: Onger Akaba 26:4; Aghuzir Akaba 14:15 1:2: Josua 1:8; Onger Akaba 119:1; 119:35; 119:47; 119:92 1:3: Aisaia 3:10; Jeremaia 17:8; Esekiel 47:12

A uan dughiamra bava, dafariba midir puvati.
 Kamaghira, bizir me amiba bar, da
 deraghavirama otifi.

⁴ Ezi gumazamizir arazir kurabagh amiba, me kamaghin
 ikian kogham.

Bar puvati.

Aminim raizin misevibagh ivarazi da zui moghin, bizir me
 amiba deragh otivan kogh,
 dagheba dar puvatigh pura mangam.

⁵ Kamaghira, gumazamizir arazir kurabagh amiba,
 God uan kotiamin me batuegh ivezir kuram me
 daningti,
 me Godin damazimin derazir gumazamizibar
 saghon ikiam.

⁶ Guizbangira, gumazamizir Ikiavira Itir Godin damazimin
 deraziba,
 a me geghuv deragh men ganam.

Eghti gumazamizir arazir kurabagh amiba,
 me bar ikuvigh ovegham.

2

God atrivim ginaba

¹ Manmaghiram amizi, Kantrin Igharazibar Gumazamiz-
 iba, akaba batozir arazim damuasa uariv gei?
 Manmaghiram amizi, ikizir igharazibar gumazir da-
 paniba, arazir kurabar amuasa uari ko akam mi-
 soke?

Men akar kabar daghetam, otoghan kogham.

² Nguazir kamın itir atriviba, midorozim bagha uari akufi.
 Ikiavira Itir God ko atrivir a ua bagha inabazim,

gumazir dapaniba aning dikabinasa tuaviba
buri.

Me kamaghin migia ghaze,

³“Aning e ikezir senba e da aghorarigham.

Benir aning e ikezir gavgavir kaba, e da firigham.”

⁴Ekiam uan Nguibamin atrivir dabirabim gaperaghav ikia,
me dipova men ingaravati.

⁵A me bagha navim bar an ikuvizi, an Akar Gavgavim me
migei.

Ezi an adarir ekiar kam me gamima, me bar atiatima,
a me migia ghaze,

⁶“Ki uabi gumazir atrivimin ikiamin kam amisevegga gifa.

Ki uabi a isa Saionin Mighsiar ua bagha inabazimra
anefazi,
an aperaghav iti.”

⁷Ezi atrivim kamaghin migei,

“Ki datirighin Ikiavira Itir God na mikemezir bizibar gun
mikimam.

A ghaze, ‘Ni nan otarim, ezi datirighin ki nin afezi-
amin oto.’

⁸Ni nan azaraghti ki ikiziba bar ni daningam.

Ni nguazir kamın itir kantriba bar me gativagh men
ganam.

⁹Ni uan agharir gavgavimin men suiragh men ganam.

Ni me abighti, me nguazir mineba biaghiri moghin
bighiregh,
mizumzuiaribar iregham.”

¹⁰Kamaghin amizi, ia atriviba,

2:4: Onger Akaba 37:13; 59:8; Aghuzir Akaba 1:26 **2:7:** Aposel 13:33;
Hibru 1:5; 5:5 **2:8:** Onger Akaba 72:8; Daniel 7:13-14; Jon 17:4-5 **2:9:**
Onger Akaba 89:23; Akar Mogomem 2:26-27; 12:5; 19:15

ia kuariba arigh oregh nighnizir aghuim iniam.
 Ia nguazimin gumazir dapaniba,
 ia akar kam baregh deravira uari bagh ganam.
¹¹ Ia uari isi God danigh, egh an apengan iki.
 Egh agorogem sara bar atiatingigh.
¹² Ia uari amiragh teviba apirigh magiri,
 an dagarimningin tor.
 Puvatighti, an adarim zuamirama otoghti ia
 arimighiregham.
 Guizbangira, an aningagheghti an aningagharim
 zuamirama otogham.
 Eghti gumazitam God bagh izi an aven modogh,
 nighnizir gavgavim an iki bar akuegham.

3

Gumazir mam mizaraghara gavgavim iniasa God ko migei

Devit uan otarim Apsalomin arav ghugha, dughiar kamin ighiar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, nan apaniba me bar aviraseme.
 Me nan apanim gamua egha pazavira na gami.

² Men aviriba na migia ghaze,
 “God nin akuraghan kogham.”

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

³ Ezi men akar me migeir kam a guizbangira puvati.

Ikiavira Itir God, nirara nan midorozir oramin min
 iti, ezi ki nin uabi modi.

Nirara nan akurvazima ki uan apaniba abiri.

Ni nan osimtiziba agevima, ki tughavagvaghavira
iti.

⁴ Ki uabin akurvaghasa Ikiavira Itir Godin dei.
Ezi a uan mighsiar ua baghavira inabazimin ikia
na baragha nan akurvasi.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

⁵ Ki misiamin akuava onganigha, egha gin osegha bar
deravira iti.
Bar guizbangira, Ikiavira Itir God bar deravira nan
gari.

⁶ Nan apanir 10,000pla danganiba bar na ekiaru,
ezi ki men atiatir puvati.

⁷ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni dikavigh izi nan
akuragh.
Guizbangira, ni mati gumazim uan apanibar kovi-
abav sozi moghin, ni nan apaniba aghumsizim me
ganidi.
Ni mati gumazim uan apanibar atariba apirizi moghin,
ni gumazir kurar kaba abiri.

⁸ Ikiavira Itir God, ni uabira en akurvagha uam e ini,
ezi bizir katam bar e gasighasighizir puvati.
Ni bar deraghavira uan gumazamizibagh ami.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

3:4: Onger Akaba 4:3; 43:3 **3:6:** Onger Akaba 23:4; 27:3; 118:10-13

3:7: Jop 16:10; Onger Akaba 22:21; 57:4; 58:6 **3:8:** Onger Akaba 28:8;
29:11

4

Gumazim dimagarimin gavgavim iniasa God ko migei
Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim, gumazibav
geima, me gitabav sosi.

¹ O God, nan Akurvazir Gumazim, ni nan akuragha nan
apaniba abira,

ezi ki nin dei, ni nan akuragh.

Fomira osimtizir bar ekiam nan itima, nan navim bar na
baseme,

ezi ni nan akurazi osimtizim datirighin gifa.

Ni datirighin nan apangkuvigh nan dimdiam
barakigh.

² O gumaziba, dughiabar manmaghin, ia akar aghumsiziba
na gasi nan ziam gasighasivira ikiam?

Egh dughiabar manmaghin, ia nguazir kamin bizir
kinibagh ifueghvira ikiam?

Ia dughiabar manmaghin arazir ifavarim gi-
fueghvira ikiam?

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

³ Ia akar kam bar deragh a gifogh.

Gumazamizir Ikiavira Itir Godin apengan itiba, God
ua baghavira me ginaba.

Ezi ki an diazi, a nan azangsizim barasi.

⁴ Ia atar uari bagh gan, egh arazir kuratam damuan marki.

Ia uan misiabagh ireghiv iki,

migirigiar kam ginighnigh uan akabar kumigh.

4:1: Onger Akaba 17:6; 18:6; 18:18-19 **4:3:** Onger Akaba 6:8-9; 50:5;
135:4 **4:4:** Onger Akaba 77:6; 119:11; Efesus 4:26

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ Ia nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikiva,
ofan a ifongezibar amu.

⁶ Gumazamizir aviriba bizir aghuibar gan, bar akueghasa
ifonge.

O Ikiavira Itir God, nin guamin angazangarim e
gisirazi moghin,

ni bar e gifuegh en boroghira iki, egh en
apangkuvigh en akurvagh.

⁷ Wit ko wainin oviziba azenibar aghua bar puvira bema,
gumaziba da bagha bar akonge.

Ezi ni na gamizi ki ni bagha bar akongezir arazim,
nan navir averiam bar a gizivagha,

wit ko wain gifongezir arazim guizbangira bar a
gafira.

⁸ Ki misiamin ghua atiatir puvatighava akui.

Ikiavira Itir God, nirara deragha na akumakua nan
garima,

ki deraghvira ikia atiatir puvati.

5

Gumazim deragh uabi geghuvasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

Ezi gumazir onger akar kamin faragha zuim gumazibav
geima me itabagh ivi.

¹ O Ikiavira Itir God,
ki ni ko migeir migirigiaba ni da baragh,

4:5: Godin Araziba 33:19; Onger Akaba 51:19; 62:8 4:6:
Diboboniba 6:26; Jop 7:7; 9:25 4:7: Onger Akaba 97:11-12; 119:14;
119:72 4:8: Jop 11:19; Onger Akaba 16:9

egh kuarim atigh nan ararem baragh.

² Ni nan atrivim ko nan God,
ki ni ko migei,

ni nan ararem baragh.

³ O Ikiavira Itir God, ki mizarazibar ni ko migeima, ni na
barasi.

Aruem anadir dughiaabar ki ni ko migei.

Kar mati nan ofa ki a isa ni ganidi,

ezi ni datirighin na ikarvaghasa ki ni mizua iti.

⁴ Ni Godin arazir kurabagh ifongezir puvatizim.

Kamaghin, gumamazir arazir kurabagh amiba
nin boroghin ikian kogham.

⁵ Gumamazir uarira uari feba, me nin damazimin ikian
kogham.

Ezi gumamazir arazir kurabagh amiba, ni bar me
gifongezir puvati.

⁶ Gumamazir ifavaribagh amiba, ni me gasighasisi.

Egha gumamazir gumazibav sozi me ariagheriba ko
ifavaribagh amiba,

ni bar men aghua.

⁷ Ni zurara nan apangkufi, kamaghin, ki nin Dipenir
miriamin aven mangam.

Ki dipenir ni ua bagha inabazimin izi,

nin atiatigh uan tevimning apirigh nin ziam
fam.

⁸ O Ikiavira Itir God, nan apaniba bar avirasemegha na
gasighasighasa.

Kamaghin ni nan aku mangiti,

5:2: Onger Akaba 3:4; 65:2 5:3: Onger Akaba 30:5; 88:13; 130:6 5:5:
Habakuk 1:13 5:6: Onger Akaba 55:23; Akar Mogomem 21:8 5:7: 1
Atriviba 8:29-30; Onger Akaba 132:7; 138:2 5:8: Onger Akaba 24:4-5; 27:11

ki nin guizin arazimin tuavimin gin mangam.

⁹ Nan apaniba, me guizin akam bar a gifozir puvati.
Me gumazir igharaziba me gasighasighasavira nigh-
nisi.

Men akatoriba mati gumazamizibar moziba akaba akari;
me migeima ovevem otifi.

Gumazamiziba me baragh men gin mangisi,
me ifavarir akar bar isingtizibav kimam.

¹⁰ O God, ni men arazir kuraba tuisigh ivezir kuram me
daning.

Ni men nighnizir kurar kabagh iraghti, me bar on-
ganigh.

Me arazir bar kurar aviribagh amua nin akam batosi,
kamaghin ni me batueghti me nin saghon iki.

¹¹ Egh gumazamizir ni bagha iza nin aven modiba,
ni me ateghti me bar akongegh.

Gumazamizir ni ativagha gariba, men naviba deraghti,
me ighiabar amu bar akongegh.

Gumazamizir bar ni gifongeziba,
me bar akongegh nin ziam fi.

¹² O Ikiavira Itir God, gumazamizir nin akamin gin zuiba,
ni bar deraghavira me gami.

Nin ifongiam oramin min me avaragha me modima,
me bar deraghavira iti.

6

Gumazim osimtizim ikia uabin akurvaghasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kamın faragha zuim, gita gikarang ongasa me mikeme.

¹ O Ikiavira Itir God, ni adarim iki pamenten na mikiman marki.

Nin navim ikuvighti,
ni ivezir kuram na daningan marki.

² O Ikiavira Itir God, ki bar osemegha ua gavgaviba puvati,
ezi ni nan apangkufigh.

Nan gavgaviba bar gifa,
eghti ni gavgavir igiam na daningighti ki ua der-
agham.

³ O Ikiavira Itir God, nan navim osimtizir ekiam a itaragha ghuaghiri.

Ezi dughiaba manmaghin,
osimtizir ekiar kam nan navir averiamin ikivira ikiam?

⁴ O Ikiavira Itir God, ni iragh izi
nan akuragh ua na inigh.

Nin apangkuvim zurara ikia mamaghira iti,
ni uan apangkuvim ginirigh nan akuraghti
ki ovengan kogham.

⁵ Gumazamizir oveaghueziba,
me ua ni ginighnizir puvati.

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin,
tina ua nin ziam fam?

6:1: Onger Akaba 38:1; Jeremaia 10:24 **6:2:** Onger Akaba 41:4; Hosea 6:1 **6:3:** Onger Akaba 90:13 **6:5:** Onger Akaba 88:11; 118:17; Aisaia 38:18

- ⁶ Ki dia ghuavti, nan gavgaviba bar gifa.
 Nan temeriba zurara dimagaribar nan misiam giri,
 ki ara ghuav itima,
 nan dapanir aghoghonim bar kumkumi.
- ⁷ Nan apanir aviriba iti,
 kamaghin amizi, ki dughiabar aziavira iti.
 Nan damazimning nan bezi,
 ki deragha bizibar garir puvati.
- ⁸ Ikiavira Itir God nan azirakam baregha gifa,
 kamaghin, ia gumazir arazir kurabagh amiba,
 na gitagh.
- ⁹ Ki uabin akurvaghasa Ikiavira Itir God ko migeima,
 a na baregha gifa.
 Ki a ko migeir migirigiaba, a da baregha gifa.
- ¹⁰ Nan apaniba osimtizir ekiam inigh,
 bar aghumsigh atiatigham.
 Me zuamira na ategh onganigh ari
 tintinibar mangegham.

7

Gumazim osimtizim ikia God ko migei

Benjaminin adarazir gumazir mam an ziam Kus, an arazir
 mam gamizi, Devit a basemegha onger akar kam osiri.
 A God ko migia a bange.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni nan God,
 ki ni bagha iza nin uabi apazagha uan apanibar modo.
 Ni nan akuraghti, nan apanir nan agintiziba na misueghti,
 ki aremeghan kogham.
- ² Puvatightima, laion gumazim gasighasizi moghin,

me na gasighasigh nan mikarzim abighirarigham.
 Me na gekuigh mangighti,
 gumazir nan akuragh na iniamiba puvatigham.

³ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ki arazir kuram
 damigham,
 o gumazir igharazitam gasighasigham,
⁴ o ki uan namakam gifaragh puram akatam a gasam,
 o ki arazir kuramin pura uan apanim damighti,
⁵ ni nan apanibar amamangatighti, me nan agiragh nan
 suiragh.
 Egh na dikabiragh magiri nan mikarzim bar a
 gasighasigh,
 anetighti a pura nguazim girighiv iki.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

⁶ O Ikiavira Itir God,
 ni aningaghegh dikavighasa ki ifonge.
 Apaniba bar aningaghegha na misosi,
 ni izi nan akuragh.
 O nan God, ni gumazibar araziba tuisighamin dughiam
 amisefe,
 kamaghin ni dikavigh izi nan akuragh.
⁷ Ni bar ikiziba akuvaghti, me ni okarigh.
 Egh ni uan atrivir dabirabir pin itim daperagh
 bar me gativagh men gan.
⁸ O Ikiavira Itir God, ni gumazamizibar araziba tuisisi.
 Ni fo, ki guizin arazir aghuibara ami.

Kamaghin amizi, ni nan araziba tuisighamin
dughiamin nan akuragh.

⁹ O God, ni bar Godin aghuimra.

Ni gumamaziziba bar men navir averiaba ko nighniz-
iba tuisisi.

Ni gumamazizir kurabar arazir kuraba bar ada gifagh.

Egh nin damazimin derazir gumamaziziba,
ni me damuti, me tugh gavgafigh.

¹⁰ God nan oramin min,

na geghuva nan garir gumazim.

Gumamazizir an akam baragha an gin zuiba,

a men akurvagha ua me isi.

¹¹ God guizin arazimra gumamazizibar araziba tuisisi.

Gumamazizir arazir kurabagh amiba,

a zurara me dikabira ivezir kuram me ganidi.

¹² Gumazim uan navim giraghan koghti,

God uan midorozir sabam aminam.

Egh a uan barir pim dafagh midorozim bagh
mizuam ikiam.

¹³ A gumazir kurar kabav sueghti me aremeghasa

uan midorozir biziba akirigha gifa.

An afuzir aviba itiba men akuighav iti.

¹⁴ E gari, gumazir kuram arazir kuram damuasa uan
nighnizim akirigha gifa.

A zurara ifarava, osimtizir kabagh amima da oti-
vavira iti.

7:9: Onger Akaba 34:21; 40:2; 94:23; Akar Mogomem 2:23 **7:10:** Onger
Akaba 18:2; 18:30; 97:10-11 **7:11:** Onger Akaba 50:6; 90:9 **7:12:** Godin
Araziba 32:41-42; Onger Akaba 64:7 **7:13:** Onger Akaba 18:14;
45:5 **7:14:** Jop 15:35; Aisaia 59:4; Jems 1:15

- ¹⁵ A gumazir igharaziba mozir torir kamın magirasa, me bagh a gikui.
Egha a uabi mozir torir a kuizir kam giraghu.
- ¹⁶ Kamaghira, osımtızir an amızim, anarırım avaragham.
Akam adariba ko, midorozir a igharaz darazi damuasava amiba,
da raghirigh anarırım asıghasıgham.
- ¹⁷ Ikiavira Itir God a bar guizbangira dera,
kamaghın ki bar a minabagham.
Ki Godın Bar Pın Itimın ziam fıva,
a bagh ighiaba bangam.

8

- Godın* ziar ekiam ko gumazibar ziar aghuim
Devit onger akar kam osiri.
Gumazir onger akar kamın faragha zuim gumazibav kemezi, me Getin nguibamin ingarizir gita inigha a gikararai.
- ¹ O Ikiavira Itir God, ni en Ekiam.
Nguazir kamın nguibaba bar dar gumazamiziba,
nın gavgavimın gara ziar ekiam ni ganidi.
Ezi nın ziar ekiam bar overiam gizıfa.
- ² Borir bar iririviba uaghan nın ziam fe.
Nın apaniba ko, nın akam batozir darazi ni men tuavim apırasa,
dıvazir bar gavgavim ati.
- ³ Ki kogha pın overiar ni uan dafarimın ingarizimın gara,
egha uaghan iakinim ko mikovezir uan danganir ni me arıghızibar gari,

7:15: Onger Akaba 57:6 **7:16:** Onger Akaba 140:9-11 **8:1:** Onger Akaba 113:4; 148:13 **8:2:** Onger Akaba 44:16; Matyu 21:16; 1 Korin 1:27
8:3: Onger Akaba 111:2

⁴ ki kamaghin nighnigha ghaze,
e gumazamiziba ti manmaghiram amizir biziba, ezi
ni mighigha e ginighnisi?

E pura biziba.

Manmaghiram amizi, ni bar puvirama e ginighnisi?

⁵ Ni uabi en ingarigha, e isa uabin apengan e ati.

Ni gavgavim ko ziar ekiam isa e ganiga e afazi,
bizir ni ingariziba bar en apengan iti.

⁶ Bizir ni ingarizir kaba bar,

ni dagh ativagh dar ganasa e amisefe.

Biziba bar moghira ni da isa

e gumazamiziba en suemningin apengan da ariki.

⁷⁻⁸ Bizir kaba bar moghira:

Sipsipba, bulmakauba, asizir ruarimin itiba ko,

overiamin itir kuaraziba,

ongarimin osiriba ko ongarimin aven aruir biziba,

da bar en apengan iti.

⁹ O Ikiavira Itir God, ni en God.

Nguazir kamın nguibaba bar dar gumazamiziba,

nin gavgavimin gara ziar ekiam ni ganidi.

9

Gumazim Godin guizin arazir bagha a minabi

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akar kamın faragha zuim, a gumazamiz-
ibav kimti, me Almut Labenin tiarimin gin mangi ighiar
kam bangam.

¹ O God, ki uan navir averiamin ni minabaghasa.

Ki ni amir ingangarir aghuir kaba bagh gumazamiz-
ibav kimasa.

8:4: Jop 7:17-18; Onger Akaba 144:3; Hibru 2:6-8
Korin 15:27; Efesus 1:22; Hibru 2:8

8:6: Jenesis 1:26-28; 1

² Ki ni ginighnigh ni bagh ongi
bar akuegham.

O Godin Bar Pin Itim, ki ni bagh ongi
egh ziar ekiam ni daningam.

³ Nan apaniba nin ganigha ara ghua,
nin damazimin daghiregha bar ariaghire.

⁴ Ni uan atrivir dabirabim gaperagha
guizin arazimin gumamazizibar araziba tuisisi.
Egha nan araziba guizin arazimin da tuisigha ghaze,
ki osimtiziba puvati.

⁵ Ni Kantrin Igharazibar Gumamazizibar araziba tuisigha
gifa.

Gumamazizir kuraba, ni bar me gasighasigh men
ziaba angarighti,
gumamaziziba me ginighnighan kogham.

⁶ Ni bar apanibagh asighasigha gifa,
eghti me ikuvigh iki mamaghira ikiam.

Men nguibar ekiaba sara, ni bar dagh asighasigha gifa,
eghti gumazitam ua me ginighnighan kogham.

⁷ Ezi Ikiavira Itir God zurara uan atrivir dabirabim daper-
aghav iki mamaghira ikiam.

A guizin arazimin gumamazizibar araziba tuisigham.

⁸ A uan guizin arazir kabar gin ghua gumamazizibar
araziba tuisisi.

A uan arazir aghuimin gumamazizibagh ativagha
men gari.

⁹ Ikiavira Itir God osimtiziba itir gumamaziziba bagha
dipenir gavgavir mamin min iti.

9:2: Onger Akaba 5:11; 83:18 **9:5:** Godin Araziba 9:14; Aghuzir
Akaba 10:7 **9:7:** Onger Akaba 102:12; 102:26; Hibru 1:11 **9:8:** Onger
Akaba 96:13; 98:9 **9:9:** Onger Akaba 37:39; 46:1; 91:2

Eghti apaniba osimtizibar aningamin dughiabar,
me an aven mangegh muegham.

¹⁰ O Ikiavira Itir God, gumazamizir ni bagha iziba,
ni akirim giragha me gasir puvati.

Kamaghin gumazamizir ni gifoziba,
me nighnizir gavgavim nin iti.

¹¹ Ikiavira Itir God, Saionin nguibamin ikia
uan atrivir dabirabim gaperaghav iti.

E a bagh ongiva an ziam fam!

E Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin iki,
arazir an amizibar gun mikimiva an ziam fam.

¹² Ikiavira Itir God, gumazamizir mizaziba isiba, a me
ginighnisi.

A me baragha uan kuarimning dukuir puvati.

Gumazamizir arazir kurabar me gamiba,
a men arazir kuraba ikarvasi.

¹³ O Ikiavira Itir God, ni nan apangkufigh!

Apaniba na garizir osimtiziba ni dar gan.

Ki bar ovengasava amir dughiabar,

ni nan akurvagha ua na isima ki deraghavira iti.

¹⁴ Kamaghin amizi, ni na gamizir biziba,

ki bar dagh eghan nin ziam fam.

Ni ua na inizir bizim bagh, ki Saionin nguibamin tiar
akamin tughiv iki,

bar akuegh an gun mikimam.

¹⁵ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba en suighasa, nguaz-
imin toribagh tui.

9:10: Godin Araziba 31:6-8; Onger Akaba 37:25; 70:4; 91:14

9:11: Onger Akaba 107:22 **9:12:** 2 Samuel 4:11; Onger Akaba 9:18; 10:17;

22:24; 37:25; Aisaia 49:14-15; Hibru 13:5 **9:14:** Onger Akaba 13:5; 20:5; 35:9

9:15: Onger Akaba 7:15; 94:23; Aghuzir Akaba 5:22; 26:27

Egha me uari dagh iraghue.
 Me en suighasa azuaziba guizi,
 azuaziba merara suiki.
¹⁶ Ikiavira Itir God, guizin arazimin gumazamiziba tuisizir
 dughiamin,
 a uan arazir aghuim akakasi.
 Gumazamizir kuraba, igharaz darazigh asighasighasa
 amir biziba
 meraram asighasisi.
 (Ni akar kam ginighnigh kuarimin aven bar
 aghumra ighiam damu.)
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

¹⁷ Gumazamizir kuraba ko Kantrin Igharazibar Gumaza-
 mizir akirim ragha God gasaraziba,
 me bar moghira mangi Gumazamizir Oveaghuezibar
 Nguibamin ikiam.

¹⁸ Dughiabar zurara, God onganarazibagh amir gumaza-
 mizibagh nighnighavira iti.
 Gumazamizir osimtiziba itiba, me nighnizir gav-
 gavim ikia kamaghin fo,
 God men akurvaghm.

A me ateghti
 me puram a mizuam ikian kogham.

¹⁹ O Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi.
 Ni nguazimin gumazamiziba ateghti,
 me gavgavigh ni gafiraghan marki.
 Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar amighti,
 me nin kotin aven nin damazimin tuifigh.

Egh ni guizin arazimin men araziba tuisigh.
²⁰ O Ikiavira Itir God, ni me damighti me bar atiatingigh.
 Ni Kantrin Igharazibar Gumamaziziba kamaghin me
 damighti,
 me bar fogh suam me gavgaviba puvati,
 me pura bizir kiniba.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

10

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei*

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni manmaghsuavira nan saghuiamin
 tughav iti?
 Ki osimtiziba itir dughiabar, ni manmaghsuavira nan
 modi?
- ² Gumazir kuraba uari fa,
 egha gumazir onganarazibagh amibagh
 asighasighasa men agintisi.
 Ni me damighti, me nguazir torir gumazir igharaziba
 magirasa kuiziba,
 me uari dar magiri.
- ³ Gumazir kuram uabi fa,
 uan navir averiamin aven itir arazir kurabagh ifonge.
 Gumazir bizir aviribagh ifongezim,
 an akar kurabar Ikiavira Itir God miyava, akirim
 ragha a gasi.
- ⁴ Gumazir kuram ifaghata ghaze, ki bar bizibagh fo.
 A ghaze, ki nighnizir aghuir aviriba iti.

9:20: Onger Akaba 62:9; Aisaia 31:3; Esekiel 28:2 * **10:** Gumazir
 maba ghaze, Onger Akabar Akinafarimin sapta 10, a sapta 9in
 akinafarir otevir mam. **10:2:** Onger Akaba 7:16; 9:15; Aghuzir
 Akaba 5:22 **10:3:** Onger Akaba 94:4; Rom 1:32 **10:4:** Onger Akaba
 14:1-2; 53:1

- Egha God ginighnizir puvati.
 A ghaze, “God, arazir kurar ki amibar gari puvati.
 A nan arazir kaba ikaraghan kogham.”
- ⁵ Gumazir kam amir biziba, da bar deraghavirama otifi.
 Egha a ifaghata, bar tong nin nighnizibagh fozir puvati,
 egha uan apaniba men apanim gami.
- ⁶ A uabira uabi ginighnigha ghaze, ki tugh a gavgafi.
 Bizitam bar na munamadaghan koghti,
 ki osimtizitam batoghan kogham.
- ⁷ An atamra paza bizibav giava, gumazamizir igharazibagh asighasighasa migei.
 A gumazamizibar amuti me atiatingasa, bizibar me gifara atamra migei.
 An arazir kuraba ko osimtizibar amuti da otivasa atamra bizibav gei.
- ⁸ Gumazir kamaghin amim, nguibamin aven modoghav iti.
 A iki ganam, gumazir aghuim iziti an a misueghti an aremegham.
 A gumazir gavgaviba itir puvatiziba bagha modoghav ikia gari.
- ⁹ A laionin min uan torimin modogha gara iti.
 A modogh iki egh gumazir onganarazibagh amibar suighasa.
 A uan iver ekiamin men pigha men suigha me amikirvagha zui.
- ¹⁰ Gumazir kurar kam nimiram apiav ikia gara,
 gumazir gavgaviba puvatiziba,
 a uan gavgavir ekiar kamin me abiri.

10:5: Onger Akaba 12:5; Aisaia 26:11 **10:6:** Aisaia 56:12; Akar Mogomem 18:7 **10:7:** Jop 20:12; Onger Akaba 12:2; Rom 3:14 **10:8:** Onger Akaba 17:11; Habakuk 3:14 **10:9:** Onger Akaba 17:12; Maika 7:2

- ¹¹ Gumazir kuram kamagh nighnigha ghaze,
 “God ti arazir kurar ki amir kaba, mighigha dagh
 nighnizir puvati.
 A uan damazimning dukuagha, nan garir pu-
 vati.”
- ¹² O Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi!
 Egh gumazir kurar kaba ivezir kuram isi me
 daningh!
 Ni osimtiziba aterir gumazamiziba, me
 bakinighnighan marki!
- ¹³ Gumazir kuram akirim ragha ni gasaragha uan navir
 averiamin ghaze,
 “God ti, ki amizir arazir kurar kaba uam ada
 ikaraghan kogham.”
- ¹⁴ Gumazamizir kurabar arazir kuraba, ni dar ganigha gifa.
 Egha mizaziba ko, osimtizir me gumazamizir
 igharazibagh anidiba, ni dagh fogha gifa.
 Ni osimtiziba aterir gumazamizir kabar akurvaghasa
 mizua iti.
 Ni zurara, borir afeziaba ariaghireziba, ko gumazir
 gavgaviba puvatigha uari isa ni ganidiba, ni men
 akurvasi.
- ¹⁵ Ni gumazir kurar kabar gavgavim bar anegifagh.
 Egh me amir arazir kurar kam uam an ganan
 kogham.
- ¹⁶ Ikiavira Itir God atrivimin iki mamaghira ikiam.
 Egh a uan nguazimin, Kantrin Igharazibar Gumaza-
 mizir kuraba batueghti,
 me bar moghira givagham.

10:11: Jop 22:13; Onger Akaba 94:7; Esekiel 9:9 **10:14:** Onger Akaba
 68:5; 2 Timoti 1:12; 1 Pita 4:19 **10:16:** Onger Akaba 145:13; Jeremaia
 10:10; Daniel 4:34; 1 Timoti 1:17

- ¹⁷ O Ikiavira Itir God, gumazamizir osimtiziba atera nin apengan itiba,
ni men dimdiam baragh gavgavim isi
men navir averiabar aningigh.
- ¹⁸ Ni, borir afeziaba ariaghireziba ko, gumazir osimtiziba itiba, ni men arareba baragh men akuragh.
Ni uan guizin arazimin men araziba tuisighti me iki.
Eghti nguazimin gumazamiziba uam osimtizim
me darighan kogham.

11

- Gumazim* nighnizir gavgavim Godin iti
Devit onger akar kam osiri.
An onger akabar faragha zuir gumazim ginighnigha,
onger akar kam osiri.
- ¹ Ki nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikia kamaghin fo, a na geghuva nan gari.
Ni ti onganigh kamagh na mikim suam,
“Ni kuarazimin min mighegh mighsiamin ma-
vanang.”
- ² Guizbangira, gumazir kuraba uan barir pibagh afegha gifa.
Me aminirbirimin uan baribar gumazir aghuibagh
asasava ami.
- ³ Gumazamiziba arazir aghuiba ateghti biziba bar iku-
vighti,
gumazir arazir aghuibar gin zuim manmaghira
damuam?

- ⁴ Ikiavira Itir God uan Dipenimin aven ikiavira iti.

10:17: Ua Me Ini 22:23; Onger Akaba 9:12
Aisaia 11:4 **11:1:** Onger Akaba 2:12; 121:1
64:3-4 **11:3:** Onger Akaba 87:1; 119:152
23:16-22

10:18: Onger Akaba 82:3;
11:2: Onger Akaba 37:14;
11:4: Maika 1:2; Matyu

A uan Nguibamin atrivimin ikiavira iti,
 egha gumamaziziba amir biziba a bar moghira
 dar gara da tuisisi.

⁵ Ikiavira Itir God, a gumamazizir aghuiba ko kuraba
 uaghara men araziba tuisigha men gari.

Egha gumazir misoghasa ifongeziba,
 a uan navir averiamin aven bar men aghua.

⁶ An avir bar puvira isia feim gumazir kurabagh inge.

Kar a men ivezir kuram ikarvazima,
 men mikarziba bar puvira men feima me
 mizazir kuram isi.

⁷ Guizbangira, Ikiavira Itir God arazir aghuibagh ami.

A uabi arazir aghuim bar a gifonge.

Gumamaziziba an akam baragh an gin mangiva,
 an guamin ganam.

12

Godin gumamaziziba uarir akurvaghasa God ko migei
 Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim, stringin 8pla itir
 gita gikararang ongasas me mikeme.

¹ O Ikiavira Itir God, ni en akuragh.

Gumamazizir aghuiba bar puvati?

Ni ua gumamazizir zurara nighnizir gavgavir
 nin ikiavira itibar ganam kogham.

² Gumamaziziba bar, gumamazizir igharaziba ko ifavarib-
 agh ami.

Me asuir akaba uariv gia egha uarira uarigh ifari.

³ Ikiavira Itir God, ni gumamazizir igharaz darazi
 apezeperiba ko

11:5: Genesis 22:1; Jems 1:12 **11:6:** Onger Akaba 75:8; Jeremaia 4:11-12;
 Esekiel 38:22 **11:7:** Onger Akaba 7:9-11; 16:11; 33:5 **12:1:** Aisaia 57:1;
 Maika 7:2 **12:2:** Onger Akaba 41:6; Jeremaia 9:8; Rom 16:18

gumazamizir uari fa migeiba,
ni bar men akabar kumigh.

⁴ Me kamaghin migia ghaze,
“E mikimsi ifongegh e mikimam.
Gumazitam en anogoroghan kogham.
Tinara e gativagh en ganam?”

⁵ Ezi Ikiavira Itir God ghaze, “Gumazamizir onganaraz-
ibagh amiba, gumazamizir igharaziba paza me
gamizi
me mizaziba isa ara iti.
Me nan akurvazim iniasa bar ifonge.

Ki datirighin dikavigh izi men akurvagham.”

⁶ Godin akam bar guizbangira.
An akam mati me avimin silva tuazima,
a 7plan dughiabar isigha bar zue.

⁷⁻⁸ O Ikiavira Itir God, gumazamizir kuraba, me danganiba
bar dar iti.
Guizbangira, nguazimin itir gumazamizibar nigh-
nizim,
arazir kuram a bizir bar aghuim.
Kamaghin amizi, ni bar deravira e geghuv en gan.
Eghti gumazamizir kurar kaba e gasighasighan
kogham.

13

Gumazim Godin akurvazim bagh an azangsis
Devit onger akar kam osiri.
An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha
onger akar kam osiri.

12:5: Onger Akaba 10:18; 34:6; 35:10; Aisaia 33:10 **12:6:** Onger Akaba
119:140; Aghuzir Akaba 30:5 **12:7-8:** Onger Akaba 37:28; 55:10-11; 97:10

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni manadizoghin ua na ginigh-nigham?
 Ni ti bar na gin amadagha ma?
 Ni manadizoghin uan guam nan akaghtima ki an ganigham?
- ² Ni manadizoghin osimtizer ki isir kaba givagham?
 Dimagariba ko aruebar, mizazir kaba ti nan ikivira ikiam, o?
 Ni manadizoghin nan akuraghti,
 ki ua apanibar apengan ikian kogham?
- ³ O Ikiavira Itir God, ni nan God.
 Ni na ginighnigh ki ni ko migeir migirigiaba baragh.
 Egh gavgavim ua na danighti ki ovengan kogham.
- ⁴ Apaniba kamaghin mikiman marki suam,
 e anebiragha gifa.
 Ki irighamin arazir kam, me an ganigh a bagh bar akueghan marki.
- ⁵ Ki nighnizer gavgavim kamaghin ikia ghaze,
 ni nan apangkuvigha ikia kamaghira iti.
 Ni nan akurvaghasa ki bar ifonge.
- ⁶ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God bar deravira na gami.
 Kamaghin ki an ziamin onger akabar amuva,
 ziar ekiam a daningam.

13:1: Jop 13:24; Onger Akaba 88:14; Aisaia 59:2 13:3: Jeremaia 51:39

13:4: Onger Akaba 25:2; 35:19; 38:16 13:6: Onger Akaba 116:7; 119:17

14

*Gumazamizibar arazir kuraba
(Onger Akaba 53)*

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha
onger akar kam osiri.

¹ Gumazamizir onganiba uan navir averiabar aven nigh-
nigha ghaze,
“God itir puvati.”

Gumazamizir kaba, me bar gumazamizir kurabara.
Me bar moghira arazir aghuitam gamir puvati.

² Ikiavira Itir God uan Nguibamin pin ikia, nguazimin itir
gumazamizibar garima,
men tav nighnizir aghuim ikia a gifofoghasa a buri,
ti puvati.

³ Me bar tuavir aghuim ataki.
Me bar moghira ikuvigha magh gari.
Men tav arazir aghuitam bar a gamizir pu.
Bar puvati.

⁴ Ikiavira Itir God kamaghin migia ghaze,
“Gumazamizir arazir kuram gamiba, nighnizir
aghuitam men itir puvati.
Me bret apa anegevi moghin, me nan gumazamiziba agefi.
Egha me tong na ko migeir puvati.”

⁵ God gumazamizir an akam baragha an gin zuiba, a me ko
iti.
Kamaghin amizi, gumazamizir arazir kurabagh amir
kaba,

a me ginobaghti me nighiva akong bar ati-atigham.

⁶ Gumazamizir onganarazibagh amiba, Ikiavira Itir God me akumakua deragha men garima, me an aven modi.

Kamaghin, gumazir arazir kurabagh amiba,
me onganarazibagh amir gumazamiziba
damuasa migeir bizibar ingaravati.

⁷ Ki kamaghin ifonge, Israelian akurvaghamin gumazitam Saionin nguibamin ikegh azenan izi.

Ikiavira Itir God, uan gumazamizibar akuraghti me deravira ikiti, Jekopin ovaviba bar akuegham.

Guizbangira, Israelian naviba deragham.

15

God ifongezir arazir e damuamiba

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, tinara nin Dipenimin ikiam?

Tinara mighsiar ni ua bagha inabazim dapiam?

² Gumazim, God ifongezî moghin biziba bar dar gin ghua, arazir aghuiba zurara dagh amua,

egha zurara uan navir averiamin aven guizin
akam ginighnigha guizbangira migei,
a nin Dipenimin aven ikiam.

³ Gumazir kam, gumazir igharazibar ziabagh asighasizir puvati,

egha arazir kurabar uan namakabagh amir puvati,

14:6: Onger Akaba 9:9; 142:5 14:7: Jop 42:10; Onger Akaba 53:6; 126:1

15:1: Onger Akaba 23:6; 24:3; 27:4; 61:4 15:2: Aisaia 33:15; Sekaraia

8:16; Efesus 4:25 15:3: Ua Me Ini 23:1; Onger Akaba 28:3; 50:20

egha akar kinibar pura uan roroabav geir puvati,
gumazir kamnang, a nin Dipenimin aven ikiam.

⁴ Gumazir kam, akirim ragha God gasarazir gumazamiz-
iba, a bar men aghua,
egha gumazamizir Godin apengan ikia an atiatiba, a
men ziaba fe,
egha uan akar dikirizibar girara ghua bizibagh
ami.

Bizir kam osimtizir ekiam a daningti, a nighnigh suam, a
pura bizim.

A guizbangira uan akar dikirizir kamın gin mangam.
Gumazir kamnang, a nin Dipenimin aven ikiam.

⁵ Gumazir kam uan dagiaba amadima,
gumazir igharaziba pura da ini,
egha me ua da ikarvazir dughiamin, a dagh isin
ua dagiataba isir puvati.

Gumazir arazir kuratam gamizir puvatizitam kotin tughiv
ikiti,
gumazitam kotiam gifarisi anepezeper dagiaba a
daningti,
a dagiar kaba inian marki.

Gumazir kamaghin amim,
a tugh gavgavigh irighan kogham.

16

Gumazim nighnizir gavgavim ikia God ko migei
Devit onger akar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O God, ni deragh na geghuv egh nan gan.

Ki deraghvira ikiasa ni bagha iza nin aven modi.

² Ki kamaghin Ikiavira Itir God migia ghaze,

“Ni nan Ekiam.

Bizir aghuir ki datirighin itiba,

da nin agharimrama otifi.”

³ Godin gumazamizir nguazir kamin itiba,

me bar gumazamizir aghuiba.

Ki me ko ikiasa bar akonge.

⁴ Gumazamizir aseba bagha ivemara zuiba,

me osimtizir aviriba ateram.

Ki me ko uari akuv asebar ziaba fi,

asizibav sogh me ko ofa damuan aghua.

⁵ Ikiavira Itir God, nirara nana, bizir igharaziba ua puvati.

Bizir ki oteveziaba, ni da na ganidi.

Ezi nan ikirimirim nin dafarimin iti.

⁶ Ki bizir aghuiba nin dafarimin da ini.

Bar guizbangira, bizir kaba da bar guizbangira dera.

⁷ Ikiavira Itir God nan sure gamima, kamaghin ki an ziam fe.

Nan navir averiam dimagaribar nan sure gamima,

ki datirighin deraghavira nighnigha bar biz-
ibagh fo.

⁸ Ki fo, Ikiavira Itir God zurara nan boroghira iti.

A bar roghira ikia gavgavim na ganidima,

ki atiatiaava agoir puvati.

⁹ Kamaghin nan navir averiam bar akonge.

16:3: Onger Akaba 101:6; 119:63 **16:4:** Josua 23:7; Onger Akaba 32:10;

106:37-38 **16:5:** Onger Akaba 23:5; 119:57; 125:3 **16:6:** Jeremaia 3:19

16:7: Onger Akaba 73:24; 77:6 **16:8:** Onger Akaba 27:8; 73:23 **16:8:**

Aposel 2:25-28 **16:9:** Onger Akaba 13:5; 30:12; 108:1

Ezi nan duam bar akonge.

Ezi nan mikarzim bar bizitamin atiatir puvati.

¹⁰ Ki fo, ni na ateghti ki Gumamazir Oveaghuezibar
Nguibamin magiran kogham.

Ni gumazir ua baghavira inabazim ateghti,
a mozir konimin iki kurighan kogham.

¹¹ Ni uabi ikirimirir aghuarim iniamin tuavim nan akagha
gifa.

Ki nin damazimin ikiti, nan navir averiam agorogem
bar a gizivagham.

Ki nin boroghira iki zurara bar akueghvira ikiam.

17

Arazir kuratam gamizir puvatizir gumazim, a God ko
migei

God ko migeir migirigiar kam, Devit an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki nin damazimin dera,
egha osimtizir me na gariziba bagha nin dia ghaze,
ni na baragh nan akuragh.

Ki guizbangira ni ko migei,
ni nan akuragh.

² Guizin arazir gumamaziziba tuisizim, ni a gifo.
Kamaghin ni nan kotiamin nan akuragh.

³⁻⁴ Ni uabi nan navir averiam gifo.

Ni dimangan na bagha iza nan araziba tuisigha gifa,
egha nan arazir kuratamin apizir puvati.

Gumamazir igharaziba akar kurabav gei, ezi ki bar gav-
gavigha ghaze, ki akar kuratam mikiman kogham.

Ki nin Akar Gavgavimin suiragha an gin gua,

16:10: Onger Akaba 49:15; 86:13; Aposel 13:35 **16:11:** Onger Akaba
36:7-8; 43:4 **17:3-4:** Onger Akaba 16:7; Sekaraia 13:9; Malakai 3:2-3; 1 Pita
1:7

adariba ko midorozir arazibar gin zuir puvati.

⁵ Dughiabar zurara ni nan akakazir tuavimra, ki an gin zui.
Ki tuavir kam ategha pura tintinibar zuir puvati.

⁶ O God, ki fo, ki ni ko migeir migirigiaba ni da barasi.

Kamaghin amizi, ki nin dia ni ko migei.

Ki ni ko migeir migirigiar kaba,
ni kuarim atigh da baragh.

⁷ Ni uan apanguvir arazir kam azenara anekagh,
uan gavgavimin en akuragh.

Eghti e ni ko iki nin aven modoghti,
apaniba e gasighasighan kogham.

⁸ Ni uabi uan damazir tuzim geghuva deragha an gari
moghin,

ni na geghuv deragh nan ganam.

Mati tuarir amebam uan nguziba akumakua uan avizimn-
ingin apengan me modi moghin,

ni na avaragh na modogh.

⁹ Kamaghin gumazir kurar kaba na gasighasighan
kogham.

Me datirighin bar nan apanim gamigha na okarigha
gifa.

¹⁰ Me gumazamizir igharazibar apanguvir nighnizitam
tong bar men itir puvati.

Me akaba akara egh uarira uan ziaba fe.

¹¹ Me datirighin nan diariba pegha iza bar na okarigha
gifa.

Me na abiraghti ki magirasa dafariba na gasegha gifa.

¹² Me mati laion asizim misueghti an aremeghasa,

17:5: Onger Akaba 119:133 17:7: Onger Akaba 31:21 17:8: Godin
Araziba 32:10; Onger Akaba 91:1; 91:4; Sekaraia 2:8; Matyu
23:37 17:10: 1 Samuel 2:3; Onger Akaba 73:7

na bagha modogha mizua iti.

¹³ O Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi.

Egh nan apanibav sogh bar me abinigh.

Ni uan midorozir sabam inigh egh gumazir kurar kaba ko misogh,

men dafaribar ua na inigh.

¹⁴ O Ikiavira Itir God, ni uan gavgavir ekiamin nan akuraghti,

gumazir kaba nan ikirimirir kam agivaghan kogham.

Nguazir kamin bizir gumaziba uari bagha akuviba, ni men dafaribar ua da inigh.

Ki fo, gumazamizir ni bar ifongeziba, ni men mitiriaba agefi.

Men boriba dagher aviriba iti.

Ezi me uan ovavir borir gin otivamiba bagha bizir aghuiba arisi.

¹⁵ Eghti kirara, ki gumazir nin damazimin derazim, ki nin guamin ganam.

Ki dakuigh osegh dikavigh fogh suam, ni na ko iti, egh ki bar akuegham.

18

*Ikiavira Itir God en akurvazima, e uan apaniba abiri
(2 Samuel 22:1-51)*

Devit a Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazim, an onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akam osiri.

Dughiar kam Ikiavira Itir God, Devitin apanim Sol ko apanir igharaziba da uam a ini. Ezi a bizir kam ginighnigha Ikiavira Itir God bagha onger akar kam gami.

¹ O Ikiavira Itir God, ni gavgavim na ganidi,

ezi ki ni bagha bar ifonge.

² Ikiavira Itir God, a nan divazir bar gavgavim min iti.

A nan dagiar ki aven uabi modimin min ikia,
nan akuragha nan apaniba da ua na ini.

Nan God, a dagiar ekiamin min iti,

ezi ki uan apanibar ara ghua an modi.

A nan oramin min ikia na avara,

ezi ki an uabi modi.

A nan akuragh nan ganamin gavgavim ikia,

egha nan divazir bar gavgavimin min iti.

³ E Ikiavira Itir Godin ziam feka!

Ki an deima a nan akurazima,
apaniba na gasighasighizir puvati.

⁴ Guizbangira, ki atam areme.

Ovevem benim gavgavimin min na ikiagharigha gifa,
Mati ongarim dikava dipiraghira, na avasava
ami.

⁵ Ovevem bar na inizi ki Gumazamizir Oveaghuezibar
Nguibamin magirasava ami.

Mati me nan suighasa azuazim agurazi, a nan
suighasa iti.

⁶ Ki osimtizir ekiamin ikia egha pamten Ikiavira Itir Godin
dei.

Ki uabin akurvaghasa uan Godin arai.

Ezi a uan Dipenimin ikia nan ararem barazima,
an an kuarir torim giraghu.

⁷ Kamaghin amizi, a nan apanibar atari.

Egha mikimkizim gamizi an otogha,
mighsiabagh inobaghnobasi.

⁸ Migharim Ikiavira Itir Godin atinimin otivaghiri,
ezi avim an akamin otivaghira bizir aviribar isi.

Egha mizariaba ira tintinibar zui.

- ⁹ God overiam kuigha izaghiri,
ezi migharir piziba an dagarimningin apengan iti.
- ¹⁰ Mati a enselin bar gavgavim gaperazi, an a inigha izi.
Mati aminim avizimning ikia,
God inigha bar atamra izi.
- ¹¹ An aminirbirim gamizi an anevara.
Mati a purirpenimin aven modoghav itima,
amozimin miturir piziba anevara.
- ¹² A ghuariar pizibagh amizi, angazangarim bar da
avarazi,
onimarim ko amozir ofizir ekiar dagiabar min gariba,
ghuariar pizir kam abigha azenim giri.
- ¹³ Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia
tiarim akara pamten dagarvasi.
Godin Bar Pin Itim uan akam akarizi,
an akaba mati onimarim ko amozir ofizir ekiar
dagiabar min gariba daghira izaghiri.
- ¹⁴ An onimaribagh amizi, da mati an barir aviba,
an apanibagh asavamadi, ezi me tintinibar ara zui.
- ¹⁵ O Ikiavira Itir God, ni men atarir adarir kam,
mati aminir ekiam nin atinimin otogha me giva me
munamadi.
Nin adarir kam ongarim gamizi, a bar misingi,
ezi bizir nguazir mingarimin suiraziba bar azenim
gire.
- ¹⁶ Ikiavira Itir God pin ikia uan agharim amadazi,
a izaghira nan suiragha na gekui.
An ongarir bar konimin uam na inigha azenim
gati.
- ¹⁷ Dughiar kamin nan apaniba bar gavgavigha na abi-
nasava ami.

- Ezi Ikiavira Itir God men dafaribar ua na ini.
- 18 Ki dughiar kuramin itima nan apaniba iza na ko misosi.
Ezi Ikiavira Itir God na geghuva nan gari.
- 19 A deravira nan gara nan akurazi, ki danganir aghuimin
ikia deravira iti.
A bar guizbangira na gifonge, egha kamaghin a ua na
ini.
- 20 Ki arazir aghuimin gin zui.
Ezi bizir kam bagha Ikiavira Itir God bizir bar aghuir
aviribar na gami.
Ki Godin damazimin zue,
ezi a ivezir aghuim isa na ganidi.
- 21 Ikiavira Itir God, a nan God.
Ki akirim ragha a gasarazir puvati.
Ki guizbangira an Akar Gavgavibar gin zui.
- 22 Ki zurara bizir a damuasa e mikemezibagh nighnisi.
Egha ki arazir a ifongeziba batoghezir puvati.
- 23 A fo, ki an damazimin osimtiziba puvati.
Ki guizbangira arazir kurabar uabira uabi geghuva ua
bagha gari.
- 24 Ki Ikiavira Itir Godin damazimin zuegha iti.
Kamaghin a nan arazir aghuir kamın ganigha,
a ikaragha arazir aghuimin na gami.
- 25 Ikiavira Itir God, gumazir ni ataghirazir puvatizim,
ni uaghan an ataghirazir puvati.
Gumazir nin damazimin derazim,
ni uaghan arazir aghuim an akakasi.
- 26 Gumazir nin damazimin zuezir arazibagh amim,
ni uaghan uan arazir zuezibar an akakasi.
Eghti gumazir arazir kuramin gin zuim,

- ni uaghan arazir kuramin a ikarvasi.
- ²⁷ Gumazamizir uari abiriba, ni men akurvasi.
Gumazamizir uari pirafiba, ni me abiri.
- ²⁸ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni angazangarim na ganidi.
Egha na da mitarmem batosi.
- ²⁹ Ki nin gavgavimin uan apanibav sogham.
Ki uan Godin akurvazimin, apanibar divazim iki-avkinigh me abiragham.
- ³⁰ Godra, an araziba da guizbangira egha bar aghungi.
A bizitam damusi akam akirigh, egh an a damuam.
An oramin min iti,
eghti gumazitam a bagh izi an aven modogh nigh-nizir gavgavim an iki, gumazir kam deraghvira ikiam.
- ³¹ Ikiavira Itir God, a bar guizbangira God.
A bar uabira dagiar ekiamin min ikia e apasa.
- ³² Godra nan daroribar na akumakui,
egha gavgavim na ganiga deragha nan garima,
ki zui.
- ³³ A nan suemning gamizi, ki asizir atiabar min,
mighsiabar pin mar deraviram arui.
- ³⁴ A midorozir arazibar nan sure gamizi,
nan agharimning barir pir me ainin ingarizim,
gekuamin gavgavim iti.
- ³⁵ O God, ni uan oram na ganingizi, ki an girakirangin modozi, ni nan apanibar dafaribar ua na ini.
Ni uan gavgavimin nan akura.

18:27: Onger Akaba 101:5; Aghuzir Akaba 6:17 **18:28:** Jop 29:3 **18:30:** Onger Akaba 17:7; 119:140; Daniel 4:37 **18:31:** Godin Araziba 32:31; 32:39; 1 Samuel 2:2; Aisaia 45:5 **18:33:** Godin Araziba 32:13; 2 Samuel 2:18; Habakuk 3:19

- Ni nan dimdiam baregha nan akurazi,
 ki gumazamizibar damazimin ziar ekiam iti.
- ³⁶ Ni bar tuavir aghuim na ganingizi ki an ghua,
 apighsigha irizir puvati.
- ³⁷ Ki uan apanibar agintighavira ikia ghua,
 men suiragha me gasighasigha bar me agifa.
- ³⁸ Ki me gazezi me kuabara ira,
 nan dagarimningin apengara ira ua dikavasava
 amuava avenge.
- ³⁹ Nirara midorozim damuasa gavgavim na ganingi,
 ezi ki me misogha me abirazi,
 me nan dagarimningin apengan iti.
- ⁴⁰ Ni nan apanibagh amizi,
 me akiribagh ighegha na gasegha uam are.
 Gumazir na gifongezir puvatiziba,
 ki bar me gasighasiki.
- ⁴¹ Gumazir kaba uarir akurvaghasa diava arai,
 ezi men akurvaghamin gumaziba puvati.
 Me ikiavira Itir Godin diava arai,
 ezi a men dimdiaba barazir puvati.
- ⁴² Ki bar me gasighasighizi,
 me mati aminim nguazir minemeniam giveragha
 ghu.
 Ki me dikabira me abini,
 mati ki tuavimin nguazir beghneaziba dika zui.
- ⁴³ Ni gumazir na gasighasizibar dafarimin uam nan akura.
 Ni na gamizi, ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
 dapanimin oto.
 Gumazamizir ki fozir puvatiziba,
 ni men kantriba na ganingizi, ki dagh ativagha dar
 gari.

- ⁴⁴ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin na baregha zuamira iza,
nan guamin uan teviba apirigha nan akam barasi.
- ⁴⁵ Men gavgaviba bar givazi,
me nirizim ko agorogem sara na bagha izi.
- ⁴⁶ Ikiavira Itir God, a zurara ikia mamaghira iti.
A dagiar ekiamin min na modozi ki an apazangin itima a na geghufi,
kamaghin amizi, ki ziar ekiam a daningam.
God nan akurvazimin ikia ua na inizi,
kamaghin, ki an ziam fam.
- ⁴⁷ Nan apaniba na gamizir arazir kuraba, Godra ua da ikarvasi.
A Kantrin Igharazibar Gumazamiziba isa nan apengan me ati.
- ⁴⁸ A nan apaniba da ua na ini.
Bar guizbangira, Ikiavira Itir God,
ni nan apanibar damazibar ziar ekiam na ganingi.
Ni nan akurazi,
midorozir gumaziba na misoghezi ki aremezir puvati.
- ⁴⁹ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God,
ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin iki nin ziam fi,
onger akar nin ziam feba bangam.
- ⁵⁰ Ki Devit, Ikiavira Itir God atrivimin ikiasa na ginabagha na amisefe.
A nan akurvazima, ki uan apanibav sogha me abiri.
A zurara nan apanguva mamaghira iti.
Nan gin otivamin ovavir boriba,
a kamaghira me damu mangivira ikiam.

19

God ingarizir biziba, an ziar ekiam en akakasi

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akam osiri.

¹Overiam Godin gavgavir ekiam ko ziar ekiam en akakasi.
Bar guizbangira, bizir pin itiba, da an gun e geghara ghaze,

a bar deragha dar ingari.

²Arueba zurara sigha gara, bizir kamin gun migei.

Ezi dimagariba uaghan bizir kamin en akakagha ghuavira iti.

³Aruem ko dimagarim mikimamin akaba puvatigha migeir puvati.

E aningin migirigiataba barazir puvati.

⁴Ezi e aruem ko dimagarimin gara fofoziba isi.

Akam inigha izir gumazibar akatoribar otivir migirigiaba,

da ghua nguazir kamin nguibaba bar dar otozi,
gumamaziziba bar, men kuariba da baraki.

Overiamin pin, God aruem bagha purirpenir mamin ingari.

⁵Aruem otogha anaga,

mati gumazim amuimin ikiasa bar akuegha, a itir danganim ategha azenan izi.

Aruem anaga,

mati gumazir gavgavim itim pamtem ivemara bar akonge.

⁶Aruem dikavigha overiamin miriamin anagava otogha ua vongin uaghiri.

Ezi bizitam an fefer gavgavir kamin modoghan
kogham.

⁷ Ikiavira Itir Godin Araziba, da bar guizbangira,
egha ikirimirir aghuim e ganidi.

E nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin akabar ikiam.

Ezi fofoziba puvatizir darasi,
a fofozir aghuim me ganidi.

⁸ Ikiavira Itir Godin akaba bar deravira en sure gami.

An akar kaba en sure damuti, e uan navir averiabar
da bagh bar akuegham.

An Akar Gavgaviba angazangarim e ganidi,
egha fofozir bar aghuim en nighnizibagh ariki.

⁹ Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan itir arazim,
a bar deragha zuegha ikia mamaghira iti.

Bizir Ikiavira Itir God damuasa mikemezibar arazim,
a bar guizbangira deragha voroghira zui.

¹⁰ Godin akam bar deragha bar gol gafira.

E fo, gumaziba gol tuema, a isigha golin aghuimram
oto.

Guizbangira, Godin akam,
golin isigha bar derazir avirim gafira.

Godin akam bar isingi, egha hani gafira.

A guizbangira bar hanin isingizim gafira.

¹¹ Ki nin ingangarir gumazim.

Nin akaba fofozim na ganidi,
ki dar gin zuima,
nan dabirabim bar dera.

¹² Tinara uabi uan osimtizir an itibagh fogham?

19:7: Onger Akaba 119:130 **19:8:** Onger Akaba 12:6; 36:9; 119:128

19:9: Onger Akaba 119:138; 119:142 **19:10:** Onger Akaba 119:72;
119:103; 119:127 **19:11:** Onger Akaba 17:4 **19:12:** Onger Akaba
40:12; 51:1-2; 90:8

O Ikiavira Itir God, arazir kurar ki amizir maba, ki dagh fozir puvati.
 Ni nan arazir kurar kaba batueghti,
 ki nin damazimin zuegham.
¹³ Ki nin ingangarir gumazim, ni bar deragh na geghuv nan ganti,
 ki uabi fer arazim ko akaba batozir arazir kuram,
 bar na gativaghan marki.
 Kamaghin ki arazir kuratam damuan koghiva,
 deravira ikiti osimtiziba nan puvatigham.

¹⁴ O Ikiavira Itir God, nan ifongiam kamakin,
 ni nan migirigiaba ko nan navir averiamin aven itir nighnizibagh fogh dagh ifuegham.
 O Ikiavira Itir God, ni nan dagiar ekiamin min itima, ki nin aven uabi modi.
 Ni nan Akurvazir Gumazimra!

20

Gumazim uabin akuragh midorozim damuasa God ko migei
 Devit onger akar kam osiri.
 A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.
¹ Ni osimtizim ikiamin dughiamin, Ikiavira Itir God nin dimdiam ikaragh nin akurvagham.
 A en ovavim Jekopin God, a ni geghuv nin ganam.
² A Saionin Mighsiamin ikia uan Dipenimin iti,
 egh a uan akurvazim ni bagh anemadagh gavgavim ni daningam.
³ Ofan ni a bagha amiba, a bar dagh nighnigh,
 egh nin ofan bar isia mighiribagh ifuegham.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ Ni bizir tizim gifuegha navim a bagha ni dikafi,
God a isi ni daningam.

Bizir ni damuasa nighniziba,
a dar amighti da bar otivigham.

⁵ Ni uan apanibav sogh me abiraghti,
e bizir kam bagh bar akuegham.

E bizir kam ginighnigh uan Godin ziam fam.

E ghaze, ni Ikiavira Itir Godin azangsizir biziba,
an ada ikaragh da isi ni daningam.

⁶ Ki datirighin fo, Ikiavira Itir God,
uabi uan atrivir a ua baghavira misevezir kam, an an
akurvasi.

A uan Nguibar aghuimin ikia, an azangsiziba barasi.

Egha uan gavgavimin an akurvazima,
a midorozimin uan apaniba abiri.

⁷ Gumazir maba nighnizir gavgavim uan midorozir karis-
bar ikia ghaze, da men akurvaghham.

Ezi marazi nighnizir gavgavim uan hoziabar ikia
ghaze, da men akurvaghham.

Ezi eia, e nighnizir gavgavim uan Ikiavira Itir Godin
ziamin ikia
kamaghin fo, a en akurvaghham.

⁸ Gumazamizir kamaghin amiba,
me asaghpora ira bar puvarisi.

E puvati.

E dikavigh tuivigh gavgavigham.

⁹ O Ikiavira Itir God,
 ni atrivimin akuraghti a uan apaniba abinigh.
 E nin deir dughiabar,
 ni en dimdiam ikaragh en akuragh.

21

God atrivimin akurazi, an an ziam fe
 Devit onger akar kam osiri.
 A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an
 osiri.
¹ O Ikiavira Itir God, ni gavgavim isa atrivim ganingizi, a
 bizir kam bagha bar akonge.
 Ni a gamizi, a uan apanibav sogha me abira,
 bizir kam bagha a guizbangira bar akonge.
² Bizir a uan navir averiamin ifongeziba
 ni a ganigha gifa.
 Bizir a iniasa nin azarazir kam,
 ni an anogoroghezir puvati.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)
³ Ni a bagha iza bizir aghuiba isa a ganiga,
 atrivimin dapanir asuar me golin aghuimin in-
 garizim isa,
 an dapanim garu.
⁴ A ikirimirir aghuim bagha nin azarazima, ni a isa a
 ganingi.
 Guizbangira, ikirimirir a ikiamin dughiaba, da bar
 ruaragh iki,
 mamaghira ikiam.
⁵ Ni an akurazima, a gavgavim ko ziar ekiam iti.
 Ni uabi gavgavir ekiam ko ziar ekiam kam a ganingi.

- ⁶ Bar guizbangira, ni bar deraghavirama a gami,
 egh ni deraviram a damu kamaghira ikiam.
 Ni an boroghira ikiti,
 a bizir kam bagh bar akuegham.
- ⁷ Atrivim nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iti.
 Godin Bar Pin Itir kam, an apangkuvighavira iti,
 kamaghin atrivim tugh gavgavigh mamaghira
 ikiam.
- ⁸ Ni uan agharimin uan apanibar suigham.
 Ni uan agharir guvimin, ni gifongezir puvatizir
 darazir suigham.
- ⁹ An azenaram otoh izamin dughiamin,
 avim bizibar isia da gevi moghin, a me agivagham.
 Guizbangira, Ikiavira Itir God puv men ataram,
 mati gumazim bizim tuvaremezi a bar iraghuzi
 moghin, God me agivagham.
 An aningagharim avimin min men isi bar me
 gasighasigham.
- ¹⁰ Ni, men ovavir borir nguazir kamin gin otivamiba, ni
 bar me misueghti me arimighiregham.
 Eghti men boritam ua nguazir kamin ikian kogham.
- ¹¹ Me arazir kuratabar pazi ni damuasa, nighnigha akam
 akirigha gifa.
 Eghti men nighnizir kam, a dagheba puvatigham.
- ¹² Guizbangira, ni uan bariba men guamin dagh asava-
 mangiti,
 me raghiregh ari mangegham.
- ¹³ O Ikiavira Itir God, ni dikavigh uan gavgavim sara iziti,
 e ighiaba bangi nin gavgavir ekiam fam.

21:6: Onger Akaba 16:11; 45:7; Aposel 2:28 **21:7:** Onger Akaba 16:8

21:9: Onger Akaba 18:8; Aisaia 26:11; Malakai 4:1 **21:11:** Onger Akaba

22

Gumazim osimtizim ikia akurvazim bagha dia, egha ighiam banga God minabi

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim gumazamizibav ke-mezi me tiarir kamin ighiam bange, “Mizarazimin asizir dian amebam.”

¹ O nan God, nan God,
ni tizim bagha na ataki?

Ni manmaghsua saghon ikia nan ararem baragha
nan akurvaghan aghua?

² O nan God, ki aruebar nin deima, ni na barazir puvati.
Ki dimagaribar nin azangsighavira ikia tong avughsir puvati.

³ Ezi nirara bar deragha zuegha, arazir aghuibaram amua,
uan atrivir dabirabim gaperaghav itima, Israelia nin ziam fe.

⁴ Fomira en ovaviba nighnizir gavgavim nin iti.
Me nighnizir gavgavim nin itima,
ni men akurazi, men apaniba me abirazir puvati.

⁵ Me nin diava araima, ni men akuragha ua me ini.
Ezi nighnizir gavgavir me nin itir kam,
a pura ghuzir puvati.

⁶ Ezi kirara, ki gumazim puvati, ki pura apizir kuramin min iti.
Gumazamiziba bar nan atara na dipova na dikabira,
akiriba igha na gasi.

⁷ Gumazamiziba bar nan gara akaba na gasa,

22:1: Onger Akaba 10:1; Matyu 27:46; Mak 15:34 **22:2:** Onger Akaba 42:3; 88:1 **22:4:** Onger Akaba 78:53; 107:6 **22:6:** Jop 25:6; Onger Akaba 31:11; Aisaia 41:14; 49:7 **22:7:** Aisaia 53:3; Matyu 27:39; Mak 15:29; Luk 23:35

mizeba onga na garigha uan dapaniba roi.

⁸ Me ghaze, “Ni nighnizir gavgavim ikiavira Itir Godin iti.
A manmaghsua nin akuragha ua ni inizir puvati?”

God ni gifongegha ni bagha bar akonge,
egha manmaghsua a nin akurazir puvati?”

⁹ O God, ni nan amebamin navir averiamin na inigha
azenan na atizi,
ki uan amebamin otem apavira itima,
ni na geghuva deragha nan gari.

¹⁰ Nan amebam na batezir dughiamin iza datirighin, ki
nighnizir gavgavim nin iti.
Nan amebam na batezir dughiamra, ni nan Godin iti.

¹¹ Osimtizim bar nan boroghin izegha givazi,
nan akurvaghamin gumaziba puvati.
Kamaghin amizi, ni nan saghon ikian marki!

¹² Nan apanir aviriba bulmakaun apuribar min na
ekiarugha gifa.

Me mati, Distrik Basanin bulmakaun gavgaviba.

¹³ Me, laion uan akam akara asizibav sogha dagh asighasizi
moghin,
me na gasighasighasava ami.

¹⁴ Nan gavgaviba bar gifa,
mati me dipam nguazim gingezi a ghua pura gifa.
Nan namnamin aghariba bar nan apunapuni.

Kendel purama emira uaghiri moghin,
nan navir averiam purama amiragha uaghiri.

¹⁵ Nan kuarmizim minner bighizir mammin min na misingi.

Ezi nan mizem iza nan akatorimin aven pura
itoroghav iti.

Ni na ataghizi,

ki nguazir minemeniamin min irighav ikia bar oven-
gasava ami.

¹⁶ Gumazir kuraba bar na ekiarugha gifa,
mati afiaba bar asizim okarigha gifa.

Me nan suemning ko dafarimning ginivaghasi.

¹⁷ Nan aghariba bar azenim girezi,

gumazir kaba nan ganigha na dipova bar akonge.

¹⁸ Me nan korotiaba tuiragh uarira uari daningasa,
da bagha satu gikararai.

¹⁹ O Ikiavira Itir God, ni nan saghon ikian marki.

Ni nan Akurvazir Gumazim,
ni zuamira izi nan akuragh.

²⁰ Ni nan akuraghti men midorozir sabam na atughan
kogham.

Ni nan akuraghti, gumazir afiabar min itir kaba na
misueghti ki aremeghan kogham.

Ki angamira ikivira ikiam.

²¹ Laionba asizir atiabav sogha da api moghin, me na
agivasa.

Egha bulmakaun atiabar min uan kombar na gini-
vasa.

Kamaghin amizi, ni nan akuragh
men dafariba da ua na inigh.

²² Ki uan adarazir tongin iki nin ziamin gun me mikimam.

Gumamaziziba uari akuvamin danganimin,
ki men tongin iki nin ziam fam.

22:18: Matyu 27:35; Mak 15:24; Luk 23:34; Jon 19:24 **22:19:** Onger Akaba
22:11; 70:5 **22:21:** Onger Akaba 34:4; 118:5 **22:22:** Onger Akaba 40:10;
Hibru 2:12

- ²³ Ki kamagh mikim suam,
 “Ia Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan iti darasi, ia an ziam fi.
 Ia Jekopin ovavir boriba, ia ziar ekiam a daning.
 Ia Israelia, ia an damazimin tugh an ziam pirafi.”
- ²⁴ Gumazamizir onganaraziba,
 a men osimtizibar gara pura da ataghirazir puvati.
 A kamaghin migeir puvati, men osimtiziba pura biziba.
 A men saghon itir puvati.
 A men azangsiziba barasi.
- ²⁵ Gumazamiziba uari akuvagh nin ziam famin dughiamin,
 ki ni amizir biziba bagh nin ziamra fam.
 Egh gumazamizir nin atiatia nin apengan itibar damazimin,
 ki fomira nin ofa damuasa akam akirizir biziba,
 ki ni bagh dar damuam.
- ²⁶ Gumazamizir onganaraziba,
 me damasa ifongezi moghin, dami bar izivagh ikiam.
 Gumazamizir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba, me an ziam pirafi.
 Men naviba amiragh deraghvira iki mamaghira ikiam.
- ²⁷ Nguazimin itir ikiziba bar,
 me Ikiavira Itir God ginighnigh,
 a bagh izi an guamin teviba apirigh an ziam fam.
- ²⁸ Me fogh suam,
 Ikiavira Itir God atrivimin ikia,
 kantriba bar dar gumazamizibagh gativagha men gari.

22:24: Onger Akaba 31:22; 69:17; 69:33; Hibu 5:7 **22:25:** Onger Akaba 35:18; 40:9-10; 61:8 **22:26:** Onger Akaba 40:16; 69:32 **22:27:** Onger Akaba 2:8; 82:8; 86:9 **22:28:** Onger Akaba 47:7-8; Sekaraia 14:9

- ²⁹ Bar guizbangira, gumazamizir uarira uari feba, an guamin teviba apirigh an ziam fam.
Eghti gumazamizir ovengasava amiba,
me bar Godin guamin teviba apirigh an ziam pirafram.
- ³⁰ Gumazamizir gin otivamiba, Ekiamin ingangarim damuam.
Gumazamiziba, uan ovavir borir gin otivamiba,
me an akamin gun me mikimam.
- ³¹ Gumazamizir men amebaba tighar me batamiba, me gin otivighiti, me me mikim suam,
“God uabi uan gumazamizibar akuragha ua me ini.”

23

Ikiavira Itir God, a na geghuvir gumazim

Devit ighiar kam osiri.

- ¹ Ikiavira Itir God, a gumazir deragha uan sipsipbagh eghuva dar garimin min iti.
Kamaghira, a deragha na geghuva nan gari.
Kamaghin ki bizitamin otevezir puvati.
- ² A na inigha ghua grazir aghuiba itir danganimin na atizi,
ki dagh isin irav iti.
A na inigha dipar aghuiba itir danganibar zuima,
ki dar boroghin avughsa iti.
- ³ A gavgavir igiam na ganidi.
A fomira uan ziar ekiam bangin mikemezi moghin,
a na inigha tuavir aghuibara zui.
- ⁴ O God, ni na ko iti.

22:29: Onger Akaba 89:48 **22:30:** Onger Akaba 102:18; 102:28 **22:31:** Onger Akaba 71:18; 78:6 **23:1:** Onger Akaba 34:9-10; Aisaia 40:11; Jon 10:11; 1 Pita 2:25 **23:2:** Onger Akaba 36:8; Esekiel 34:14; Akar Mogomem 7:17 **23:3:** Onger Akaba 5:8; 19:7; 85:13 **23:4:** Onger Akaba 16:8; 27:1; Aisaia 43:2; Maika 7:14

Kamaghin, ki danganir zarimin mangiva ovevemin
 tuavir mitarmemin mangi,
 egh bizir kurabar atiatingan kogham.
 Ni uan asadivir aghorir sipsipbagh eghuvimin suirazi,
 ki an gara fo, ni na geghuv deragh nan ganam.
 Kamaghin, nan navim bar nan dera.

⁵ Ni na bagha daghem gamigha azenara na dafazi,
 nan apaniba bar nan gari.

Ni nan diazi ki iza ni ko aperazi,
 ni borem isa nan dapanim ginge.

Ezi nan itarim bar izivagha fashfagha iri.

⁶ Bar guizbangira, nin arazir aghuim ko apangkuvir
 arazim,
 dughiabar zurara na ko ikiam.

Eghti ki Ikiavira Itir Godin Dipenimin iki
 mamaghira ikiam.

24

God a bar atrivir ekiam

Devit onger akar kam osiri.

¹ Nguazir kam ko an itir biziba bar,
 da bar Ikiavira Itir Godin bizibara.

Ezi nguazimin itir gumamaziziba bar
 uaghan an bizibara.

² An ongarir konibar aven mati akinir guariba asegha,
 nguazimin ingarigha a isava dipar kabagh isin ane-
 fazi
 a bar gavgafi.

23:5: Onger Akaba 78:19; 92:10; Luk 7:46

23:6: Onger Akaba 25:7;

25:10; 27:4-6; 2 Korin 5:1

24:1: Ua Me Ini 19:5; Godin Araziba 10:14;

Onger Akaba 50:12; 1 Korin 10:26

24:2: Onger Akaba 104:5;

136:6; 2 Pita 3:5

- ³ Tinara Ikiavira Itir Godin mighsiamin ghuavanangam?
Tinara an Dipenimin aven mangam?
- ⁴ Gumamazizir kamagh amiba,
merara an aven mangam.
Men navir averiaba ko, me amir araziba ko, nighniziba
zue,
egha asebar ziaba fer puvatigha,
igharaz darazi ko akam akirigha egha gin me
gifarir puvati.
- ⁵ Kamagh amir darasi, Ikiavira Itir God deragh me damu,
ua me inigh men akuragh me dipon suam,
me nan damazimin dera, egha osimtiziba pu-
vati.
- ⁶ Gumamazizir kamagh amiba, kar me God buri.
Me Jekopin Godin boroghira ghua
a baghavira iti.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)
- ⁷ Ia tiar akaba, ia uari kuighiregh!
Ia tiar akar fomira itiba, ia bar arokegh.
Eghti Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itim aven
izam.
- ⁸ Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itir kam, a tinara?
A Ikiavira Itir God uabi.
A gavgavir bar ekiam ikia
uan apanibav sogha me abiri.
- ⁹ Ia tiar akar ekiaba, ia uari kuighiregh!
Ia, tiar akar fomira itiba, ia bar arokegh.

24:3: Onger Akaba 15:1 **24:4:** Onger Akaba 15:4; Aisaia 33:15-16; Matyu 5:8; 1 Timoti 2:8 **24:6:** Onger Akaba 27:8; 105:4 **24:7:** Aisaia 26:2; Hagai 2:7; Malakai 3:1

Eghti Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itim aven izam.

¹⁰ Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itir kam, a tinara?

Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,

a guizbangira Atrivir Gavgavir Bar Ekiam!

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

25

Gumazim, God an daroriba deragh dar ganiva a ko ikiasa, a God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,

ki datirighin uan navir averiamin aven nin ziam fava nin azai.

² Ni nan God, ezi ki nighnizir gavgavim nirara iti.

O God, nan nighnizir gavgavir kam pura mangighi

ki aghumsighan aghua.

Ni nan akuraghti,

nan apaniba na abiragh na dipovan kogham.

³ Gumazamizir nighnizir gavgavim nin itiba,

apaniba me abin aghumsizim me daningan kogham.

Gumazamizir pura nin akaba batoziba,

merara aghumsizim iniam.

⁴ O Ikiavira Itir God, ni uan arazir aghuiba nan akakagh.

Egh tuavir ki mangamiba, ni dar nan sure damu.

⁵ Ni nan God, ni nan akuragha ua na ini.

Kamaghin, ni uan guizin akamin gin mangamin araz-

ibar nan sure damuti,

25:1: Onger Akaba 86:4; 143:8 **25:2:** Onger Akaba 31:1; 41:11 **25:3:** Aisaia 49:23 **25:4:** Onger Akaba 27:11; 86:11 **25:5:** Onger Akaba 40:1; 43:3; 79:9

ki dughiabar zurara nighnizir gavgavim nin ikiam.

⁶ O Ikiavira Itir God, nin arazir aghuim ko apanguvir arazir ni e gamiba,
da fomira ikia iza datirighin iti.

Ni datirighin ua dagh nighnighiva dar amu mangivira iki.

⁷ Ki uan igiamra ikiava amizir arazir kuraba, ko nan arazir akaba batoziba,
ni dagh nighnighan marki.

O Ikiavira Itir God, ni deragha na gamua bar nan apangukufi,
kamaghin amizi ni na ginighnigh.

⁸ Ikiavira Itir God bar dera, ezi an araziba bar guizbangira.
Kamaghin amizi, a gumamazir arazir kurabagh amiba,

a uan arazibar gin mangasa men sure gami.

⁹ Gumamazir uari abira an apengan itiba,
a men faragha ghua tuavim men akakazima, me arazir aghuibaram ami.

Egha arazir a ifongezibar men sure gami.

¹⁰ Gumazim Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir Gavgavim ko an Akar Gavgavibar gin zuima,
an an apanguvighavira iti.

Egha a mikemezi moghira deragha bizibagh amua,
uan nighnizim gighavkirir puvati.

¹¹ O Ikiavira Itir God, nan arazir kuraba bar aviraseme.

25:6: Onger Akaba 98:3; 103:17 **25:7:** Jop 13:26; Onger Akaba 31:19; 51:1 **25:8:** Onger Akaba 32:8; 86:5; 92:15 **25:9:** Onger Akaba 23:3; 27:11 **25:10:** Onger Akaba 40:11; 103:18 **25:11:** Ua Me Ini 34:9; Onger Akaba 79:9

Kamaghin, ni uan ziam bagh uan akar dikirizimin gin mangi,

nan arazir kuraba gin amadagh.

¹² Gumazir Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan itim,
Godra, a bagha atizir tuavir aghuim an akaghti,
an an mangam.

¹³ Gumazir kam zurara dabirabir aghuim inivira ikiam.
Eghti an ovavir boriba nguazir aghuir kam inighti,
a men nguazim gavagh iki kamaghira ikiam.

¹⁴ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan itiba,
a men namakam gami.

Egha uan Akar Dikirizir Gavgavim azenara anakazi
me a gifo.

¹⁵ Ki zurara uabin akurvaghasa Ikiavira Itir Godin gara a mizuai,
ezi a bizir na gasighasighasava amibar aven ua na isi.

¹⁶ O God, ki uabira ikia osimtizim aterima nan gavgaviba bar gifa.

Kamaghin amizi ni nan kuarkuvigh na bagh izi.

¹⁷ Osimtiziba nan navimin aven ikia ekiva ghuavira iti.
Ni nan akuraghti osimtizir kaba na abinan marki.

¹⁸ Ni nan osimtiziba ko mizazibar gan,
egh nan arazir kuraba gin amadagh.

¹⁹ Ni ge, nan apaniba bar avirasemegha,
bar nan aghuagha guizbangira nan apanim gami.

²⁰ Ni nan akuragh deragh nan ganti,

25:13: Onger Akaba 69:36; Aghuzir Akaba 1:33; Jeremaia 23:6 **25:14:** Jenesis 17:1; Jop 29:4; Aghuzir Akaba 3:32 **25:15:** Onger Akaba 123:2; 124:7 **25:16:** Onger Akaba 69:16; 143:4 **25:17:** Onger Akaba 40:12; 107:6 **25:18:** Onger Akaba 31:7; 103:3 **25:19:** Onger Akaba 3:1-2; 9:13

me na abinti ki aghumsighan kogham.

Nirara nan akurvasi,
ezi ki ni bagha iza nin aven modi.

²¹ Nin araziba dera, egha bar guizbangira.

Ezi ki nighnizir gavgavim nin ikia ni mizua ghaze,
ni zurara na geghuv deragh nan gan.

²² O God, ni uan gumazamiziba Israelia ua me inighti,
osimtizir kaba ua me abinan kogham.

26

Arazir kuratam itir puvatizir gumazim God ko migei
Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki nighnizir gavgavim pamtem nin iti,
egha nin damazimin arazir kuratam gamizir puvati.
Kamaghin, ni nan gun mikim suam, ki gumazir
aghuim.

² O Ikiavira Itir God, ni bar nan araziba ko, nan nighniziba
ko, nan navim tuisigh ingangarim na danigh,
deragh na gifogh.

³ Guizbangira, nin apangkuvim nan faragha ghua tuavim
nan akakasi.

Ni na mikemezi moghira deragha bizibagh amua
zurara nan faragha zui,

ezi ki zurara nin guizin arazimin gin zui.

⁴ Ki ifavaribagh amir gumazamiziba ko arua
me ko apiav itir puvati.

⁵ Ki gumazamizir arazir kurabagh amibar gin daruan bar
aghuagha

25:21: Onger Akaba 41:12 **25:22:** Onger Akaba 130:8 **26:1:** 2
Atriviba 20:3; Onger Akaba 28:7; Aghuzir Akaba 20:7 **26:2:** Onger Akaba
17:3; 139:23; Sekaraia 13:9 **26:3:** 2 Atriviba 20:3 **26:4:** Onger Akaba
1:1 **26:5:** Onger Akaba 1:1; 31:6; 139:21-22

me gitavirasi.

⁶ O Ikiavira Itir God, ki uan dafariba ruegha kamagh uabi
akagha ghaze,
ki osimtiziba puvati.

Egha ki iza nin ofa gamir dakozir miriamin arua
nin ziam fe.

⁷ Ki ni minabava ni bagha onger akar mam banga
nin ingangarir bar aghuir ni amizibar gun migei.

⁸ O Ikiavira Itir God, Dipenir ni itim ki bar a gifonge.
Danganir kam, nin angazangarim ko gavgavir ekiam
bar a gizivagha iti.

⁹ Ki fo, mati amizim uan dipenim bar anevia ghuzi
moghin,
ni gin gumazamizir arazir kurabagh amiba avigh
mangi

na sara inigh mangan marki.

Egh uaghan gumazir gumazibav sozi me ariaghiriba,
ni me sara na gasighasighan ki aghua.

¹⁰ Gumazamizir kaba,
me zurara arazir kurabar amuasavira ikia,
egha dagiaba isa arazir kurabar amuasa gumazir
igharazibagh ivesi.

¹¹ Ezi ki uabi, ki nin damazimin arazir kuratam gamizir
puvati.

Eghti ni nan kuarkuvigh ua na inigh.

¹² Ki nguazir aghuimra tugha gavgafi.

Bizitam na gasighasighsi damuva avegham.

26:6: Onger Akaba 73:13 **26:9:** 1 Samuel 25:29; Onger Akaba 28:3

26:10: Godin Araziba 16:19; 1 Samuel 8:3; Aisaia 33:15

26:12: Onger Akaba 22:22; 40:2; 107:32

Ki gumazamizir aviribar tongin iki,
egh Ikiavira Itir Godin ziam fam.

27

Godin ziam fava a ko migeir migirigiaba
Devit onger akar kam osiri.

¹ Ikiavira Itir God, a nan angazangarim ko nan Akurvazir
Gumazim.

Ezi ki gumazitamin atiatingan kogham.
Ikiavira Itir God, a dipenir gavgavimin min na modogha
na geghuva nan garima,
ki atiatir puvati.

² Mati afiam asizimin tuzibar amasava ami moghin,
nan apaniba na gasighasighsi iziva,
bizibagh asaghpor iregham.

³ Midorozir gumazir aviriba bar na ekiarughamin dughiamin,
ki atiatingan kogham.
Nan apaniba na ko misoghsi izamin dughiamin,
ki nighnizir gavgavim Godin iki egh tugh gav-
gavigham.

⁴ Ki bizir vamira bagha Ikiavira Itir Godin azaragha gifa.
Bizir ki bar ifongezimra kara:
ki angamira itir dughiamin, ki an Dipenimrama
aven ikiam.

Ki an ganganir aghuimin gan an boroghin iki bar
akueghasa.

Ki an Dipenimin iki a baghvira ikiva an nighnizim
gifofoghsi an azangam.

⁵ Eghti osimtiziba otivamin dughiamin

27:1: Onger Akaba 118:14; Aisaia 33:2; 60:20; Maika 7:8 27:2: Onger
Akaba 9:3; 14:4 27:3: Jop 4:6; Onger Akaba 3:6 27:4: Onger Akaba
18:6; 23:6 27:5: Onger Akaba 17:8; 31:20; 40:2; 50:15

- a uan Dipenimin bar deravira na modogham.
 A na isi uan Purirpenimin aven na modogham.
 A na isi dagiar gavgavimin pin mar na afagham.
- ⁶ Nan apanir na okarigha itiba, ki bar me abiragham.
 Egh bar akongegh dimiva arang an Purirpenimin a
 bagh ofa damuam.
 Egh onger akabar amu Ikiavira Itir Godin ziam
 fam.
- ⁷ O Ikiavira Itir God, ki nin deir dughiamin,
 ni nan kuar kuvigh nan migirigiaba baragh na ikar-
 vagh.
- ⁸ O Ikiavira Itir God, ni kamagh na migia ghaze,
 “Ni bar na nan boroghira izi na baghavira iki
 na gifofoghsi nan azangsigh.”
 Eghti ki ni ko ikisi bar nin boroghira mangam.
- ⁹ Ni uabi nan mongan marki.
 Ki nin ingangarir gumazim, ni nan God, nan Akur-
 vazir Gumazim.
 Ni dughiar aviribar nan akurvasi.
 Ni nan atar nan aghuagh, egh na ataghiraghan
 marki.
- ¹⁰ Dughiar mabar nan amebam ko afeziam akirim na
 gasaragha nan aghuaghuasi,
 ezi ni Ikiavira Itir God, ni na geghuva deragha nan
 gari.
- ¹¹ O Ikiavira Itir God, ki damuasa ni ifongezir araziba, ni
 dar nan sure damu.
 Ki apanir aviriba iti,

27:6: Onger Akaba 3:3; 107:22 **27:7:** Onger Akaba 4:3; 13:3; 61:1 **27:8:**
 Onger Akaba 34:4; 105:4; Amos 5:6 **27:9:** Onger Akaba 6:1; 40:17; 69:17;
 94:14 **27:10:** Aisaia 40:11; 49:15; Jon 16:32; 2 Timoti 4:16-18 **27:11:**
 Onger Akaba 5:8; 25:4; 86:11

kamaghin ni tuavir aghuimra nan akaghti ki an mangam.

¹² Ni na ateghti nan apaniba na inigh me ifongezi moghin na damuan marki.
Me akar ifavaribagh amua egha atiatim na ganidi.

¹³ Nighnizir gavgavir kam nan ikiavira itima, ki kamaghin fo,
ki nguazir kamin angamira iki ganti,
God deraghvira uan gumazamizibar amuam.

¹⁴ Ni nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki a bagh mizuam.
Nin navim osiman marki.
Ni tugh gavgavigh mamaghira iki mangiti
a izi nin akuragham.

28

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, nirara dagiar gavgavimin min na modozi,
ki nin apazangin itima ni na geghufi.

Ki uabin akurvaghsi nin dimamin dughiamin,
ni gumazir kuarir onganimin min na baraghan koghan marki.

Ki ni ko migeir migirigiaba, ni da baraghan koghti,
ki ti ovegh mangi Oveaghuezibar Nguibamin mangigham.

² Ni orakigh, ki uabin akurvaghsi uan dafarimning fegh nin Dipenimin akagh nin dimiva arangti,

27:12: Godin Araziba 19:18; Matyu 26:60; Aposel 9:1 **27:13:**

Jeremaia 11:19 **27:14:** Onger Akaba 62:5; Aghuzir Akaba 20:22; Aisaia 25:9

28:1: Onger Akaba 83:1; 88:4; 143:7 **28:2:** Onger Akaba 5:7; 138:2

ni nan kuarkuvigh nan akuragh.

- ³ Gumazamizir arazir kurabagh amiba,
me akar isingtiziba uan namakaba ko dav gia, egha
men navir averiaba bar ikufi,
ni gumazir kamaghin amiba sara na abiraghan
marki.
- ⁴ Gumazamizir kamagh amiba, ni me amir arazir kaba
ikarvagh ivezir kuram me daning.
Bizir kurar manam me a gami,
ni anarira ikaragh uam a isi ivezimin min me
daning.
- ⁵ Ikiavira Itir God me bagha amizir ingangarir ekiaba me
dagh nighnizir puvatigha ghaze,
a uan dafarimningin bizir ekiatam gamizir puvati.
Kamaghin, a me gasighasigh bar me kuavare-
megham.
- ⁶ Ki Ikiavira Itir Godin ziam fe.
Guizbangira, ki uabin akurvaghasa a ko mikemezi a
na baraki.
- ⁷ Ikiavira Itir God uabi gavgavim isa na ganiga,
nan oramin min ikia na modi.
Ezi ki nighnizir gavgavim an iti.
A nan akurvagha na gamima,
ki uan navir averiamin, a bagha bar akuegha
onger akabagh amua a minabi.
- ⁸ Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, a uabi men gavgavim.
Egha atrivir a ua bagha inabazim,
a uabi a geghuva deragha an akurvasi.

28:3: Onger Akaba 26:9; 55:21; Jeremaia 9:8 **28:4:** 2 Timoti 4:14; Akar
Mogomem 18:6; 22:12 **28:5:** Jop 34:27; Aisaia 5:12 **28:7:** Onger Akaba
13:5; 18:2; 22:4

⁹ O Ikiavira Itir God, ni uan gumazamizibar akuragh.
 Kar gumazamizir ni ua baghavira inabaziba,
 ni deraghvira me damu.
 Ni sipsipbar garir gumazimin min,
 me inigh me ater mangi,
 deragh men gan kamaghira iki.

29

Godin dimdiam, e aminim ko amozir ekiamin aven a
 barasi

Devit onger akar kam osiri.

- ¹ Ia Godin Nguibamin itir enselin gavgaviba,
 ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.
 Ia an gavgavim ko an ziar ekiam bagh bar akongegh.
- ² Ia Ikiavira Itir Godin ziar ekiamin gun mikim.
 Egh an damazimin zuegh iki an ziam fi.
- ³ Ikiavira Itir Godin tiarim ongaribagh isin izima, da bar a
 barasi.
 Godin Gavgavir Bar Ekiam Itim, araribar min pamten
 dagarvasi.
 An akam ongarimin danganiba bar dagh isin pamten
 dagarvagha da avara.
- ⁴ Ikiavira Itir Godin dagarvaziba gavgaviba dar iti.
 A dagarvazima, gumazamiziba a baragha an atiatia
 an ziam fe.
- ⁵ Ikiavira Itir Godin dagarvazima,
 an tiarim Lebanonin kantrin itir temer sidaba
 apiragharisi.
- ⁶ A Lebanonin kantrin mighsiabagh amizi,
 da bulmakaun nguzibar min uari ekura uanaga iza-
 ghiri.

A Hermonin Mighsiam gamizi,
a bulmakaun apurir igiabar min uari ekura uanaga
izaghiri.

⁷ Ikiavira Itir Godin tiarim otiva
onimarim gamima a taghtasi.

⁸ Ikiavira Itir Godin tiarim,
a gumazamiziba puvatizir danganim gamima, a
nighava agoi.

Guizbangira, a Kadesin gumazamiziba puvatizir dan-
ganim gamizi,
a puvira nighava agoi.

⁹ Ikiavira Itir Godin tiarim pamtem asizir atiabagh amima,
da agoa otamin dughiaba ataghiragha puram oti.

Ezi ruarimin ter afarir angamtiziba
purama asiaghira iri.

Ezi Godin Dipenimin aven itir gumazamiziba bar pamtem
dia ghaze,
“God uabira gavgavim ko ziar ekiam iti!”

¹⁰ Ikiavira Itir God uan atrivir dabirabim gaperagha on-
garir konibagh ativagha dar gari.

A en atrivimin ikia, egh mamaghira ikiam.

¹¹ Ikiavira Itir God uan gumazamiziba gavgavim me
ganiga,

deragha me gamua dabirabir aghuim ko navir
amirizim me ganidi!

30

Gumazir mam God minaba a ko migei

Devit onger akar kam osiri.

Me onger akar kam banga egha Godin Dipenim a
baghavirama a ginaba.

- ¹ O Ikiavira Itir God, nan osimtiziba na abirazi,
ni ua na fegha anabogha nan akura.
Egha nan apaniba ataghizi me na dipovezir puvati.
Kamaghin amizi, ki bizir kam bagha bar akuegha nin
ziam fe.
- ² O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ki uabin akurvaghasa nin dei,
ezi ni nan arimariam gamizi ki ua dera.
- ³ O Ikiavira Itir God, ki atam aremeghai, ezi ni na gamizi
ki ua dikafi.
Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin ghugha
gifa.
Ezi ikirimirir ki itir kam, ni ua na ganingi.
- ⁴ Ia Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, ia a bagh onger
akabar amu
an ziar bar zuezim fi.
Egh bizir an amizibagh nighnigh a minabi.
- ⁵ Guizbangira, a en atarir adariba, da dughiar otevimra iti.
Ezi dughiar e nguazir kamin itimin,
a uan navim sara e gifongegha deragha e gami.
Dimangan en temeriba iregham,
egh amimzaraghan e deragh iki bar akuegham.
- ⁶ Ki deragha ikia ghaze,
“Bizitam na munamadaghan kogham.”
- ⁷ O Ikiavira Itir God, ni uan navim sara na gifongegha
deragha na gamizi,
ki mati mighsiar mam tugha gavgafi.
Ni nan modozir dughiamin,

30:2: Onger Akaba 6:2; 88:13; 103:3 **30:3:** Onger Akaba 28:1; 86:13
30:4: Ua Me Ini 3:15; Onger Akaba 135:13; 149:1 **30:5:** Onger Akaba
103:9; Aisaia 26:20; 2 Korin 4:17 **30:6:** Jop 29:18; Onger Akaba 10:6; 62:2;
62:6

ki bar puvirama atiati.

⁸ O Ikiavira Itir God, ki ni ko migia
pamten nin dia nin azai.

Ekiam, ni nan akuragh.

⁹ Ki oveghti bizir aghuir tizitam otogham?

Ki ti dagiar torimin magirighi, bizir kam tinan
akuragh?

Gumazamizir oveaghueziba me ti ua nin ziam fam?

Me ti ua dikavigh mikim suam, ni me mikemezi
moghira zurara ni me bagha deragha bizibagh
ami?

Bar puvatigham.

¹⁰ O Ikiavira Itir God, ni na baregh nan apangkufigh.

O Ikiavira Itir God, ni nan Akurvazir Gumazimin iki!

¹¹ Ni nan navir osimtizim batoghezi

ki bar akuegha ighiabagh ami.

Ki faragha azirakar korotiaba aghui,

ezi datirighin ni nan azirakar korotiaba suegha,

nan azirakam oteghavkinizi nan navim derazi ki
bar akonge.

¹² Ikiavira Itir God, ki uan akam dukuaghan kogham.

Ki uan navir averiamin onger akabar amu egh nin
ziam fam.

Egh zurara ni minabivira ikiam.

31

Gumazamizir Ikiavira Itir Godin apengan itiba a der-
agha men gari

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha
onger akam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki nin aven modoghti

ni na geghuv deragh nan ganasa, kamaghin ki ni
bagha ize.

Ni na ateghti nan apaniba na abinti,

ki aghumsighan kogham.

Ni zurara arazir aghuim gami.

Egh ni uan arazir aghuir kamin gin mangi nan
akuragh!

² Ni nan dimdiam baregh zuamira nan akuragh!

Ni dagiar ekiamin min na modogh.

Ni divazir gavgavimin min iki na ekiarughti,

nan apaniba na abinan kogham.

³ Guizbangira, ni uabi nan dagiar ekiamin min iti.

Ni nan divazir bar gavgavimin min ikia deragha na
geghufi.

Ni uan ziar ekiam bangin, ni fomira mikemezi moghin,

ki zui naghin, ni nan faragh mangi nan akua na
geghuv.

⁴ Ni nan danganir mogomemin min iti.

Nan apaniba modogha na bagha gurazir azuazir kam,
ni nan akuraghti a nan suighan kogham.

⁵ O Ikiavira Itir God, ki uan duam nin dafarim garisi.

Ni guizin arazibagh amir God,
ni nan akuragha ua na inigha gifa.

31:1: Onger Akaba 22:5; 71:1; Aisaia 49:23 **31:2:** Onger Akaba 71:2

31:3: Onger Akaba 18:2; 23:3; 25:11 **31:5:** Luk 23:46; Aposel 7:59

⁶ Marvir guar gavgaviba puvatizibar ziaba fer gumazamiz-
iba,
ni bar men aghua.

Ezi ko,
ki nighnizir gavgavim nin iti.

⁷ Ni zurara nan apangkufi,
kamaghin ki ni bagha bar akonge.

Guizbangira, bizir kurar na bativiba, ni bar dar gari.
Egha nan navir averiamin aven itir osimtiziba,
ni bar dagh fo.

⁸ Ni nan akurazi
ki apanibar dafaribar itir puvati.
Ni nan akurazi ki deragha iti.

⁹ O Ikiavira Itir God, ki osimtizir ekiam ikia,
egha azia ghua nan damazimning bezi,
nan gavgaviba bar gifa.
Kamaghin, ni nan apangkufigh.

¹⁰ Osimtizir kam, na gamua nan ikirimirim otefe.
Ki aziavira iti, egh kamaghin ki dughiar ruarimin
ikeghan kogham.

Osimtizir ekiam nan itima, ki gavgaviba puvati.
Nan agharapaniba nan amiraghamirasi.

¹¹ Nan apaniba na dipova na migei.
Ezi nan namakaba nan aghuagha akar kurabar na
migei.

Ezi nan roroaba uaghan nan atiatia ghaze,
God ivezir kuram a ganidi.

Ki tuavimin zuir dughiabar,
gumaziba nan gara nan ari.

¹² Gumazim aremezi gumazamiziba bar a gin amadazi
moghin,

me na gin amada.

Ki mati, nguazir minem bighizi,
me na makuni.

¹³ Ki orazi, apanir aviriba uari akuva girakirangin moghin
aghumra uariv gei.

Me atiatim na daningasa uari akuva na
gasighasighasa akam misosi.

Egh na misueghti ki aremeghasa uariv gei.

¹⁴ O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ki nighnizir gavgavim nin iti.

¹⁵ Ki datirighin itir ikirimirir kam,
ki a isa nin dafarim gati.

Ni nan akuragh

nan apanir nan agintizibar dafaribar ua na
inigh.

¹⁶ Ki nin ingangarir gumazim, ni uan guam na mituazi an
angazangarim na gisirazi moghin,
kamaghira ni bar na gifuegh nan boroghira iki.

Ni zurara nan apangkuvighavira iti.

Kamaghin, ni nan akurvagh!

¹⁷ O Ikiavira Itir God, ki nin azangsisi, ni nan akuragham.

Ni apanibar amamangatighti me na abiraghti ki
aghumsizim inian marki.

Gumazir kuraba mar ikuvighiva aghumsigh.

Me mar oveng mangi Gumazamizir Oveaghuezibar
Nguibamin magiri,

egh akabar kumigh iki.

¹⁸ Gumazir kaba uari fa akaba batogha,

gumazir aghuiba dipova akar kurabar me migei.

31:13: Jeremaia 6:25; 20:3; 20:10; Matyu 27:1 **31:16:** Diboboniba
6:25-26; Onger Akaba 4:6; 67:1 **31:17:** 1 Samuel 2:9; Onger
Akaba 25:2; 115:17 **31:18:** 1 Samuel 2:3; Onger Akaba 12:3; Jut 1:15

Egha ifavarir akabav gei.

Ni me gasighasighti, me uam akaba akaran kogham.

¹⁹ Gumazir nin atiatia nin apengan itiba,
ni men akurvaghasa bizir aghuir aviriba me bagha
dagh ami.

Gumazir nighnizir gavgavim nin ikia nin aven modiba,
ni deravira me gami.

Egha gumazamizibar damazibar ni zurara men
akurvasi.

²⁰ Men apaniba me gasighasighasa akabar kiri,
eghti dughiar kamin, ni me avaragh deraghvira me
geghuvti
me me gasighasighan kogham.

Me nin dafarimin apengan ikiti,
apanibar akar kuraba me gasighasighan kogham.

²¹ Ikiavira Itir God bar nan apangkufi,
ezi ki ghaze, ki an ziam fam!

Nan apaniba na ekiarugha na gasighasighasava amima,
God uan gavgavimin nan akurazi ki deravira iti.

²² Ki faragha bar atiatigha kamagh nighnisi,
Ikiavira Itir God, ni na batoghezi ki ua nin boroghin
itir pu
Puvati, ni nan ararem baregha nan akura.

²³ Ia gumazamizir God baghavira itiba,
ia bar moghira a gifongegh!

Gumazamizir zurara an gin zuiba,
a bar deraghavira me geghuva men gari.

Egha gumazir uari fa akaba batoziba,

31:19: Aisaia 64:4; 1 Korin 2:9 **31:20:** Jop 5:21; Onger Akaba 27:5; 32:7

31:21: 1 Samuel 23:7; Onger Akaba 17:7 **31:22:** Aisaia 38:11-12; Jona

a ivezir kuram me ganidi.

- ²⁴ Ia gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin itiba,
ia uan navibar aven atiatingan kogh,
egh tugh gavgavigh mamaghira iki.

32

Gumazim uan arazir kurabar gun God migeima, an an arazir kuraba gin amada

Devit onger akar kam osiri.

Me onger akar kam kamaghin a dibori, Maskil.

- ¹ Gumazamizir arazir kurabagh amiba,

God men arazir kuraba gin amadagha da avara,
eghti gumazamizir kaba bar akuegham.

- ² Gumazamizir arazir kurabagh amiba, God men arazir kuram mengvira ikian koghti,
arazir ifavaritam an ikian kogham,
eghti gumazamizir kaba bar akuegham.

- ³ O God, ki uan arazir kurabar gun ni mikemezir putatigha,

dimagariba ko aruebar ara kamaghira ikia
ghua nan aghariba bar nan amira.

- ⁴ Dimagariba ko arueba, ni ivezir kuram na ganingizi nan gavgaviba bar gifa.

Mati aruer ekiam nguazim gaboima a bar misingi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

31:24: Onger Akaba 27:14 **32:1:** Onger Akaba 85:2; 103:3 **32:1:** Rom 4:7-8 **32:2:** Jon 1:47; 2 Korin 5:19 **32:3:** Onger Akaba 31:10; 38:8; 39:2-3

⁵ Datirighin ki uan arazir kuraba bar dar gun Ikiavira Itir
 God mikemezi,
 an ada gin amadagha gifa.
 Egha ki uan arazir kuratam modozir puvati,
 ki bar da aghurigha ni mikeme.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

⁶ Kamaghin dera, nin gumazamiziba osimtiziba bativ,
 egh zurara ni ko mikimti,
 osimtizim aperiar ekiamin min me avigh mangisi izi,
 me avigh mangighan kogham.
⁷ Nirara nan mogomer danganim,
 ki nin aven modima osimtiziba na abirir puvati.
 Ki osimtizibar aven itima,
 ni na ekiarugha nan akurvasi.
 Kamaghin ki pamten dia ighiabagh amua nin
 ziam fe.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

⁸ Ikiavira Itir God ghaze,
 Tuavir ni mangamim,
 ki nin sure damu deragh ni gegharaghti, ni an
 mangam.
 Ki deravira nin sure damu egh nin gan ni geghu-
 vam.
⁹ Ni hoziaba ko donkibar min onganan marki,

32:5: Ofa Gami 26:40; 2 Samuel 12:13; Jop 31:33; Onger Akaba 103:12; 1 Jon 1:9
32:6: Onger Akaba 46:1-3; 69:1; 69:13 **32:7:** Gumazir Dapaniba 5:1-31; Onger Akaba 31:20; 91:1; 121:7 **32:8:** Onger Akaba 25:8; 33:18

mati me ain ko benir ruaribar men akabagh aghuigha
me getuima me izi.

Puvatighti me izeghan kogham.

¹⁰ Gumazir arazir kurabagh amiba osımtızir avırıba batı-
vam.

Ezi gumazir niğniğzir gavgavim Ikiavıra Itir Godın
itıba,

me zurara an apangkuvir ekiamın aven deragh
ikiam.

¹¹ Ia gumazamizir arazir aghuibagh amiba,
Ikiavıra Itir God ia bagh amizir bizıba, ia da bagh
navıba deragh bar akongegh.

Ia Godın damazımın zuezir gumazamizıba,
ia bar pamten dım mikim bar akongegh.

33

Godın ziam fer onger akam

¹ Ia gumazamizir aghuıba, ia Ikiavıra Itir God ia bagha
amizir bizir aghuım bagh bar akongegh.

Arazir kam bar dera:

ia an akam baragha an gın zui darası, ia an ziam
fi.

² Ia kulele ko gitan stringın 10pla itim misogh,
Ikiavıra Itir God bagh ighiam damu an ziam fi.

³ Ia onger akar igıaba osirigh da bangı,
egh deragh gıta misoghti an ararem deraghti,
ia bar akongegh pamten dım mikim.

⁴ E fo, Ikiavıra Itir Godın akam a guızbangıra itı.

Ezi an akam mikemezi moghıra, a zurara guızın
arazıbar gın ghua ingangarıba bar dagh ami.

⁵ Ikiavira Itir God, a en arazir aghuiba ko guizin araziba bar dagh ifonge.

An apanguvir arazim, nguazimin itir gumazamiziba bar me ave.

⁶ Ikiavira Itir God fomira mikemezi, aruem ko iakinim ko mikoveziba,
ko overiamin pin itir biziba bar otivigha iti.

⁷ Gumazim dipam isa itam guruizi moghin,
an ongarim isa danganir vamiran anakufa.

Egha ongarim gamizi a bar konegha
nguazimin apengan itir danganimin vin mar iraghu.

⁸ Ia nguazimin itir gumazamiziba,
ia Ikiavira Itir Godram atiating an apengan iki.

⁹ A mikemezi nguazir kam puram oto.

An Akar Gavgavim mikemezi, biziba bar nguazir kamin otifi.

¹⁰ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba damuasava nighnizir biziba,

Ikiavira Itir God dagh amima da ghua puvarisi.

Ikizir igharaziba damuasa akabav sozir migirigiaba,
an adar tuaviba apiri.

¹¹ Ikiavira Itir God damuasava amir biziba,
da gavgavigh mangivira ikiam.

A uan navir averiamin aven itir nighnizim giraghan kogham.

An nighnizim zurara ikivira ikiam.

¹² Kantrin tam God baghavira ikiti,

33:5: Onger Akaba 11:7; 37:28; 119:64 **33:6:** Jenesis 1:14-19; 2:1; Onger Akaba 104:30; Hibru 11:3 **33:7:** Ua Me Ini 15:8; Josua 3:16; Onger Akaba 78:13 **33:9:** Onger Akaba 148:5 **33:10:** Onger Akaba 2:1-3; Aisaia 8:10; 19:3 **33:11:** Jop 23:13; Onger Akaba 40:5; Aghuzir Akaba 19:21; Aisaia 55:8
33:12: Godin Araziba 7:6; Onger Akaba 28:9; 144:15

Ikiavira Itir God deravira a damuti a bar akongegham.

Kantrin kamin gumazamiziba
God ua baghavira me ginaba.

- ¹³ Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia,
nguazimin itir gumazamiziba bar men gari.
- ¹⁴ A uan Nguibamin ikia,
egha nguazimin bar deragha en gari.
- ¹⁵ A uabi nighniziba ko navir averiabar ingarigha da isa
gumazamizibagh ariki,
egha bizir me amiba a bar dagh fo.
- ¹⁶ Atrivim midorozir gumazir aviriba ikiti,
me an akuragh midorozim damu an apaniba
abiraghan kogham.
Ezi kamaghira midorozir gumazim uan gavgav-
imin apaniba abiraghan kogham.
- ¹⁷ Midorozir hoziam midorozir gumazimin akuraghti, a
uan apaniba abiraghan kogham.
Apaniba midorozir gumaziba abiraghti, men hoziaba
men akuraghan kogham.
- ¹⁸ Ia oragh! Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an
apengan itiba, an damazim men iti.
Gumazamizir kaba, me nighnizir gavgavim an
apangkuvir arazimin iti.
- ¹⁹ A deragh gumazamizir kabar ganti me angamira ikiam.
Mitiriam aghamin dughiam otoghti,

33:13: Jop 28:24; Onger Akaba 11:4; 14:2 **33:14:** 1 Atriviba 8:39; 8:43;
Onger Akaba 102:19 **33:15:** 2 Eghaghaniba 16:9; Jop 10:8; Onger Akaba
119:73 **33:16:** Onger Akaba 44:6; 60:11 **33:17:** Onger Akaba 20:7;
147:10; Aghuzir Akaba 21:31 **33:18:** Jop 36:7; Onger Akaba 32:8-10; 1 Pita
3:12 **33:19:** Jop 5:20; Onger Akaba 37:19; Aposel 12:11

a men akuraghti me daghem bagh ovengan kogham.

²⁰ E Ikiavira Itir God baghvira mizuamiva,
nighnizir gavgavim an ikiti an e geghuvam.

A en oramin min iti,
ezi e an aven modima a en akurvasi.

²¹ E nighnizir gavgavim an ziar bar zuezimin iti.
Kamaghin, e uan navir averiabar aven a bagh bar akongegham.

²² O Ikiavira Itir God, e nighnizir gavgavim nin ikiavira ikia nin akurvazim bagha mizuai.
Kamaghin amizi ni en apangkuvigh mamaghira iki.

34

God bar deragha Devit gamizi, an an ziam fe Devit, Abimelek ko ikia ifarava onganizi moghin amima, Abimelek a batoke. Devit uamategha ghugha onger akar kam osiri.

¹ Ki zurara ziar ekiam Ikiavira Itir God daningam.
Ki an ziam fi mamaghira ikiam.

² Ikiavira Itir God nan akurazir bizir kam bangin,
ki a minabava a bagha bar akonge.

Gumazamizir osimtiziba ateriba me bizir kam uaghan a baragh,
men naviba bar moghira deragham.

³ E bar moghira an ziar ekiamin gun mikimiva,
egh an ziam fam!

33:20: Onger Akaba 62:1; 115:9; Aisaia 8:17 **34:1:** 1 Samuel 21:13-15; Efesus 5:20; 1 Tesalonika 5:18; 2 Tesalonika 1:3; 2:13 **34:3:** Onger Akaba 69:30; Luk 1:46

- ⁴ Ki uabin akurvaghasa Ikiavira Itir Godin azangsizima, a nan azangsizim baraki.
A nan atiatiba bar da batoghezi, ki datirighin navir amirizimin iti.
- ⁵ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin itiba,
me bar akongegh.
Men nighnizir gavgavir kam, a iki gavgavighti me aghumsighan kogham.
- ⁶ Gumazamizir onganarazibagh amiba
Ikiavira Itir God ko migeima,
a me baragha men osimtizibar aven deragha men akurvasi.
- ⁷ Ikiavira Itir Godin ensel, gumazamizir an atiatia an apengan itiba, a me apaza men akurvasi.
Eghti osimtiziba me gasighasighan kogham.
- ⁸ Ia kamaghin ganigh fogh suam,
Ikiavira Itir Godin araziba da bar moghira dera.
Gumazim God bagh mangi an aven modogh nighnizir gavgavim an iki,
egh a deragh iki bar akuegham.
- ⁹ Ia Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, ia an atiating an apengan iki.
Gumazamizir an atiatia an apengan itiba me bizitam in otevezir puvati.
- ¹⁰ Dughiar mabar laionin nguziba dagheba puvatizi,
mitiriaba men azi.
Ezi gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir God ikia an apengan itiba,

34:4: Onger Akaba 18:6; Matyu 7:7; Luk 11:9 **34:6:** Onger Akaba 3:4; 34:17-19 **34:7:** 2 Atriviba 6:17; Daniel 6:22; Sekaraia 9:8; Hibru 1:14
34:8: Onger Akaba 2:12; 1 Pita 2:3 **34:9:** Onger Akaba 31:23 **34:10:** Jop 4:10-11; Onger Akaba 84:11

me bizir aghuiba bagha asaghasazir puvati.

- 11 Nan boriba, ia izi na baraghti
ki ian sure damuti,
ia zurara Ikiavira Itir Godin atiating an apengan
iki.
- 12 Nin daborabim deraghasa ni ifongez, o?
Ni dughiar ruarimin iki bar akongeghasa ifonge?
Arel!
- 13 Ni kamaghin ikisi, akar kurabav kiman koghiva
ifavarir akaba atakigh.
- 14 Ni akirim ragh arazir kurabagh asaragh, egh arazir
aghuibara damu.
Egh navir amirizimin gumazamizir igharaziba ko
ikisi
gavgavigh mamaghira iki.
- 15 Ikiavira Itir Godin damazimin derazir gumazamiziba,
a deragha men gara, men arareba barasi.
- 16 Ikiavira Itir God gumazamizir arazir kurabagh amiba,
a me batogha men aghua.
Kamaghin, me oveghti
gumazamiziba ua me ginighnighan kogham.
- 17 Ikiavira Itir Godin damazimin derazir gumazamiziba,
me Godin deima a me barasi.
A men akurvazima osimtiziba me abirir puvati.
- 18 Gumazamizir naviba osia itiba,
Ikiavira Itir God bar men boroghira iti.
Egha gumazamizir osimtizir ekiar me abinasava amiba,

34:12: 1 Pita 3:10-12 34:13: 1 Pita 2:22 34:14: Aisaia 1:16-17; Rom
12:18; Hibrui 12:14 34:15: Jop 36:7; Onger Akaba 34:6; 34:17 34:16:
Aghuzir Akaba 10:7; Jeremaia 44:11; Amos 9:4 34:17: Onger Akaba 34:6;
34:15; 34:19; 145:19-20 34:18: Onger Akaba 51:17; Aisaia 57:15; 66:2

a men akurvasi.

¹⁹ Osimtızir bar avırıba gumazir aghuıba batıfı.

Ezi İkiavıra İtir God men akurvazıma
osimtızir kaba me abırır puvatı.

²⁰ İkiavıra İtir God guızbangıra men akurazıma,
men agharıtam dıpirıagırızır puvatı.

²¹ Gumazamızır kuraba, bızır kurar avırıba me damutı, me
arımıghıram.

Godın damazımın derazır gumazamızıba,
God men apanıbagh asıghasıgham.

²² İkiavıra İtir Godın ingangarır gumazamızıba,
a ua me inıam.

Egh gumazamızır a bagha ghua an aven modıba,
a deragh men ganti,
me ovengan kogham.

35

Gumazim uabın akurvaghasa God ko mıgeı
Devıt onger akar kam osırı.

¹ O İkiavıra İtir God, gumazır nan atara na ko mısozıba,
nı men atar me ko mısogh.

² Nı dıkavıgh uan mıdorozır bıızıba inıgh,
uan oramın sıırıagh ızı nan akuragh.

³ Nı uan afuzım ko ghuaram inıgh ızı
gumazır nan ađıntızıba ko mısogh.

Nı na mıkim suam,
kı nın Akurvazır Gumazım!

⁴ Gumazır kaba na mııuegħtı kı aremegħasava amı.

34:19: Aghuzır Akaba 24:16; 2 Timotı 3:11-12 **34:20:** Jon 19:36 **34:22:**
2 Samuel 4:9; 1 Atrıvıba 1:29; Onger Akaba 103:4 **35:4:** Onger Akaba 40:14;
70:2; 129:5

Ni me abiraghti me aghumsikigh.
 Me na gasighasighasa akabav sosi.
 Ni men agintigh me damighti
 me okam nighnigh.

⁵ O Ikiavira Itir God, aminim pipiabagh ivai da migha zui
 moghin,
 nin ensel gumazir kurar kabar agintigh me batokegh.

⁶ Ikiavira Itir Godin ensel me batueghti me mangi.
 Tuavir me zuir kam, an a damighti aminim an
 pirighti
 a bar apighsigham.

⁷ Ki arazir kuratamin me gamizir puvati,
 ezi me nan suighasa modogha azuazim ati.
 Torir ki magiramim, me a gikuigha gifa.

⁸ Me foghan koghti,
 ni me damighti, dughiar bar kuram me batogham.
 Me na gasighasighasava atizir azuazir kam,
 a meraram asighasigham.

⁹ Ki kamagh fogh suam,
 Ikiavira Itir God nan akuragha ua na ini.
 Eghti ki uan navir averiamin aven bar akuegham.

¹⁰ Ki bar uan navir averiamin aven kamagh mikim suam,
 "O Ikiavira Itir God, gumazitam ua nin min itir
 puvati.

Gumazamizir gavgaviba puvatiziba, ni deravira men akur-
 vasi.
 Gumazamizir onganarazibagh amiba, ni deravira me
 geghufi.

Ezi gumazamizir gavgavir bar ekiaba itiba
 me gasighasighasa amuava avenge."

¹¹ Gumazamizir ifariba, arazir kurar ki amir puvatiziba
 bagha pura kotin aven akam na gasa na migei.

- ¹² Ki arazir aghuibara me gami, ezi me arazir kurabar na gami.
 Kamaghin amizi, ki uabira ikia nan navim bar oseme.
- ¹³ Me arer dughiabar, ki men apangkuva azirakar koro-tiaba aghua uabi abiragha,
 me bagha dagheba ataghiragha pamtem God ko migei.
- ¹⁴ Ki me bagha God ko migia, mati ki uan aveghbuam o namakam ginighnigha a bagha God ko migei.
 Nan amebam aremezi ki an apangkuvigha a bagha aziagha rui moghin,
 ki me bagh azi.
- ¹⁵ Ki osimtizimin irizir dughiamin,
 me uari akuva na dipova na migia bar akonge.
 Gumazamizir ki fozir puvatiziba,
 me puram akaba na gasa na migia ghuavira iti.
- ¹⁶ Me arazir bar kurabar gin ghua,
 osimtizim na garigha dibovir akabar na migiavira iti.
 Me na gifongezir puvatigha nan gara uan atariba kuskusi.
- ¹⁷ O Ekiam, ni dughiar bar ruarimin me mizua itima me kamaghiram ami.
 Ni manadizoghin bizitam damuam?
 Ni nan akuragh ua na inighti, me ua na gasighasighan kogham.
 Me laionbar min amua na misosi,
 ni men dafaribar ua na inigh.
- ¹⁸ Ni kamaghin damighti, nin gumazamizir aviriba uari akuvamin dughiamin,
 ki men tongin ni minamam.

Guizbangira, ki gumazamizir aviribar tongin
nin ziam fam.

- 19 Gumazamizir maba pura nan apanim gami.
Ni me ateghti me osimtiziba na darigh na abinan
marki.
Men na bagha naviba pura men ikufi.
Kamaghin, ni me ateghti me osimtizir na gariziba
bagh,
damaziba ighighiri na dipov bar akueghan
marki.
- 20 Me tong igharaz darazi ko dabirabir aghuimin ikiasa
migeir puvati.
Me gumazamizir nimira ikia deragha nguibamin api-
aghav itiba, bagha
uari akuva ikia, ifavarir akabagh amua
me gasighasighasavira uariv gei.
- 21 Me pamten migia akaba na gasa ghaze,
“Bar guizbangira, e nin gari
ni arazir kurabagh ami!”
- 22 O Ikiavira Itir God, gumazir kamaghin amiba ni uabi
men ganigha gifa.
Ekiam, ni uan akam dukuagh ikian marki.
Ni nan saghon ikian marki.
- 23 O Ekiam, ni nan God,
ni osegh dikavigh izi,
gavgavim isi nan akabar aning, egh na bagh
mikim.
- 24 O Ikiavira Itir God, ni nan God, nin araziba da bar dera.
Ni uan arazir aghuibar gin mangi nan akuraghti
nan apaniba ganigh fogh suam, ki arazir kuraba
puvati.

- Ni me ateghti
 me nan osimtizimin gan bar akongeghan marki.
- ²⁵ Ni men amamangatighti
 me kamagh mikiman marki,
 “Bar dera! Bizir e damuasa bar ifongezim, an otogha gifa!
 E bar a gasighasigha gifa.”
- ²⁶ Gumazir osimtizim na gatigha bar akongezir kaba,
 ni me damighti me okam nighnigh bar aghumsikigh.
 Me nan ziam abira uan ziaba fe.
 Ni men ziaba abin aghumsizim me daning.
- ²⁷ Ezi gumazamizir maba kamaghin ifonge, ni na dipon
 suam ki nin damazimin dera.
 Gumazamizir kaba bar akuegh pamten dimiva kam-
 aghin mikim suam,
 “Ikiavira Itir God, a gavgavir ekiam iti.
 God kamaghin ifonge, an ingangarir gumazim der-
 aghvira ikiam.
 Bizir kam bagh a bar akongegh.”
- ²⁸ Eghti ki nin arazir aghuibar gun mikim,
 egh dughiabar zurara nin ziam fi
 mamaghira ikiam.

36

Gumazir kurabar arazir kuraba

Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazim Devit, an onger akar kam osiri.
 An onger akabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akar kam osiri.

- ¹ Arazir kuram, a gumazir kuramin navir averiamin ikia nighniziba a ganidi.

Gumazir kabanang, me tong Godin atiatia an apengan itir puvati.

Bar puvati.

Me bar akirim ragha God gasara.

² Guizbangira, me uari uan ziabagh nighnigha uari uan ziaba fe.

Me kamaghin fozir puvati,

God me isi kot darigh egh me amizir arazir kuraba tuisigham.

³ Men akatoribar akaba ikuvizi, me zurara bizibagh ifari.

Egha arazir aghuibara amuamin fofozir aghuitam itir puvati.

⁴ Me uan misiabagh irav ikia arazir kurabara damuasa nighnisi.

Me zurara tuavir kuramin nighnizibar gin man-gasavira nighnisi.

Egha tong akirim ragha arazir kuratam gasarazir puvati.

Godin arazir aghuim

⁵ O Ikiavira Itir God, nin apangkuvim bar ekevegha uanaga overiamin suira.

Ezi ni zurara guizin arazimin gin ghua uan nighnizim gighavkirir puvati,

ezi nin arazir kam uaghan bar ekevegha uanaga, overiamin itir ghuariabar suira.

⁶ Nin arazir aghuim bar ekevegha mighsiar ekiabar min tughav iti.

Nin kotin aven itir arazimin mingarim, e deragha a gifozir puvati.

An ongarimin min bar konegha vin mar iraghu.

O Ikiavira Itir God, ni gumazamiziba ko asiziba virara deravira me geghuva

men gari.

⁷ O God, nin apangkuvir arazim bar derazi e bar a gifonge.
Gumazamiziba bar ghua nin aven modi.

Mati tuarir nguziba uan amebamin avizimn-
ingin apengan ghua modi.

⁸ Nin Dipenimin dagher aviriba itima,
nin gumazamiziba apa izivagha mamaghira iti.

Mati ni uan faner aghuimin gumazamizibar amaman-
gatizi, me anepi moghin,
ni bizir aghuir bar aviriba e ganidi.

⁹ Biziba bar, ni dar ikirimirimin mingarim,
mati dipar ikirimirir aghuim anidim.

Kamaghin, nin angazangarimin amodoghin,
e deravira bizibar gari.

¹⁰ Gumazamizir ni gifoziba, ni men apangkuvigh kam-
aghira iki.

Gumazamizir nin damazimin deraziba, ni deragh me
damu.

¹¹ Ni gumazir uari fava akaba batoziba ateghti,
me na dikabinan marki.

Egh gumazir arazir kurabagh amiba ateghti,
me nan agiraghti ki aran kogham.

¹² Ia gan.

Gumazir arazir kurabagh amiba daghiregha nguaz-
imin fueghav iti.

Me ua dikavan kogham.

36:7: Rut 2:12; Onger Akaba 17:8; 31:19; 91:4 **36:8:** Jop 20:17; Onger Akaba 16:11; Akar Mogomem 22:1 **36:9:** Jeremaia 2:13; Jon 4:10; 4:14; 1 Pita 2:9

37

God gumazamizir aghuiba deragh me damuva, gumazamizir kuraba pazi me damuam

Devit onger akar kam osiri.

¹ Ni gumazamizir kuraba amir araziba bagh nighnigh osiman marki.

Egh me amir bizibar gan navim dikavan marki.

² Guizbangira, me graziba midii moghin zuamira misigham.

Egh ter afarir gariba imua midii moghin, zuamira misigh puvarigham.

³ Ni nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki, egh arazir aghuibar amu.

Egh ni nguazir kamın iki deragh ikiam.

⁴ Ni Ikiavira Itir God bagh bar akueghti,

a bizir nin uan navir averiam ifongeziba ni daningam.

⁵ Ni uabira uabi isi Ikiavira Itir God danigh,

egh nighnizir gavgavim an ikiti, a nin akuragham.

⁶ A nin arazir aghuim damighti,

nin arazir aghuir kam,

aruem aruer arizimin isiragha gavgavizi moghin isiragham.

⁷ Ni Ikiavira Itir Godin damazimin uabin asugh a

mizuamti, a nin akuragham.

Gumazamizir taba uan nighnizibar gin mangi bizir aghuir

aviriba initi,

ni men gan navim dikavan marki.

37:1: Onger Akaba 73:3; Aghuzir Akaba 23:17; 24:1; 24:19 **37:2:** Onger Akaba 90:5-6 **37:4:** Aisaia 58:14 **37:5:** Aghuzir Akaba 16:3; Matyu 6:25; Luk 12:22; 1 Pita 5:7 **37:6:** Jop 11:17; Maika 7:9 **37:7:** Onger Akaba 62:1; Aisaia 30:15; Jeremaia 12:1

Eghti gumazamiziba arazir kurabar amuti,
ni dagh nighnigh osiman marki.

⁸ Ni atar egh osiman marki.

Bizir kaba ni gekuighti ni arazir kuram damigham.

⁹ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin
itiba,

me uan nguazimin iki deraghvira ikiam.

Eghti gumazamizir kuraba bar ikuvigham.

¹⁰ Dughiar ruarim puvatighti,

gumazamizir arazir kurabagh amiba pura
puvarigham.

Ni men nguibabar me buriva
men apighan kogham.

¹¹ Gumazamizir uari abira aghumra itiba,

me deragh uan nguazim dapiagh
bizir aviriba inigh bar akuegh ikiam.

¹² Gumazamizir arazir kurabagh amiba,

me gumazamizir aghuibagh asighasighasava amua,
men atara atariba kuskusi.

¹³ Ekiam kamaghin fo,

gumazamizir kuraba givaghamin dughiam a izi.
Kamaghin a men ingaravati.

¹⁴ Gumazir kuraba uan midorozir sababa asia,
egha beniba uan pibagh afi.

Me gumazamizir onganarazibagh amiba ko,
asaghasaziba ko, gumazamizir aghuibagh
asasa.

¹⁵ Puvatigham.

Men midorozir sababa raghiregh merara misueghti
me arimighiregham.

Eghti men piba, bar moghira dipirighiregham.

37:8: Onger Akaba 73:3; Efesus 4:26

37:9: Jop 27:13-14; Aisaia 57:13

37:10: Jop 20:9; Hibru 10:36-37

37:11: Matyu 5:5

- ¹⁶ Gumazir aghuimîn bizir muziarim,
a gumazamizir kurabar bizir aviribagh afira.
- ¹⁷ E fo, Ikiavira Itir God gumazir kurabar gavgavim agi-
vaghham.
Egh a gumazamizir aghuiba deragh me geghuv men
ganam.
- ¹⁸ Ikiavira Itir God gumazamizir an akamin gin zuiba,
a deravira me geghuva men gari.
Ezi nguazir me itim, a bar moghira men nguazimin min
iki
mamaghira ikiam.
- ¹⁹ Me dughiar kurabar osimtiziba bativan kogham.
Egh dagheba oteveghamin dughiamin, me dagheba
oteveghan kogham,
me dami mamaghira ikiam.
- ²⁰ Eghti gumazamizir kuraba me bar ikuvigham.
Ikiavira Itir Godin apaniba, me graziba ko akimarir
aghuibar min bar iregham.
Me migharimin min dughiar otevimin iki
mangigh bar puvarigham.
- ²¹ Gumazir kuram, a pura gumazibar biziba isa da ikar-
vazir puvati.
Gumazir aghuim, arazir aghuibagh amua
pura biziba isa gumazir igharazibagh anidi.
- ²² Gumazamizir Ikiavira Itir God deragha amiba,
me nguazir kam inigh deraghvira an ikiam.
Eghti Ikiavira Itir God asighasighamin gumazamiziba,
me puvarigham.
- ²³ Ikiavira Itir God ifongezi moghin, a gumazamiziba
daruasa
me bagha tuavim ati.

37:16: Aghuzir Akaba 15:16; 16:8; 1 Timoti 6:6
Aghuzir Akaba 16:9

37:23: 1 Samuel 2:9;

A gumazitamin arazim bagh bar akongeghiva,
 an a geghuv gavgavim a daningti, a tugh gavgav-
 igham.

²⁴ Ikiavira Itir God uan dafarimin gumazamizir kabar
 suiragh men akuraghti,
 me ua dikavigh tuivigham.

Kamaghin gumazamizir kaba irighsi damuamin dughiam,
 me bar ireghan kogham.

²⁵ Ki uan igiamin ikia iza datirighin ki ghurigha gari,
 God akirim ragha gumazir aghuitam gasarazir pu-
 vati.

Ki uaghan garima,
 men boriba dagheba puvarigha da bagh
 azangsighizir puvati.
 Bar puvati.

²⁶ Gumazamizir aghuiba zurara apanguva biziba isa pura
 gumazamizibagh anidi.
 Ezi God bizir bar aghuiba isa me ganidi moghin, a
 boriba isa me ganidima
 me bar akonge.

²⁷ Ni uan arazir kuraba akirim ragh dagh asaragh,
 egh arazir aghuibara amu.
 Egh ni zurara deravira nguazir kamin ikivira
 ikiam.

²⁸ Ikiavira Itir God, an arazir aghuibara ifonge.
 Kamaghin, a uan gumazamiziba me ataghirazir pu-
 vati.

A dughiabar zurara me geghuva arazir aghuibara me
 gami.

Egh a gumazir kurabar boribagh asighasigham.

37:25: Onger Akaba 37:28; 59:15; 109:10
 Aghuzir Akaba 2:22; Aisaia 14:20

37:28: Onger Akaba 11:7;

- ²⁹ Gumazamizir aghuiba, God me ganingizir nguazim inigh,
a dapiagh iki mamaghira ikiam.
- ³⁰ Gumazamizir aghuiba, migirigiar aghuibaram ami.
Men migirigiaba bar moghira nighnizir aghuiba ikia
guizin arazimin gumazamizibar akurvasi.
- ³¹ Me uan Godin Akar Gavgavim isa
uan navir averiabagh atigha,
deragha arui.
- ³² Gumazir kuram gumazir aghuim misueghti an are-
meghasa,
a bagha mizua gara iti.
- ³³ Ikiavira Itir God gumazamizir aghuiba ataghirazima,
apaniba me misozi me ariaghirir puvati.
Gumazir kuram gumazir aghuim isi kot datighi,
ikiavira Itir God gumazir aghuim ateghti,
gumazir kuram kotin aven a gafiragh
anebiragham kogham.
- ³⁴ Ni nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki a
mizuamiva an akabar gin mangi.
Ni kamaghin damuti a ziar ekiam isi ni daningam.
Eghti nguazir a ni ganingizir kam ni a iniam.
Egh ni uabi ganti a nin apanibagh asighasigham.
- ³⁵ Ki gumazir kuramin garima, a gavgavir ekiam iti.
A Lebanon kantrin temer sidan min ekevegha tughav
ikia,
temer igharaziba bar dagh afira.
- ³⁶ Ki gin uamategha zuima, gumazir kam ua itir puvati.
Ki a bagha gara,
bar an apizir puvati.

Bar puvati.

³⁷ Gumazamizir Godin damazimin deraziba, me osimtizi-
tam itir puvati.

Ni men gan fogham.

Me navir amirizimin ikia deraviram apiazi,
men ovavir boribar dabirabim deragha ikia mam-
aghira iti.

³⁸ Gumazamizir kuraba me bar puvarigham.

Eghti men ovavir boriba uaghan bar gevegham.

³⁹ Ikiavira Itir God uabi, gumazamizir an damazimin der-
azibar akura.

Me osimtizibar aven ikiava, a baghavira ghua an aven
modima,

a me geghuva deragha men gari.

⁴⁰ Ikiavira Itir God men akuragha ua me ini.

Me an boroghin ikia an aven modi.

Ezi a gumazamizir kurabar dafaribar uam me inizi,
me deraghavira iti.

38

Gumazim osimtizim ikia, God ko migei

Devit kamaghin ifonge, God an osimtizibar gan dagh
nighnigham. Kamaghin an onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni aningagharim iki, egh nan ataran
marki.

Ni adarim nan iki, egh ni ivezir kuram na daningan
marki.

² Ni uan baribar na gasegha,
na abirazi ki iraghu.

Ni uan agharimin na misoghezi, ki iraghu.

³ Ni adarim nan itima, ki mizazir ekiam isi.

- Nan arazir kuram bangin,
 nan namnam arimariam bar anevara.
- ⁴ Nan arazir kuraba bar na avaragha gifa,
 ezi osimtizir kaba mati ki bizir avirir maba ateri ezi
 da bar osemi.
 Ezi kamaghin, ki da ateran iburaghburaki.
- ⁵ Ki arazir onganir bar kuram gami.
 Kamaghin amizi, nan mikarzimîn itir duaba emimiz-
 iba ikia bar kuri.
- ⁶ Nan navir averiam osimtizir ekiam ikia, egha bar
 moghira na itaragha ghuaghiri,
 ezi ki nguazimîn fuaghav iti.
 Ki dughiabar zurara a ginighnigha aziavira iti.
- ⁷ Nan mikarzim fei, mati avim nan mikarzimîn isima,
 arimariam bar na akuati.
- ⁸ Arimariam bar guizbangira na akuatizi, ki onganigha
 bizitam ginighnizir puvati.
 Mati bizir mam nan navir averiamîn ikia na dikabiri.
 Nan navir averiam osimtizir ekiam an itima,
 ki mizazim isava arai.
- ⁹ O Ikiavira Itir God, ni nan ifongiar ekiam gifo.
 Nan navir arerer kam nin modozir puvati.
- ¹⁰ Nan dighorim bar pamten nan ingari.
 Nan gavgaviba givazi,
 nan damazimning nan pirizi ki ua deragha garir
 puvati.
- ¹¹ Ezi nan namakaba ko nan roroaba, me nan duabar
 ganan atiatigha,
 nan boroghin izan aghua.
 Nan adarazi uaghan nan saghon iti.
- ¹² Gumazir na misueghti ki aremeghasava amiba,
 me na bagha azuazim guragha gifa.
 Gumazir na gasighasighasava amiba,

me zurara pazavira na damuasavira migei.

Egha me dughiabar zurara na
gasighasighasavira akabav sosi.

¹³ Ki gumazir kuarim onganizimin min ikia, egha me
barazir puvati.

Ki gumazir migeir puvatizimin min ikia, akam
akarigha migeir puvati.

¹⁴ Guizbangira, ki gumazir kuarir onganimin min ikia,
egha men akaba baragha da ikarvazir puvati.

¹⁵ O Ikiavira Itir God, ki nighnizir gavgavim nin ikia ni
mizuai.

O Ekiam, ni nan God, nirara uabi nan migirigiaba
ikarvagham.

¹⁶ Ki nin azangisi,

“Nan apaniba na abirazir bizir kam bagh bar akongeghsi,
ni men amamangarighan marki.

Ki irizir bizir kam, me a mikim na dipova bar
akongeghan marki.”

¹⁷ Ni fo, mizazir ekier kam nan ikia kamaghira iti,
ezi kamaghin ki irasava ami.

¹⁸ Ki datirighin uan arazir kurabar gun ni migei,
da bar osimtizir ekiam nan navim ganidi.

¹⁹ Nan apanibar mikarziba bar deragha gavgafi.

Gumazir aviriba pura nan apanim gamua nan aghua.

²⁰ Ki arazir aghuibar me gamima, me arazir kurabar na
ikarvasi.

Ki arazir aghuimin gin zui, ezi me bizir kam bagha
nan apanim gami.

²¹ O Ikiavira Itir God, ni na ataghiraghan marki.

Ni nan God, ni nan saghon ikian marki.

²² O Ekiam, ni nan Akurvazir Gumazim.
Ni zuamira na bagh izi nan akuragh.

39

Gumazir osimtizim itimin akam

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kamin faragha zuir gumazim Jedutun
ginighnigha onger akar kam osiri.

¹ Ki uabira uabi migia ghaze,
“Ki amir araziba bagh deravira uabin ganam.

Ki uan mizem bagh deraghvira ganti, a na isi arazir
kuratam datighan kogham.

Gumazir kuraba na ko ikiti,
ki mizer otuaritam mikiman kogham.”

² Ki bar nimira ikia, egha bizir aghuitam bar a migeir
puvati.

Kamaghin, nan osimtizim bar ekevegha ghuavanabo.

³ Ki bizir kam dughiabar zurarama a ginighnighavira ikia,
nan navir averiam osimtizim a gizivavira iti.

Ezi ki migia ghaze,

⁴ “O Ikiavira Itir God, ni nan ikirimirimin dughiamin
ruarim nan akagh.

Ki dughiar manamrama ovengam?

Ni na mikemegh,

ki nguazir kamin ikiamin ikirimirim a ruara, o an
otefe?”

⁵ Ni ti nan ikirimirimin dughiabagh amizi da bar otefe.

Nan ikirimirimin dughiar kam nin damazimin a pura
bizimin oto.

Gumamaziziba bar, men ikirimirim mati gumazim
akamin aminim giverazi a zui.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁶ Gumamaziziba bar, men ikirimirim mati aruem temem
gisirazi an nedazim otogha iti.

Egha me bizir aviriba iniasa puvira ingari, ezi men
ingangarir kaba pura zui.

Gumamaziziba angamira ikia bizir aviriba uari bagha da
akuva, egha fozir puvati,
men ovevemın gin tinara da iniam.

⁷ O Ekiam, ki datirighin ua tina mizuamam? Puvati.

Nan nighnizir gavgavim nirara ikiti, ki zurara ni
mizuamam.

⁸ Ni nan arazir kuraba gin amadagh, egh uam na inigh.

Ni gumazir kurar onganibar amamangatighti
me na dipova nan ingarvakan marki.

⁹ Ni uabi osimtizir kam na ganingi.

Ezi kamaghin, ki akam akarigh bizitam mikiman
kogham.

Ki uan akam dukuagh pura ikiam.

¹⁰ Ni ivezir kuram isi na daningvira ikian marki.

Ni mizazim na gasezi ki atam areme.

¹¹ Ni gumazimin arazir kuram ikarvagha osimtizim a
ganidi.

Egha bizir a ifongeziba, ni bar dagh asighasisi,
mati barereba ko omebaba da apima da mazava
akuaghiri.

Bar guizbangira, gumazimin ikirimirim mati aminim
varagha ghu.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹² O Ikiavira Itir God, ni nan azangsiziba baragh.

Egh nan ararem baregh nan akuragh.

Nan temeriba irir dughiar kam, ni kuarim atigh
na baragh.

Ni fo, nan ovaviba dughiar otevimin nguazir kamin ikezi
moghin,

ki uaghan dughiar otevimin nguazir kamin ikiam.

¹³ Ni ivezir kuram ua na daningan marki.

Ni na ateghti ki uabira ikiti, nan navim tong deraka.

Egh ki gin ovegh nguazim bar anetaghiragham.

40

Godin ziam fer onger akam

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha
onger akar kam osiri.

¹ Ki dughiar bar ruarimin Ikiavira Itir God mizua itima,
a nan ararem baregha nan akura.

² Ki mati gumazim torir konimin aven ikia oveghasava
amima,
Ikiavira Itir God nan suiragha na gekuigha anabo.

Mati ki beghneazim bar a giraghugha an aven itima,
a ua na asigha dagiar ekiam gisin na afazi, ki gav-
gavim inigha tu.

³ An onger akar igiar mam nan akam gati.

Kar onger akar e uan *Godin* ziam famim.

Gumazamizir avirim kamaghin ganigh atiatigh an apen-
gan ikisi,

nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikiam.

⁴ Gumamazizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin itiba, me bar akongegh.

Gumamazizir kaba, me gumazir uari uan ziaba febar gin zuir puvatigha,

uamategha asebar ziaba fer puvati.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni bizir aghuir bar aviriba e bagha dagh ami.

Gumazitam nin min amir puvati, ni bar me gafira.

Ni e bagha bizir aghuir aviribagh ami.

Dar dibobonim bar ghuavanabozi,

ki da mengan ibura.

⁶ Asizir e misogha ni bagha ofa gamiba ko, bizir aghuir e ofan min isa ni ganidiba,

ni dar aghua.

Asizir e ni bagha avimin tuazi bar isigha mighiriziba ko, arazir kuraba gin amangamin ofaba,

ni dar aghua.

Nin ifongiamra kara, ni nan nighnizim kuighti,

ki nin akaba baragh dagh fogh dar gin mangam.

⁷ Ki datirighin ghaze,

“God, kira kara. Moses fomira nan gun Akinafarir righizimin aven osirizi moghin,

ki datirighin izegha gifa.

⁸ O nan God, ki nin Akar Gavgaviba uan navimin aven ada arigha,

nin ifongiamin gin mangasa bar ifonge.”

40:4: Onger Akaba 84:12; 125:5 **40:5:** Onger Akaba 71:15; 139:17-18; Aisaia 55:8-9 **40:6:** Aisaia 1:11; Jeremaia 6:20; Maika 6:6-8 **40:6:** Hibu 10:5-7 **40:8:** Onger Akaba 37:31; 2 Korin 3:3

⁹ O Ikiavira Itir God, gumazamiziba uari akuva nin ziam fer danganimin,
ni en akurazir akar aghuir kam, ki an gun me mike-
megha gifa.

Ni fo, ki me mikim mangivira ikiam.

¹⁰ Ni en akuragha ua e inizir bizir aghuir kam, ki a modozi a narara itir puvati.

Ki gumazamiziba uari akuvir danganibar kamaghin migia ghaze,

Ni zurara en apangkufi,

egha mikemezi moghira deragha bizibagh amua, uan nighnizim gighavkirir puvati.

¹¹ O Ikiavira Itir God, ki fo, ni nan apangkuvir arazir kam, ni anegivaghan kogham.

Ni zurara uan guizin akamin gin mangi,

na gifongezir arazir kam bagh na geghuv nan akurvagham.

Gumazim uabin akurvaghasa Godin azai

(Onger Akaba 70)

¹² Guizbangira, arazir kurar bar avirim na okarigha itima, ki da mengan iburaghuburaki.

Nan arazir kuraba bar na abiragha givazi

ki ua garir puvati.

Dar dibobonim bar nan dapanir arizibar dibobonim gafirazi,

nan navim bar nan amirazi ki gavgaviba puvati.

¹³ O Ikiavira Itir God, ni ifuegh

zuamira izi nan akuragh!

¹⁴ Gumazamizir maba na misueghti ki aremeghasa.

Eghti ni me abinigh men nighniziba aghamsighti, me aghumsika.

Osimtizir ki isiba, gumazamizir maba dar gara bar akonge.

Ni men ziaba abinigh me batueghti me mangi.

¹⁵ Gumazir maba na migia ghaze,

“A mara! Ni magh a baragh!”

Ni me damighti

me amir arazir kam bagh aghumsizir dafam inigh.

¹⁶ Gumazamizir ni bagha iziba,

men naviba deraghti, me ni bagh bar akongegham.

Gumazamizir nin akurvazim iniasa bar ifongeziba,

me zurara ni minabiva kamaghin mikim suam,

“Ikiavira Itir God,
a bar ekevegha bar pin iti!”

¹⁷ Kirara, ki gavgaviba puvatigha uabira uabin akurvaghan iburaghburaki.

Ezi Ekiam na ginighnisi.

O nan God, ni uabi nan akuragha ua na ini.

Ni suighsuighan marki, ni zuamira izi nan akuragh!

41

Gumazim ariava uabin akurvaghasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akam osiri.

¹ Gumazir onganarazibagh amir gumazamizibagh nighnigha men akurvazim, a bar akongegh.

Guizbangira, an osimtizim ikiamin dughiamin Ikiavira Itir God an akurvagham.

² Ikiavira Itir God deragh a geghuv an ganti, an angamira

ikiam.

A uan nguazimin ikiti, Ikiavira Itir God bar deragh a damuam.

God aneteghti apaniba uan ifongiamin gin mangi anebiraghan kogham.

³ Gumazir kam arimamin dughiamin, Ikiavira Itir God a ko iki gavgavim a daningam.

Egh an arimariam damighti, a deragh ghuam-aghegham.

⁴ Ezi ki uabi, nan migirigiam kamakin,

“O Ikiavira Itir God, ki nin akam batuegha arazir kuram gami.

Eghti ni nan apangkuvigh nan arimariam agifagh.”

⁵ Nan apanibar naviba nan ikuvigha na dipova kamaghin migei,

“A zuamira aremeghti deragham, eghti e ua a ginighnighan kogham.”

⁶ Gumazir iza nan garir maba, me ifara pura migirigiar kinibar na migei.

Me na mikim nan azang kamaghin foghasa, ki arimariar kuram iti.

Egh azenan danganiba bar dar mangi nan arimariam in gun me mikimam.

⁷ Apaniba bar na gifongezir puvati,

egha nan arimariam in gun aghumra uarira uari geghari.

Me kamagh nighnisi, bizir kuram na gasighasigham.

⁸ Me kamaghin migia ghaze,

“Bizir bar kuram a inigha gifa.

A uan misiar irighav itim ategh dikavighan kogham.”

- ⁹ Nan roroar aghuim, ki nighnizir gavgavim an iti.
Gumazir na ko dagheba apim, nan apanimin oto.
- ¹⁰ O Ikiavira Itir God, ni nan kuarkuvigh egh nan ari-
mariam agifagh.
Eghti ki gumazir kabar arazir kurar kam ikaraka.
- ¹¹ Apaniba na abiraghan koghti,
ki fogh suam, ni bar na gifonge.
- ¹² Ni nan gari, nan daroriba nin damazimin dera.
Kamaghin amizi, ni ua na inigh nan suiraghti
ki nin boroghin iki mamaghira ikiam.
- ¹³ E Ikiavira Itir Godin ziam fam, a Israelian God.
Eghti gin otivamin ovaviba bar, me uaghan an ziam
fam.
Guizbangira!
Bar guizbangira!

Akinafarir namba 2

42

(Onger Akaba 42--72)

- Gumazim uan nguibam ategha saghon ikia God ko migei*
Kar Koran adarazir onger akam.
A gumazir onger akar kamin faragha zuim ginighnigha
onger akam osiri.
Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.
- ¹ Asizir atiam dipatam amasa ariaghira ivemara daghurir
muzaribar uaghiri moghin,
O God, ki nin boroghin ikiasa bar ifonge.
- ² O God, ni Godin Angamira Itim, ki ni bagha kuarim bar
puvira nan piri,

41:9: 2 Samuel 15:12; Onger Akaba 55:12-13; 55:20; Jeremaia 20:10; Matyu 26:23; Mak 14:20; Luk 22:21; Jon 13:18 **41:13:** Onger Akaba 106:48 **42:1:** Onger Akaba 119:131 **42:2:** Onger Akaba 42:11; 43:5; 63:1; 143:6

mati gumazim kuarim an pirizi a dipatam amasa.
 God, dughiar manamra ki bar nin boroghira mangi
 egh nin ziam fam?

³ Ki zurara arueba ko dimagaribar aziavira iti,
 ezi nan temeriba mati nan dagher ki zurarama apim.
 Dughiabar zurara gumazamiziba nan azangsigha ghaze,
 “Nin God managh iti?”

⁴ Ki fomira gumazamizir avirimin faragha ghua
 me inigha Godin Dipenimin aven ghu.
 Ki me ko zuir dughiamin,
 gumazamizir avirir kam Godin ziam fa a minabava
 pamten tiariba akara onger akabagh ami.
 Ki bizir kabagh nighnigha egha nan navim bar
 moghira biaghiri.

⁵ Ki uan navir averiamin aven uabira uabin azangsigha
 ghaze, ki tizim bagha bar oseme?
 Ki osiman kogham.

Kamaghin dera, ki ua nighnizir gavgavim Godin ikiva,
 uam an ziam fam.

Nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

⁶⁻⁷ Nan God, ki orazi osimtiziba aperiamin min afora na
 bagha izi.

Mati dipav sizim Jordanin Fanem ko Hermon ko
 Misan mighsiamningin ikegha afora niga izaghiri.
 Ongarir konim, ongarir bar konezimin diava a migei.
 Ezi dipar dagiabar zaghiriba niginir dafam gami.

Ni ongarim gamima, a dikava dipiraghira,
 ghua bar ongarir dadaribar ghuavanadi.
 Kamaghira, osimtizir ni na ganidir kaba,
 mati dipav siziba iza na misogha na ave.

42:3: Onger Akaba 80:5 **42:4:** 1 Samuel 1:15; Onger Akaba 95:2; 100:4;
 Aisaia 30:29 **42:5:** Onger Akaba 9:1; 38:6; Matyu 26:38 **42:6-7:** Onger
 Akaba 69:1-2; 88:7; Jona 2:3

⁸ Ki kamaghsua ifonge, Ikiavira Itir God aruemin nan apangkuvti,
ki dimagaribar a bagh onger akabar amuva a ko mikimam.

A Godin ikirimirir aghuim na ganidim.

⁹ God, a dagiar ekiamin min gavgavim na ganidi,
ezi ki kamaghin a migei,

“Ni manmaghsua na ginighnizir puvati?

Ni manmaghsua nan apaniba ataghizi me na abirazi,
nan navir averiam bar na baseme?”

¹⁰ Dughiabar zurara nan apaniba na dipova nan azangsigha ghaze,

“Nin God a managhira iti?”

Ezi men azangsizir kam afuzimin min nan mikarzim ginivima,

ki aremeghasava ami.

¹¹ Ki uan navir averiamin aven uabira uabin azangsigha ghaze, ki tizim bagha bar oseme?

Ki osiman kogham.

Kamaghin deragham, ki ua nighnizir gavgavim Godin ikiva, uam an ziam fam.

Nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

43

Gumazim uan nguibam ategha saghon itir kantrin ikia God ko migei

¹ O God, gumazamizir akirim ragha ni gasiba na abinasa.

Ni nan akuragh gavgavim isi nan akabar aning, egh na bagh mikimti

me kamaghin fogham, ki arazir kuratam gamizir puvati.

Ni gumazir ifara arazir kurabagh amibar dafaribar
nan akuragh ua na inigh.

² O God, ki ni baghavira zuima ni na modi.

Ni manmaghsua nan aghuagha na batoke?

Manmaghsua nan apaniba na abirazi,
nan navim osemegha kamaghira iti?

³ Ni uan guizin akam amadagh uan angazangarim akaghti,
aning tuavim nan akagh uam na inigh Saionin Migh-
siar ni ua bagha inabazimin,
Dipenir ni uabi itimin mangam.

⁴ O God, ni nan God, nirara nan navim gamima
a derazi ki bar akonge.

Ki nin ofa gamir dakozimin mangi,
egh uan gita misogh nin ziar ekiam fam.

⁵ Ki uan navir averiamin aven uabira uabin azangsigha
ghaze, ki tizim bagha bar oseme?
Ki osiman kogham.

Kamaghin deragham, ki ua nighnizir gavgavim Godin
ikiva, uam an ziam fam.
A nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

44

*Apaniba paza Israelia gamima, me uarir akurvaghasa
Godin azangsisi*

Kar Koran adarazir onger akam.

A gumazir onger akar kamin faragha zuim ginighnigha an
osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O God, e uan kuarir toribar orazi,
en inazir afeziaba bizir ekiar ni men dughiamin
fomira me bagha amizibar e geghani.

² Ni uabi uan gavgavimin ikizir igharazibar gumazamiz-
ibar nguazimin me batuegha,
uan gumazamiziba isa nguazir kamin me arighizi me
gavgavigha iti.

Ni ivezir kuram isa Kantrin Igharazibar Gumazamizibagh
aningi.

Egha en inazir afeziabagh amizi, me deravira ikia
borir bar aviriba bate.

³ En inazir afeziaba uan midorozir sababar midorozim
gamua nguazir kam inizir puvati.

Me uan agharibar misogha uan gavgavibar apaniba
abirazir pu.

Bar puvati.

Ni uabi me gifongegha me ko itima, nin angazangarimin
gavgavim me gisirazi,

me nin gavgavimra, uan apaniba abini.

⁴ Ni nan atrivim ko nan God.

Ni Akar Gavgavim aningizima, Jekopin adarazi uan
apanibav sogha me abiri.

⁵ E nin gavgavimin amodoghin

e uan apanibav sogha me abira.

⁶ Ki nighnizir gavgavim uan barir pim ko baribar itir
puvati.

Da nan akuraghti ki uan apaniba abiraghan kogham.

⁷ Nirara en akurazi

en apaniba e misogha e abirazir puvati.

En aghuazir gumaziba, ni me abirazi

me aghumsigha okam nighnisi.

⁸ O God, nirara e nin ziam fi,

egh ni minabi mamaghira ikiam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

- ⁹ Ni datirighin manmaghsua akirim ragha e gasara?
Kamaghin en apaniba uam e abirima, e aghumsisi.
En midorozir gumaziba misoghasa zuima,
ni ua me ko zuir puvati.
- ¹⁰ Ni kamaghin e gamizi, e uan apanibar atiatigha are.
Ezi en apaniba uari bagha bar en biziba ini.
- ¹¹ Ni e ataghizi, e sipsipin me misueghti aremeghamibar
min iti.
Ni en nguazimin e batuegha e amangizi, e tintinibar
ghua
Kantrin Igharazibar Gumamazibar tongin
pura iti.
- ¹² Ni uan gumamaziziba isa gumazir igharaziba pura in-
gangarir gumazir kinibar ikiasa me amangizi,
gumazir kaba dagiar ekiatamin me givezezir puvati.
- ¹³ Ni kamaghin e gamizi, en boroghin itir darasi,
dibovir akabar e migia en ingaravati.
- ¹⁴ Bizir ni e gamizir kamin eghaghanim otozi,
Kantrin Igharazibar Gumamaziziba a baregha
dapaniba roa aghumsizir akabar e migia en
ingaravati.
- ¹⁵⁻¹⁶ Ki zurara orazima, gumaziba dibovir akabar na migia
aghumsizim na ganiga
bar akar kurabar na migei.
Ki uaghan zurara garima, apaniba ko gumazir ivezir ku-
ram na daningasava amiba
mizazim na gasi.
Kamaghin amizi ki zurara aghumsizir bar dafam
isima a bar nan avara.

- 17 O God, en nighnizimin, e ni ataghizir puvati.
 Nin Akar Dikirizir Gavgavim, e anebighizir puvati.
 Ezi bizir kurar kaba e batifi.
- 18 E akirim ragha ni gasarazir puvati,
 egha nin tuavim ataghizir puvati.
- 19 Ni guizbangira e abira, mati ni asizir atiaba itir dangan-
 imin e ataghizi,
 e akurvaziba puvatigha uarira iti.
 Ni mitarmer bar ekiamin e avarazi e an aven iti.
- 20-21 O en God, e nin ziam fan koghiva,
 godin ifavaribar ziaba fiti ni fogham.
 Ni guizbangira gumazibar navir averiabar itir nighnizir
 mogomeba,
 ni bar dagh fogha gifa.
- 22 E nin gin zui, ezi bizir kam bangin me zurara e misozima
 e ariaghirasava ami.
 Me kamaghin nighnigha ghaze, e mati sipsipin gu-
 maziba misueghti aremeghasavirama amibar min,
 me e misoghasa.
- 23 O Ekiam, ni manmaghin amigha akuavira iti?
 Ni osegh dikafigh.
 Ni akirim ragh e gasaraghvira ikian marki.
- 24 Ni manmaghsua uan guam bar en modo?
 Egha apaniba pazavira e gamir araziba ko mizazir e
 isir kabar garir puvati?
 Ni en osimtizim bakinighnighan marki!
- 25 E nguazim gisin daghirezi,
 en mikarziba mati gumaziba ariaghiregha
 nguazim gireghav iti.
- 26 O God, ni uan apangkuvir arazim ginighnigh

44:18: Jop 23:11 44:19: Onger Akaba 23:4 44:20-21: Onger Akaba
 139:1; Jeremaia 17:10 44:22: Rom 8:36 44:23: Onger Akaba 35:23;
 78:65

dikavigh izi en akuragh,
 egh uam e inighti e arimighiran kogham.

45

*Atrivim amuim*in ikiamim dughiamin onger akam
 Kar Koran adarazir onger akam.
 Kar, gumazim amizim gifongezir ighiam.
 Gumazir onger akar kabar faragha zuim gumazibav gia
 ghaze, me Akimarir Aghuibar tiarimin gin mangi, ighiar
 kam bangi.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ Migirigiar aghuir avirir maba nan nighnizimin izi.

Ki onger akar kam osirighti me atrivim bagh a
 diponam.

Nan mizem mati finfinim,

a gumazir akinafariba osira fofozimin min ikia onger
 akar kam osiri.

² O atrivim, ni gumazir ganganir aghuim gamim.

Gumazir igharazitam nin min garir puvati.

Migirigiar nin akamin otiviba bar deravira zui.

Ezi God deragha ni gamua mamaghira iti.

³ Ni atrivir bar gavgavim.

Ni adiarir bar aghuim gamizi nin ziam bar pin mar
 iti.

Ni uan midorozir sabam inigh

uan oghiriam gikegh misoghsi gan.

⁴ Ni atriviba bar dar faragha ghua ziar ekiam iti.

Ni guizin akam ko arazir aghuim baghavira mi-
 soghasa,

uan hoziam gaperagha ghua misogha uan
 apaniba abira.

Eghti nin midorozir arazim gavgavim sara mangiti,

gumazir kuraba bar nin atiatigham.

- ⁵ Nin bariba bar ghumigha,
 apanibar dighoriba okorava aven zui.
 Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibav sogha me abirima,
 me nin suemningin apengan iti.
- ⁶ Nin atrivir dabirabir God ni ganingizim,
 a zurara iki mamaghira ikiam.
 Eghti ni guizin arazimin uan gumazamizibagh ativagh
 men ganam.
- ⁷ Ni arazir aghuibara ifuegha, arazir kuraba bar dar
 aghua.
 Kamaghin amizi, God ni amisevegħa,
 ni ziar ekiam ikiasa a borem nin dapanim ginge.
 A kamaghin ni gamizi ni bar akonge,
 ezi ni bar akongezir bizir kam, atrivir igharaziba bar
 me gafira.
- ⁸ Mea ko kasia ko alo, dar mughuriar aghuim, nin korotiar
 ruarimin ikia mughuriar aghuim zui.
 Me elefanin ataribar digirir igharagħa garibar in-
 garigha,
 atrivir dipenim asigha ni bar akueghasa me
 gitabagh iklararai.
- ⁹ Atrivibar guivir maba, me nin ziaba itir amizibar tongin
 ikia
 nin dipenimin aven iti.
 Ezi amizir igiar nin amuimin otoghamim, a nin agharir
 guvimin tughav iti.
 A Ofirin kantrin golin asingizir korotiar aghuim
 arugħa tughav iti.
- ¹⁰ Amizir igiar atrivimin ikiasava amim, ki datirighin a
 mikimasa.

O guivim, ni kuarim atigh deragh nan migirigiaba baragh.

Ni uan nguibamin gumamaziziba ko, nin afezi-amin dipenimin itir darazi gin amadagh.

¹¹ Ni kamaghin damuva atrivimin damazimin ganganir bar aghuim damuti,
a nin gan ni gifuegham.

A nin gumazir ekiam,
ni an akaba baragh dar gin mangi.

¹² Tairin kantrin gumamaziziba ni bagh bizir aghuiba inigh iziti,
dagiari aviriba itir gumaziba,
ni me ginighnighsi me uaghan dagiaba ni daningam.

¹³ Atrivimin amuir bar igiam, an akua itir danganimra ikia ganganiba bar dera.

A korotiar me tret golin nuavigha kurkezim aru.

¹⁴ Korotiar an aruzir kam dirir bar aviriba iti,
ezi me an akua atrivim bagha zui.

A zuima an namakar amizir igiaba,
me uaghan an akua zui.

¹⁵ Men naviba men derazi me bar akuegha ghua,
atrivimin dipenimin aven zui.

¹⁶ O atrivim, ni datirighin otarir aviriba ikiti,
me nin inazibar danganiba inigh atrivibar ikiam.

Ni me damighti me ziar ekiam iki,
nguazir kamin gumamaziziba bar me gativagh men ganam.

¹⁷ Ki nin ziar ekiamin gun mikimti,
gumamazizir gin otivamiba ni ginighnighvira ikiam.

Eghti dughiar gın izamiba,
gumazamiziba zurara nin ziam fi mamaghira ikiam.

46

God e ko iti

Kar Koran adarazir onger akam.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim gumazamizibav kemezi, me ighiar ziam “Amizir Igiaba,” an tiarimin a bange.

¹ God en danganir mogomemin min ikia,
e akumakua deragha en gara, gavgavim zurarama e ganidi.

Dughiar e osimtizir ekiabar aven itibar,
a en akurvaghasa gara iti.

² Mikimkiziba otivti, mighsiaba dipirighiri
ongarir torimin magiriti,
e atiatingan kogham.

³ Ongarim dikav pamten dipirighiri mangi
mighsiabav soghti, da nuighnuigham,
eghti e akongan kogham.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ Godin Nguibam, a Godin Bar Pin Itim ua bagh a ginaba,
egha an aven iti.

Ezi faner bar ekiar mam an torimin ivemarima,
gumazamiziba dipar kam bagha bar akonge.

⁵ God Nguibar kamin aven iti, ezi Nguibar kam ikuvighan
kogham.

Aminim tighar tisi damuti,

God an akuragham.

⁶ Kantrin aviribar gumazamiziba digavir kuram damigh
uarira uariv sogham.

Eghti atriviba uan gumazamiziba ko bar iregham.

Eghti Godin tiarim ararimin min dagaraghti,
nguazim puram ameregh magiram.

⁷ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, an e ko iti.

A Jekopin God,

a en danganir mogomem.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁸ Aria! Ia izi Ikiavira Itir God amizir bizibar ganigh.

A nguazimin amizir biziba,

ia dar gan digavir kurabar amuam.

⁹ A nguazimin otevíba bar dar midoroziba agefi.

Egha barir piba ko afuzibar suigha da apiragharigha,
oraba aviba dagh arizi da isi.

¹⁰ A kamaghin migia ghaze, "Ia uarir asugh nimira iki.

Egh deragh na gifogh, ki guizbangira God.

Kantriba bar nan ziam fi.

Nguazir kamin itir gumazamiziba bar kamaghin
mikim suam,

Kirara ki ekevegha bar pin iti."

¹¹ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, an e ko iti.

A Jekopin God,

a en danganir mogomem.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

47

God gumazamiziba bar men atrivim in iti

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar gumazir onger akar kamin faragha zuimin onger akam.

¹ Ia gumazamiziba bar, ia God bagh bar akongegh,
egh uan dafaribav sogh pamtem dimiva
onger akabar amuva an ziam fi.

² Ikiavira Itir God, a Godin Bar Pin Itim,
an atrivir ekiamin ikia nguazir kam gativagha an
gari.
Kamaghin amizi, e bar an atiatiava an apengan
iti.

³ God ikizir igharaziba bar me abirazi, e me gatifa.
A Kantrin Igharazibar Gumazamizibagh amizi, me en
apengan iti.

⁴ E Jekopin ovavir boriba, ezi God bar e gifonge.
God Kenanin nguazim e bagh a ginabagha,
a isa e ganingi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ God uan Nguibamin ghuavanangamin dughiamin,
gumazamiziba bar akuegha tiariba akari,
ezi sighbagh ivir gumaziba dagh ivi.

⁶ E God bagh ongiva an ziam fam!
A en atrivim, e a bagh ighiabar amuva
ziar ekiam a daningam!

⁷ God, a nguazimin itir gumamaziziba bar men atrivim.

E a bagh ongiva an ziam fam!

⁸ God uan atrivir dabirabim gaperagha,

nguazir kamin itir kantriba bar dagh ativagha dar
gari.

⁹ Gumamazizibar gumazir dapaniba,

me Abrahamin Godin gin zuir gumamaziziba ko uari
akuvagh ikiam.

Nguazimin itir atriviba bar men midorozir gumazibar

oraba, da bar Godin biziba.

Eghti me bar an ziam fam!

48

Saionin nguibam, ziar ekiam iki egh ikivira ikiam

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar Godin ziam fer onger akam.

¹ Ikiavira Itir God, ziar ekiam iti.

E Godin mighsiamin ghuavanang,

egh an nguibar ekiamin aven mangi an ziar
ekiam pirafam.

² Saionin Mighsiar kam, an ganganim bar deragha bar pin
mar iti.

A notin amadaghan iti, ezi atrivir ekiamin nguibam
an iti.

Ezi nguazimin gumamaziziba mighsiar kam
bagha bar ifonge.

³ God nguibar kamin ikia, midorozibar dughiabar uan

gumamazizibagh eghuva men akurvazima,

me deravira iti.

⁴ Atriviba uan midorozir gumaziba ko uari akuva,

Saionin nguibam ko misoghasa izi.

- ⁵ Me iza nguibamin gara atiatim men anadima,
me agoava ara zui.
- ⁶ Me nguibamin gara nighava agoa mizazim isi,
mati amizim borim batasa mizazim isi.
- ⁷ Aminir ekiam aruem anadi naghin ikegha iza, Tarsisin
nguibamin kuribagh asighasizi moghin,
ni me gasighasikigh.
- ⁸ God fomira amizir bizibar akaba, e pura da baraki.
E datirighin uan damazibar uan Godin Nguibamin
ikia garima, a bizir kabagh ami.
A Ikiavira Itir Godin Gavaviba Bar Itim,
kamaghin a uan nguibamin gara gavgavim isa a
ganidima,
a tugh gavgavigh, egh kamaghira ikiam.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

- ⁹ O God, e nin Dipenimin aven ikia
nin apanguvir arazir kam ginighnighavira iti.
- ¹⁰ Nguazir kamin gumazamiziba bar fo, ni ziar ekiam iti.
Egha me bar nin ziam pirafi.
Ni arazir aghuim gamua gumazamiziba me gati-
vagher men gari.
- ¹¹ Saionin nguibamin aven itir gumazamiziba bar
akongegh.
Ni arazir aghuimra gin ghua gumaziba bar men
araziba tuisisi.
Kamaghin Judan aven itir nguibabar gumaziba,
me bar akongegh.

- ¹² Ia Israelia, ia bar izi

Saionin nguibam avinizir divazimin azenan daruva,
an dipenir ruarir gumaziba iki ganamiba meng.

¹³ Ia Saionin nguibam avinizir divazim deragh an ganigh
nighnizim inighiva,
deragh an itir dipenir gavgavibar ganigh.

Egh ia gin, deraghvira gin otivamin ovavibagh
eghanam.

¹⁴ Ia kamagh me mikim suam,

“Godin kam a en God, a zurara ikia kamaghira iti.

Egh a zurara en faragh mangi tuavim en akakagham.”

49

Gumazim dagiaba ko bizir aviribara nighnisi, a gumazir
onganiam

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar onger akabar faragha zuir gumazimin onger akam.

¹ Ia bar moghira bizir kam baragh.

Ia nguazir kamin itir gumazamiziba, ia bar kuariba
arigh deragh nan akam baragh.

² Ia gumazir ziaba itiba ko ziaba puvatiziba,

dagiaba itir gumazamiziba, ko dagiaba puvatiziba, ia
akar kam deragh a baragh.

³ Nan navir averiam nighnizir aghuir mam an dikafi.

Ki nighnizir aghuir kam mikimti a fofozir aghuim ia
daningam.

⁴ Ki faragh aghuzir akar tabav kemegh,

gita misogh aghuzir akar kamin mingarim bangi ia
mikimam.

⁵ Gumazir kuraba na ekiaruzi, ki dughiar kurabar ikia,

egha dughiar kurar kabar atiatir puvati.

⁶ Gumazir bizir aviriba itir kaba,

me uan bizibagh nighnigha uari uan ziaba fa
mikirigiabagh ami.

Ezi ki men atiatir puvati.

⁷ E fo, gumazitam uabi uan mikarzim givezeghan kogham.
Egh a uabi uan ikirimirim givesi dagiatam God danin-
gan kogham. Bar puvati.

⁸⁻⁹ Guizbangira, gumazimin ikirimirim givezamin ivezim,
a bar pin ko.

Gumazim angamira ikisi dagiaba God danighti,
God aneteghti an angamira dughiar ruarimin
ikeghan kogham.
Bar puvatigham.

¹⁰ E fofozir gumazamizibar garima, me uaghan ariaghiri.
Ezi gumazamizir kuraba ko gumazamizir onganiba,
me uaghan ariaghiri.

Gumazamizir kaba bar uan dagiaba ko bizir aghuiba
ateghti,
gumazamizir igharaziba da iniam.

¹¹ Gumazamizir kaba faragha uari nguaziba iti.
Datirighin matmatiaba men nguibar me zurara iki-
amibar min ikiam.

¹² Gumazimin ziar ekiam, an ovengamin tuavim apirighan
kogham.

Puvati. E bar asizibar mirarama arimighiram.

¹³ Arazir kamnang, a gumazamizir uarira uarigh nigh-
nigha bizir aviriba itiba bativam.

Gumazamizir kamaghin amiba me nighnizir aghuiba
puvati,
me bizir isir kaba bagh bar akuegh,
uaghan kamaghiram ovengam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁴ God me amisevegha ghaze, me sipsipbar min arighiri,
Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangam.
Eghti ovevem me geghuv men garir gumazimin
min ikiam.

Me uan dipenir aghuiba ateghti, men mikarziba bar
kurighireghti, me Gumazamizir Oveaghuezibar
Nguibamin ikiam.

Eghti amimzaraghan, gumazamizir aghuiba gumaza-
mizir kabagh ativagh men ganam.

¹⁵ Eghti God nan akuragh ua nan ikirimirim givezeghti,
Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin gavgavim
ua nan suighan kogham.

A ua bagh ua na iniam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁶ Gumazitam dagiar aviriba inigh egh dipenir ekiatamin
ingarigh ua bagh bizir bar aghuiba a darighti,
ni bizir kam ginighnigh osiman marki.

¹⁷ Ni fogha gifa, a gin aremegh bizir katam sara
mangighan kogham.

An bizir aghuir kaba, a ko Gumazamizir Oveaghuez-
ibar Nguibamin mangighan kogham.

¹⁸ An angamira itir dughiam, a bizir kabar gara da bagha
bar akonge.

Egha bizir aviriba iniasa bar pamten ingarima,
gumaziba a migia ghaze,

“A gumazir bar aghuim.”

- ¹⁹ An aremegh uan inazir afeziaba ko,
nguibar uam aruer angazangarimin garir puvatiz-
imin ikiam.
- ²⁰ Gumazimin ziar ekiam, an ovengamin tuavim apirighan
kogham.
Puvati. E bar asizibar mirarama arighiram.

50

God gumazamizibar araziba tuisisi

Asap onger akar kam osiri.

- ¹ Godin Bar Gavgaviba Itim, a en Ikiavira Itir God.
An aruem anadi naghin ikegha ghua aruem uaghiri
naghin itir gumazamiziba bar men dei.
- ² God Saionin nguibamin ikia uan Dipenimin iti.
Nguibar kam a bar deragha ganganir aghuim gami,
Godin angazangarim Saionin otiva a gisiragha
nguazir kam bar an ghu.
- ³ En God a izi, egha a nimira izir puvati.
Avir ekiam bizir aviribar isia an faragha izima,
amozim ko aminir ekiam a sara izi.
- ⁴ An overiam ko nguazimin diazi,
aning izi uaghan iki ganti,
a guizin arazimin gin mangi uan gumazamizibar
araziba tuisigham.
- ⁵ God ghaze,
“Ia nan gumazamiziba, ia na bagh izi.
Ia na ko Akar Dikirizir Gavgavim gamigha gavgavim
a daningasa, asizibav sogha ofa gami.”
- ⁶ Overiam uabi ghaze, Godin Araziba bar moghira dera.
Guizbangira, a uabi guizin arazimin gin ghua

gumazamizibar araziba tuisisi.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

- ⁷ God ghaze,
 “Nan gumazamiziba, ia oraghti ki mikimam.
 Ia Israelia, ki kotin aven tugh ia gasir akamin gun
 mikimam.
 Ki uabira God, ki guizbangira ian God.
- ⁸ Ki ofan ia amiba bagha ian atarir puvati.
 Ki ian garima,
 ia zurara nan damazimin ofa bagha amua
 avimin da tue da bar isia mighiri.
- ⁹ Ki ian divazibar aven ian bulmakaun apuriba ko memen
 apuriba inian aghua.
- ¹⁰ Guizbangira, ruarimin itir asizir atiaba bar nana.
 Mighsiaba bar dar itir bulmakauba,
 da bar vaghvaghera nan asizibara.
- ¹¹ Kuarazir mighsiabar itiba, ki vaghvaghera dagh fo.
 Asiziba ko apizir tuzibar aven aruiba,
 da bar nana.
- ¹² Mitiriam nan aghiti, ki dagheba bagh ian azaraghan
 kogham.
 Guizbangira, nguazim ko bizir an itiba, da bar nan
 biziba.
- ¹³ Ki ti bulmakaun tuziba api, o?
 Ki ti memen ghuzim api?
 Bar puvati.
- ¹⁴ “Kamaghin deragham, ia bar God minabagh.
 Kamaghin garir ofa ia a damu.

Ki Godin Bar Pin Itim, bizir aghuir ia na daningasa miked-
megha givaziba,
ia da isi na daning.

¹⁵ Osimtızim ia bativamin dughiamin,
ia nan dimti ki ian akuragham.
Eghti ia nan ziam fam.”

¹⁶ God kamaghin gumazamizir arazir kurabagh amibav gia
ghaze,

“Ia tizim bagha nan arazir ki ifongeziba pura dar bori?
Ian arazir kam tong ian akurazir puvati.

Egha tizim baghavira nan Akar Dikirizir Gav-
gavim purama a migei?

¹⁷ Ki ia akir ia mikiman ia aghuagha,
nan akaba girakirangin ada arisi.

¹⁸ Ia okimakiar gumazibar gara me ko namakabagh ami.
Egha ia poroghamiba uari bakia uari ko akuir gu-
mazamiziba koma arui.

¹⁹ “Ia zurara akar kurabav gia,
ian mizeba ifavarim ataghirazir puvati.

²⁰ Ia uan aveghbuaba girakirangin me migia,
me isa kotiabagh arisi.

²¹ Ia bizir kabagh amima, ki akam akarigha bizitam migeir
puvati.

Ia ghaze, ki ti ia ko e magh ghue?

Bar puvati.

Ki datirighin ia isi kot datigh azenara ian guabar ian
atariva akam ia gasam.

²² “Ia deraghviram oragh!

50:15: Onger Akaba 91:15; 107:6; 107:13; 107:19; Sekaraia 13:9 **50:17:**
Nehemia 9:26; Rom 2:21-22 **50:21:** Onger Akaba 90:8; Aisaia 55:8-9; 57:11;
Rom 2:4

Ia gumazamizir akirim ragha na gasaraziba.
 Ia kamaghin damuti, ki ia gasighasighti,
 gumazitam ian akuragh ua ia inighan kogham.
²³ Gumazim a na minabi, mati a na bagha ofa gamua nan
 ziam fe.
 Gumazamizir nan akamin gin zuiba,
 ki men akuragh ua me iniam.”

51

Gumazim uan arazir kuraba gin amangasa God ko migei
 Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an
 osiri.

Devit Batseba ko arazir kuram gamizi, Godin akam inigha
 izir gumazim Natan, iza akam a gasara. Ezi Devit uan
 arazir kuram ginighnigha ighiar kam osiri.

¹ O God, ni uan apangkuvir arazimin gin mangi,
 egh nan apangkufigh.

Ni apangkuvir ekiar kam nan iki,
 egh nan arazir kuraba batokegh.

² Gumazamiziba rua ua zue moghin,
 ni na rueghti nan arazir kuraba mangighti
 ki zueka.

³ Ki fo, ki arazir kuram gamigha gifa.
 Egha arazir kurar ki amizir kam,
 ki a ginighnighavira iti.

⁴ Ki bar nirara, nin damazimin arazir kuram gami.
 Ni uan arazir aghuimin gin ghua na isa kot gatigha,

50:23: Onger Akaba 27:6 **51:1:** 2 Samuel 12:1-15; Onger Akaba 109:26;
 Aisaia 43:25; Aposel 3:19; Kolosi 2:14 **51:2:** Aisaia 1:16; Jeremaia 4:14;
 Hibru 9:14 **51:3:** Aisaia 59:12 **51:4:** 2 Samuel 12:13; Luk 15:21; Rom
 3:4

nan arazir kuraba bagha izezir kuram na
ganingi.

⁵ Ki uan amebamin navir averiamin aven ikiavira itima,
arazir kuraba nan iti.

Arazir kurar kaba nan mikarzimín ikiavira itima
nan amebam na bate.

⁶ Ki fo, ni kamaghin ifonge, ki uan nighnizimin aven nin
guizin akamin gin mangam.

Kamaghin, ni uan nighnizir aghuim isi
nan navir averiam datigh.

⁷ Ni hisopin ter aguar muziaritam inigh a isi dipam
darugh,

egh nan mikarzimín a kavamadaghti, ki nin damaz-
imin zueka.

Egh na rueghti ki bar zuegh nir ghurghurimin
min bar ghurghurika.

⁸ Bar guizbangira, ni bar na dikabiragha egha nan arazir
kuraba ikaragha gifa.

Datirighin nan navir averiam deraghti ki bar
akuegham.

⁹ Ni nan arazir kuraba ua dar ganam marki.

Ni da batuegh ua adagh nighnighan marki.

¹⁰ O God, ni nan navir averiam damighti a zuegh ua
igiamin otogh.

Eghti nin ifongiar aghuim nan aven iziti ki nirara
ganam.

¹¹ Nin Duam nan aven iti,

51:5: Jop 15:14; Efesus 2:3 **51:6:** Onger Akaba 15:2; Aghuzir Akaba
2:6; Jems 1:5 **51:7:** Diboboniba 19:18; Aisaia 1:18; Hibrú 9:19

51:8: Onger Akaba 35:10; Aisaia 35:10; Joel 1:16 **51:9:** Jeremaia 16:17

51:10: Onger Akaba 78:37; Matyu 5:8; Aposel 15:9; Efesus 2:10 **51:11:** 2
Atriviba 13:23; Aisaia 63:10-11; Jeremaia 7:15

ezi ni uabin boroghin na batuegh, na da uan duam inian marki.

¹² Ni faraghavira ua na inizi ki ni bagha bar akonge. Ni datirighin bar akongezir arazir kam na daningigh. Ki nin akabar gin mangamin ifongiar kam, ni ua na daningigh.

¹³ Eghti ki gumazir arazir kurabagh amiba nin akamin me mikimam, eghti me ni bagh izam.

¹⁴ O God, ni nan Akurvazir Gumazim, kamaghin ni nan akuraghti, ki uan arazir kurar kam bagh ovengan kogham.

Kamaghin amizi, ni nan akurazir bizir kam bagh, ki pamten ighiabar amuam.

¹⁵ O Ekiam, ni nan akuraghti, ki deragh eghaghanibagh fogh nin ziam fam.

¹⁶ Ki fo, ni kamaghin aghua, ki asizim inigh izi ni bagh an ofa damuam.

Ki ofa damusi asizim misuegh a tuaghti, a bar isi mighiran ni aghua.

¹⁷ O God, ni kamaghin ifonge, ki ofan min bar uabi abiragh bar nin apengan ikiam.

Gumazamizir uari abira navibagh iziba, ni akirim ragha me gasir puvati.

¹⁸ O God, ni uan ifongiamin gin mangi Saionin gumazamizibar akuragh,

egh Jerusalemin nguibamin divaziba uam adar ingarighi da tuifigh.

51:12: Onger Akaba 13:5 **51:13:** Onger Akaba 22:27; Aposel 9:21-22

51:14: 2 Samuel 12:9; Onger Akaba 35:28; 71:15 **51:15:** Ua Me Ini 4:15;

Onger Akaba 9:14 **51:16:** Onger Akaba 40:6 **51:17:** Onger Akaba 34:18

¹⁹ Dughiar kamin me ofan aghuir nin damazimin deraziba ko, asizim tuaghti a bar isi mighirighamin ofa, me da isi ni daningam.

Me uan bulmakaun apuriba inigh nin ofa gamir dakozaimin izi ni bagh dar ofa damuam.

52

Gumazir arazir kurabagh ifongezim, a gumazir onganim

Devit ighiar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.

Idomian gumazim Doek, Solin dipenimin ghugha ghaze, Devit Ahimelekin dipenimin ghu. Dughiar kamin Devit ighiar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O gumazir ekiam, ni manmaghsua uabi fa, arazir kurar ni Godin gumazamizibagh amiziba bagha bar akonge?

Godin apangkuvim men ikia mamaghira iti.

² Nin mizem resan min bar ghumigha ifavaribagh ami da otifi.

Dughiabar zurara ni gumazamizibagh asighasighasa migei.

³ Ni arazir aghuim bar an aghuagha arazir kuram baghavira ifonge.

Ni guizin akam gifongezir puvatigha, ifarasa bar ifonge.

(Ighiam gamua an suiam atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ Ni ifarir gumazim!

Ni uan akamin gumazamizibagh asighasighasa bar ifonge.

⁵ Ni orakigh, God bar ni gasighasighti ni ikuvigh kamaghira ikiam.

A nin dipenimin nin suiragh ni batuegh bar ni agivaghti,

ni ua nguazir kamin ikian kogham.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁶ Godin gumazamiziba kamaghin nin ganigh atiatingam.

Me nin ingariva aki kamaghin mikimam,

⁷ “Ia gumazir kamin gan! Gumazir kam God a geghuv egh deragh an ganan an aghua.

A uan dagiaba ko bizir aviribagh nighnigha ghaze,
an arazir kuraba an akuraghti a deragh ikiam.”

⁸ Ezi ki, olivin tememin min Godin Dipenimin aven tughav ikia deravirama aghui.

Ki nighnzir gavgavim an apangkuvir arazimin iki mamaghira ikiam.

⁹ O God, ni nan akurazi ki zurara ni minabivira ikiam.

Ki gumazamizibar damazibar nin ziam fi kamagh mikim suam,

“God arazir bar aghuimin na gami.”

53

Gumazamizibar arazir kuraba

(Onger Akaba 14)

Devit onger akar kam osiri.

Kar onger akar kabar faragha zuir gumazimin onger

akam.

A gumazamizibav kemezi me Mahalatin tiarimin ighiar kam bange.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ Gumazamizir onganiba uan navir averiabar aven nighnigha ghaze, “God itir puvati.”

Gumazamizir kaba me bar gumazamizir kurabara.

Me bar moghira arazir aghuitam gamir puvati.

² God uan Nguibamin pin ikia nguazimin itir gumazamizibar gari,

men tav ti nighnizir aghuim ikia a gifofoghasa a buri, ti puvati.

³ Me bar tuavir aghuim ataki.

Me bar moghira ikuvigha magh gari.

Men tav arazir aghuitam bar a gamizir pu.

Bar puvati.

⁴ God kamaghin migia ghaze,

“Gumazamizir arazir kuram gamiba, nighnizir aghuitam men itir puvati.

Me bret apava anegevi moghin, me nan gumazamiziba a gefi.

Egha me tong na ko migeir puvati.”

⁵ Gumazamizir kamaghin amiba atiatir bar dafam me bativam.

Fomira atiatir kamaghin garitam me batozir puvati.

Guizbangira, God bar uan gumazamizibar apanibar aghua.

Me ariaghirezi, a men aghariba tintinibar da kavkinizi, da irezi, me bar aghumsiki.

Kamaghin, a bar me gafiragha gifa.

⁶ Ki kamaghin ifonge, Israelian akurvaghamin gumazitam
 Saionin nguibamin ikegh azenan izi.
 God uan gumazamizibar akuraghti me deravira ikiti,
 Jekopin ovaviba bar akuegham.
 Guizbangira, Israelian naviba deragham.

54

God nan Akurvazir Gumazim

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim, kar an onger akam.
 Gumazir kam, gumazir gitabav sozibav kemezi me ighiam
 gami.

Sifia ghua Sol migia ghaze, Devit men tongin modoghav
 iti. Ezi Devit dughiar kamin ighiar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O God, ni uan ziar gavgavimin nan akuragh gumazir
 kurabar dafaribar ua na inigh.

Ni uan gavgavir bar ekiamin nan akuraghti, ki
 firighirika.

² O God, ki ni ko migei, ni na baragh.

Ni kuarim atigh nan migirigiaba baragh.

³ Nguibar igharazibar gumaziba na misoghasa izegha gifa.

Gumazir igharaz darazigh asighasiziba, me na mi-
 sueghti ki aremeghasa.

Gumazir kaba kamaghin nighnisi, God a pura
 bizim.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ Bar guizbangira, God uabira nan akurvasi.

Ekiam nan akurvazima, ki deravira ikia, angamira
ikiavira iti.

- ⁵ Nan apaniba, God mar mizazim me gasi.
Egh arazir kurar me na gamiba,
a maghira da otevkinih da isi me gasegh.
Ni mikemezi moghira deragha bizibagh amua, uan nigh-
nizim gighavkirir puvati.
Egh kamaghira, ni bar nan apaniba agivagham.
- ⁶ O Ikiavira Itir God, ni bar derazi ki ni minaba.
Ki uan ifongiamin ni bagh ofa damuasa bar ifonge.
- ⁷ Ni nan akurazima, osimtizir na bativiba,
tam na abirazir puvati.
Ki nin gari, ni nan apanibagh bar me
gasighasiki.

55

Gumazim God an akurvaghasa, an a ko migei

- Devit ighiar kam osiri.
Kar onger akabar faragha zuir gumazimin onger akam.
A gumazir gitabav sozibav kemezi me ighiam bange.
Me onger akar kam kamaghin a dibori, Maskil.
- ¹ O God, ki ni ko migei ni na baragh.
Ni uan kuarim dukuaghan marki.
- ² Ki ni ko migeir migirigiaba, ni deragh da baregh,
egh uamategh da ikaragh.
Osimtizir kam bar na gasighasighasava ami.
- ³ Nan apaniba na gasighasighasa pamtem migei.
Gumazir kurar kaba na abiri, ezi nan navir averiam
derazir puvati.
Me osimtizir aviriba na garigha puvira nan atara,
bar nan apanim gami.

- ⁴ Bizir kam na gami, nan navim bar na baseme.
Ezi ki bar atiatigha aremeghasava ami.
- ⁵ Atiatim bar puvira nan anadima ki agoa nizima,
atiatim bar na avara.
- ⁶ Ezi ki ghaze,
“Ki kuarazir bunbamin min aviziba ikiti deragham.
Ki danganitamın mangi iki avughsisı, mighegh an
mangam.
- ⁷ Ki mighegh saghon mangi,
gumazamiziba puvatizir danganimın avughsi ikiam.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)
- ⁸ Ki zuamira mighegh mangi ua bagh danganimın apigh,
egh uabi modogh aminir ekiam ko amozim
gitagham.”
- ⁹ O Ekiam, ki gari, gumazamiziba nguibar ekiamın aven
midoroziba fora dagh ami da otifi.
Kamaghın ni nan apanir kabar mizebar amighti,
da osemeghti me deragh bizibav kiman
kogham.
- ¹⁰ Arueba ko dimagaribar me nguibar ekiamın divazir
gavgavibagh isin arui.
Nguibar ekiamın gumazamiziba arazir kurar avirib-
agh amua osimtizibagh ami.
- ¹¹ Nguibar ekiar kamın aven an danganiba bar,
gumazamiziba tintinibar uari gasighasighasava
amua, arazir igharazibagh ami da otifi.
Tuavir miriaba ko biziba amaga dagh ivezir danganiba bar,
gumaziba gumazir igharazibav gĩa me abira,
ifara pura men biziba isi.

- ¹² Nan apanitam akar kuram na mikemeghti,
 ki pura uabi abiragh purama an akamin osimtizim
 ateram.
 Gumazir ki fozitam akatam na gasi na mikimti
 ki uabi isiva an modogham.
- ¹³ Ezi nirara, ni bar nan namakamra.
 Nirara, ni nan roroamra, egha bar nan boroghira iti.
 Egha nirara ni arazir kurar kabar na gami.
- ¹⁴ Ga fomira uaning ko aruava bizibar uaning migia,
 gumazamizir igharaziba ko Godin Dipenimin zui.
- ¹⁵ Arazir kuram bar nan apanibar naviba ko dipenibagh
 izifa.
 Kamaghin amizi, me zuamirama arimighireghasa ki
 ifonge.
 Me angamira itir dughiamin,
 me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangi.
- ¹⁶ God nan akuraghasa ki an dei.
 Eghti Ikiavira Itir God, nan akuragh ua na iniam.
- ¹⁷ Mizaraziba ko aruer ariziba ko dimagaribar,
 ki uan osimtiziba bagh a ko mikimiva arangti
 a na baragham.
- ¹⁸ Gumazir aviriba na ko misosi,
 ezi ki osimtizir ekiatam uan mikarzimim a inizir
 puvati.
 God bar deraghavira nan gara uamategha na
 inigha izi.
- ¹⁹ Bar fomira, God atrivimin iti, egha datirighin atrivimin
 ikiavira iti.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

Gumazir Godin atiatir puvatiziba, me uan arazir kurabagh ighan aghua.

Kamaghin amizi, God uabi nan azangsizim baregh, egh midorozimin apaniba abiragham.

²⁰ Nan namakam, a uan namakabara misosi.

Egha me ko fomirama amizir akar dikirizim abiki.

²¹ A uan akamin, akar isingtizibar na migei, egha nan apanim gamuavira iti.

A uan akamin na ko navir amirizimin ikiasa migei.

Ezi mizer otevir a migeiba, da mati midorozir sabar ghuntizimin min na aghori.

²² Osimtizir ni aterir kaba bar, ni da isi Ikiavira Itir Godin dafarim datigh,

eghti an ada ater gavgavim ni daningam.

Gumazir Godin damazimin deraziba,

a me ateghti bizitam me gasighasighan kogham.

²³ O God, gumazir gumazibav sozi me ariaghiriba ko, gumazir ifariba,

me uan igiabara ikivira ikiti, ni me batueghti me mozir bar konimin magirigh bar ovengegh.

Eghti ki uabi nighnizir gavgavim nin iki

mamaghira ikiam.

56

Gumazir nighnizir gavgavim itim God ko migei

Filistiaba Getin nguibamin Devitin suirazi, Devit ighiar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

Gumazir onger akabar faragha zuim, a gumazamizibav gei me tiarir kamin gin ghua ighiam bange, “Kuarazim temer

^{55:21}: Onger Akaba 12:2; 28:3; 59:7; Aghuzir Akaba 5:3-4 ^{55:22}: Onger Akaba 37:5; 1 Pita 5:7

saghon itim gaperaghav iti.”

¹ O God, ni nan apangkufigh.

Gumaziba zurara na misogha nan agintisi.

Me dughiabar zurara arazir kurabar na gami.

² Nan apanir kaba kamaghin ami,

me mizaraghara na ko misogh mangi guaratighin
givagham.

Gumazir bar aviriba uari fa nan apanim gami.

³ O God, ki atiatir dughiabar,

ki nighnizir gavgavim nin ikivira ikiam.

⁴ Ki Godin akam fa, eggha nighnizir gavgavim Godin ikia
atiatir puvati.

Gumazir kinitam, arazir manatamin na damuam?
Puvati.

⁵ Dughiaba bar, bizir ki amiba nan apaniba dagh asighasisi.

Eggha zurara na gasighasighasa tuaviba buri.

⁶ Me na misueghti ki aremeghasa uari akuva,

nan tuaviba isa mogav ikia, nan daroribar nan aku-
vamadi.

⁷ O God, ni men arazir kurar me amir kaba bagh arazitam
men akagh.

Ni uan aningagharim akagh egh gumazir kaba bar
me agifagh.

⁸ Ni na gifo, ki osimtiziba aterava ara iti.

Ni nan temerir irir kaba,

ni bar ada mengegha uan akinafarimin ada
osiri.

⁹ O God, ki kamaghin fo, ni na baghavira iti.

56:1: 1 Samuel 21:13-15

56:3: 1 Samuel 30:6; 2 Eghaghaniba 20:3

56:4: Onger Akaba 118:6; Aisaia 31:3; Hibru 13:6

56:9: Onger Akaba

56:4; Rom 8:31

Egh ki nin dimamin dughiamin, ni nan apanibar
amighti me aregham.

¹⁰ Ki Godin akam ginighnigha a fe.

Guizbangira, ki Ikiavira Itir Godin miğirigiaba
pirafam.

¹¹ Ki nighnizir gavgavim Godin iti,

kamaghin, ki bizitamin atiatir puvati.

Gumazir kinitam arazir manatamin na
damuam? Puvati.

¹²⁻¹³ O God, bizir ki fomira damuasa ni ko akam akirizim,
ki a damuam.

Ni nan akurazi ki ovegezir puvati.

Ni nan akurazi ki asaghpora irizir puvati.

Kamaghin amizi, ki dughiaabar zurara ni ko daru,

nin angazangarimin aven daru mangivira iki oveg-
ham.

Egh bizir ni amizir kaba bagh ni minabiva

ofa isi ni daningam.

57

Gumazim akurvazim bagha Godin azangisi

Devit Solin aravghugha dagiar torir mamın ikia ighiar
kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti,
me tiarir kamın gin mangi ighiar kam bangam, “Gumazi-
tam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O God, ni nan apangkuvigh nan akuragh.

Ki nin boroghira ikia bar deragha iti,

mati tuarir nguziba uan amebamin avizibar
apengan modoghav ikia deraghavira iti.

Ki kamaghira deravira iki mangiti, bizir na
gasighasighamin kaba mangi givagham.

² Godin Bar Pin Itim, a God,
ki uabin akurvaghasa an dei.

Bizir ki oteveziba,
a bar ada isa na ganidi.

³ God uan Nguibamin iti, ezi ki a ko migeir migirigiaba,
a da baregh nan akuragh ua na iniam.

A gumazir na gasighasighamba abinigh egh ua
na iniam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

God bar nan apangkuvigha mikemezi moghira,
a zurara uan akamin gin ghua bizibagh ami.

⁴ Nan apaniba bar na okarizi ki men torimin akui.

Me laionbar min gumazibar amasa men atariba
baribar min bar ghumi.

Ezi men mizeba sabar ghumtizir pumuning
itimin min bar ghumi.

⁵ O God, ni overiamin uan gavgavim akaghti,

nguazimin gumazamiziba ganigh fogh suam,

nin gavgavim bar ekevegha me gafiragha pin iti.

⁶ Nan apaniba nan suighasa na bagha ivem agura.

Mati gumazim asizir atiamin suighasa azuazim
agura.

Ki magiramin mozim, me tuavir ki zuimin an okorezi
osimtizir ekiam nan iti.

Ezi puvati, me atamakuigha uari torir kam giraghue.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁷ O God, ki uan navir averiamin nighnizir gavgavimra nin
ikia,
egha nighnizir igharaziba ua nan puvati.

Ki gitabav sogh
nin ziam famin ighiabar amuasa.

⁸ Ki daguim ategh dikavigh uan gita ko kulele misogham.
Eghti dar ararer aghuim otivti aruem bigh anangam.

⁹ O Ekiam, ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin
ni minamam.
Gumazamiziba bar moghira oraghti,
ki nin ziam fi ighiam bangam.

¹⁰ Ki fo, ni en apangkuvir arazim, a bar ekefe,
egha overiamin ababanimin tu.

Ni zurara amir arazir aghuir kaba
e da meng mangiti,
da mangi overiamin ghuariabar suiragham.

¹¹ O God, ni overiamin uan gavgavim akagh.
Eghti nguazimin gumazamiziba ganigh fogh suam,
nin gavgavim bar ekevegha me gafiragha pin iti.

58

God gumazir kurabagh asighasighasa

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti,

me tiarir kamın gın mangi ighiar kam bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ Ia gumazir dapaniba, ia kotiabar deragha biziba baragha dav gei, o?

Ia gumazamizibar migirigiaba deragha da baragha da tuisisi, o puvati?

Ti puvati.

² Ian nighniziba arazir kurabara damuasa dikafi.

Ia nguazimın gumazamizibagh asighasighasaviram ami.

³ Gumazir arazir kurabagh amiba, me mangamin tuavim ataki.

Men amebaba me batezir dughiamın ikegha iza datirikin, me ifaravira iti.

⁴ Men migirigiaba mati, kuruzimın aven itir imezir kuram dagh izifa.

Egha me kuruzimın min,

uan kuarir toribav konegha biziba barazir puvati.

⁵ Kuruziba oraghti, gumazim marvim giviti, kuruzir kaba dikavigh ighiam.

Gumazir kurar kaba, me kuruzir mariviba barazir puvatizibar min ami.

Marvibagh ivir fofozir gumazim marvim giviti, kuruzim oreghan kogham.

⁶ O God, ni arazir kurabagh amir gumazir kabagh asighasikigh.

Ikiavira Itir God, me laionın misozibar min ikia puvira misosi.

Ni men ataribav sogh, bar da apırarigh da asigh.

⁷ Ni me damighti, me dipam nguazimın aven uaghiri moghin mangi pura puvatigh.

Ni me dikabinti, me gumazim grazim dikabiri a uaghira midii moghin me misingigh.

⁸ Ni me damuti, me demdembar min arimighiregh pu-
vatigh.

Ni me damighti, me borim amebamin navir averi-
amrama aremezi moghin iki.

Egh amebam gin a bateghti an aruemin
ganighan kogham.

⁹ Gumazim temer muziarim voroghirama anetuzi moghin,
God bar zuamira me gasighasigham.

Me angamira ikiavira itima, God men aningaghegha
bar moghira me agifa.

¹⁰ God, gumazamizir arazir kurabagh amibagh
asighasigham.

Eghti gumazamizir aghuiba arazir kamin ganigh bar
akuegh,

gumazir kurabar ghuzibar uan dagariba ruam.

¹¹ Gumazir igharaziba uaghan ganigh fogh suam,

“Bar guizbangira, gumazir aghuiba me ivezir aghuim isi.

Bar guizbangira, God ikia

kotin aven nguazimin itir gumazamizibar araz-
iba tuisisi.”

59

Gumazim apaniba a gasighasighan koghasa, God ko
migei

Devit ighiar kam osiri. Atrivim Sol, Devit misueghti an
aremeghasa, gumazir maba amangizi me an dipenimin
zui. Ezi dughiar kamin, Devit ighiar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti,

me tiarir kamın gın mangi ighiar kam bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O nan God, ni nan apanibar dafaribar ua na inigh.

Egh deragh nan ganti, me na gasighasighan kogham.

² Ni gumazir arazir kurabagh amibar dafarimin ua na inigh.

Ni gumazir na gasighasigh na misueghti ki aremeghamibar dafaribar ua na inigh.

³ Ni gan, gumazir kurar misoziba na misueghti ki aremeghasa,

uari akuvagha zuamira ghua uan danganibar mueghav ikia na bagha gari.

O Ikiavira Itir God, ki arazir kuratam gamizir puvati.

⁴ Guizbangira, ki osimtiziba puvati.

Ezi me na misoghasa ivemara ghua uan danganibar ikia, na bagha gara iti.

Ni uan danganim ategh dikavigh izi nan gan nan akuragh.

⁵ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni Israelian God.

Ni dikavigh zuamira izi ivezir kuram isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar aning.

Gumazir uan namakaba isa apanibar dafaribagh ariziba,

ni men apangkuvan marki, ni bar me gasighasikigh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

- ⁶ Me dimagaribar ua nguibar ekiamin izegha,
afiabar min aroava nguibamin azenan arui.
- ⁷ Ni men akar otuariba baragh,
men migirigiaba mati midorozir sabamin min bar
ghumi.
Me ghaze, "Tina e baregham."
- ⁸ O Ikiavira Itir God, ni dibovir akabar gumazir kurar kabav
kimiva,
Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bar men ingar-
vaki.
- ⁹ O God, nirara ni gavgavim na ganiga deragha nan gari.
Nirara ni nan danganir mogomem.
Kamaghin, Ki ni baghavira gara iti.
- ¹⁰ Nan God apangkuvim nan iti, a izi nan akuragham.
A nan apaniba abinamin dughiam, a nan amaman-
gatighti,
ki iki men ganti, a me gasighasigham.
- ¹¹ O God, ni me misueghti me arimighiran marki.
Ki kamaghin aghua, nan gumazamiziba bizir ni amir
kam bakinighnigham.
Ni uan gavgavimin me abinigh egh pura tintinibar me
aghamsikigh.
Ekiam, ni en oramin min itima, e nin aven modi.
- ¹² Me zurara arazir kurabar amusi mikim uari fiti,
ni azuazim asizimin suirazi moghin men suiragh.
Me nin ziam akar kurabar a migia egha zurara
ifari.
- ¹³ Kamaghin amizi, ni uan aningagharim men akagh me
misueghti me arimighiregh.
Ni men tav ateghti a ikian marki, ni bar me kuavare-
megh.

Ni kamaghin damighti, nguazimin gumazamiziba bar
fogham,
ni Jekopin ovavibar God.

Ni uaghan nguazimin gumazamiziba bar men
atrivim.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁴ Me dimagaribar ua nguibar ekiamin izegha,
afiabar min aroava nguibamin azenan arui.

¹⁵ Me afiabar min, damisi dagheba buri daru, egh damegh
izivaghan kogh,
me puvira dapuriva arangam.

¹⁶ Osimtizer bar aviriba faragha na bativizi, ni nan divaz-
imin min iti.

Ki nin aven modogha itima ni bar deragha nan gari.
Kamaghin, ki mizarazibar vaghvagh nin gavgavim ko
apangkuvir arazim ginighnigh,
ighiabar amu nin ziar ekiam fam.

¹⁷ O God, nirara ni gavgavim na ganiga deragha nan gari.
Nirara ni nan danganir mogomemin min ikia,
egha bar nan apangkufi.

Bizir kaba bagha,
ki ighiam bangi nin ziam fasa.

60

*Gumazim uab*in akuragh uabi iniasa, God ko migei
Devit ighiar kam osiri.
Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti,

me tiarir kamin gin mangi ighiar kam bangam, “Akar Dikirizir Gavgavimin akimarir aghuim.”

Ighiar kam kamagh en sure gami. Bar fomira Devit Sirian gumaziba ko misosi, kar Mesopotemian nguazim ko Soban kantrin adarasi. Ezi Joap uamategha izegha Idomin kantrin ghua Danganir Zarir Amangsizir Avirim Itimin ikia, me misogha men 12,000pla gumazibav soghezi me ariaghire. Dughiar kam Devit ighiar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹O God, ni akirim ragha e gasaragha uam en garir puvatizi, en apaniba e misogha e abira.

Ni adarim en ikia kamaghin ami,
ni datirighin uamategh izi en akuragh.

²Ni Israelin nguazim gamizi mikimkizim a batozi a tongira bigha torir bar ekiam iti.

Ni a gamizi a bigha akuar pumuning iti.
Kamaghin, ni uam an akuamning inigh aning dukuaghti a ua gavgafigh.

³E nin gumazamiziba, ni osimtizir aviriba e ganingi, mati ni wainin onganim e ganidima, e anepava on-gani.

⁴Ni nir avizitam fegh ghuavanaboghti,
nin atiatia nin apengan iti darazi an ganigh fogham.
Eghti men apaniba men agintighti,
me ari izi nin nir avizim batogh an apengan deragh ikiam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

- ⁵ Ni bar ifongezir darazi bar deravira ikiasa,
ni uan agharir guvir gavgavimin en suiragh en akuragh.
Ni en azangsizim baragh!
- ⁶ God uan Dipenimra ikia ghaze,
“Ki apaniba ko misogha me abiragha gifa.
Ki datirighin Sekemin nguibamin nguazim ko Sukotin danganir zarim abigh,
egh uan gumazamizibar aningam.
- ⁷ Guizbangira, Gileatin nguazim ko Manasen nguazim, aning nana.
Ezi Efraimin nguazim a nan midorozir dapanir asuamin min iti.
Ezi Judan nguazim mati nan atrivir fidizim.
- ⁸ Moapin kantri, a nan itarir dipar ki ruemin min iti.
Idomin kantri, a nan danganir ki uan dagarir asuaba arizimin min iti.
Ezi Filistiaba, ki midorozimin me abiragha bar akuegha pamten dei.”
- ⁹ O God, tinara na inigh gavgavim itir nguibar kamın aven mangam?
Tina nan faragh mangiti, ki Idomin kantrin ekiamin aven mangam?
- ¹⁰ O God, ni akirim ragha e gasaras ti?
Ni ti en midorozir gumazibar akurvaghan aghua?
- ¹¹ O God, gumazibar gavgavibar akurvazim a pura bizim.
Kamaghin amizi, ni en akuraghti e uan apaniba ko misogham.
- ¹² E fo, Godin akurvazimra, e uan apanibav sogh me abinigham.
A uabi en apanibav sogh me agivagham.

61

*Gumazim deragh uab*in ganasa God ko migei

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim, kar an onger akam.

Gumazir kam, gumazir gitabav sozibav kimti me ighiam bangam.

¹ O God, ni kuarim atigh nan dimdiam baragh,
ki ni ko migeir migirigiaba ni deragh da baragh.

² Ki uan nguibamin saghon iti, ezi nan navim bar oseme.
Ni nan akurvaghasa ki nin dei.

Ni na inigh mangi dagiar gavgavimin aven na modoghti,
nan apaniba na gasighasighan kogham.

³ Nirara ni nan divazir bar gavgavimin iti, ezi ki an
modima,
nan apaniba na abinamin tuaviba puvati.

Nirara dipenir ruarir gavgavimin min
bar deragha nan gara na geghufi.

⁴ Nan ifongiam kamakin, ki zurara nin dipenimin iki
mamaghira iki mangi ovegham.

Ki, tuarir nguziba uan amebamin avizimin apengan
ikia deragha iti moghin,

ki nin apengan bar deravira ikiasa.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ God, ki ni ko akam akirigha mikemezir biziba ni da
baregha gifa.

Gumazamizir nin atiatia nin ziam feba, ni bizir
aghuiba me ganidi.

61:2: Onger Akaba 18:2; 42:6; 77:3; 94:22

61:3: Aghuzir Akaba 18:10

61:4: Onger Akaba 17:8; 27:4; 91:4

Arazir kamra ni uaghan bizir aghuiba na ganidi.

⁶ Ni atrivim ateghti, an azenir aviribar angamira ikivira iki.

Ni aneteghti, a dughiar ruarimin nguazimin ikegh.

⁷ O God, ni aneteghti a nin damazimin dughiar ruarimin atrivimin iki.

Ni bar a gifongegha mikemezi moghira deragha biz-ibagh amua,

uan nighnizim gighavkirir puvati, kamaghira ni bar deragh a geghuv an gan.

⁸ Ni kamaghin damuti, ki dughiabar zurara akar faragha ni ko dikirizibar gin mangi, zurara ighiaba bangi nin ziar ekiam fam.

62

God uabira deragha en gara e geghufi

Devit igiar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim Jedutun ginighnigha, onger akar kam osiri.

¹ Godra, ki nighnizir gavgavim an ikia a baghavira mizua iti.

Anarira, a nan akurvazima ki angamira ikiavira iti.

² Godra, a nan dagiamra, ezi ki an aven modima, a nan akurvasi.

A nan divazir gavgavimin min iti, ezi ki akongan kogham.

³ Ia dughiaba manmaghin, na gasighasighasa na bagha izi? Ia ghaze, ki divazir ghurimin min irigh bar dipirighiregh bar givagham.

⁴ Ki ziar ekiam iti, eghti ia na abiragh nan ziar ekiar kam gasighasighasa.

Ia ifavarir arazim bar a gifonge.

Ia uan akabar God deragh na damuasa ia a migei,

ezi ian navir averiaba ghaze,

“God a gasighasikigh.”

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ Ki nighnizir gavgavim Godra ikia a baghavira iti.

Anarira deragha nan garima, ki angamira ikiavira iti.

⁶ Godra, a nan dagiam, ezi ki an aven modima, a nan akurvasi.

A nan divazir gavgavimin min iti, ezi ki akongan kogham.

⁷ God uabira nan akurvagha ziar ekiam na ganidi.

A nan dagiamin min itima, ki an aven modi.

⁸ Nan adarasi, ia zurara nighnizir gavgavim Godin iki.

Egh osimtizir ia itiba ko nighnizir ia itiba, ia bar da isi a daning.

E ia a bagh mangi an aven mongegh deraghvira ikiam.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁹ Gumazir kiniba mati, aminim pura akamin otiva zui.

Gumazir ziaba itiba, me uaghan pura biziba.

E men osimtiziba tuisigh fogham, me guizbangirama osemes ti.

Men osimtiziba akamin otivir aminim ko magh ghue.

¹⁰ Ia midorozir arazim ko okimakiar arazim kamaghin aning ginighnighan marki,

“Aning dera, aning e damighti e dagiar aviriba ikiam.”

Ian dagiaba ko ian biziba bar avirasemeghti, ia kamaghin mikiman marki,

“Bizir kaba darara en gavgaviba.”

¹¹ Nan orarazim, God dughiar aviribar kamaghin migei,

“Ki God, ki gavgavir ekiam iti.

¹² Ki zurara gumazamizibar apangkufi.

Ekiam, ni gumazamiziba amir ingangariba baghvira ivezim isi me daningam.”

63

Gumazim God ko ikiasa a ko migei

Devit ghua Judan Distrighin aven itir gumazamiziba puvatizir danganimin ikia, ighiar kam osiri.

¹ O God, ni nan God, ki nin ganasa ni baghavira mizua iti.

Ki mati, dipaba puvatizir danganimin ikia

dipam bagha ariaghiri moghin,

nan duam ni ko ikiasa ifongezi,

ki bar uabi isa ni ganingi.

² Ki nin Dipenimin aven nin ganasa ifonge,

ni uan gavgavim ko ziar ekiam nan akaghasa ki ifonge.

³ Nguazir kamin ikirimirim a dera,

62:10: Aisaia 61:8; Esekiel 22:29; Luk 12:15; 1 Timoti 6:10 **62:12:** Jop 34:11; Onger Akaba 103:8; Jeremaia 17:10; Matyu 16:27; Rom 2:6; 1 Korin 3:8; Akar Mogomem 2:23 **63:1:** 1 Samuel 23:14; Onger Akaba 42:2; 84:2; 143:6

ezi nin apanguvir arazim a gafiragha bar moghira dera.

Kamaghin, ki nin ziam fe.

⁴ Ki angamira ikivira iki,

ni minabiva nin ziam fivira ikiam.

Ki uan dafariba fegh ghuanabogh ni ko mikimam.

⁵ Nan duam bar deraghavira ikia mati,

gumazim dagher aghuiba amegha bar ikiri.

Kamaghin, ki bar akuegha nin ziam fa ighiabagh ami.

⁶⁻⁷ Ni dughiabar zurara nan akurvasi.

Ezi ki dimagaribar uan misiam girighav ikia nirara nighnisi.

Ki tuarir nguzim uan amebamin avizimin apengan iti moghin,

ki bar nin boroghin ikia,

bar akuegha ighiabagh ami.

⁸ Nan duam ni ko poroghav iti,

ezi nin agharim deragha na avara.

⁹ Gumazir na misueghti ki aremeghasava amiba,

me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangam.

¹⁰ Me midorozim damu an aven oveghti,

afiar atiaba men mikarzibar amam.

¹¹ Eghti Atrivim God bagh bar akuegham.

Gumazir Godin ziam dibora a koma akam akiriziba, me an gin mangi bar akuegham.

Gumazir ifariba, God men akabar kumighti me mikiman kogham.

64

Gumazim God a geghuv deragh an ganasa, an a ko migei

Devit onger akar kam osiri.

Kar gumazir onger akabar faragha zuimin ighiam.

¹ O God, gumazir kuraba na gasighasighasava ami,
ezi ki osimtizir bar ekiamin aven iti.

Ni nan migirigiam barakigh,
eghti me na misueghti ki ovengan kogham.

² Gumazir kuraba modogha uari akuvagha na misogh na
gasighasighasa akabav sosi.

Kamaghin, ni deragh na geghuv na modoghti me na
gasighasighan kogham.

³ Me migeir migirigiaba bar ghumigha midorozir sabamin
min nan mikarzim aghori.

Men akar kuraba nan akuighav iti,
mati gumazim igharazitav gasasava barir pim
ana akuighav iti.

⁴ Me atiatir puvatigha mongeghav ikia,
akaba gumazir aghuibagh asa me migei.

Kamaghin me bar zuamirama asi.

⁵ Me gumaziba bagh azuazim aguaraghti a men suighasa
me uariv gei.

Me arazir kurar kam damuasa nimira uarira uariv
gia, gavgavim uari ganiga ghaze,
“Tina e gifogham?”

⁶ Me arazir kurabar amuasa akam misuegha givagha
ghaze,

“E arazir kuram damuasa nighnizir aghuir mam batogha gifa.

E damuasa amir bizir kam, gumazitam bar a gifozir puvati.”

Guizbangira, e gumazibar nighniziba ko navir averi-abagh fozir puvati, da bar modo.

⁷ Me kamaghin damuti God uan barimin me gaseghti, me zuamira duar ekiam inigham.

⁸ Me gumazir igharazibagh asighasighasa migei, kamaghin God meraram asighasigham. Eghti gumaziba men gan beniba aku men ingariva akam.

⁹ Gumamaziziba bar Godin atiatingam. Egh God amizir bizir kam mikim zurara a ginighnigham.

¹⁰ Gumamazizir arazir aghuibagh amiba, me Ikiavira Itir God bagh bar akongegh a bagh mangi bizir kurar kamın modogham. Gumamazizir navir aghuiba itiba, Ikiavira Itir Godin ziam fam.

65

Godin gumamaziziba bar akuegħa a minabi

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragħa zuim ginighnigha onger akar kam osiri.

¹ O God, e Saionin nguibamin mangi nin ziam fam.

Egh fomira ni ko akam akirizir bizir kabar amighti, da guizbangirama otivigham.

² Ni guizbangira en migirigiaba barasi.

Kamaghin, e gumazamiziba bar moghira ni bagh mangam.

³ E uan arazir kuraba bagh ni bagh mangam.

En arazir kurabar osımtiziba e abırıma e bar iraghue, ezi nırara en arazir kuraba gin amadi.

⁴ Gumazamizir ni uan Dipenimin ikiasa misevegħa inigha ghueziba, me bar akongegħ.

Nin Dipenir kam, bizir bar aghuir avırıba an iti.

Kamaghin, e nin Dipenimin gumazamiziba uari akuvi naghin iki, navir amırızim ikiam.

⁵ O God, ni en akurvasi.

Ni en azangszıba baragħa ingangarir bar ekıar aghuıbagħ ami.

Gumazamizir nguazir kamin sagħuıamin itıba, me nıgh-nızir gavgavım nın iti.

Men marazi uagħan ongarir bar ekıamin vongın sagħon ikıa, nıghnızir gavgavım nın iti.

⁶ Ni uan gavgavımın mıghsıabagħ amızı, da otıvıgħa uan danganıbara iti.

Nın gavgavır kam bar mogħıram ekefe.

⁷ Ongarım dıkavıma, nırarama a mıgeıma, an aghumra irıghav ikıa dıpiragħırır puvatı.

Nı gumazamızıbar mıdorozıbagħ ami da gefı.

⁸ Gumazamızıba bizır kabar gara bar nın atıatingı.

Me aruem anaga uagħırı naghın bizır nı amır kabar gara,

ni bagħa bar akongegħa, pamten dıava arai.

⁹ Ni nguazım damutı a deravıra ikiasa, ni amozım amadıma a ızı.

- Ni nguazim gamima a deravira itima, dagheba a gisin deraghaviram aghui.
 God, nin Fanem dipaba bar a gizivazi,
 a ivemara ghua danganibar ghuaghira datir puvati.
 Arazir kamin, dagher aviriba nguazir kamin
 otifi.
- ¹⁰ Ni amozir aviriba amadima, da azenibagh izi,
 ezi dipam nguazimin aven ghuaghiri.
 Dipam nguazim gami an amiraghirizi dagheba
 deraghaviram aghui.
- ¹¹ Ni danganir manamin iti, dagher aghuiba danganir
 kamin iki bar avirasemegham.
 Ni bar en deragha daghebagh amima, da otiva bar
 aviraseme.
- ¹² Danganir dadaba itiba, bulmakauba ko sipsipba dagh
 izefi.
 Azenir aviriba mighsiabar ikiti, mighsiaba bar
 akongegh.
- ¹³ Danganir dadaba itiba, sipsipin bar aviriba iti.
 Danganir zarir mighsiabar tongin itiba, witba bar
 dagh izifa.
 Bizir kaba bar moghira gumazir God bagha bar
 akuegha an ziam febar min damuam.

66

Me God minabiva an ziam fasa onger akabagh ami
 Gumazir mam, gumazir onger akabar faragha zuim
 ginighnigha ighiar kam osiri.

- ¹ Ia nguazimin itir gumazamiziba bar,
 God bagh pamtem dimiva bar akongegh an ziam fi.
- ² E ighiaba bangi an ziar ekiamin gun mikim,
 an ziar ekiam fiti, a bar pin iki.

³ E Godin mikim suam,

“Bizir ni amiba da bar dera.

Nin gavgavim bar moghiram ekefe,

ezi nin apaniba bar atiatigha, nin damazimin

uan teviba apiri.”

⁴ Nguazimin gumazamiziba bar nin ziam fava,

ighiabagh amua ziar ekiam ni ganidi.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ Ia izi God amizir bizibar ganigh.

A gumazamizibar tongin bizir bar ekiabagh ami.

⁶ An ongarim gamizi a dakezi, nguazir midiarim otozi,

en ovaviba puram a gisin arua dipam abigha ize.

Me iza vongin otivigha, bizir an amizir kam

bagha bar akonge.

⁷ A gavgavir bar ekiam ikia, atrivimin ikia mamaghira iti.

A kantribar gumazamiziba amir ingangariba, a bar

deragha dar gari.

Gumazir akaba batoziba uari fan marki.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁸ Ia bar moghira izi, e uan Godin ziam fam.

E an ziam fiti gumazamiziba bar e baragham.

⁹ A bar deragha e geghuva en garima

e angamira ikiavira itima,

arazir kuram e abirazir puvati.

¹⁰ Gumazim avimin silva tuagha an kuraba isa da makuri
da bar zuezi moghin,
e osimtiziba ateri, God en gara e tuisigh foghasa, e
gavgavis o puvati.

Egha tuavir kamin an e gamizi, e zue.

¹¹ Ni osimtizir ekiaba e gariki,
mati ni e bagha azuaziba guizi e dar aven ghue.

¹² Ni en apanibar amamangatizi, me e dikabiragha bar e
righiriki.

E mati avim ko dipam e avarazi, e aningin tongin arui.

Ezi ni datirighin e inigha danganir aghuimin ize.

¹³⁻¹⁴ Osimtizim faragha na batozi, ki ni koma akam akira
ghaze,

ki asizir avimin tue bar isia mighirizim isi, ofan min
ni daningam.

Ki datirighin akar dikirizir kamin gin mangi,
nin Dipenimin mangi ofan kam damuam.

¹⁵ Ki asizir mikarziba sara itiba inigh izi, ofan min da isi ni
daningiva,

da tueghti da bar isi mighiram.

Ki sipsipin apuriba tueghti, ofan kamin mughuriar
aghuim nin mangam.

Ki bulmakaun apuriba ko memeba inigh izi ni bagh
ofa damuam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁶ Ia gumazamizir Godin atiatia an apengan itiba, ia izi nan
akam baragh.

God nan akurvaghasava amizir biziba,

ki dar gun ia mikimam.

- ¹⁷ Ki faragha uabin akurvaghasa an dia,
egha uaghan an ziam fasa onger akabagh ami.
- ¹⁸ Ki ti arazir kuram uan navir averiamin a gifongezi,
Ekiam nan azangsizim bareghan koghai.
- ¹⁹ Puvati. A na baregha gifa.
A guizbangira, ki a ko migeir migirigiaba ana da
baregha gifa.
- ²⁰ God nan azangsizim batoghezir puvati.
Egha uan apangkuvir arazim na dam a inizir puvati.
Kamaghin amizi, ki an ziam fam.

67

Me dagher igiaba inigha, da bagha God minabi

Gumazir onger akabar faragha zuim, kar an onger akam.
Gumazir kam, gumazir gitabav sozibav kemezi me ighiam
gami.

- ¹ God, e kamaghin nin azai, ni deraghvira e damuva en
apangkuv.

Mati nin angazangarim e gisirazi moghin,
ni ragh en gan en akurvagh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

- ² Eghti nguazimin gumazamiziba ganigh nin arazibagh
fogham.

Me kamaghin fogham, ni gavgavir bar ekiam ikia
men akurvasi.

- ³ O God, nan ifongiam, gumazamiziba bar ni gifuegh nin
ziam fi.

Guizbangira, me nin ziar ekiam pirafam.

- ⁴ Ni guizbangira gumazamizibar araziba tuisigha, tuavir aghuim men akazi, me nin ifongiamin girara zui. Kamaghin amizi, gumazamizibar naviba bar akueghiva,
 ighiaba bangi nin ziam fam.
 (Ighiam gamua an suiam atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

- ⁵ O God, nan ifongiam, gumazamiziba bar ni gifuegh nin ziam fi.

Guizbangira, me nin ziar ekiam pirafam.

- ⁶ God, ni en God,
 ni bar deragha e gami.

Ezi dagher aghuir aviriba en nguazibar otifi.

- ⁷ Bar guizbangira, God deragha e gami.
 Nguazimin gumazamiziba bar an atiating an apengan iki.

68

God Israelian akurazi me bar akonge

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim, gumazibav geima me Godin ziam fa ighiam bange.

- ¹ Gumazamizir Godin apanim gamiba,
 a zuamira dikavigh izi tintinimin me batuegham.

Gumazamizir Godin apanimin itiba,
 me a gitagh aregham.

- ² Aminim migharim givai a ghua puvatizi moghin,
 God uan apaniba batuegham.

^{67:4:} Onger Akaba 96:10; 96:13; 98:9
 85:12

^{67:6:} Ofa Gami 26:4; Onger Akaba

Kandel isia an dipam suaghiri moghin,
gumazamizir kuraba Godin damazimin ikuvigham.

³ Gumazamizir aghuiba, Godin damazimin
naviba deragh bar akuegh iki mamaghira ikiam.

⁴ God ghuariabagh aperagha overiamin zui.
Ia an tuavim akir.

An ziam kara, Ikiavira Itir God.
E an damazimin bar akuegh,
ighiaba bangi ziar ekiam a daningam.

⁵ God uan Nguibamin ikia, borir ameboghfeziaba
ariaghireziba deragha men gara,
paba ariaghirezir amiziba deragha men gari.

⁶ Gumazamizir uarira itiba, a men adarazi isa me ko me
akufi.
Ezi me uari ko ikia deragha iti.

A kalabusin itir gumazamiziba inigha azenan izegha,
me gamizi me deragha iti.

Ezi gumazamizir akaba batoziba,
a me gamizi me nguazir dipaba puvatizibar iti.

⁷ O God, ni fomira uan gumazamiziba men faragha ghua,
me inigha iza gumazamiziba puvatizir danganim
garui.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁸ Bar guizbangira, Israelian God, ni izegha gifa.

Ni izegha givazi, Sainain Mighsiam mikimkizim a
gunabavira iti.

Mikimkizim otozi amozir dafam ariki.

- ⁹ O God, ni amozir dafam amadazi, a
nguazir kurar kam giza a gamizi a ua dera.
- ¹⁰ Nin gumazamiziba nguazir kamin nguibabar ingari.
Ni bar dera, egha ni dagheba isa
onganarazibagh amir gumazamizibagh anidi.
- ¹¹ Ekiam uan akam isa amizir aviribagh aningizi,
me a inigha ghua an gun migei.
- ¹² Akar me kurir kam kamaghin migia ghaze,
“Atriviba uan midorozir gumaziba ko, me bar
moghira aregha gifa.”
Ezi amizir nguibamin itibara,
gumaziba misogha inizir biziba uarigh anidi.
- ¹³ Men marazi sipsipba ko ikia atiatigha pura aghumra iti.
Amizir kaba uaghan silva ko gol uarir kurkegha,
kuarazir ozamin min ganganiba bar dera.
Ozamin avizimning silvan min taghtasi, ezi an nam-
nam golin min taghtasi.
- ¹⁴ Atrivir maba Salmonin Mighsiamin iti.
Ezi Godin Gavgaviba Bar Itim men agirazi, me tintin-
imin are.
Egha aisin amozim gamizi, a mighsiar kam gizi.
- ¹⁵ O Basanin Mighsiar ekiam,
ni ruarir akirir aviriba iti.
- ¹⁶ Ni mighsiar ekiar ruarir akirir aviriba itim,
God ua baghavira mighsiar igharazim ginabagh a
gisin dapiasa.
Ezi ni manmaghsua, Godin mighsiar igharazimin gara nin
navim oseme?
Guizbangira, Ikiavira Itir God, mighsiar kamin daper-
agh iki mamaghira ikiam.
- ¹⁷ Ekiam Sainain Mighsiam ategha iza uan Dipenimin iti.

An midorozir gumazir bar aviriba, karisin gavgavir
bar aviribagh apiagha a ko izi.

¹⁸ God mighsiar kamın ikiasa

bar pın ghuavanaga,

kalabuziar gumazir avirim inizi, me a ko ghue.

Gumazir an akam batoziba, a men bizir bar aghuiba, me
dam a da ini.

Kamaghın amizi, O Ikiavira Itir Godın Gavgavim, ni
kagh ikiam.

¹⁹ E Ekiamın ziam fam.

A dughiaabar vaghvagha en akurvagha en osimtiziba
ateri.

God uabi en Akurvazir Gumazim.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

²⁰ En God, a uabi God, an en akurvasi.

Ikiavira Itir God, an en Ekiam, an en akurvazima, e
ariaghiri puvati.

²¹ Bar guizbangira, God uan apanibar dapaniba
abighirarigham.

Gumazamizir kaba, me zurarama arazir kurabagh
ami.

²² Ekiam kamaghın miġia ghaze, “Ki Basanin ian apaniba
inigh uamategh izam.

Me ongarir konimin bar vin mar ikiam, pura bizim,
ki ua me inigh azenan izegham.

²³ Ia uan apaniba bar me agivagh, men ghuziba uan
dagariba ruegh.

Eghti ian afiaba, men ghuzibar ami mangi uan ifongiaba agivagham.”

²⁴ O God, ni nan Atrivim.

Gumazamiziba bar nin gari ni apanim ko misogha anebiragha, bar akuegħa izi.

Me bar mogħira nin gari,

ni ghua uan Dipenimin aven għu.

²⁵ Gumaziba onger akam gamua faragħa zui.

Ezi guivir igiaba tongira ikia tambarinbav sosi.

Gumazir gitabav soziba abuan iti.

²⁶ Me kamagħin onge,

“E Godin gumazamiziba,

e uari akuvagħa gifa, e Godin ziam fam.

E Israelia, e Godin adarasi,

e Ikiavira Itir Godin ziam fam.”

²⁷ Benjaminin ikizir muziarim men faragħa zui.

Men girara, Judan anabamin gumazir dapaniba uan adarazi ko zui.

Ezi men girara, Sebulun anabam ko Naptalin anabamin gumazir dapaniba me zui.

²⁸ O God, ni uan gavgavim en akagħ.

Gavgavir ni faragħa en akazi kamra, ni datirighin en akagħ.

²⁹ Atriviba bizir aghuiba inigha iza, nin Dipenir

Jerusalem in itimin

ni ganidi.

³⁰ Ni Asizir atiar dakarabar itir kam in atari mogħin, ni

Isipin atar.*

* **68:30:** Gumazir maba ghaze, “Asizir atiar dakarabar itir kam,” kar kantri Isipin akar isin zuim.

Ni bulmakaun apuriba uan nguziba ko men atari
moghin,

ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar atar.

Ni men atar mangiti, me ni bagh teviba apirigh uan
silvaba ni daning.

Gumazir midoroziba foriba, ni bar men agintighti
me ari tintinibar mangegh.

³¹ Isipin atrivim uan ingangarir gumaziba amadaghti,
me Jerusalemin mangi nin akam baragham.
Eghti Itiopiaba ni ko mikimsi uan dafariba fam.

³² Ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba,
ia onger akabar amu
egh Godin ziam fi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

³³ Overiar kam fomira iti, ezi God a gaperagha zui.
Ia orakigh. God bar pamtemin dei.

³⁴ Ia gumazamiziba bar, Godin ziar ekiamin gun mikim.
A Israelian atrivim.
An gavgavir ekiam, e overiamin pin an ganam.

³⁵ Israelian God uan Dipenimin iti, ezi e an atiatingam.
A gavgavir ekiam isa uan gumazamizibagh anidi.

E Godin ziam fam!

69

Gumazim uabin akurvaghasa Godin azangsis

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim gumazibav gia
ghaze,

“Me Akimarir Aghuibar tiarimin gin mangi, ighiar kam bangi.”

¹ O God, nan akuragh.

Dipam na avaragha anaga nan firagharimin tu.

² Ki beghneazim itir dipamin suegha uaghiri.

Ki tugh gavgavighamin nguazir gavgaviba puvati.

Ki dipar konimin arua zuima,

dipam bar na avaraghasava ami.

³ O God, ki nin dia ghua nan dimdiaba bar moghira givagha taghizi,

nan kuarim nan pirizi, nan gavgaviba gifa.

Ki uabin akurvaghasa fomira ni bagha gara ikia ghua,

nan damazimning na gami.

⁴ Gumazir bar avirim pura nan apanim gami.

Men dibobonim bar nan dapanir arizibagh afira.

Nan apaniba arazir kurabar na gami,

ezi bizir me na gamir kaba mingariba puvati.

Apanir kaba na gasighasighasa, akar ifavaribar na gami.

Ki men bizitam okemezir puvati,

me pura uan akaba na gasa ghaze, ki bizitaba pura me daningam.

⁵ God, ni na gifo ki gumazir onganim.

Nan arazir kurabar osimtiziba nin damazimin mongezir puvati.

⁶ O Ekiam, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni nan dimdiam baragh,

ni na baraghan koghti, nighnizir gavgavim nin iti darasi aghumsizim iniam.

O Israelian God, ni nan dimdiam baragh,

puvatighi, gumazamiziba nin ziam fe darazi dipova,
akar kurabar me mikimam.

⁷ Ni bangin, gumazamiziba dibovir akabar na migeima
ki aghumsisi.

⁸ Nan aveghbuaba gumazir igharazimin gari moghin nan
gari.

Ezi nan adarazi nguibar igharazibar gumazimin gari
moghin nan gari.

⁹ Nan navir averiam bar nin Dipenim gifuegha a baghavira
iti.

Egha ki pamtemin Dipenir kamin ingara deragha an
garima, a deraghavira iti.

Gumazamizir maba akar kurabar ni migei, ezi
men akaba nan izi.

¹⁰ Ki dagheba ataghiragha, arazir kamin ki nin damazimin
uabira uabi abiri.

Ezi gumazamiziba akar kurabar na migei.

¹¹ Ki azirakar korotiaba azui,
ezi gumazamiziba na dipovava akar kurabar na
migiavira iti.

¹² Gumaziba tuavir akabar uari akuva ikia, na geghara na
migei.

Gumaziba wainin dipaba apava onganigha, na
dighora onger akabagh ami.

¹³ O Ikiavira Itir God, ki uabi bizir kabagh nighnizir puvati,
ki ni ko mikimasa.

Ni dughiatamin uan ifongiam ko apangkuvir ekiamin
gin mangi nan azangsizim ikaragh.

Ni na ko akam akirigha givagha an gin zui.

Kamaghin, ni guizbangira nan akuragh.

¹⁴ Ni beghneazir kamin aven ua na inighti,
ki an aven mangi ovengan kogham.

Ni deragh na geghuv nan ganti, nan apaniba na gasighasighan kogham.

Eghti osimtizir kam, dipar konimin min na avaraghan kogham.

¹⁵ Ni na ateghti aperiaam na avan marki.

Ni na ateghti ki mozimin magirighti, a na avan marki.

Ni na ateghti dipar konim na avan marki.

¹⁶ O Ikiavira Itir God, ni zurara nan apangkuvir arazir kam bar dera,

kamaghin ni zurara nan azangsiziba baragh.

Nin apangkuvim zurara nan iti,

kamaghin ni izi nan akuragh.

¹⁷ Ki nin ingangarir gumazim, kamaghin ni nan mongan marki.

Osimtizir ekiam nan iti, kamaghin ni zuamira nan azangsiziba ikaragh.

¹⁸ Ni nan boroghin izi egh nan akuragh.

Ni nan apanibar dafaribar ua na inigh.

¹⁹ Gumazamizir akar kurabar na migeiba, ni dagh fogha gifa.

Egha ni fogha gifa, me na dipovava aghumsizim na ganingi.

²⁰ Akar kurar kaba, nan nighnizim gasighasigha nan navim gamizi, a bar moghiraama oseme.

Ezi gavgaviba ua nan puvati.

Ki ghaze, gumazitaba ti tong nan apangkuvam, ezi bar puvati.

²¹ Mitiriam nan azima, me aguiam daghem gatigha na ganingi.

Ezi kuarim nan pirima, me pura wainin kuram amasa na ganingi.

- 22 Kamaghin deragham,
 dughiar me isar ekiaba bagha uari akuvibar,
 men isar ekiar kaba me damuti me iri,
 mati azuazim asizim misoke.
- 23 Ni men damazibar amighti aminim men pirighti,
 me ua ganan kogham.
 Ni men akiragharibar amighti,
 me tugh gavgavighsi damuva avegham.
- 24 Ni puvira men atar mizazim me gasi.
 Nin aningagharir kam me initi me oveng.
- 25 Eghti nguibar me itir kam pura ikiti,
 ni gumazitaba ateghti, me men purirpenibar ikian
 marki.
- 26 Gumamazizir maba, ni faragha men arazir kuraba ikar-
 vagma me gasighasiki,
 ezi gumazir kurar kaba paza me gamuavira iti.
 Gumamazizir maba, ni men mikarzibagh asighasighizi me
 mizaziba inizi,
 gumazir kuraba osimtiziba me garigha dibovir ak-
 abar me migei.
- 27 Ni gumazir kurar kabar arazir kurabagh nighnighvira
 iki.
 Egh me ateghti me nin gumamazizibar aven izan
 marki.
- 28 Ni gumamazizir kabar ziaba, akinafarir zurara itimin
 aven da angarigh.
 Egh men ziaba, nin damazimin zuezir gumamaziz-
 ibar ziaba koma ada osiran marki.
- 29 O God, ki osimtizir ekiam atera mizazim isi.
 Nan akuragh ua na inighti ki ua deraka.

- ³⁰ Ki Godin ziam fi egh onger akabar amuam.
Egh a minabiva an ziar ekiamin gun mikimam.
- ³¹ Ikiavira Itir God, ki damuamin arazir kam, ni a bagh bar akongegham.
Me bulmakauba tue da bar isia mighirir ofaba dera,
eghti nan arazir kam Godin damazimin bar dagh afiragham.
- ³² Gumazamizir osimtiziba ateriba, me God nan akurazir bizimin ganigh bar akuegham.
Gumazamizir Godin ziam feba, me ua gavgavir igiam iniam.
- ³³ Ikiavira Itir God gumazamizir biziba puvatizibar azangsiziba barasi,
egha uan gumazamizir kalabusin itiba, a me gin amadir puvati.
- ³⁴ Ia overiam ko, nguazim, ongarim ko osiriba ko, bizir bar ongarimin itiba,
ia bar Godin ziam fi.
- ³⁵ Guizbangira, God Saionin nguibamin gumazamizibar akuragh,
men apanibar dafaribar ua me inigh,
Judan nguibaba ua dar ingaram.
Godin ingangarir gumaziba nguibar kabar aven der-
aghvira ikiva,
nguazir kaba bar ada iniam.
- ³⁶ Eghti Godin ingangarir gumazibar ovavir boriba,
nguazir kaba iniam.
Gumazamizir kaba bar God gifongegh,
nguazir kamin iki mamaghira ikiam.

70

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

(*Onger Akaba 40:13-17*)

Devit, God an osimtizibar gan an akurvaghasa, an onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ni ifuegh zuamira izi nan akuragh!

² Gumazamizir maba na misueghti ki aremeghasa.

Eghti ni me abinigh men nighniziba aghamsighti, me aghumsika.

Osimtizir ki isiba, gumazir maba dar gara bar akonge.

Ni men ziaba abinigh me batueghti me mangi.

³ Gumazir dibovir akabar na migeiba, ni bar aghumsizir ekiam me daningigh,

eghti me uan arazir kurar me amir kam bagh, akongegh fogham.

⁴ Eghti gumazamizir ni baghavira zuiba, men naviba deraghti,

me bar akuegh iki.

Gumazamizir kaba, ni bar moghira ua me ini.

Ni me bagha amizir ingangarir kam me bar a gifonge.

Egh me zurara kamagh mikim suam,

“God, a guizbangira bar dera.”

⁵ O God, ki gavgaviba puvatigha uabira uabin akurvaghan iburaghuburaki.

Kamaghin, ni zuamira na bagh izegh.

O Ikiavira Itir God, nirara nan akurvagha ua na isir gumazim.

Ni suighsuighan marki, ni zuamira izi nan akuragh!

71

Gumazir ghurim God ko migei

- ¹ O Ikiavira Itir God, ki ni ko ikiti ni na geghuv na avaragh nan ganti,
gumazir kuraba na gasighasighti ki aghumsighan kogham.
Ni me ateghti me na abinan marki.
- ² Ni zurara arazir aghuim gami.
Egh ni uan arazir aghuir kamin gin mangi nan akuragh!
Ki ni ko migeir migirigiaba,
ni da baregh ua na inigh.
- ³ Ni dagiar ekiamin min na modogh.
Ni divazir gavgavimin min iki na ekiarughti, nan apaniba na abinan kogham.
Ki nin aven modogh ikiam.
Nirara deragh na geghuv nan ganti, ki deragh ikiam.
- ⁴ Nan God, ni gumazir kurabar dafarimin ua na ini.
Me arazir kurabar amuasa bar gavgafi.
- ⁵ Ekiam, ki nighnizir gavgavim nin iti.
Ki fomira uan igiamra ikia, nighnizir gavgavim Ikiavira Itir God, nin ikia,
iza datirighin ikia kamaghira iti.
- ⁶ Nan ikirimirir ki itir kam, a nin agharimra iti.
Nan amebam na batezi dughiamra, ni na geghuva deragha nan gara iza datirikin.
Kamaghin, ki nin ziam zuraram a fam.
- ⁷ Na bativizir biziba, gumazamizir aviriba dar ganigha fo,
ni na geghuv nan ganasa gavgafi.
- ⁸ Dughiabar zurara,

ki nin ziar ekiam fi, an gun gumazamizibav kimasa.

- ⁹ Ki ghurigha givagha gavgaviba puvati,
ni na ategh akirim ragh na gasan marki.
- ¹⁰ Nan apaniba na misueghti ki aremeghasa
uari akuvagha akabav sosi.
- ¹¹ Me ghaze, “God anetegha givazi, gumazir an akur-
vaghambiba puvati.
Aria, e an agiragh an suiraka.”
- ¹² O God, ni na ategh nan saghon ikian marki.
O nan God, ni zuamira izi nan akuragh.
- ¹³ Gumazir akaba na gasiba, ni me abinigh bar moghira me
agifagh.
Me na gasighasighasa, ni me gasighasigh men ziaba
abinighti,
me okam nighnigh bar aghumsigham.
- ¹⁴ Ni nan akurvaghsi, ki ni mizuam nighnizir gavgavim nin
ikiam.
Egh nin ziam fi mangivira ikiam.
- ¹⁵ Ki nin arazir aghuimin gun gumazamizibav kimam.
Bizir aghuir ni amir kabar diboboniba, ki deragha
dagh fozir puvati.
Ni ua na inizir arazir kam, ki dughiabar zurara
an gun me mikimam.
- ¹⁶ O Ekiam, ni Ikiavira Itir God, ki nin gavgavir ekiam
ginighnigh nin ziam fam.
Egh kamaghin akam akun suam,
“Ikiavira Itir God uabira dera.”
- ¹⁷ O God, ki igiamra ikia iza datirighin, ni nan sure gami.

Ezi bizir aghuir ni amir kaba, ki dughiar kamin dar
gun mikimvira ikiam.

¹⁸ Ki datirighin ghurigha givagha bar ghurapani.
God, ni na ataghiraghan marki.

Ni na ko ikiti,
ki nin gavgavir ekiamin gun gumazamizir gin oti-
vamibav kimam.

¹⁹ God, nin arazir aghuim nguazir kamin danganiba bar
dagh izivagha, uanaga overiamin tu,
egha gumazamizibar damazibar azenara iti.

Ni ingangarir bar ekiam gami.

Ezi nguazir kamin gumazitam nin min garir pu. Bar
puvati.

Ni bar moghira me gafira.

²⁰ Osimtizir kaba ni na bagha da amangizi da izi.
Ezi ki fo, ni gavgavim ua na daningam.

Ki mati aremegha nguazir torimin ikia fo,
ni ua na inigh azenan izam.

²¹ Ni nan ziam damighti a bar ekevegh,
egh na damighti ki navir amirizim ikiam.

²² Ki gita misoghti an ararer aghuim otivti, ki nin ziam
fam.

O nan God, nin akam a bar guizbangira, ezi ni na
ataghirazir puvati.

Kamaghin, ki nin ziam fam.

Ni, Israelian Godin Bar Zuezim,
ki buam misogh ighiam bangi ziar ekiam ni
daningam.

²³ Ki ighiam bangi bar akongegh dimam.

Ki nin ighiaba bangi, egh uan akamra da bangan
kogham.

Puvati. Ni ua na inizir bizir kam bagh,
 ki uan navim ko, nighnizim sara nin ighiaba bangam.
²⁴ Gumamaziziba na gasighasighasava amima,
 ni me abirazi me bar aghumsiki.
 Kamaghin amizi, ki dughiabar zurara
 arazir aghuir ni amizir kamin gun gumamazizibav
 kimam.

72

God atrivim in akurvaghasa, gumazim a bagha God ko
 migei

Solomon ighiar kam osiri.

- ¹ O God, ni uan arazir aghuiba deravira atrivim geghan.
 Eghti a kotin aven deragh gumamaziziba tuisigham.
 Nin kotiar araziba, da bar guizbangira zui,
 egh ni atrivir kamin akuraghti an kotiar araziba
 guizbangira mangi.
- ² Eghti a nin gumamaziziba ko gumazir onganarazibagh
 amiba,
 an arazir aghuimra me gativagh,
 guizin arazimin gin mangi men araziba tu-
 isigham.
- ³ Ni men ingangaribar aven bizir aghuir aviribar amuti,
 men dabirabim deragham.
 Ni gumamazizibar amuti,
 me arazir aghuibar gin mangi.
- ⁴ Atrivim deragh onganarazibagh amir gumamazizibar
 akurvagh men osimtiziba akiram.
 A biziba puvatizir gumamazizibar akurvagham.
 Egh gumazir igharaz darazi gasighasighasava
 amiba, a me abinam.
- ⁵ O God, ki kamaghin nin azai.
 Aruem ko iakinim isiragh ikivira ikiti,

- nin gumamaziziba zurara nin ziam fam.
- ⁶ Ni atrivim damighti a gumazir aghuimin min ikiti,
an arazir aghuiba, amozim azenibagh izi,
dagheba dar aghui moghin ikiam.
- ⁷ A ikivira ikiamin dughiar kam, gumamaziziba arazir
aghaimra gin mangam.
Iakinim isiraghavira itir dughiamin,
dabirabir aghuim otiv mangivira ikiam.
- ⁸ An atrivimin iki ongarimin roghira itir gumamaziziba ko
saghon itiba, a me gativagh men ganam.
Eghti an nguazir oteyiba, Yufretisin Fanemin ikegh
mangi nguazir kam bar an mangam.
- ⁹ Atrivir kamin apanir maba dipaba puvatizir danganimin
iki a bagh teviba apiram.
An apaniba an damazimin nguazim giregham.
- ¹⁰ Spenin kantrin atriviba ko arighatizibar atriviba, me
bizir aghuiba a daningam.
Egh uaghan, Seban kantri ko, Arabian kantrin atriv-
iba, me a bagh takisba inigh izam.
- ¹¹ Atriviba bar izi a bagh teviba apiram.
Eghti kantriba bar, dar gumamaziziba an ingan-
garibar amuam.
- ¹² Guizbangira, an onganarazibagh amir gumamazizibar
dimdiaba baragha men akurvasi.
Gumazir onganarazibagh amua akurvaziba men pu-
vatiziba,
a uabi men akurvasi.
- ¹³ Gumamazizir onganarazibagh amua gavgaviba puvatiz-
iba,
a men apangkufi.

Onger Akaba 72:14 172 Onger Akaba 72:20

Gumazir biziba puvatiziba a ua me isi.

- ¹⁴ Gumamazir arazir kurabagh amiba, me gasighasigh
me abinsi damuti,
a men akuragh ua me iniam.

An ifongiam bar men ekevezi, an arazir kabar
me gami.

- ¹⁵ Atrivimin ikirimirim a ruaragham.

Eghti Arabian kantrin gumaziba gol a daningam.

Gumamaziziba a bagh God ko mikimti,

God zurara deravira a damu an akurvagham.

- ¹⁶ Dagher aviriba Lebanonin kantrin otivi moghin, gu-
mazamizibar azenibar otiv.

Eghti gumamaziziba bar avirasemegh nguibabar iki,
egh grazibar min danganiba bar dar iki.

- ¹⁷ Gumamaziziba, atrivir kamin ziam ginamangan
kogham.

Dughiaba bar, aruem tighar maghin anangti, gu-
mazamiziba ziar ekiam atrivir kam daningam.

Egh gumamaziziba an ziam fam.

God deragha atrivim gamir arazir kam bagh,

me uaghan kamaghira deragh uari damusi Godin
azangsigham.

- ¹⁸ E Israelian Ikiavira Itir Godin ziam fam.

A bar uavira arazarazir aghuir kabagh amima da otifi.

- ¹⁹ E zurara an ziar aghuir kam fivira ikiam.

Bar guizbangira. An ziar Ekiam nguazir kam bar a
gizifagh.

- ²⁰ Kar Jesin otarim Devit,
an azangsiziba kamaghira tu.

Akinafarir namba 3**73***(Onger Akaba 73--89)*

Gumazir arazir kurabagh amiba, God mizazim me gasam
 Asap ighiar kam osiri.

¹ God bar guizbangira Israelian dera.

Egha an damazimin zuezir gumazamiziba, a bar men dera.

² Ki guizbangira arazir kuramin irasa bar gefi.

Nan suemning mati apighsighizi,
 ki uan nighnizir gavgavim ataghiraghasava ami.

³ Gumazir maba uari fa dagiar aviriba isi.

Kamaghin amizi, ki gumazir kurar kabar bizibar gara,
 nan navim da bagha dikafi.

⁴ Men mikarziba mizaziba puvatizi me dera.

Me gavgavigha mikarziba deraghvira ikia naviba fiki.

⁵ Me gumazir igharaziba osimtiziba ateri moghin, me osimtiziba aterir puvati.

Gumazir igharaziba aterir osimtizir kaba
 bar me bativir puvati.

⁶ Kamaghin amizi, me uari fer arazir kam mati, me deragha uan mikarzarbar kurti.

Me pura gumazir igharazibav sogha me gasighasisi.
 Ezi arazir kam me avara, mati me korotiaba isa
 uan mikarziba ave.

⁷ Men nighniziba ko navibar aven,

arazir kurar avirir me damuasa ifongeziba otivaghiri.

⁸ Me dibovir akabar gumazir igharazibav gia uari fa,
 arazir kurabar me damuasa nighnizibagh ami.

- ⁹ Me mizer otuaribar Godin uan Nguibamin itimin migei.
Me uarira uan ziaba fe,
gumazamiziba men gin mangasa me arazir kam
bagha bar gavgafi.
- ¹⁰ Me kamaghin damuti,
Godin gumazamiziba men akabagh ifuegh,
nighnizir gavgavim dar ikiam.
- ¹¹ Gumazir kurar kaba ghaze, “E amir biziba God dagh
foghan kogham.
Godin Bar Pin Itim,
en arazir e amiba, a tam bativsi damuva aveg-
ham.”
- ¹² Gumazir kurar kabar arazim kamakin, men dabirabim
derazi, me bizir aviriba ikia,
egha ua inivira ikiasa.
- ¹³ Ki uabi bar deravira uan navir averiam geghuvima, a
Godin damazimin zuezi,
ki arazir kuratabagh amizir puvati.
Nan arazir kam, a ti pura ghuz o?
- ¹⁴ O God, ni arueba ko dimagaribar mizaziba na ganigavira
iti.
Ezi osimtizir kaba, mizarazibar fofoziba na ganidi.
- ¹⁵ Ki gumazir kurabav gei moghin, nin gumazamiziba akar
otevitam me mikemeghti,
me okam nighnigham.
Ki kamaghin amizir puvati.
- ¹⁶ Ki mighigha osimtizir kabagh nighnigha,
dar mingaribagh foghfoghasa amuava avenge.
- ¹⁷ O God, ki kamaghin amua ghua amiragha nin Dipenimin
aven ghu.

Ki nin Dïpenimin aven ikia nan nighnizim derazi,
ki bizir gumazir kuraba bativamibagh fofosi.

- 18 Guizbangira, tuavir me aruiba ni dagh ami da bar
apighsiki,
egha me gami me ira bar moghira ikufi.
- 19 Me bar moghira ikuvamin arazir kam, a bar zuamira me
batogham.
Eghti me ovengamin arazir kam bar moghira men
ikuvigham.
- 20 O Ekiam, me mati gumazim irebamin ganizi, an
amimzaraghan pura gifa.
A mizarazimin irebam ginighnizima, a uam an nigh-
nizimin itir puvati.
- 21 Ki faragha bizir kabagh nighnigha nan navim bar os-
eme.
Mati, ki bizir kurar mam amezi, nan navir averiam
puvira na gami.
- 22 Nan nighnizim nan otevezi, ki deragha nin arazibagh
fozir puvati.
Ki asizir atiar nighniziba puvatizimin min, nin
damazimin an arazibagh ami.
- 23 Bar guizbangira, ki ni ko zurara iti,
ezi ni nan dafarimin suira.
- 24 Ni uan akar aghuimin, tuavir ki daruamibar nan
akakasi.
Ni gin na inigh mangiti, ki ni ko nin Nguibamin
ikiam.
- 25 O God, tina ua nin Nguibamin iki deragh nan ganam?
Ni bar uabira, ua gumaziba puvati.
Ki bar ni gifonge.

Ki nguazir kamın ua bizitam gifongezir puvati.

²⁶ Nan nighnizim ko nan mikarzim ua gavgaviba puvatighiti,

God, ni uabi gavgavim nan navir averiam daning.

Ki ua gumazir igharazitamin ganan kogham.

Ni bar uabira ki nin ganam.

²⁷ Bar guizbangira, gumazamizir akirim ragha ni gasaraziba,

me bar moghira givagham.

Gumazir faragha nin gin ghua datirighin ni ataghiziba, ni me gasighasigham.

²⁸ O God, ki nin boroghira itir arazir kam, a bar dera.

Ekiam, ni Ikiavira Itir God, ni guizbangira nan divazir gavgavim,

ezi ki nin aven modi.

Bizir ni amiba, ki bar adar gun mikimam.

74

Gumazim God ko migei,

eghti a Israelian akurvagham

Asap onger akar kam osiri.

Me onger akar kam kamaghin a dibori, Maskil.

¹ O God, ni manmaghsua akirim ragha e gasara?

E nin gumazamiziba, ni navim en ikuvigh en atar kamaghira ikiam, o?

² Ni fomira ua bagha e ginaba, ni e ginighnigh.

Ni e givezegha givazi, e nin adarazira.

Ni faragha Saionin Mighsiamin ike,

egh ni ua mighsiar kam ginirigh.

73:26: Onger Akaba 16:5; 40:12; 84:2
Hibru 10:22; Jems 4:8

73:28: Onger Akaba 14:6; 40:5;

- ³ En apaniba nin Dipenim ko an itir biziba bar dagh asighasiki.
Ni dikavigh izi bizir me fomira asighasighizir kabar ganigh.
- ⁴ Nin apaniba nin Dipenim inigha givagha,
paza bizibagh amua dia ghaze, me God abiragha gifa.
Me nin biziba inigha, uan bizir men ababaniba itiba isa dar danganibagh ariki.
- ⁵ Me mati gumazim ruarimin temeba okava da aghorogharighizi moghin,
me temer nin dipenimin ingariziba, bar ada okava da aghore.
- ⁶ Temer me fomira digirir aghuibagh amiziba,
apaniba hamaba ko sobiabar dav sogha da akari.
- ⁷ Nin Dipenir ni uabi aven itir kam,
me a gasighasigha, a gaborozi a isi.
Me danganir gumazamiziba iki ni ziam famim bar a gasighasiki.
- ⁸ Me uan navir averiabar aven bar e abinigh guizbangira e gasighasighasa nighnigha,
e God ko migeir dipenir en nguazimin itiba, bar dagh aponge.
- ⁹ E gan fofoghamin arazarazitaba bar itir puvati.
Da bar moghira ghuegga gifa.
Ezi Godin akam inigha izir gumazitam uam e ko itir puvati.
Osimtizir kam givamin dughiam, en tav bar a gifozir puvati.
- ¹⁰ O God, dughiaba manmagh apaniba ni dipovam?
Me nin ziam akar kurabar a mikimvira ikiam?
- ¹¹ Ni manmaghsua en akurvaghan aghuagha,
agharimning girakirangin amadagha puram en gari?

- ¹² Bar guizbangira, O God, ni fomirama en atrivimin ikia,
dughiar aviribar en akurvazi, e midorozibagh amua
uan apaniba abiri.
- ¹³ Ni uan gavgavimra ongarir ekiam tongiram anebiki.
Egha maburan osirir ongarimin itibar dapaniba
abighizi da ariaghire.
- ¹⁴ Ni guar bar ekiamin dapanim abighizi,
ongarir miriamin itir gumazamiziba aneme.
- ¹⁵ Faneba ko daghuriba, ni dipaba dagh atizi da ivemara
uaghiri.
Ni faner ekiabagh ami da dati.
- ¹⁶ Ni angazangarim ko mitatemin ingari,
egha aruem ko iakinimin ingarizi aning pin uan
danganimningin iti.
- ¹⁷ Nguazim mangi tuivamin danganiba, ni dar ababaniba
arigha gifa.
Azenibar aven, aruem ganamin dughiaba ko amozim
izamin dughiaba, ni da arigha gifa.
- ¹⁸ Ikiavira Itir God, ni okinighnighan marki.
Nin apaniba gumazir onganibar min nighnigha
ghaze,
ni mati pura bizim egha ni dipova ni migei.
- ¹⁹ Nin gumazamiziba gavgaviba puvati.
Asizir atiam kuarazir muziarim misuegha anemezi
moghin,
apanir kaba bar moghira me agivan marki.
Kamaghin, ni me isi apanibar dafaribar arighan marki.
E nin gumazamiziba, apaniba mizazim e gasi.
Ezi e nin azai, ni e ginighnigh kamaghira iki.

74:13: Ua Me Ini 14:21 **74:14:** Jop 41:1; Onger Akaba 104:26; Aisaia 27:1

74:16: Jenesis 1:14 **74:17:** Jenesis 8:22; Aposel 17:26

²⁰ En nguazibar danganiba bar, gumazir kuraba dar moga
 ikia tintininin midorozibagh ami.
 Kamaghin amizi, ni e ko dikirizir akar kam, ni uam a
 ginighnigh.

²¹ Ni gumazir kuraba ateghti,
 me gumazir igharaziba dikaragh bar me abinan
 marki.
 Ni biziba otevezir gumazamizibar akurvaghti,
 me nin ziam fi.

²² O God, ni dikavigh izi pamten apanibav kim suam,
 iarara osimtizim gami, ki puvati.
 Egh gumazir akaba batogha dibovir akabar ni migeiba,
 ni me ginighnigh bizitam damu.

²³ Nin apaniba tiariba akara akar kurabar ni migei.
 Me akaba akara pamtem miaviira iti.
 Kamaghin amizi, ni men arazir kurar me amir
 kabagh nighnighvira iki.

75

God gumazamizir kuraba abinigha, gumazamizir
 aghuibar akura

Asap onger akar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti,
 me tiarir kamın gin mangi ighiar kam bangam, “Gumazi-
 tam gasighasighan marki.”

¹ O God, e zurara ni minaba egha nin ziam fe.

E nin ziar ekiamın gun miġia,

bizir igharagha garir ni amibagh eghari.

² God kamaghin miġia ghaze,

“Ki kotiamın dughiar mam amisevegha ġivazima a iti.

Nan kotiam ġuizbangira zui.

Egha ifarir puvati.

³ Nguazir kam, mikimkizim a batoghti,
an itir gumazamiziba akongam.

Nguazimin mingarir apengan itim,
ki an suiraghti a iki gavgavigham.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ Ki gumazamizir akaba batogha pura uan ziaba febav gia
ghaze,

‘Ia uari fiva akaba batoghan marki.’

Ki gumazamizir kurabav gia ghaze,

‘Ia uarira uan gavgavibagh nighnigh uan ziaba fan
marki.

⁵ Ia uan gavgavibagh nighnigh da bagh ifaghatan marki.
Egh pamten akabagh iti, dibovir akabar na mikiman
marki.’”

⁶ Gumazamizibar araziba tuisighamin gumazitam, an
aruem anadi naghin ko, aruem uaghiri naghin ko,
not ko sautin amadaghan ikiva otoghan kogham.

Puvatigham.

⁷ God uabira en araziba tuisisi.

A gumazamizir maba fa, igharaziba abiri.

⁸ Ikiavira Itir Godin aningagharim kamaghin iti.

A kavin mamın suira, ezi wainin igiar gavgavir ekiam
itim a gizifa.

An a ingezi gumazamizir kuraba anepa bar anegifa.

Azazir kamra, gumazamizir kuraba Godin kotin
otivigh, egh bar gevegham.

- ⁹ Ki uabi zurara Jekopin God bagh ighiaba bangivira iki an ziam fam.
Egh an akabar gun mikimam.
- ¹⁰ Eghti God gumamazir kurabar gavgaviba bar ada givagham.
Egh an damazimin derazir gumamaziziba, a gav-gavim ua me daningam.

76

God midorozim gamua uan apaniba abira

Asap onger akar kam osiri.

Onger akar kam kar Godin ziam fer onger akam. Onger akar kamin faragha zuir gumazim, gumazibav gia ghaze, me gitabav sogh.

- ¹ Judan adarazi bar deravira God gifo.
Israelia an ziar ekiam fe.
- ² An Dipenim Jerusalemın nguibamin iti.
Egha Saionin Mighsiamin ikia kamaghira iti.
- ³ A danganir kamin uan apanibar afuziba ko,
oraba, ko midorozir sababa ko,
midorozir bizir igharaziba sara apiraghariki.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)
- ⁴ God, ni atrivibar ekiam egha ziar ekiam iti.
Nin ziam bar pin ikia, egha mighsiar ekiabar ziar ekiabagh afira.
Ni mighsiabar uan apanibav sogha me abiragha uamategha ize.
- ⁵ Ni men midorozir gumazir gavgavibav sogha men bizir aghuiba bar ada ini.
Ezi midorozir gumazir kaba datirighin ariaghirezi,

gumazir iki misogh ua men biziba iniamba puvati.

⁶ O Jekopin God, ni men atarigha givazi,
hoziaba ko gumazir hoziabagh apiaziba ariaghiregha
nguazim gireghav iti.

⁷ O God, ni men ataran bighangin, tinara nin damazimin
tuivam?
Bar puvati.

Gumamaziziba bar puvira nin atiati.

⁸⁻⁹ Ni uan Nguibamin ikia gumamaziziba isa uan kotiam
gati.

Ni dughiar kamin tugha kotiamin gun me migei.

Egha ni iza gumamazizir igharaz darazi paza me gamiba,
ni men akurvasi.

Gumamaziziba bar atiatigha mikiman asa.

Me pura uan akabar kumigha iti.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁰ Gumaziba naviba men ikufi,
ezi bizir kam gumazir igharazibagh ami me nin ziam
fe.

Gumazir midorozim gamua deragha ikiavira itiba,
me nin ziam fam.

¹¹ Ikiavira Itir God a nin God,
ni a ko Akar Gavgavim akirigh,
egh guizbangira akar dikirizir kamin gin mangi.
Egh ifaran marki.

E Ikiavira Itir Godin atiatingam,
kamaghin, gumamaziziba bar a bagh bizir aghuiba
inigh mangi.

¹² An atrivir akaba batoziba abiri.
Egha nguazimin atrivibagh ami
me bar an atiati.

77

Gumazim osimtizim itir dughiamin a God ko migei
Asap onger akar kam osiri.
An onger akar kamın faragha zuir gumazim Jedutun
ginighnigh a bagha onger akar kam osiri.

¹ Ki osemegha uabin akurvaghasa arava God ko migei.

A na baraghasa ki pamten an dei.

² Osimtiziba na bativir dughiaba,

ki Ekiam buriava an dei.

Ki dimagaribar uan dafariba favira ikia a ko migia,
navir amirizim inizir puvati.

³ Ki God ginighnigha nan navim arai.

Ki God ginighnigha nan navim bar na basemezi
damaziba nan siri.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ God na gamima ki dimagaribar akuir puvati.

Nan navim bar na basemezi ki mikiman asa.

⁵ Ki dughiar fomira ghueziba ko, azenir fomira ghuezibagh
nighnisi.

⁶ Ki dimagaribar uan onger akar kam ginighnisi.

Ki nighnigha ikia, egha uabira uabin azangsisisi:

⁷ “Ekiam zurara akirim ragh na gasam o?

Egh a ua na gifongeghan kogham o?

⁸ An apanguvir arazim nan ikiavira iti, o puvati?

A na ko dikirizir akar kam na ko ikiavira iti, o puvati?

⁹ God en akurvaghasa ua nighnisi o puvati?
 An en apanguvir arazim, an adarim ti
 anepirighama?"

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁰ Ki nighnizir kam gamua nan navim na baseme.
 Ezi ki ghaze,
 "Godin Bar Pin Itim, datirighin nan akurvaghan
 aghua."

¹¹ O Ikiavira Itir God, ki digavir kuram gamir araziba ko,
 ingangarir ekier ni faragha amiziba, ki uamategh
 dagh nighnigham.

¹² Ki guizbangira digavir kuram gamir araziba ko,
 ingangarir ekier ni faragha amiziba, ki uamategh
 dagh nighnigham.

¹³ O God, arazir ni amiba, da bar deragha guizbangira zue.
 Ezi godin ifavaritamin gavgavim ni gafirazir puvati.

¹⁴ O God, nirara mirakelbagh amua,
 uan gavgavir ekiam Kantrin Igharazibar Gumazamiz-
 iba bar men aka.

¹⁵ Nin gavgavimra ni uan gumazamizibar akuragha me ini.
 Gumazamizir kaba, me Jekop ko Josepin ovavir
 boriba.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹⁶ O God, fomira dipaba nin gara nin atiati.
 Ongarir konimin aven, mikimkiziba tintinibar otifi.

¹⁷ Ezi amozir ekiaba izaghirima,

onimariba danganiba bar dar taghtasi,
ezi arariba pamten dagarvasi.

¹⁸ Nin arariba aminir ekiamin tongin dagarvasi.
Ezi onimariba taghtagha bar nguazim gisisi,
ezi nguazim mozorogha sivaghsivasi.

¹⁹ Ni ongarir torimin arua zuima,
tuavir aruim, ongarir konimin iti.
Ezi nin diaritam tuavir kamin itima,
gumazitam an ganizir puvati.

²⁰ Ni sipsipbar garir gumazimin min, gumazamizibar
faragha ghua me inigha zui.
Egha ingangarim Moses ko Aron ganingizi, aning
men faragha ghua men gari.

78

Gumazamiziba God gamizi a bar me baseme
Asap nighnizir aghuim isi gumazamizibar aningasa onger
akar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dıbori, Maskil.

¹ Nan gumazamiziba, ki ian sure damuamin migirigiaba ia
deragh da baragh.

Nan akamin otivir migirigiaba, ia deragh kuariba
arigh da baragh.

² Ki akar isin zuibar bizir mogomemin itibav kimam.
Eghaghanir kaba fomira ikegha iza datirighin ofifi.

³ Akar kaba en inazir afeziaba fomira dav mikemegha
gifa.

Ezi e bizir kaba baregha dagh fo.

⁴ E akar kaba uan boribar ghuangsighan kogham.

Borir igiar datirighin otivamiba, e kamagh me
geghanam,

Ikiavira Itir God, a gavgavir ekiam iti.

A ingangarir ekiabagh amua, mirakelin arazarazir aviribagh ami.

⁵ God Akar Gavgaviba isa Israelian gumazamizibagh aningi.

Jekopin ovavir boriba akar kabar gin mangasa, a da isa me ganingi.

A fomira en inazir afeziaba kamaghin me mikeme,

“Ia bar deraghvira nan Akar Gavgavibar uan boribar sure damu.”

⁶ Eghti men borir gin otivamiba uaghan dagh fogh, egh me uaghan uan boribagh eghanam.

⁷ Me kamaghin damuva, nighnizir gavgavim Godin iki, egh bizir an amiziba gin amangan kogham.

Me bar an Akar Gavgavibar gin mangam.

⁸ Me uan inazir afeziabar arazibar gin mangan marki.

Men inazir afeziaba orazir puvatigha Godin akam batoke.

Egha nighnizir gavgavim an itir puvatigha, an akaba zurara dar gin zuir puvati.

⁹ Fomira Efraimin adarazi piba ko bariba inigha misoghasa zuima,

midorozim otozi me are.

¹⁰ Me Godin Akar Dikirizir Gavgavim batuegha, an akamin gin zuir puvati.

God men apangkuvighavira iti.

¹¹ A men damazibar amizir mirakelba ko, bizir an amiziba, me da gin amada.

¹² God en inazir afeziabar damazibar Isipin kantrin aven, a Soanin nguibamin mirakelbagh ami.

¹³ God ongarim abighizi ongarim vong ko vongin tughav itima,

- a Israelian akua an torimra ghua vongin oto.
- ¹⁴ An aruebar ghuariamın tongin ikia men faragha zui.
Egha dimagaribar avimin angazangarimin aven ikia men faragha zui.
- ¹⁵ A gumazamiziba puvatizir danganimın dagiaba abizi,
dipar nguazimin aven mar itiba otifi.
Egha dipam uan gumazamizibagh anıdima me da api.
- ¹⁶ A dipabagh amizi, da dagiamin azenan otiva,
fanemin min ivemara ghuaghiri.
- ¹⁷ A kamaghın amima, me gumazamiziba puvatizir danganimın ikia,
akaba batoghavıra ikia, Godın Bar Pın Itimin damazimin arazir kurabagh amuavıra iti.
- ¹⁸ Me God isi ingangarim datigh an gan foghasa,
egha dagher me bar ifongezir kam bagha bar puvıra an diava arai.
- ¹⁹ Me God dipova ghaze,
“Gumazamiziba puvatizir danganir kam, God ti dagher avırıba e daningam, o?”
- ²⁰ A guızbangıra faragha dagiam misoghezi dipam azenan otogha afora uaghiri.
Ezi a datirighın bret ko asizim e daningam, o?”
- ²¹ Ikiavıra Itir God kamaghın me baregha an adarim bar ekevezi,
an avim Jekopin adarazi bagha anemadazi a izaghiri.
- ²² Me kamaghın nıghnizi puvati:
A uan gavgavimin men akuraghti me deragh ikiam.
Egha me nıghnizir gavgavim an itir puvati.
- ²³ An nıghnizim men ikiavıra itima,
a pın overiam mikemezi a kuiaghiri.

- 24 Egha a uan Nguibamin manan daghem isa gumazamiz-
ibagh anidi.
Gumazamiziba damasa, a me bagh manan daghem*
anemadazi a iri.
- 25 Enselba apir dagheba, God dar aviriba isa me ganingizi,
me da amegha bar izefe.
- 26 God uan gavgavimin, aruem anadi naghin ko sautin
amadaghan izir aminim amadazi
a ivai.
- 27 A nguazir minemniaba ko, ongarir gigimin min,
kuarazir aviriba amangizi da izaghiri.
- 28 God kuarazir kaba amangizi da danganir me itimin,
bar men purirpenibar miriabara iri.
- 29 Dagher gumazamizir kaba iniasa ifongeziba, God da me
gangingi.
Ezi me da apa ghua bar izefe.
- 30-31 Me apima dagheba men akatoribar ikiavira itima,
God men atara
Israelian gumazir igiar gavgavibav soghezi me
ariaghire.
- 32 God bizir kabagh ami, ezi me arazir kurabagh amua
ghuavira iti.
A mirakelbagh ami, ezi me nighnizir gavgavim an itir
puvatì.
- 33 A mati gumazim uan akamin aminim giverazi an otogha
ghua pura givazi moghin,
A bar zuamira me gasighasighizi me ariaghire.
- 34 God men maraziv soghezi me ariaghirezi,
men marazi guizbangira navibagh iragha ua God
bagha ize.

78:24: Jon 6:31 * 78:24: Mana, a dagher manmagh garim. Ni foghsi,
Ua Me Ini 16:31in an gan.

- 35 Me ua nirigha ghaze,
e Godin Bar Pin Itimin aven moga egha deragha iti.
Ezi a en akuragha uam e ini.
- 36 Migirigiar me amir kaba, da bar guizbangira puvati,
me a gifarava a migei.
- 37 Me an akabar gin zuir puvati,
egha a me ko Dikirizir Akar Gavgavim abiki.
- 38 Ezi a men apangkuvighavira ikia,
men arazir kuraba gin amadagha,
me gasighasizir puvati.
- A dughiar aviribar uan adarim aminivagha
men akazir puvati.
- 39 An nighnizim, me gumazibara,
men ikirimirim dughiar ruarimin itir puvati.
- Men ikirimirim mati,
aminim dughiar bar otevimra varagha ghugha gifa.
- 40 Me gumazamiziba puvatizir danganimin,
dughiar aviribar an akam batosi.
Me dughiar aviribar a gami an navim oseme.
- 41 Me zurara Godin gavgavim gifofoghasa, a gavgavis ti o
puvati?
Egha arazir kabagh amua,
Israelian Godin Bar Zuezim gamizi,
an navim bar osemegha men atari.
- 42 God men akuragha men apanibar dafariba da ua me
inizir gavgavir kam,
me a ginighnizir puvati.
- 43 A mirakelin arazir kaba,
Isipin kantrin aven, Soanin nguibamin dagh ami da
otifi.

78:35: Ua Me Ini 15:13; Godin Araziba 7:8; Aisaia 41:14; 63:9

78:37: Aposel 8:21 78:39: Onger Akaba 103:14-16; Jon 3:6-8; Jems
4:14

- ⁴⁴ A Isipian fanebagh amizi ghuzim dar otozi,
gumazamiziba damamin dipaba puvati.
- ⁴⁵ A berezir aviriba ko, mitivir aviriba me bagha da
amangizi,
bereziba me givima, mitiviba men azenibagh
asighasiki.
- ⁴⁶ An apiziba ko, odeziba amangizi,
da iza men azenibar aghuir dagheba ko zuravariba
bar ada ame.
- ⁴⁷ An amozir ofizir dagiabar min gariba amangizi,
da men wainin ikarizibagh ira bar dagh asighasiki.
An ais gamizi
a men fighin temebagh ira bar dagh asighasiki.
- ⁴⁸ An aisin amozir ofizir ekiaba amangizi da iza,
men bulmakaubagh asighasiki.
An onimaribagh amizi,
da asizir igharazibagh asighasiki.
- ⁴⁹ An adarir bar ekiam men ikia men aningaghegha,
bar moghira me gasighasighasa enselin aviriba
amangi.
- Ezi me iza me gasighasigha
osimtizir bar ekiam me ganingi.
- ⁵⁰ A men atara me ataghizi me itir puvati.
An arimariar ekiam me ganingizi me aria bar
ariaghire.
- ⁵¹ Isipian adarazir otarir ivariaba, a vaghvagha bar me
misoghezi me ariaghire.
- ⁵² A sipsipbagh eghuvir gumazimin min,
uan gumazamizibar faragha ghua, men akua gu-
mazamiziba puvatizir danganimin ghu.

78:44: Ua Me Ini 7:17-21**78:45:** Ua Me Ini 8:1-6; 8:20-24**78:46:**

Ua Me Ini 10:12-15

78:47: Ua Me Ini 9:22-25**78:51:** Ua Me Ini 12:29**78:52:** Ua Me Ini 13:17-22

- ⁵³ A me ko zuima me atiatir puvatigha deraghavira ghuava otifi.
Ezi men apaniba, ongarim bar moghira me avara.
- ⁵⁴ A me inigha ghua uan nguazir a ua bagha inabazimra me ati.
Nguazir mighsiar kam, a uan gavgavimin a ini.
- ⁵⁵ Israelia izezi, a ikizir igharazibar gumazamiziba batuegha, nguazir kaba abigha da isa Israelian anababagh aningi.
Ezi me pura, men dipeniba inigha deragha dagh apiaghav iti.
- ⁵⁶ Me Godin gavgavim gifofoghasa, a gavgavis, ti puvati?
Egha me Godin Bar Pin Itimin akaba batogha ghaze, a gavgaviba puvati.
Egha an Akar Gavgavibar gin zuir puvati.
- ⁵⁷ Men inazir afeziaba faragha amizi moghin, me an akaba batogha nighnizir gavgavim dar itir puvati.
Me mati barir pim ikirazi, gumazim asi bariba ikizirigha zui.
- ⁵⁸ Me mighsiabar ghua asebar ofa gamir dakozibar ingarizi, God puvira men atari.
Me marvir guabar ingarizi, Godin navim me bagha bar ikufi.
- ⁵⁹ God bizir kabar gara adarir ekiam ikia, egha bar Israelian aghua.
- ⁶⁰ A Dipenir Silon nguibamin itimin ikia, e ko iti.
A datirighin Purirpenir kam ataki.
- ⁶¹ An apanibar amamangatizi me an Akar Dikirizir Gavgavim itir Boksiam inigha ghu.

78:53: Ua Me Ini 14:26-28**78:54:** Ua Me Ini 15:17; Josua 3:14-17**78:55:** Josua 11:16-23**78:56:** Gumazir Dapaniba 2:11-15**78:60:**

Josua 18:1; Jeremaia 7:12-14; 26:6

78:61: 1 Samuel 4:4-22

Boksiar kamin me an gavgavir ekiam ko, an guamin angazangarir ekiamin gari.

- ⁶² A uan gumazamizibar atara,
me ataghizi men apaniba me misoghezi me ariaghire.
- ⁶³ Men otarir igiaba midorozimin aven bar ariaghirezima,
men amizir igiaba ikiamin gumaziba puvati.
- ⁶⁴ Apaniba men ofa gamir gumazibav sozi me ariaghirima,
men amuiba men apanguva men azian iburaghuburaki.
- ⁶⁵ Ekiam akuavia oseghe,
mati gumazir igiam wainin dipam amegha gavgavigha tintinibar dia migei.
- ⁶⁶ A uan apanibav sogha me abinigha men agintighizi me ghueghe,
aghumsizir dafam isa kamaghira iti.
- ⁶⁷ A Josepin adarazir ovavir boribar aghua.
A Eframmin anabamin adarazi amisevezir puvati.
- ⁶⁸ A Saionin Mighsiar a ifongegha uabi itim ko Judan anabam,
a ua bagha a ginaba.
- ⁶⁹ A Saionin Mighsiar kamin uan Dipenimin ingarizi,
a gavgavigha overiamin min pin iti.
A mati nguazir a ingarizir kamin min anetizi,
a gavgavigha ikia mamaghira iti.
- ⁷⁰ Godin ingangarir gumazim Devit, uan sipsipbar gara itima,
God a inigha uan gumazamizibar ganasa anemisefe.
- ⁷¹ A sipsipbar garir ingangarim an anogoreghe,
Israelian atrivimin ikiasa anemisefe.

A Godin gumamaziziba me geghuv deragh men ganam.

⁷² Devit uan navir aghuimin gin ghua deragha men gari.
Egha uan fofozir aghuimin men faragha ghua biz-
ibagh ami.

79

Israelia uarir akurvaghasa God ko migei

Asap onger akar kam osiri.

¹ O God, Kantrin Igharazibar Gumamaziziba nin nguaz-
imin ize.

Egha Dipenir ni ua bagha inabagha itim gamizi, a bar
moghira nin damazimin mizegha ikufi.

Egha me Jerusalem bar a gasighasiki.

² Me nin gumamazizibav soghezi me ariaghirezi,
me nin ingangarir gumazir kabar kuaba isa kuaraziba
ko asizir atiabar daghebar min dagh aningizi, da da
ame.

³ Me nin gumamazizibav soghezi me ariaghirezi,
men ghuziba dipamin min Jerusalem nguibar ave-
riam bar a gimiri.

Ezi gumazir men kuabar suigh me mozibar
arighamitam ua itir puvati.

⁴ Gumamazizir en boroghira itiba e dipova, en ingaravaka,
akar kurabar e migei.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni en ataravira iti o?
Ni dughiar ruarimin en atar iki kamaghira ikiam o?
Ni navim en ikuvigh, nin aningagharim avimin
min isi kamaghira ikiam o?

⁶ Ni kantrin ni gifozir puvatigha ni ko migeir puvatiziba,

ni men atarti deragham.

⁷ Me kamaghin amua, Jekopin ovavir boriba bar me mi-suagharigha,
men nguazim bar a gasighasiki.

⁸ Ni en inazir afeziaba amizir arazir kurabagh nighnighiva,
paziva e damuan marki.
En nighnizir gavgaviba datirighin bar iraghuegha gifa.
Kamaghin, ni zuamira en apangkufigh.

⁹ O God, ni Godin En Akurvazim.

Ni uan ziar ekiam bagh nighnigh en akuragh uam e inigh,
en arazir kuraba gin amadagh.

¹⁰ O God, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba manmaghsu kamagh e mikimam,
“Ian God mana?”

Ni uan gumazamizibar ghuziba ikarvagh,
Kantrin Igharazibar Gumazamiziba mizazim me gasiti e ganika.

¹¹ Ni kalabusin itir gumazamizibar ararem baragh.

Ni uan gavgavir ekiamin, gumazir apaniba misueghti aremeghasava amiba,
uam men akuragh.

¹² O Ekiam, apanir kaba akar kurabar ni mikeme.

Kamaghin, ni men arazir kurar kaba ikaragh bar moghira me agifa.

¹³ Nin gumazamizir nin sipsipbar min itiba,
zurazurara ni minamam.

En ovavir borir gin otivamiba,
me uaghan nin ziam fi kamaghira ikiam.

80

Israelia ua tugh gavgavighasa, God ko migei

Asap onger akar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim, a gumazamizibav kinti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam damuam, “Akar Dikirizir Gavgavimin akimarir aghuim.”

¹ O Israelia geghuvir gumazim, ni deravira e barakigh.

Ni sipsipbar min Josepin ovavir boribagh eghuva, deragha men gari.

Ni uan atrivir dabirabim gaperaghav ikia, enselin bar gavgavibar pin iti.

Ni uan angazangarim e gisiragh.

² Ni Efraim ko, Benjamin ko, Manase, men anababar ovavir boriba, ni uabi men akagh.

Ni uan gavgavim akagh izi en akuragh.

³ O God, ni uamategh e inigh iziti

e ua dikavigh tuivigh, fomira ikezi moghin ua ikiam.

Ni uan angazangarim e gisiragh,

en apangkuvigh en akuraghti,

e ovengan kogham.

⁴ O God, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.

Ni dughiar bar ruarimin uan gumazamizibar atara,

me ni ko migeir migirigiaba ni da barazir puvati.

⁵ Ni e gamizi, e bretin min uan temeriba apava,

kavin temerir izivirizim, dipamin min uarir guri.

⁶ Ni gumazir en boroghin itibar arirazi, me iza en nguazim iniasa uariv sosi.

En apaniba e dipovava en ingaravati.

- ⁷ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni uamategh e inigh iziti,
e ua dikavigh tuivigh, fomira ikezi moghin ua ikiam.
Ni uan angazangarim e gisiragh,
en apangkuvigh en akuraghti e ovengan kogham.
- ⁸ Ni uan gumazamiziba wainin ikarizimin min Isipin me asigha me inigha ize.
Ni Kantrin Igharazibar Gumazamiziba batuegha,
men nguazibar uan gumazamiziba, wainin ikarizimin min me arke.
- ⁹ Ni wainin ikarizir kam bagha nguazim azenegha anekara.
Ezi an aghua an biba bar nguazim giraghuzi,
an aghua ghua bar uabi aroke.
- ¹⁰ Wainin ikarizir kam aghua, ekiva an dughuazim mighsiaba bar ada aghuazi,
an aghariba sidan temer ekiaba bar ada avara.
- ¹¹ An aghariba aghua ghua Mediterenianin Ongarir Ekiamin tugha,
iza Yufretisin Fanemin tu.
- ¹² Ni datirighin manmaghsua wainin azenim avinizir divazim bar anekaraghariki?
Gumazamiziba datirighin tuavimin daru, an oviziba okimam.
- ¹³ Dar atiaba a dikabinti,
asizir atiaba anemam.
- ¹⁴ O Godin Gavgaviba Bar Itim, ni uam e ginighnigh,
uan Nguibamin pin iki vanginan wainin ikarizir kam deraghvira an gan.
- ¹⁵ Ni uabi uan agharir guvimin wainin ikarizir kam akara.

Ni wainin biar igiam akarazi an aghua gavgavigha gifa.

¹⁶ En apaniba anetugha a isa avim mikinigha gifa.

Ni uaghan me atugh me gasighasighti deragham.

¹⁷ Nin gumazamizir ni ua bagha inabaziba,
ni me gamizi me ekevegħa bar gavgafi.

Ni men akuragh deragh men gan.

¹⁸ Ni kamagh damighti e uam akirim ragħ ni gasan
kogham.

Ni en akuragħti e angamira deravira iki nin ziam fam.

¹⁹ O God, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,

ni uamategh e inigh iziti,

e ua dikavigh tuivigh fomira ikezi mogħin ua
ikiam.

Ni en borogħin ikiti, nin angazangarim e gisiragħti, ni
deragh e damu.

Egh en apangkuvigh en akuragħti e ovengan
kogham.

81

Dughiar ekiabar ighiaba

Asap ighiar kam osiri.

Gumazir ighiar kamin faragħa zuim, gumazibav kemegħti
me Gatin nguibamin gitabav sogham.

¹ Godin e gegħuva deragħa en garim, e a bagħ pamtem
dimiva bar akuegham.

E, ighiaba bangi Jekopin Godin ziam fam.

² Ia faragh gitaba ko ukulelebagħ ikararangiva,

tambarinbav sogħti dar arareba deravirama otiv.

³ En isar ekiam otivamin dughiamin,
 iakinir igiam otoghti ia sighbagh ivi.
 Egh iakinim izi pazaghar torimin tughti,
 ia ua sighbagh ivi.

⁴ Arazir God ifongezir kam, a Israelia e ganingi.
 Kar bizir Jekopin God damuasa e mikemeziba.

⁵ God Isipia ko misozir dughiam an akar kam, e Josepin
 ovavir boriba an e ganingi.
 Ki akar otevir kam baragha fozir puvati tina a migei.

⁶ Ki orazi a kamaghin migia ghaze,
 “Ian dipizibar itir osimtiziba, ki bar da adeggha gifa.
 Mitarir osimtizir ia ateriba,
 ki da isa nguazim dafegha gifa.

⁷ Ia osimtizir bar ekiam ikia nan deir dughiamin,
 ki ian akura.

Ki overiamin pin, arariba dagarvazir naghin uan
 mogomer danganimin ikia,
 ian dimdiam bareggha a ikara.

Ki Meriban mozir pamin ikia,
 ian nighnizir gavgavim gifofogghasa arazarazir
 mabagh ami.

(Ighiam gamua an suiam
 atuggha avughseggha ua

ighiam gami.)

⁸ “Nan gumazamiziba, ki Akar Gavgavim ia mikim ia
 akirasa.

O Israelia, ia deraghvira nan akam baragh.

⁹ Ia marvir guabar ziaba fan marki.

81:3: Diboboniba 10:10 **81:7:** Ua Me Ini 17:7; Diboboniba
 20:13 **81:9:** Ua Me Ini 20:2-3; Godin Araziba 5:6-7; 32:12; Onger
 Akaba 44:20; Aisaia 43:12

Ia kantrin igharazibar asebar ziaba fan marki.

¹⁰ Ki ikiavira Itir God, ian God.

Ki Isipin ia inigha azenan ize.

Ia nighnizir gavgavim na ikiti, ki bar deravira ia damuam.

Mati kuarazir nguzim akam akarigha itima, an amebam biziba atera iza an akam mikiri.

¹¹ “Nan gumamaziziba, me nan akaba baraghan aghua.

Bar guizbangira, Israelia uari abinigha nan apengan itir puvati.

¹² Kamaghin, ki me ataghizi me uan navibar kumigha uari

uan arazir kurabar gin ghua,

uan ifongiabar bizibagh ami.

¹³ Ki kamaghsua, nan gumamaziziba Israelia nan akaba baragh

nan arazibar gin mangam.

¹⁴ “Me kamaghin damuti, ki zuamira uan gavgavir ekiamin men apanibav suegham.

Ki men apaniba bar me abinigham.

¹⁵ Nan aghuazir gumamaziziba, me atiatir ekiam sara na bagha izi.

Eghti ki men apanimin iki mamaghira ikiam.

¹⁶ Eghti ia, ki dagher bar aghuiba ko,

ruarimin itir haniba ia daningti, ia dami bar izevegham.”

82

God an atrivir ekiam

Asap ighiar kam osiri.

¹ Dughiar mamim aseba Godin Nguibamin uari akuvazi,

God uan dabirabir danganim gaperagha

men faragha ghua, akam me gasa kamaghin me
migei.

² A ghaze,

“Ia paza kotiaba tuisigha,

gumazir arazir kurabagh amiba bar me gifonge.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

³ Ia deragh gumazamizir uarira uarir akurvaghan
koghambiba ko, borir afeziaba ariaghirezibar
akurvagh.

Ia gumazamizir osimtiziba ateriba ko, onganaraz-
ibagh amir gumazamiziba, deragh me damu.

⁴ Gumazamizir gavgaviba puvatiziba ko, onganarazibagh
amiba,
ia gumazir kurabar dafariba da ua me inigh.

⁵ “Me nighnizir aghuitam men itir puvatizi, me bizitam
gifoziir puvati.

Me mitatemin nguazir kam garua,

arazir aghuitam gumazamizibar akurvaghasa a
gamir puvati.

⁶ “Ki Godin Bar Pin Itim kamaghin migia ghaze,

Ia aser muziarir kaba, ia bar nan boriba.

⁷ Ia gumaziba ariaghiri moghin uaghan arimighiregham.

Ia atrivir igharaziba iri moghin uaghan iregham.”

⁸ O God, ni dikavigh izi nguazimin gumazamiziba bar me
gativagh men araziba tuisigh.

Nguazimin itir gumazamiziba bar nin gumazamiziba.

83

God Israelian apaniba bar me agivasa, gumazim God ko migei

Godin ziam fer ighiam, Asap an osiri.

¹ O God, ni akam dukuagh pura ganam marki.

Ni pura uabin asugh nimira ikian marki.

² Ni gan, nin apaniba me midoroziba fori da otifi.

Ezi gumazir nin aghuaziba nin akaba batosi.

³ Me nin gumazamiziba paza me damuasa muegha me bagha gara iti.

Gumazamizir nin apengan iti ni eghuvir kaba,
gumazir kurar kaba me gasighasighasa.

⁴ Me ghaze,

“Ia izi e Israelin kantri bar a gasighasighti,
a ziaba puvatighti, me uam a ginighnighan kogham.”

⁵ Kantrin kaba Israel abinasa uari akuvagha,
nighnizir vamiram amigha akam misoke.

⁶⁻⁷ Ikizir kabanang: Idomia, Ismaelia, Moapia, Hakria, ko Gebalia, Amonia, Amalekia, Filistia, ko Tairin nguibamin gumazamiziba.

⁸ Asirian kantri uaghan men aven ghugha Moapia ko, Amonian akura.

Me Lotin ovavir borir bar gavgaviba.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁹ O God, ni faragha Midiania gamizi moghin ni me damigh.

Ni kamaghira Kisonin Fanemin Sisera ko, Jabin aning gasighasiki.

- ¹⁰ Ni dughiar kamin Endorin nguibamin aning gasighasighizi,
aningin kuamning ikia kuri.
- ¹¹ Ni faragha Orep ko, Sep gamizi moghin,
ni men midorozir gumazir dapanibar amigh.
Men gumazir dapaniba, ni faragha Seba ko,
Salmuna gamizi moghin me damigh.
- ¹² Gumazir kaba bar ghaze,
“E Godin nguazir bar aghuir kam inigh an afeziam
ikegham.”
- ¹³ O God, ni uan aminir gavgavimin me giveraghti,
me minezibar min mighi tintinibar mangegh gi-
vaghham.
Ni me giveraghti, mati aminim raizin misevibagh iverazi,
da migha ghuezi moghin, me mighi mangegh.
- ¹⁴ Avim ruariba ko mighsiabar isia akara zui moghin,
ni men agintighti me aregh.
- ¹⁵ Kamaghira, ni amozir ekiam amadaghti a izi men
agiraghti me aregh.
Ni aminir ekiam amadaghti, a iziti me atiating.
- ¹⁶ O Ikiavira Itir God,
Ni me damighti me okam nighnigh bar aghumsigh,
ni baghvira ikiam.
- ¹⁷ Nan ifongiam, ni me abiraghti me bar atiatingh
aghumsigh kamaghira iki.
Ni aghumsizim me danigh, me misueghti me
arimighiregh.
- ¹⁸ Ni kamagh damighti me guizbangira ganigh fogh suam,
“Ni bar uabira nin ziam, Ikiavira Itir God.
Nirara Godin Bar Pin Itim,
egha nguazir otevilla bar dagh ativagha dar gari.”

84

*Gumazim God*in Dipenim bar a gifonge

Kar Koran adarazir onger akam.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim gumazibav kemezi, me Getin nguibamin ingarizir gita inigha a gikararai.

¹ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.

Nin dipenim a bar moghira dera.

² Nan navir averiamin, ki nin dipenimin, dughiabar zurara gumaziba uari akuvi naghin aven ikiasa.

Nan ifongiam kamakin, ki bar nin Dipenim gifonge.

Ni Godin angamira itim.

Ki uan mikarzim ko nighnizim sara, ni bagh bar akuegh, ighiabar amuam.

³ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.

Ni nan God ko nan atrivim.

Kuarazir muziariba nin ofa gamir dakozimin boroghira uari bagha mikonibar ingara, ota uan nguzibar gari.

⁴ Nin Dipenimin aven itir darasi,

men naviba deragha bar akonge,

me zurara nin ziam fava ighiaba bati.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ Gumazamizir nin gavgavim iniasava amiba,

ni bagha Saionin Mighsiamin mangasa ifongeziba,

me bar akongegh.

⁶ Me dipar atuir dipaba puvatizibar zui.

Danganir kamin ziam Temeriba Itir Danganir Zarim.
Me mozir dipaba danganir kamin dagh amizi da otifi.

Mizarazibar amoziba izima mozir dipar kaba izefi.

⁷ Me tuavimin ghua nin gavgavim isa ghuavira ikia gavgafi.

Me mangi Saionin Mighsiamin otivigh Godin ganti a ikiam.

Godin kam, a godba bar dar pin iti.

⁸ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,
ni Jekopin God.

Ni nan azangsizim barakigh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁹ O God, ni en atrivimin gan deragh a damu.

A uabi oramin min e moga deravira e geghufi.

Ni uabi ua bagha a ginabazi, an atrivimin iti.

Ni deraviram a damu.

¹⁰ Ki aruer vamiran nin dipenimin gumaziba uari akuvi
naghin iti, a bar dera.

Aruer kam, a 1,000plan aruer ki nguibar igharazimin
itibagh afira.

Ki uan Godin Dipenimin tiar akamin tughiv ikiasa bar
akonge.

Ki gumazir kurabar dipenibar ikian aghua.

¹¹ Ikiavira Itir Godin Gavgavim, an aruemin min tuavim en
akakagha, oramin min e modi.

A en apangkuva egha ziar ekiam e ganidi.

A gumazir an damazimin deraziba,

84:7: Onger Akaba 42:2; Aisaia 40:31; 2 Korin 3:18 **84:10:** 1 Eghaghaniba
23:5; Onger Akaba 27:4 **84:11:** Onger Akaba 34:10; 85:9; Aisaia 60:19-20;
Malakai 4:2

a uan bizir aghuiba men anogorozir puvati.

- ¹² O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,
gumazamizir nighnizir gavgavim nin itiba,
me zurara bar akuegham.

85

*Gumazim God, an adarazigh eghuvasa a me bagha God ko
migei*

Kar Koran anabam, men ighiam.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an
osiri.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni deragha uan nguazim gamigha,
Jekopin ovavir boriba ua men inizi me deragha,
faragha ikezi moghin iti.

- ² Ni uan gumazamizibar arazir kurar me amiziba, ni da gin
amada.

Ni men arazir kuraba batoghezi da ua itir puvati.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

- ³ Ni faragha men atara men aningazi.

Ni arazir kam, datirighin uam a gamir puvati.

- ⁴ O God, ni en Akurvazir Gumazim.

E nin azangsisu, ni en ataran marki,
ni uam e inigh ua bagh izi.

- ⁵ Manmaghin ami, ni en atar kamaghira ikiti,
nin adarim givaghan kogham o?

- ⁶ Ni ua ikirimirir e itir kam damighti a igiamin otogh,
gavgavim e daningti e tuivigh gavgavigham.

Eghti e nin gumazamiziba, ni bagh bar akuegh
nin ziam fam.

- ⁷ O Ikiavira Itir God, ni zurara bar en apangkuvir arazir kam en akagh,
en akuragh uam e inighti e deragh ikiam.
- ⁸ Ki uan kuarim atigh Ikiavira Itir Godin Gavgavim Itim,
an akam baragham.
E an gumamaziziba arazir kurar e amibar gin mangan kogh, uan navir averiabar aven a baghvira ikiti,
a mikimti e navir amirizim ikiam.
- ⁹ Bar guizbangira, an akurvazim, an gumamazizir an ziam fava an atiatia an apengan itiba, bar men boroghira iti.
An angazangarim e gisiragha en akura,
a uabi e ko en nguazir kamin iki mamaghira ikiam.
- ¹⁰ Dughiar kamin, gumamaziziba uarir apangkuvigh,
guizin arazir aghuibar zurara uarir amuam.
Me Godin damazimin deragh iki, navir amirizimin iki, deragh uari ko dapiagh ikiam.
- ¹¹ Gumamaziziba nguazimin iki, bar guizbangira Ikiavira Itir Godin gin mangi
nighnizir gavgavim an ikivira ikiam,
eghti Godin uan Nguibamin Itim me damighti me an damazimin zuegham.
- ¹² Guizbangira, Ikiavira Itir God en akuragh bizir aghuiba isi e daningam.
Eghti nguazir en azeniba itiba, dagher bar aviriba dar aghungam.
- ¹³ Ikiavira Itir God, gumamazizibar amighti, me arazir an damazimin derazimin gin mangam.
Eghti arazir kamra, God ua izamin tuavim atigham.

86

Gumazim God ko mikimti God an akurvagham

Devit God ko migeir migirigiaba osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki uabira uabin akurvaghamin gav-
gaviba puvati.

Kamaghin, ni na baragh.

² Ki nin ingangarir gumazim, ki nighnizir gavgavim nin
ikia, nin gin zui.

Kamaghin amizi, ni ua nan akuragh na inighti, ki
ovengan kogham.

³ O Ekiam, Ki dimagariba ko aruebar nin dei,
kamaghin, ni nan apangkufigh.

⁴ Ekiam, ki nin ingangarir gumazim.

Ki uan navir averiamin aven ni baghavira iti.

Kamaghin, ni na damighti nan navim bar akongegh.

⁵ O Ekiam, ni bar dera,
egha gumazibar arazir kuraba gin amadi.

Egha ni ko migeir gumazamiziba,
ni apangkuvir ekiam men ikia, men azangsiziba
barasi.

⁶ O Ikiavira Itir God, ni nan azangsizim deragh a baregh
nan akuragh.

⁷ Ki fo, ni na baregh nan akurvagham.

Kamaghin, ki osimtizim itir dughiam, ki uabin akur-
vaghasa nin dei.

⁸ O Ekiam, ni iti moghin ua godin tam itir puvati.

Tav ni ingari moghin ingari puvati.

⁹ O Ekiam, ikizibar gumazamizir ni ingariziba bar izi,

86:5: Nehemia 9:17; Onger Akaba 25:8; Joel 2:13; Jona 4:2 **86:7:** Onger Akaba 17:6; 50:15; 77:2 **86:8:** Godin Araziba 3:24; 2 Samuel 7:22; Jeremaia 10:6 **86:9:** Onger Akaba 66:4; Aisaia 66:23; Akar Mogomem 15:4

- nin ziar ekiam bagh teviba apirigh, nin ziam fam.
- ¹⁰ Ni bar uabira mirakelin bar aghuibagh ami,
Ni uabira God.
- ¹¹ Ikiavira Itir God, arazir ki gin mangasa ni ifongeziba,
ni deravira dar nan sure damigh.
Eghti ki darara nighnigh,
zurara dar gin mangi nin ziam fam.
- ¹² O Ekiam, nan God, ki uan navimin aven ni minabiva,
nin ziar ekiam zurarama a fasa.
- ¹³ Ni zurara bar nan apangkufi.
Kamaghin, ni ua na inizi, ki Gumazamizir
Oveaghezibar Nguibamin ghuzir puvati.
- ¹⁴ O God, akaba batozir gumazir maba datirighin iza na ko
misoghasa.
Gumazir kurar kaba nin akabar gin zuir puvatigha,
uari akuvagha na misueghti ki aremeghasa.
- ¹⁵ O Ekiam, apangkuvir arazim ko, akurvazir arazim bar ni
gizivazi ni zuamirama atarir puvati.
Ni bar en apangkuvigha, deravira uan akamin gin
ghua egha nighnizim giraghirazir puvati.
- ¹⁶ Ni uamategh na bagh izi egh nan apangkufigh.
Ki nin ingangarir gumazim, nan amebam uaghan nin
ingangarir amizim, a na bate.
Kamaghin, ni nan akuragh gavgavim na daning.
- ¹⁷ O Ikiavira Itir God, Ni bizitam damighti an otogh, nan
akaghti ki fogh suam, ni bar na gifonge.
Eghti nan apaniba uaghan ganigh fogham, ni nan
akuragha gavgavim na ganingi.
Kamaghin, me uan arazir kurar me amizir kam ginigh-
nigh,
bar aghumsigham.

87

Me Jerusalem bagha bar akonge

Kar Koran ovavir boribar ighiam.

Godin ziam fer ighiam.

¹ Ikiavira Itir God, uan Nguibam, uan mighsiamin an ingari.

Kar Saionin Mighsiam.

² Israelin nguazimin itir nguibaba bar,
dar tongin, Ikiavira Itir God, Jerusalemra bar a gi-
fonge.

³ Ia Godin Nguibamin aven itir gumazamiziba, ia deragh
oragh,

God ghaze, ni nguibar bar aghuim.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ God ghaze, “Ki gumazamizir nan akam baragha an gin
zuiba mengamin dughiamin,

ki uaghan Isipin kantrin gumazamiziba ko, Babilonin
kantrin gumazamiziba ko, Filistian ikizim ko,
Tairin nguibamin gumazamiziba ko, Itiopian
kantrin gumazamiziba, ki uaghan bar me
mengam.

Me uaghan Jerusalemin adarasi.

⁵ Ki kamaghin Jerusalem mikimam,

‘Kar gumazamiziba bar men nguibam.’”

Godin Bar Pin Itim, uabi Jerusalem asaragh, a
damighti

a bar gavgavigham.

⁶ Ikiavira Itir God, uabi Kantrin Igharazibar Gumazamiz-
ibar ziaba osirigh,

men ziaba isi Jerusalemin gumazamizibar ziaba sara
me akuvagham.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁷ Jerusalem̄in itir gumazamiziba bar akuegh ighiaba
bangam.

Me suam,

“O Jerusalem, bizir aghuir e itiba, ni bar dar
mingarim.”

88

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Kar Koran ovavir boribar ighiam.

Esr̄an ikizim̄in gumazir mam Heman, ighiar kam osiri.
Gumazir onger akar kamin faragha zuim me mikemezi,
me “Mahalat Leanotin,” tiarimin a bange.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O Ikiavira Itir God, nan God, ni nan akuragha ua na ini.

Ki uabin akurvaghasa aruebar nin diava,
dimagaribar ni ko migei.

² Ni kuarim atigh nan azangsiziba baragh.

Egh deragh nan ararem baragh nan akuragh.

³ Osimtizir aviriba na bativima,

ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin borogh̄in
mangasava ami.

⁴ Gumazir maba ariaghiregha ghua mozir konimin man-
gasava amima,

ki uaghan men aven ikia, me ko zui.

Ki guizbangira gavgaviba nan puvati.

⁵ Ki mati, me na ataghizi ki gumazir oveaghueziba ko men
danganim̄in iti.

Ki mati, gumazim me a misoghezi, an aremegha
gumaziba ariaghira itir danganim̄in iti.

Ki mati, gumazir ni bar gin amadagha akurvazi
puvatizibar min iti.

⁶ Ni na isa mozir bar konir kam mikinzi,
ki mozir bar konir kamin danganir bar mitatangiz-
imin iti.

⁷ Nin aningagharim bar na avara,
mati ongarir ekiam dipirigha na abirazi ki aven
iraghu.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁸ Ni kamaghin amizi, nan namakaba ganigha nan atiatigha
bar nan saghon iti.

Bizir kam na ikiagharighizi, ki azenan izan ibura.

⁹ Osimtizer kam nan iti, ki anetera ghuavti damaziba nan
ikufi.

O Ikiavira Itir God, ki aruebar vaghvagha zurara ni ko
migei, ni nan akuragh.

¹⁰ Gumazir oveaghueziba, ni ti me bagha mirakelbagh ami,
o?

Me ti ua dikavruuegh nin ziam fam, o?

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

¹¹ Gumazir ovegha mozim gireghav itiba, me ti nin
apangkuvir arazimin uariv gei, o?

Me ti danganir bar kurar kamin kamaghin uariv gia
ghaze, God mikemezi moghira e bagha deragha
bizibagh amua, uan nighnizim gighavkirir pu.

Puvati, me kamaghin migeir puvati.

¹² Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibar mitater kamin
itiba,

ni amir arazir kabar gari, o?
 O me danganir bar mitater kurar kamin ikia, nin
 akurvazir arazimin gari, o?

¹³ O Ikiavira Itir God,
 ki mizarazibar uabin akurvaghasa, zurara ni ko
 migei.

¹⁴ O Ikiavira Itir God, ni manmaghsua akirim ragha na
 gasara?
 Ni manmaghsua uan guam nan modo?

¹⁵ Ki uan igiamra ikia mizazir kamra isa iza datirighin
 atam areme.
 Ni mizazir ekiam na gasezi, nan agharapaniba bar
 nan amira.

¹⁶ Nin aningagharir ekiam bar na avarazi,
 ni na misogha bar na gasighasiki.

¹⁷ Ni kamaghin na gamizi, osimtiziba arueba ko dima-
 gariba sara bar na ekiaru.

Mati aperiam otogha ghua nguazir otevíba bar da avara.

¹⁸ Ni nan roroar aghuiba ko namakabagh amizi, me bar na
 ataki.
 Ki aminirbirimra a ko, ga roroamning gami.

89

Osimtízir mam Israelin kantrin aven otozi me onger
 akar kam gami

Esrán ikizimin gumazir mam Etan, an onger akar kam
 osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O Ikiavira Itir God, ki zurara nin apangkuvimin gun,
 gumamazizibav kimiva ongam.

Ki uan akamin, pamten gin otivamin boribav kim
suam,
God mikemezi moghira, a zurara deraghavira e gami,
egha dughiatamin e ataghirazir puvati.

² Ki fo, nin apangkuvim a ikia mamaghira iti.

Ni zurara deraghavira e gamua dughiatamin e
ataghirazir puvatizir arazir kam,
a bar ekevegha overiamin min gavgavigha ikia
mamaghira iti.

³ Ni kamaghin migia ghaze,

“Ki gumazir mam ginabagha a koma Akar Dikirizir Gav-
gavim gami.

Ki uan ingangarir gumazim Devit ko, Akar Gavgavim
gamigha gifa.

⁴ Ki kamaghin a migia ghaze, ‘Nin adarazira zurara atriv-
ibar otivam.

Nin adarazir aven atrivitam otogh,
iki mamaghira ikiam.’”

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁵ Ikiavira Itir God, nin Nguibamin itir enselba ni amir
mirakelba bagh, ighiaba bangi nin ziam fam.

Me gara fo, ni zurara deraghavira e gami, egha
dughiatamin e ataghirazir puvati,
egh me arazir kam ginighnigh uari akuv nin
ziam fam.

⁶ O Ikiavira Itir God, nin Nguibamin aven, tav nin min itir
puvati.

Nin nguibamin enseltam ni ko magh ghuzir puvati.

89:4: 2 Samuel 7:12-16; 1 Eghaghaniba 17:11-14; Onger Akaba 132:11;
Aposel 2:30 **89:6:** Onger Akaba 40:5; 86:8; 113:5

- ⁷ Nî Nguibamin enselbar gumazir dapaniba, me uari akuva bizibav gia nîn atiatia nîn apengan iti.
 Enselin igharazir nî okarigha itiba, me uaghan atiatia nîrarama apengan iti.
- ⁸ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.
 Gumazitam bar gavgavigha nîn mîn itir puvati.
 O Ikiavira Itir God, nî zurara deraghavira e gami,
 egha dughiatamin e ataghirazir puvati.
- ⁹ Nî ongarir ekier gavgavim gativagha an gari.
 A pamten dikavima, nî a gami a pura amiragha irighav iti.
- ¹⁰ Nî Isip, asizir atiar ekiamin mîn, an gavgavim abiragha bar a gasighasiki.
 Nî uan gavgavir ekier kamîn, uan apaniba bar me abinizî me tintinibar are.
- ¹¹ Overiam ko nguazim, aning nina.
 Nî nguazimîn ingarizima biziba bar an iti.
- ¹² Nî nguazim bar, an notîn amadaghan ikegha ghua sautin amadaghan biziba virara dar ingari.
 Gumamaziziba nîn ziam fe moghin,
 Tabor ko Hermonin Mighsiamning, nî bagha bar akuegha ighiam banga nîn ziam fe.
- ¹³ Nî gavgavir bar ekiam iti.
 Ezi nîn gavgavir kam a bar ekefe.
- ¹⁴ Nî atrivimîn ikia uan gumamazizibagh ativagha, men akurvagha deravira men gari.
 Nîn kotiar araziba da bar dera.
 Nî gumamaziziba bar men apangkuvigha, zurara deraghavira me gami,
 egha dughiatamin me ataghirazir puvati.

- 15 O Ikiavira Itir God, gumazamizir ighiabagh amua nin ziam feba, me bar akongegh.
Nin angazangarim me gisirazi moghin, ni bar me gifuegha men boroghira iti.
- 16 Ni bar deravira me gamima,
me bar akuegha dimagariba ko aruebar nin ziam fa ighiabagh ami.
- 17 Nirara, ni gavgavim e ganidi, ezi e ni bagha bar akonge.
Ni bar deragha e gamua en akurvazima, e uan apaniba ko misogha me abiri.
- 18 O Ikiavira Itir God, ni uabi e geghuv en ganamin gumazim, oramin min e ganingi.
Ni Israelian Godin Bar Zuezim, ni arazir aghuimrama amuava, atrivim e ganingi.

God Akar Dikirizir Gavgavim Devit koma a gami

- 19 Ni fomira irebamin min gari bizimin aven, uan ingangarir gumazir ni ifongezibav gia ghaze,
“Ki midorozir gumazir bar aghuir mam amisevegha gifa.
Ki gumazamizibar tongin anemisevegha,
an atrivimin ikiasa ki atrivir dapanir asuam a garu.
- 20 Ki uan ingangarir gumazim Devit, an apigha anemisevegha uan borem a ginge.
A ian atrivimin ikiam.
- 21 Nan gavgavim zurarama a ko iki, mamaghira ikiam.
Nan gavgavim zurara a ko iki gavgavighvira ikiam.
- 22 An apaniba a misogh anebiraghan kogham.
Gumazir kuraba anebiraghti, a irighan kogham.
- 23 Ki uabi an apaniba abinigh,
an aghuazibav sueghti, me arimighiregham.
- 24 Nan apangkuvim a ko ikiti, ki zurara deraghvira a damu,
egh dughiatamin aneteghan kogham.

- Ki uan gavgavim a danighti a bar gavgavigham.
- ²⁵ Ki Mediterenianin Ongarir Ekiamin miriamin itir
nguaziba bar a daning mangi, Yufretisin Faner
dadarimin tugham.
Eghti an adagh ativagh dar ganam.
- ²⁶ A kamagh na mikim suam, Ni nan God nan afeziam.
Ni dagiamin min ikia na moga nan akurvasi.
- ²⁷ Ki David amisevezi a nan otarir ivariamini iti.
A nguazimin atriviba bar dagh afiragh,
men atrivir dapanimin ikiam.
- ²⁸ Ki zurara an apangkuv an akurvagh mamaghira ikiam.
Ki a ko Akar Dikirizir Gavgavim damighti,
a gavgavigh iki mamaghira ikiam.
- ²⁹ Dughiabar zurara an ovavir boribar aven, men gumazi-
tam atrivimin ikiam.
Atrivir kaba me Israelia gativagh men gan
iki mangiti, overiar kam givagh.
- ³⁰⁻³² “An ovavir boriba nan akam batuegh, bizir ki
damuasa mikemezibar gin mangan koghiva,
akirim ragh arazir ki ifongezibagh asaragh,
nan Akar Gavgavibar gin mangan koghti,
ki men arazir kurar me amizir kam ginighnigh,
mizazir kuram me daningam.
- ³³ Ki uan ingangarir gumazim Devit bar an apangkuvigh,
egh deraghvira uan akar dikirizimin gin mangi
zurara deraghvira a damu egh dughiatamin
aneteghan kogham.
- ³⁴ Ki uan Akar Gavgavir a ko dikirizir kam abighan kogh,
uan akatam uamategh a giraghan kogham.

89:27: Akar Mogomem 1:5 **89:34:** Diboboniba 23:19; Godin
Araziba 7:9; Jeremaia 33:20-21

- 35 “Ki Godin bar zuegha arazir aghuibara amim.
 Ki uan ziamin akam akira ghaze,
 Ki Devit gifaran kogham.
- 36 An ovavir boriba iki mamaghira ikiam.
 An adarazi gumazamizibagh ativagh men ganam,
 mati aruem isiragha mamaghira iti.
- 37 Me iakinimin min isiragh mamaghira iki,
 kamagh gumazamizibar akagham, nan akam a bar
 guizbangira.”
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegha ua
 ighiam gami.)

*Etan orazi apaniba atrivim misogha anebirazi, an a
 bagha azi*

- 38 Ni datirighin uan atrivir ni ua baghavira inabazim,
 ni an atara anetegha akirim ragha a gasara.
- 39 Ni a ko dikirizir akar gavgavir kam abigha gifa.
 Ni an atrivir dapanir asuam isa nguazimin anekunizi
 a mize.
- 40 Ni an nguibar ekiamin divaziba akaraghariki,
 ezi dipenir ekiaba bar ikufi.
- 41 Ezi gumazamizir anebigha aruiba an biziba okei.
 An boroghin itir gumaziba dibovir akabar a migei.
- 42 Ni an apanibagh amizi me anebiragha,
 bar akonge.
- 43 Ni an midorozir gumazibagh amizi, me misoghamin
 gavgaviba puvati.
 Ezi me a misogha anebira.
- 44 Ni anebirazi a uam atrivimin itir puvatigha,
 ua gumazamizibagh ativagha men garir puvati.
- 45 Ni a gamizi a zuamira ghuri.
 Egha aghumsizir dafam a ganingi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

Me uarir akurvaghasa God ko migei

⁴⁶ O Ikiavira Itir God, ni dughiar ruarimin en modogh iki
kamaghira ikiam, o?

Nin aningagharim ti avimin min isi kamaghira ikiam,
o?

⁴⁷ O Ikiavira Itir God, ni e ginirigh en ikirimirim otefegh.
Ni en ingarizi e iti, e ua bar moghirama ovegh pura
gevegham.

⁴⁸ Tinara angamira iki kamaghira iki, ovengan kogham?
Tinara uabin gavgavighvira iki,
Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin man-
gan kogham?

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴⁹ O Ekiam, ni en apangkuvighavira iti o?
Ni Devit ko dikirizir akar kam, manmaghiram a
damuam?

⁵⁰ O Ekiam, ni na ginirigh, ki nin ingangarir gumazimin iti,
gumaziba dibovir akabar na migei.
Gumaziba bar moghira na dipova akar kurabar na
migei.

⁵¹ O Ikiavira Itir God, ni atrivimin ikiasa na ginabazi,
nan apaniba nan ingarava aka akar kurabar na migei.

⁵² E zurara Ikiavira Itir Godin ziam fi kamaghira ikiam.
Bar guizbangira.

Akinafarir namba 4

90

(Onger Akaba 90--106)

Godin migirigiaba ko gumazimin migirigiaba
 Kar Moses God ko migeir onger akam. Moses a
 guizbangira God baghavira itir gumazim.

¹ O Ekiam, ni bar guizbangira en dipenir, e aven itimin min
 itima,
 en inazir afeziaba fomira nin aven ikia iza, datirighin
 e iti.

² Ni tighar mighsiaba ko nguazir kamin ingaram, ni Godin
 ikia kamaghira iti.
 Ni uaghan gin iki kamaghira ikiam.

³ Ni nguazimin gumazamizibagh amima, me arimighira ua
 ghua nguazim gava.
 Ni ghaze, "Ia nguazimin gumazamiziba, ia arimighiri
 ua nguazim gavagh."

⁴ Nin nighnizim 1,000plan azeniba, da mati aruer vamira.
 Dughiar kam, boghinaron aruemin min zuamira gifa.
 Mati dimagarim dughiar otevimin ghua gifa.

⁵⁻⁶ Ni aperiamin min otogha gumaziba inigha zuima, me
 bar ariaghiregha ireghav iti.

Me irebamın min bar dughiar otevimin iti.

Me mati dadar moniba, aruem anadi me aghua
 ruari.

Ezi aruem uaghirima me midia uaghiri.

⁷ Ni adarim en ikia, e gasighasisi.

Ni adarim en iti, ezi e bar nin atiatingi.

⁸ Ni en arazir kuraba bar adar gari.

En arazir kurar e mogava amiba, ni bar ada isa
 azenim garigha gifa.

- ⁹ Nin adarim, e nguazimin itir ikirimirir kamin dughiam otefe.
Bar guizbangira, e zuamira givagham, mati e ghuar-
iaba sue moghin ami.
- ¹⁰ E 70plan azenibar iti, e gavgavigh 80plan azenibar ikiam.
Azenir e itir kabar dughiaaba,
e zurara ingangarir ekiabagh amua osimtiz-
ibarama ateri.
Azenir kaba zuamira geveghti, e uaghan
mangegham.
- ¹¹ Tinara nin adarir ekiamin gavgavim gifo?
Ni atarima gumamaziba nin atiati,
tinara men atiatir kam gifo?
- ¹² Ni deragh en sure damuti, e uan ikirimirimim dughiam gifogham, an otefe.
E fofozir aghuim ikiva, dughiaaba vaghvagh der-
aghvira bizibar amuam.
- ¹³ O Ikiavira Itir God, nin aningagharir kam ti dughiar ruarimin ikivira ikiam, o?
E nin ingangarir gumaziba, ni en apangkuv.
- ¹⁴ Ni zurarama en apangkufi.
Nin apangkuvir kam mizarazibar e gizivira iki.
E dughiaabar iki zurara onger akabar amuva,
naviba deragh ikiam.
- ¹⁵ Ni faragha azenir aviribar osimtizim e ganingi.
Ni osimtizir e ganingizir kabar arueba mengegh, dar mirara datirighin e damighti e bar akuegham.
- ¹⁶ E nin ingangarir gumaziba, ni uan ingangarir gavgaviba en akagh.

Ni uaghan en ovavir boriba, ni uan ingangarir gav-
gavir aghuiba men akagh.

¹⁷ O Ekiam, ni en God, e kamaghin ifonge, ni en apangu-
vigh deraghvira e damu.

Bizir e amiba mar deraghvira otiv.

Ni guizbangira bizir e amiba, ni gavgavim dar
aninghti,
da gavgavigh mamaghira iki.

91

God e geghuvir gumazim

¹ Gumazim, Godin Bar Pin Itim, deragh an gansi an a bagh
mangiti,

God deragh an ganam.

A Godin Gavgaviba Bar Itimin boroghin ikiti,

God dughuazimin min anevaragham.

² Gumazir kam Ikiavira Godin mikim suam,

“Ni nan divazir gavgavimin min itima,
ki nin aven uabi moga deravira iti.

Ni nan God.

Ki nighnizir gavgavim nirara iti.”

³ Bar guizbangira, God bar deragh ni geghuv nin ganti,

Bizir kuratam azuazimin min modogh iki,

nin suiragh ni gasighasighan kogham.

Ni an dafarimin aven ikiti,

arimariar kuratam ni inighti,

ni aremeghan kogham.

⁴ A tuarir amebam uan nguziba ave moghin,

90:17: Aisaia 26:12 **91:1:** Onger Akaba 31:20; 121:5; Aisaia 25:4; 32:2

91:2: Onger Akaba 14:6; 18:2; 56:4; Jeremaia 16:19 **91:3:** 1 Atriviba 8:37;

Onger Akaba 124:7; Aghuzir Akaba 6:5 **91:4:** Onger Akaba 36:7; 40:11;
63:7; Aisaia 51:16

uan avizimningin ni avaraghti ni aven ikiam.
 Kamaghira, ni Ikiavira Itir God, an apengan ikiti
 a deravira ni modogh ni geghuv nin ganam.
 A ifarir puvati.

A zurara uan akar a mikemezibar gin mangi,
 nin oramin min iki,
 deravira nin ganam.

⁵ Dimagaribar aruir duar kuraba, ni dar atiatingan marki.
 Ni aruemin, bizir zuamira ni gasighasizi tamin ati-
 atingan kogham.

⁶ Ni arimariar ekiar dimangan ni bativamiba,
 ko bizir kurar aruemin ni gasighasighamibar
 atiatingan kogham.

⁷ Gumazir 1,000pla nin boroghin arimighireghti,
 10,000pla nin agharir guvimin arighiregham, eghti
 ni deragham.
 Bizir kuratam nin boroghin izan kogham.

⁸ Ni ganti arazir kurar gumaziba ni gamiba,
 God uam ada ikarvaghham.

⁹ Ni bizir kurabar atiatia Ikiavira Itir God bagha zui.
 Godin Bar Pin Itim, a nin divazimin min ikia,
 guizbangira ni geghuva nin gari.

¹⁰ Kamaghin, bizir kuratam ni bagh izan kogham.
 Arimariar ekiatam nin dipenimin boroghin mangan
 kogham.

¹¹ Ni daruamin dughiabar,
 Ikiavira Itir God, ni bagh uan enselba Akar Gavgavim
 me mikimtima,
 me deraghvira nin ganam.

91:5: Jop 5:19-23; Onger Akaba 23:4; 27:1 **91:6:** 2 Atriviba 19:35; Jop
 5:22 **91:7:** Josua 14:10 **91:8:** Onger Akaba 37:34; 58:10 **91:11:**
 Onger Akaba 34:7; Matyu 4:6; Luk 4:10

- ¹² Egh me uan dafaribar ni fueghti,
ni uan dagarim dagiatamin aneseghan kogham.
- ¹³ Ni laionba ko, kuruziba ko, laionin igiaba ko,
kuruzir kurar ekiaba dikabinam.
- ¹⁴ God kamaghin migia ghaze,
“Gumazir nan ziam gifogha na gifongegha nan poroziba,
ki ua me inigh,
deragh me geghuv men ganam.
- ¹⁵ Eghti me na ko mikimti, ki me baragham.
Egh osimtizim me batoghti ki me ko ikiva,
ua me inigh ziar ekiam me daningam.
- ¹⁶ Egh ki men ikirimirim men ivezimin min a damighi
a mangi ruaragham, egh ki uamategh me inigh me
ko ikiam.
Egh ki ua me inigh
men Akurvazir Gumazimin ikiam.”

92

- Godin ziam fer onger akam*
Ighiar kam, a Godin ziam fer ighiam.
Me Sabatin dughiabar ighiar kam gami.
- ¹ Ikiavira Itir God, ni Godin Bar Pin Itim,
arazir ni minaba ighiabagh amua nin ziam fer kam, a
dera.
- ² Ni nan apanguvir araziba, ki mizarazibar dar gun
mikimam.
Ki dimagaribar zurara, ni deraghavira na gamir
arazir kamin gun mikimam.
- ³ Ki gita ko kulele ko boam misoghti da ararer aghuim
damu

91:12: Matyu 4:6; Luk 4:11 **91:13:** Gumazir Dapaniba 14:6; Daniel 6:22;
Luk 10:19 **91:14:** Onger Akaba 9:10; 59:1; 145:20 **91:15:** 1 Samuel
2:30; Jop 12:4; Jon 12:26

nin ziam fam.

- ⁴ Ki nin ingangarir aghuim ginighnigha ighiam gamua bar akongezi,
nan navim dera.
- ⁵ O Ikiavira Itir God, nin nighnizim bar ekevezi,
ni ingangarir bar ekiabagh ami.
- ⁶ Gumazir nighnizir aghuiba puvatigha onganiziba,
me bizir kabagh foghan kogham.
- ⁷ Gumazir kuraba dadabar min zuamiram otivam.
Eghti gumazir arazir kurabagh amiba, me bizir
aviriba inigh deraghvira ikiti,
ni bar me gasighasigham.
- ⁸ Kamaghin, Ikiavira Itir God,
ni uabi atrivimin iki kamaghira iki.
- ⁹ E fo, gumazir nin apanimin itiba me arimighiregham.
Gumazir arazir kurabagh amiba, ni me abinighti
me tintinibar ari mangam.
- ¹⁰ Ni na amiseveggha gavgavir ekiam na ganingizi, ki bar
akonge.
Gavgavir kam bulmakaun gavgavim ko magh ghu.
- ¹¹ Ki uan apanibar gari me ikuvigha gifa,
ezi ki gumazir kurabar ararem barasi.
- ¹² Gumazir Godin damazimin deraziba, me deragh
otivigham.
Me mati iruem dagher aghuiba bata,
egha uaghan Lebanonin kantrin itir sidan temer
ekiabar min aghungi.

- ¹³ Me mati, temer me Ikiavira Itir Godin Dipenimin oparigha givaziba.
 Da en Godin Dipenimin aven aghua egha deragha gara iti.
- ¹⁴ Da ghurizir dughiamin, dar dagheba ikiavira iti.
 Dar dafaribagh arighavira itima, da gavgavigha midir puvati.
- ¹⁵ Da kamagh amua gumazamizibav gĩa ghaze,
 “Ikiavira Itir God a bar guizbangira, a ifarir puvati.
 A dagiamin min itima, ki an aven modima a nan akurvasi.
 Arazir kuratam an itir pu.
 Bar puvati.”

93

God atrivimin iti

- ^{1a} Ikiavira Itir God, an atrivimin ikia,
 ziar bar ekiam ikia, gavgavir ekiam iti.
^{1b} A nguazir kam gamizi,
 a uan danganimra ikia
 bar gavgavigha kamaghira iti.
- ² O Ikiavira Itir God, biziba tighar otivam,
 ni fomira ikia kamaghira iti.
 Ni atrivimin ikia zurara ikia kamaghira iti.
- ³ Ikiavira Itir God, ongarir konim mighigha niga,
 bar pamten dipira tingazi.
- ⁴ O Ikiavira Itir God, nin gavgavir ekiamin,
 nin Nguibamin itir biziba, ni bar dagh ativagha dar gari.
 Ongarim dipira nidir niginim, a sufi.
 Nin gavgavim a gafiragha bar ekefe.

92:13: Onger Akaba 100:4; 135:2 **92:14:** Onger Akaba 1:3; Jon 15:2

93:2: Onger Akaba 45:6; 90:2; Azir Akam 5:19

- ⁵ Ikiavira Itir God, nin Akar Gavgaviba iki kamaghira ikiam.
 Nin Dipenim zurara zuegh kamaghira ikiam.
 Bar guizbangira!

94

God gumazamiziba tuisigh, gumazamizir kuraba abinigh, gumazamizir aghuibar akuragham

- ¹ Ikiavira Itir God, ni gumazamizir kurabar araziba ikarvazir God.
 Ni datirighin uan aningagharim men akagh.
- ² Ni gumazamizibar amighti me nin kotiamin tuivam.
 Ni datirighin gumazir akaba batozibar arazim ikarvagh,
 ivezir kuram me daning.
- ³ O Ikiavira Itir God, dughiaba manmaghin ikiavira iti,
 ezi gumazamizir kurar kaba uan arazir kuraba bagha bar akonge?
- ⁴ Gumazamizir kuraba akaba batogha, uan arazir kuraba bagha bar akonge.
 Me amir arazir kaba bagha uarira uari fe.
- ⁵ O Ikiavira Itir God,
 me osimtiziba nin gumazamizibagh arigha me abiri.
- ⁶ Me paba ariaghirezir amiziba ko,
 borir afeziaba ariaghireziba ko,
 Kantrin Igharazibar Gumazamizir en nguazimin
 itibav sozima,
 me ariaghire.
- ⁷ Me ghaze,
 “Ikiavira Itir God en garir puvati.

E amir bizir kaba, Jekopin God mighigha dagh nighnizir puvatigha
dar garir puvati.”

⁸ Ia gumazamizir nighnizir aghuiba puvatiziba,
ia oregh deragh fogh.

Ia bar gumazir onganiba,
ia manadizoghin fofozitam ikiam?

⁹ God en kuaribar ingari.
God oragham ti, o puvatigham?

God en damazibar ingari.
God uabi ganam ti, o puvatigham?

¹⁰ A uabi kantriba bar dar gumazamizibagh ativagha
men gara men sure gami.

A me akiram o, puvatigham?

¹¹ Ikiavira Itir God, a bar gumazamizibar nighnizibagh fo.
Bizir me damuasa nighniziba, an a dagh fogha gifa.
Da migharimin min zuamira mangigh, otivan
kogham.

¹² O Ikiavira Itir God,
ni uan Akar Gavavimin gumazitamin sure damighti,
gumazir kam bar akuegham.

¹³ Ni kamaghin damigh avughsazim a danigham.
Eghti osimtiziba a bativan kogh mangi,
gumazamizir kuraba arimighiregh mozimin
magiregham.

¹⁴ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God uan gumazamiziba
ateghan kogham.

An akirim ragh me gasaraghan kogham.

94:9: Ua Me Ini 4:11; Aghuzir Akaba 20:12 **94:10:** Jop 35:11; Onger Akaba 44:2; Aisaia 28:26 **94:11:** Jop 11:11; 1 Korin 3:20 **94:12:** Jop 5:17; Aghuzir Akaba 3:11; 1 Korin 11:32; Hibru 12:5 **94:14:** 1 Samuel 12:22; Rom 11:1-2

- 15 Gin, gumazamiziba kotin dughiamin guizbangira miki-
mam.
Eghti gumazamizir Godin damazimin deraziba,
me kotiamin migirigiar aghuibar gin mangam.
- 16 Tinara nan akuragha gumazamizir kuraba dikabira?
Tinara nan akuragha
arazir kurabagh ami da otivir gumazamiziba
batoke?
- 17 God zuamira nan akurazir puvatizi,
ki ti fomira matmatiam giraghughai.
- 18 Ki kamagh nighnigha ghaze,
“Nan dagarim apighsighizi, ki datirighin irigham.”
Puvati.
Ikiavira Itir God bar nan apangkuvigha nan
suirazi,
ki arazir kuramin irizir puvati.
- 19 Ki bizir aviribagh nighnigha nan navim osemezir dughia-
amin,
ni nan navim gamizi
a bar akongegha amiragha iti.
- 20 Gumazamizir kurar kaba, gumazamiziba arazir kurabar
amuasa, me bagha akar gavgaviba akiri.
Ni gumazir kamaghin amiba ko ingarir puvati.
- 21 Me uari akuva gumazir aghuibav soghti me arimighi-
rasa akabav sosi.
Me gumazir arazir kurabagh amir puvatiziba, pura
me isa kotiabar arigh,
me misoghti me arimighirasa.
- 22 Ikiavira Itir God, a nan akurvaghasa bar gavgafi.
Nan God dagiamin min iti,
ezi ki an aven modima, a nan akurvasi.

²³ Apaniba arazir kurar bar aviribagh ami,
 ezi a men arazir kurar kaba ikarvaghham.
 Ikiavira Itir God, en God, a men arazir kurabagh nighnigh,
 me misoghti me arimighiregham.

95

Ia izi, e Godin ziam fam

¹ Ia izi, e ighiaba bangi Ikiavira Itir Godin ziam fam.

A en dagiamin min ikia e moga en akurvasi,
 e a ginighnigh onger akabar amuam.

² E an boroghira mangi a minabiva,
 pamten dim ighiabar amu
 an ziam fi bar akuegham.

³ E fo, Ikiavira Itir God, a Godin Bar Gavgaviba Itim.
 An atrivir gavgaviba bar itim,
 egha godin ifavariba bar dagh afira.

⁴ A nguazimin aven itir danganir koniba, ko mighsiar bar
 pin itiba,
 a bar dagh atifa.

⁵ A uabi ongarim ko nguazimin ingari,
 ezi aning uaghan an bizimningra.

⁶ Ikiavira Itir God en ingari.

Ia izi, e an boroghin mangi dapaniba avigh,
 teviba apirigh uari a danigh an ziam fam.

⁷ A uabira en God.

E an gumazamiziba,

E sipsipbar min amima

a uabi e geghuva deragha en gari.

Ia bar deragh an akam barakigh!

- ⁸ God kamagh ia migia ghaze,
 “Tan inazir afeziaba fomira gumazamiziba puvatizir danganimin ikia,
 Meriban danganimin otogha, nan akam batoke.
 Me gin Masan danganimin ikia, uam akam batoke.
 Ia me amizir arazir kamin gin mangi uan navibar kuman marki.
- ⁹ Me guizbangira nan ingangarir gavgavibar gani.
 Egha nighnizir gavgavim nan itir puvatigha,
 nan gavgavim tuisigh fofoghasa nan azai.
- ¹⁰ Gumazamizir kabar naviba bar saghon ikia nan gin zuir puvati.
 Tuavir ki me bagh atizim, me zurara a gitavirasi.
 Kamaghin, ki 40plan azenibar gumazamizir kabar aningaghe.
- ¹¹ Kamaghin amizi, ki aningaghegha
 kamaghin me migia ghaze,
 ‘Me nan aghuvsazir danganimin aven mangighan kogham.
 Bar puvati!’ ”

96

God nguazimin gumazamiziba bar me gativagha men gari

- ¹ Ia bar moghira onger akar igiatam, Ikiavira Itir God bagh a bangi.
 Ia nguazimin gumazamiziba bar, a bagh ighiabar amu.
- ² Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi, a bagh onger akabar amu.
 Dughiabar zurara ia an gun uariv mikim suam,

95:8: Diboboniba 14:22; Godin Araziba 6:16 **95:8:** Ua Me Ini 17:1-7; Diboboniba 20:2-13 **95:11:** Diboboniba 14:20-23; Godin Araziba 1:34-36; 12:9-10; Hibu 4:3-5

Ikiavira Itir God zurara en akurvasi.

³ Ia, an gavgavim ko ingangarir aghuir an amibar
gun kantriba bar dar gumazamizibav kim.

⁴ Ikiavira Itir God a bar faraghavira ikia bar gavgafi.

Ezi e an ziam fi mangivira ikiam.

Aseba bar, me Ikiavira Itir Godin min itir puvati.

E an apengara ikiva an atiatingam.

⁵ Nguazimin itir gumazamizibar aseba,
da pura ifavarir godba.

Ikiavira Itir God, an overiamin ingari.

⁶ Ikiavira Itir God, atrivimin ikia ziar ekiam ikia,
egha uan Dipenimin iti.

A bizir aghuiba ko gavgavimin mingarim.

⁷ Ia nguazimin itir ikizibar gumazamiziba bar,

ia Ikiavira Itir Godin ziar ekiam ko gavgavim bagh,
bar akongegh.

⁸ Ikiavira Itir God, a bar faraghavira itima,
ia an ziar ekiam fi.

Ia ofaba inigh an Dipenimin mangi.

⁹ Ikiavira Itir Godin Araziba, da bar deragha bar zue, arazir
kaba mati an kurkazir aghuim.

Ia gumazamiziba bar moghira an arazir kabagh nigh-
nigh an ziam fi.*

Ia nguazimin gumazamiziba, an atiating egh
akong.

¹⁰ Ia Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin iki mikim

96:7: Onger Akaba 29:1-2 **96:9:** 2 Eghaghaniba 20:21; Onger Akaba
33:8; 93:5; 114:7 * **96:9:** Hibrun akam deragha akar kamin mingarim
abighizir puvati. Gumazir maba ghaze, Hibrun mingarim
kamakin, "Ia kurkazir aghuiba iki egha izi nan ziam fi."

96:10: Onger Akaba 9:8; 67:4; 93:1; 98:9

suam,
 “Ikiavira Itir God, an atrivimin iti.
 A nguazimin ingarigha a gamizi a gavgavigh iki mam-
 aghira ikiva sivaghsivaghan kogham.
 Ikiavira Itir God, gin uan kotin arazir aghuimin gin
 mangiva,
 gumazamizibar araziba bar da tuisigham.”

¹¹ Nguazim ko overiam, gua bar akongegh,
 ongarim, ni bar akuegh egh niginir dafam damu.
 Ia ongarimin aven itir biziba,
 ia uaghan bar akongegh.

¹² Ia azeniba, ko azenibar aghuir biziba,
 ia bar moghira bar akongegh.
 Ia ruaribar temeaba,
 ia uaghan ighiabar amu bar akongegh.

¹³ Ia bar moghira izi, Ikiavira Itir Godin damazimin ighiam
 damu.
 A izi nguazimin gumazamiziba bar me gativagh men
 ganam.
 Ikiavira Itir God, uan arazir aghuimin gin mangi, gumaza-
 miziba bar me gativagh,
 uan guizin akamin men araziba tuisigham.

97

God an atrivir bar ekiam

¹ Ikiavira Itir God, an atrivimin iti.
 Nguazimin itir gumazamiziba, ia bar akueghti,
 arighatizibar itir gumazamiziba,
 ia dimiva bar akongegh.

² Overiar migharir piziba an okarizi,
 an arazir aghuimin gumazamizibagh ativagha men
 gari.

- ³ Apanir a gasighasighasava amiba, avim an faragha ghua
men isia me gasighasiki.
- ⁴ An onimaribar angazangaribagh ami,
da nguazimin taghtazima,
nguazim nighava agoi.
- ⁵ Ikiavira Itir God, a nguazir kamın God.
A izima, mighsiaba pura amera uaghira dipabar min
otifi.
- ⁶ Overiam uabi, kamaghin akam akura ghaze,
“God arazir aghuibaram ami.”
Ezi gumazamiziba bar an angazangarim ko gavgav-
imin gari.
- ⁷ Gumazamizir marvir guabar ziaba feba bar aghumsiki.
Aseba teviba apirigh Ikiavira Itir Godin ziam fam.
- ⁸ Saionin nguibamin itir gumazamiziba, bizir kam barasi.
Judan nguibabar itir gumazamiziba, nin kotiar arazir
aghuir kam bagh
bar akuegh, men naviba deragham.
- ⁹ O Ikiavira Itir God, Ni Godin Bar Pin Itim,
ni nguazimin gumazamiziba bar me gativagha men
gari.
Ni ziar ekiam ikia, bar asebagh afira.
- ¹⁰ Arazir kurabar aghuazir gumazamiziba, Ikiavira Itir God
bar me gifonge.
Gumazamizir a baghavira itiba, a men apaniba da ua
me inigha,
me geghuva deragha men gari.
- ¹¹ God angazangarim isa gumazamizir aghuibagh aniga,

me gamizi men naviba bar akongeh.

¹² Gumazamizir aghuiba, ia bizir Ikiavira Itir God amiba bagh, bar akongegh.

Ia bizir kabagh nighnigh a minabagh.

Ia an ziar zuezir aghuim ginighnigh,
a pirafi.

98

God gumazamiziba bar men Atrivim

Kar Godin ziam fer onger akam.

¹ Ia onger akar igiatam Ikiavira Itir God bagh, a bangi.

A uan agharimin bizir aghuir igharagha garibagh ami.

A uan gavgavir ekiamin amodoghin,
midorozir kam gamua apaniba abira.

² Ikiavira Itir God, apaniba ko misogha
me abirazir bizimin gun mikeme,

a uan akurvazir arazim isa
gumazamizibar akazi me bar an gari.

³ A Israelian apangkuvigha
men akuraghasa dikirizir akar kam ginighnighavira
ikia,
me ataghizir puvati.

Kantribar gumazamiziba Godin gari,
an apaniba ko misogha me abiragha, uam e ini.

⁴ Nguazimin gumazamiziba, ia Ikiavira Itir God bagh bar
akongezir ighiabar amu.

Ia onger akaba pamten dar amuva bar akuegh an
ziam fi.

⁵ Ia gitabav sogh, Ikiavira Itir God bagh ighiabar amu.

Ia boabav soghti, dar arareba bar deragh.

- ⁶ Ia sighaba ko itabagh iviva,
pamten dimiva Ikiavira Itir Godin ziam fi,
a en atrivim.
- ⁷ Ni ongarim, ni ko nin itir osiriba, ko bizir nin aven itiba,
ia bar pamten dim mikim.
Ni nguazim, ni ko nin itir gumazamiziba ko bizir nin itiba,
ia bar onger akabar amu.
- ⁸ Ia faner ekiaba, ia dafaribav sogh.
Ia mighsiaba, ia ighiabar amuva bar akongegh.
- ⁹ Ikiavira Itir God izi nguazim gativagh an ganam.
An atrivimin iki, guizin arazimin gumazamizibar
araziba tuisigham.
Kamaghin amizi, ia a bagh bar akuegh onger
akabar amu.

99

God an atrivir bar ekiam

- ¹ Ikiavira Itir God, an atrivimin iti.
Kamaghin gumazamiziba an atiatiava agoi.
A uan atrivir dabirabim enselin bar gavgavibar torimin a
gapera,
kamaghin amizi, nguazim agoi.
- ² Saionin nguibamin aven,
Ikiavira Itir God bar ziar ekiam ikia,
gumazamizibagh ativagha men gari.
- ³ Gumazamiziba bar anarira nighnigh,
ana atrivim, egha gavgavim ko ziar ekiam itima, an
ziam bar zue.
Me an ziar ekiam fi.
- ⁴ Atrivir gavgavim, ni arazir aghuiba bagha ifonge.
Ni arazir aghuimra Israelia e gamizi e an gin zui.
Ni e gamizi,

e kotin aven deragha gumazamizibar araziba tuisisi.

⁵ Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi, a en God.

An arazir aghuiba, ko an damazimin zuezir arazibara amir God.

Kamaghin, ia an boroghin mangi teviba apirigh,
an ziam fi.

⁶ Moses ko Aron, aning Ikiavira Itir Godin ofa gamir gumazimningin iti.

Samuel uaghan God ko migeir gumazir mam.

Me bar Ikiavira Itir God ko migeima,
a me baragha me ikarvasi.

⁷ God ghuariar ruarir ekiamin tongin ikia,

Akar Gavgaviba ko arazir a ifongeziba me ganingizi,
me dar gin zui.

⁸ O Ikiavira Itir God, ni en God, ni uan gumazamizibar azangsziba barasi.

Ni men arazir kuraba ikarvagha mizazim me gasi.

Ni uabi men akazi me fogha ghaze,

ni Godin men arazir kuraba gin amadim.

⁹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam,

a en God, e an mighsiamin an ziam fam.

Ikiavira Itir God, a en God,

a Godin arazir aghuibaram amim.

100

God minabir ighiam

¹ Ia nguazimin itir gumazamiziba bar,

ia Ikiavira Itir God bagh pamtem dimiva,
bar akongegh an ziam fi.

99:7: Ua Me Ini 33:9 **99:8:** Diboboniba 14:20; Godin Araziba 9:20; Jeremaia 46:28; Sefanaia 3:7

² Ia Ikiavira Itir Godin ingangarim damu
an ziam fi bar akongegh.

Ia an boroghin iziva
bar akongezir ighiaba bangi.

³ Ia kamaghin fogh,
Ikiavira Itir God a guizbangira God.

A uabi en ingarizima e an adarazira.

E an gumazamiziba,
egha an sipsipbar min iti.

⁴ E an Dipenimin aven mangi
an ziam fiva a minamam.

E a minabagh
an ziar ekiam bar a pirafam.

⁵ E fo, Ikiavira Itir God arazir aghuibaram amua,
egha zurara bar en apangkuvighavira iti.

A damuasa mikemegha givazir biziba,
a zurara dagh amua kamaghira iti.

101

*Atrivim*in akar dikirizim

Devit ighiar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,
ki arazir aghuim ko apangkuvir arazim ginigh-
nighiva ighiam bangam.

Bar guizbangira, ki ni baghvira ighiar kam bangam.

² Ki nin damazimin deraghvira tuavir aghuimra mangiti
gumazitam nan gan akatam na gasan kogham.

O God, ni manadizoghin izi nan akuragham?

100:3: Onger Akaba 79:13; 95:7; Esekiel 34:30-31; Efesus 2:10 **100:5:**

1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11; Onger Akaba 106:1;
107:1; 118:1; 136:1; Jeremaia 33:11

Guizbangira, ki uan dipenimin aven iki gumazamiz-
ibagh ativagh men ganiva,
uan navir averiamin aven deraghvira nighnigh
biziba bar dar amuam.

³ Egh ki iti naghin, arazir kuratam bar ikian kogham.
Gumazamizir akirim ragha ni gasiba ki men aghua.
Ki me ko daruan kogham.

⁴ Ki ifavarir arazimin gin mangan kogham.

Egha ki arazir kurabagh nighnighan aghua.

⁵ Gumazamizir moga girakirangin igharaz daraziv geiba,
ki bar me gasighasigham.

Egh ki gumazamizir ifaghata uari uan ziaba feba ateghti
me ikian kogham.

⁶ Ezi gumazamizir nighnizir gavgavim Godin ikiavira itiba,
ki me gifonge.

Merara na ko nan dipenimin ikiam.

Eghti gumazamizir Godin damazimin deravira tuavir
aghuimin zuiba,
merara nan ingangaribar amuam.

⁷ Eghti gumazir akar ifavaribagh amitam nan dipenimin
aven ikian kogham.

Gumazamizir ifariba na ko ikian kogham. Bar pu-
vatigham.

⁸ Eghti dughiaba vaghvagh,

en kantrin aven itir gumazamizir kuraba, ki me
asighasigham.

Egh gumazamizir arazir kurabagh amiba, ki me batueghti,
me ua Ikiavira Itir Godin nguibar ekiamin ikian
kogham.

101:3: Godin Araziba 15:9; Onger Akaba 5:5; 40:4 **101:5:**
Onger Akaba 18:27; 50:20; Jeremaia 9:4 **101:6:** Onger Akaba 119:1
101:7: Onger Akaba 52:2-5

102

Gumazim osimtizim ikia God ko migei

- ¹ O Ikiavira Itir God,
ki uabin akurvaghasa nin dei,
ni nan dimdiam barakigh.
- ² Ki osimtizim ikiti,
ni nan modogh akirim ragh na gasan marki.
Ki nin dimamin dughiam,
ni zuamira na ikaragh nan akuragh!
- ³ Guizbangira, nan ikirimirim migharimin min dughiar
otevimin ikegha ua ghugha gifa.
Ezi nan mikarzim mati avir ekiam nan isi moghin
puvira nan fei.
- ⁴ Ezi nan navir averiam mati, me dadar midiaribar min,
na dikaragha na abirazi, ki iraghu.
Ezi ki bar osemegha daghebar aghuagha
damasa nighnizir puvati.
- ⁵ Ki mizazim baragha pamten arai.
Ezi nan mikarzim ikuvizi, ki agharim gura.
- ⁶ Ki kuarazir bagabar min gumazamiziba puvatizir dan-
ganimin uabira iti.
Egha kuarazir mighiamin min danganir kurar gu-
maziba ikian aghuazibar iti.
- ⁷ Ki misiamin akuima, nan damazimning kuiagherighavira
iti.
Ki uabin apangkufi. Ki kuarazir dipenir siriabagh
apiavtimin min uabira iti.
- ⁸ Ezi dughiaabar zurara, nan apaniba migirigiabagh amua
na dipova na gasighasisi.
Egha me gumazamizir igharazibagh asighasighasa
nan ziam dibora ghaze,
osimtizir ki inizibar min me uaghan da iniam.

- 9-10 Ni adarir ekiam ko aningagharim nan iti,
egha ni na inigha mati gumazamiziba bizir miziriziba
makurir danganimin da makuri moghin ni na
makuni.
Kamaghin amizi, ki bar osemegha dagheba api moghin api
moghin, avir sirim api
ezi nan damazimningin teriba dipamin min itarim
girima, ki anepi.
- 11 Nan ikirimirimimin dughiam mati nedazim zuamira ghua
guaratizimin gifa.
Ezi ki angamira itir ikirimirimimin dughiam bar otefe.
Ki mati dadam aghua ghua misigha gifa.
- 12 O Ikiavira Itir God, nirara gumazamizibagh ativagh men
ganvira ikiam.
Eghti gumazamizir gin otivamiba nin ziar ekiam
gifogham.
- 13 Eghti ni dikavigh izi Saionin nguibamin apangu-
vigham.
Ezi datirighin dughiar apangkuvamim oto.
Ni datirighin an uabin torogh, egh an akur-
vagh.
- 14 Saionin nguibam ikufi.
Ezi nin ingangarir gumazamiziba bar a gifonge.
A datirighin ikuvigha mati nguazir minemniamin otozi,
me bar an apangkufi.
- 15 Eghti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, Ikiavira Itir
Godin ziar ekiam ko gavgavimin atiating,
an apengan ikiam.
Eghti nguazimin atriviba an gavgavim ko
angazangarir gavgavimin atiatingam.
- 16 Ikiavira Itir God, gin ua Saionin nguibamin ingarigh,

egh uan gavgavim ko angazangarim sara gumazamizibar akagham.

¹⁷ Egh a uan gumazamizir fomira pura taghiziba, a men azangsiziba baragham.

Egh men azangsizibar aghuaghan kogham.

¹⁸ Bizir Ikiavira Itir God amir kam, tav akinafarimin an osirigh,

eghti en ovavir borir gin otivamiba a gifogh, egh uaghan an ziam fam.

¹⁹ Gumazir osiramin kam kamaghin osiram:

“Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia,
egha nguazir kamin vanginan gari.

²⁰ A gara orazi,

kalabuziar gumazamiziba uan osimtiziba aterava arai.

A gari, me marazi isa kotiam garigha egha ghaze, me arighregham.

God men akuraghasa ifonge,
eghti me firighregh, egh ovengan kogham.”

²¹⁻²² Kamaghin amizi, ikizir aviribar gumazamiziba ko kantribar gumazamiziba Ikiavira Itir Godin ziam fisi,

uari akuvagh Saionin nguibamin ikiva, an ziam pirafam.

Guizbangira, me Jerusalemin nguibamin ikiva ziar ekiam a daningam.

²³ Guizbangira, ki igiamra itima, God nan gavgavim gasighasiki.

Egha na gamizi, nan ikirimirimin dughiam otefe.

²⁴ Kamaghin, ki ghaze, O nan God, ni ikia mamaghira iti.

Ki igiamin ikiavira iti, ki ghurizir puvati.

Ni datirighin na inigh mangan marki.

²⁵ Ni bar faraghavira nguazir kamin ingari,

ezi a gavgavigha ikiavira iti.

Ni uan dafarimningin,

overiam ko bizir pin itibar ingari.

²⁶ Overiam ko nguazim bar ikuvigh givagham,

eghti ni zurara ikiam.

Guizbangira, aning bar ikuvigham,

mati inim ghurigha bar biaghire.

Ni aning damighti aning givagham,

mati gumazim korotiar ghurim suegha a makuni.

Eghti aning bar givagh

ua ikian kogham.

²⁷ Ezi ni ikia kamaghira iti, egha gevir puvati.

Eghti nin azeniba givaghan kogham.

²⁸ E nin ingangarir gumazamiziba.

Ni deraghvira en boribar ganti,

me deraghvira ikiam.

Egh ni men ovavir borir gin otivamibar akuraghti,

me deraghvira ikiam.

103

God bar en apangkuvigha bar e gifonge

Devit ighiar kam osiri.

¹ Ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.

Ki uan duam ko, navir averiam ko, namnam sara

Ikiavira Itir Godin ziar aghuim pirafam!

² Ki Ikiavira Itir Godin ziam fiva,

bizir aghuir a na gamiba da bakinighnighan kogham.

- ³ A nan arazir kuraba bar da gin amaga,
nan arimariabagh amizi,
da ua dera.
- ⁴ A nan akuragha ua na inizi,
ki ovengezir puvati.
A bar na gifongegha nan apangkufi.
- ⁵ Ki nguazimin itir dughiamin,
God bar nan deragha bizir bar aghuir aviribar na
ganidi.
Kamaghin amizi, ki gumazir igiamin min gavgavigha,
kuarazir bagamin min igiamra iti.
- ⁶ Ikiavira Itir God ingangarir aghuim gumazamizibar
akurvaghasava a gami.
Men marazi faragha gumazir arazir kurabagh amibar
apengan ikia gavgaviba puvati.
Ezi a bar men akuragha deragha me gamizi me
deravira iti.
- ⁷ Bar fomira, a uan araziba isa Mosesin aka.
Egha Israelia, a ingangarir gavgavir kaba men tongin
dagh amizi me dar gani.
- ⁸ Ikiavira Itir God en kuarkuva
an apangkuvim en iti.
A bar en apangkuvigha
zuamiram en atarir puvati.
- ⁹ An atara ghuavira itir puvati.
An atara egha adarimin suirazi,
a dughiar ruarimin itir puvati.
- ¹⁰ E arazir kurar bar aviribagh ami,
ezi an en arazir kuraba ikarvagh e daningamin bizim,

103:3: Aisaia 33:24; Jeremaia 17:14 **103:4:** Onger Akaba 34:22; 56:13

103:5: Aisaia 40:31 **103:8:** Jems 5:11 **103:10:** Esra 9:13

an a gamir puvati.

¹¹ Gumazamizir an atiatia an apengan itiba,
a bar men apangkufi.

A men apangkuvir ababanim,
a bar ekefe,

mati an overiamin pin ikegha
izaghira nguazimin tu.

¹² E fo, aruem anadi naghin ikegha ghua aruem uaghiri
naghin,

kar tizir bar ruarim.

Kamaghira, Ikiavira Itir God en arazir kuraba batoghezi,
da bar en saghon mar iti.

¹³ E fo, afeziaba uan boribar apangkuvi moghira,
ikiavira Itir God uan gumazamizir an atiatia
an apengan itibar apangkufi.

¹⁴ A kamaghin fogha gifa, a uabi nguazim inigha en
ingarizi,
e mati pura nguazir minemniaba.

¹⁵ E gumazamiziba, en angamira itir ikirimirim grazibar
min,
dughiar ruarimin itir puvati.

E dughiar bar otevimra

ruarimin akimarimin min ikegha ariaghiri.

¹⁶ Ezi aminim akimarir kam giverazi a irizi,
gumazamiziba uam an garir puvati.

¹⁷ Ezi gumazamizir Ikiavira Itir Godin apengan ikia an
atiatiba,
a zurazurara men apangkufi.

Egh men ovavir borir gin otivamiba,

a uaghan deragh me damuvira ikiam.

103:11: Onger Akaba 57:10; Efesus 3:18 **103:12:** Aisaia 43:25; Maika 7:18

103:13: Malakai 3:17 **103:14:** Jenesis 3:19; Onger Akaba 78:39; Fofozir
Gumazim 12:7 **103:15:** Jop 14:1-2; Jems 1:10-11; 1 Pita 1:24 **103:17:**

Luk 1:50

- ¹⁸ Gumazamizir kaba, Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir
Gavgavimin gin zui,
egha an Akar Gavgaviba barasi.
- ¹⁹ Ikiavira Itir God, uan Nguibamin ikia
uan atrivir dabirabim gaperaghav ikia,
bizibagh ativagha bar adar gari.
- ²⁰ Ia Ikiavira Itir Godin midorozir enselba,
ia gavgaviba iti.
Ia kuariba arigha an akaba baragha dar gin zui.
Ia an ziam fam.
- ²¹ Ia Godin Nguibamin itir midorozir enselba,
ia an ingangarir enselin an ifongiamin gin zuiba,
ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fam.
- ²² Ia danganiba bar dar itir biziba,
a ian ingarigha ia gativagha ian gari,
ia bar moghira Ikiavira Itir Godin ziam fam.

Eghti ki uabi uaghan Ikiavira Itir Godin ziam fam!

104

Ikiavira Itir God biziba bar
dar ingari, ezi e an ziam fam

¹ Ki uan navir averiamin
Ikiavira Itir Godin ziam fam!

O Ikiavira Itir God, nan God, ni bar pin iti.
Nin ziam bar pin ikia
egha ni atrivir bar ekiam.

² Angazangarim ni avara, mati gumazim inim avara.
Ni overiam atizima mikoveziba bar iti,
mati gumazim purirpenim asaragha benimin a
ikezima a iti.

- ³ Ni uan dipenim dipar pin itibagh isin an ingari.
Ezi overiamin mighariba, da mati nin karis,
ezi aminim ni atera zui.
- ⁴ Ni aminim amadima, a nin akaba atera zui.
Ezi ni overiamin onimariba ko avir mizariaba dagh
amima,
da nin ingangarir gumazibar iti.
- ⁵ Ni fomira nguazir kam atizi,
a bar deraghavirama aperagha gavgafi.
Egha bar mozorozir puvati.
- ⁶ Ni ongarim atizi a ikia
inimin min nguazim avara.
Ezi dipar kam mighsiaba bar ada avara.
- ⁷ Ni gin ongarim pamten a mikemezi an arav gh. u.
Nin tiarim ararimin min dagarvazima,
ongarim a baragha a foregha ghugha gifa.
- ⁸ Ongarim mighsiaba bar da ategha
afora danganir zaribar uaghire.
Egha danganir ongarim ikiasa ni inabazir kamin,
a datirighin an ikia kamaghira iti.
- ⁹ Ongarim ikiamin danganim, nirara an abaragha gifa,
eghti ongarim ni atizir danganir kam gitaviraghan
kogham.
Gin ongarim ua nguazir kam bar an evaraghan
kogham.
- ¹⁰ Ni nguazimin aven ivemarir dipabagh amima,
da nguazir averiamin otivigha danganir zaribar
afora,
egha mighsiabar tongin ivemara uaghiri.
- ¹¹ Asizir atiaba dipar kam api,

ezi donkin atiaba dipar kamram api.

Ezi kuariba ua men pirir puvati.

¹² Overiamin pin mighagha aruir kuaraziba iza,
temer dipar miriamin tuivighav itibar uan mikoni-
bar ingari.

Egha ter aguabar apiaghirava arai.

¹³ Ni uan Nguibamin ikia egha amozim amadi,
a mighsiabagh isin izi.

Ni ingangarir aghuim gamua nguazir kamin akurazi,
bizir aghuiba nguazir kam bar a gizifa.

¹⁴ Ni bulmakauba apir dadabagh ami da otifi.

Ezi e gumazamiziba oparir biziba,
ni uaghan dagh amizi da otivizi,
e dar dagheba isi.

¹⁵ Ni en akurazima, e wainin ikariziba opara dar oviziba
mirmira,
dar dipaba apa en naviba bar akonge.

Egha en guaba taghtaghasa, e olivin temebar borem isa
uan guabagh azui.

Egha e dagheba opara, da apava, en mikarziba gav-
gafi.

¹⁶ Amozim izima,
Lebanonin temeba dipar avirim isi.

Sidan temer kabanang,
Ikiavira Itir God fomira da opari.
Ezi kar an temeba.

¹⁷ Sidan temer kaba,
kuaraziba iza dar uan mikonibar ingari.

Ezi kuarazir firir ruariba
temer painbar uan mikonibar ingari.

¹⁸ Memen atiaba mighsiaba itir danganibagh arui,
ezi iriaba mighsiabar itir dagiar toribar modi.

¹⁹ Ni iakinimin ingarigha,

azenir vamiran iakiniba vaghvagh dar dughiaabar ada ariki.

Ezi aruem magiramin dughiam gifo.

²⁰ Ni mitatem gami, a dimagaribar otifi.

Ezi dimagaribar asizir atiaba arui.

²¹ Laionba asiziba buria pamten dei.

Egha asizir ni me ganidiba buri.

²² Aruem anadima me uamategha ghua,

uan mogomer danganibar zui.

²³ Gumaziba uan ingangaribagh amua ghua garima,

aruem uaghiri me gefi.

²⁴ O Ikiavira Itir God, ni bizir bar avirimin ingari!

Ni bar fofozir ekiam ikia

bizir avirir kaba bar dar ingari.

Ezi bizir ni ingarizir kaba

nguazim bar a gizifa.

²⁵ Ongarim bar ekefe,

ezi angamira itir bizir aviriba iti,

osirir ekiaba ko doziba, ko bizir igharaziba an iti.

Ezi e da mengan ibura.

²⁶ E gari, kuriba ongarim gisin ivemara zui,

ezi maburan osirir ekiar ni faragha ingariziba

ongarimin ikarara uari akura uanaga izaghiri.

²⁷ Angamira itir biziba bar nirara gari,

mitiriam men azir dughiam

ni dagheba me daningasa me nirara mizuai.

²⁸ Ni dagheba me ganidima me api.

Nirara dagher aghuiba me ganidi,

men naviba izevegha tughati.

²⁹ Guizbangira, ni akirim ragha me gasarazi me atiati.

Onger Akaba 104:30249Onger Akaba 104:35

Men angamira itir ikirimirim, ni me dama a inizi me
ariaghire,
egha men mikarziba ua nguazir minemniamin
oto.

³⁰ Ni ikirimir angamira itim anidir aminim me ganingizi,
me angamira iti.

Ni nguazimin bizir igiabagh amima
da otifi.

³¹ E ghaze, Ikiavira Itir Godin gavgavim ko angazangarir
ekiam zurara iki mamaghira ikiam.
Eghti Ikiavira Itir God, bizir a ingariziba bagh bar
akongegham.

³² A nguazimin garima,
mikimkizim puram a batifi.
A dafarim mighsiabagh arizima,
mighariba pura dar otifi.

³³ Ki angamira itir dughiar kam
ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.
Ki Ikiavira Itir God bagh ighiabar amu,
egh an ziam pirafegh gin ovengam.

³⁴ A na gamima, ki bar akonge.
Ki kamaghsua ifonge,
a nan onger akabagh ifuegham.

³⁵ Nan ifongiam kamakin,
ni arazir kurabagh amir gumazamiziba bar me
gasighasikigh.

Gumazamizir kuraba bar moghira gevegh
ua ikian kogham.

Ki uan navir averiamin aven
Ikiavira Itir Godin ziam fam!

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

105

God uan gumamaziziba ko, men onger akam

- ¹ E bar Ikiavira Itir Godin ziam diponiva a minabaka.
Egh ingangarir ekiar an amizibar gun Kantrin
Igharazibar Gumamaziziba bar me mikimam.
- ² E Ikiavira Itir God bagh ighiaba bangi egh an ziam fam.
Egh bizir aghuir an amizibar gun mikimam.
- ³ Gumamazizir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba,
uan navir averiabar a bagh bar akongegh.
E an ziar aghuim ginighnigh,
an ziar ekiam bar a pirafi bar akuegham.
- ⁴ E zurara Ikiavira Itir Godin boroghira mangi
uarir akurvaghsi an gavgavim bagh an azangsigham.
- ⁵⁻⁶ Ia Abrahamin ovavir boriba,
Abraham an Ekiamin ingangarir gumazim.
Ia Jekopin boriba,
ia Ikiavira Itir God ua baghavira inabazir
gumamaziziba,
ia arazarazir ekiaba ko
ingangarir gavgavir an amiziba ko
akar a en apanibagh asighasigha mikemeziba,
ia uam adagh nighnighvira iki.
- ⁷ Ikiavira Itir God, a en God.
A nguazir kamın gumamaziziba bar me gativagha
men gari.
- ⁸ Ikiavira Itir God e koma Akar Gavgavir mam gami,
egh zurazurara Akar Dikirizir Gavgavir kam ginigh-
nigham.
An Akar Dikirizir Gavgavir kam ginighnigh
mangivira ikiam.

- ⁹ An Abraham ko Akar Dikirizir Gavgavir kam gami.
Egha Aisak koma Akar Dikirizir Gavgavir kam akiri.
- ¹⁰ An Akar Dikirizir Gavgavir kam Jekop koma a gami,
a Israelian ovavim,
egha Akar Dikirizir Gavgavir kam gavgavim a
ganingi,
eghti a zurara iki mamaghira ikiam.
- ¹¹ Ikiavira Itir God kamaghin migia ghaze,
“Ki Kenanin nguazim ni daningam,
eghti nguazir kam
kar nin ovavir boribar nguazim.”
- ¹² Fomira Israelia bar avirasemezir puvatigha,
egha Kantrin Igharazibar Gumazamizibar min pura
Kenanin nguazimin iti.
- ¹³ Egha Kantrin Igharazibar Gumazamizibar min
pura tintinibar dagh aruavira iti.
- ¹⁴ Ezi God tarazi ataghizi,
me me misogha me abinizir puvati.
A men akurvagha me bagha
Akar Gavgaviba atrivibagh aniga me dikabira ghaze,
- ¹⁵ “Ki ua bagha misevezir gumazamiziba,
ia me gasighasighan marki!
Ia nan akam inigha izir gumaziba pazi me
damuan marki!”
- ¹⁶ Ikiavira Itir God mitiriar aghazir ekiam amadazi,
a nguazimin oto.
A men daghebagh amizi,
da bar gifa.
- ¹⁷ E fo, a Josep amadazi

a uan adarazir faragha ghua Isipin kantrin iti.
 Me dagiaba bagha Josep amadazi,
 a Isipin kantrin aven ingangarir gumazir kinimin
 min iti.

¹⁸ Ezi Isipia paza a gamua
 senin gavgavimin an suemning gike.
 Egha ain ring an firim dafa.

¹⁹ Ezi Josep ikia ghuavira itima,
 bizir a mikemeziba guizbangiram otifi,
 Ikiavira Itir Godin akam kamaghin aka,
 Josepin akaba da guizbangira.

²⁰ Ezi gin Isipin atrivim gumazir mam amadazi,
 a ghua kalabusin Josep inigha azenim gati.
 Guizbangira, gumazamizir aviribar garir atrivir kam Josep
 ataghizi,
 a firiaghiri.

²¹ Atrivir kam Josep inigha
 uan bizibar ganasa gumazir dapanimin aneti.
 Ezi Josep Isipin gavmanin gumazir dapanimin
 iti.

²² Josep atrivimin dipenimin ingarir gumaziba ko, gu-
 mazir nighnizir aghuiba a ganidiba,
 a me gativagha men sure gami.

²³ Jekop gin ghua Isipin kantrin otogha,
 nguibar igharazimin gumazimin min puram an
 guraghav ikia iti.

²⁴ Ikiavira Itir God uan adarazir akurazi,
 me borir aviriba bate.
 A me gamizi, men dibobonim
 men apanibar dibobonim gafira.

- 25 God Isipia gamizi,
me an gumazamizibar apanim gamua,
egha pazi me damuasa tuaviba buri.
- 26 Gin, God uan ingangarir gumazim Moses ko Aron, a
misevezir gumazim, an aning amada,
ezi aning Isipin kantrin zui.
- 27 Aning Isipin kantrin ikia
Godin mirakelba ko digavir kuram gamir arazaraz-
ibagh ami.
- 28 Isipia Godin akam batoghavira iti.
Kamaghin amizi, God mitarmer bar ekiam gamizi,
a men nguazim avara.
- 29 A men dipabagh amizi, da bar ghuzibar otivizi,
men osiriba bar ariaghire.
- 30 Mitiviba otiva bar avirasemegha men nguaziba bar
adagh izifa,
egha uaghan atrivimin dipenir ekiam gizifa.
- 31 God mikemezi, bereziba ko itiba otiva bar avirasemegha
men nguazim bar a gizifa.
- 32 Amozimin danganimin, God amozir ofizir ekiam
dagiabar min gariba amadazi da nguazimin
izaghiri.
Ezi onimarim taghtagha nguazimin izaghira men
nguazim gasava amadi.
- 33 God tuavir kamin men wainin ikariziba ko men fighin
temebagh asighasiki,
egha men nguazimin temeba bar ada apiraghariki.
- 34 A migeima, odeziba otifi.
Ezi dar dibobonim bar ghuavanabozi,

- gumazitam dar ponan iburagham.
- ³⁵ Odezir kaba, bizir dafariba itiba, bar ada ame.
Dagher me opariziba, uaghan odezir kaba bar ada ame.
- ³⁶ God Isipian adarazi bar,
men otarir ivariaba bar me misoghezi me ariaghire.
- ³⁷ A gin Israelia inigha Isipin kantri ategha azenan ghu.
Me gol ko silvan aviriba inigha da sara ghue.
Egha me bar moghira mikarziba deragha gav-
gavigha azenan izi.
- ³⁸ Dughiar kamin Isipia Israelian atiatingi.
Me zuima, datirighin Isipia bar akonge.
- ³⁹ God ghuariar ekar mam isa overiamin pin anetizi, a me avara.
Ezi a dimagaribar ghuariam gamizi
an avimin min isia isiragha angazangarim me ganidi.
- ⁴⁰ Me dagheba bagha an azangsisi, ezi a kuaraziba amadazi da izi me da ame.
Egha a uan Nguibamin bretba isa
me bagha da amadazi, me da apa bar izefe.
- ⁴¹ A dagiam gamizi, a kuiaghirizima,
dipam otogha ivemara ghua
dipaba puvatizir danganimin Faner ekiamin min oto.
- ⁴² Guizbangira, Ikiavira Itir God uan ingangarir gumazim Abraham koma Akar Dikirizir Gavgavim gami,
egha an a ginighnighavira ikia, bizir kabagh ami.
- ⁴³ Kamaghin amizi, a uan gumazamiziba inigha zui.

Gumazamizir kaba, a ua baghavira me amisefe,
ezi me bar akuegha ighiabagh amua zui.

⁴⁴ A gumazamizir igharazibar nguaziba isa me ganingi.

Egha uan adarazir amamangatizi,
me gumazamizir kabar azeniba ko nguibaba ini.

⁴⁵ God kamaghin ifonge,

Israelia zurara an arazir a ifongeziba ko an Arazibar
gin mangam.

Kamaghin amizi, a me bagha bizir aghuir
kabagh ami.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam pirafam!

106

*God uan gumazamiziba arazir aghuibar me gami, ezi me
arazir kurabagh ami*

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

An araziba bar dera,

ezi a zurara en apangkuva ikia mamaghira iti.

Kamaghin amizi, e bizir kam bagh a min-
abagham.

² Tina an ingangarir ekiar an amiziba bar, dagh eghanam?

Tina an arazir aghuir an amiba bar da bagh an ziam
fam?

Gumazamiziba puvatigham.

³ Gumazamizir an Akar Gavgavimin gin ghua arazir

aghuibagh amiba,

me bar akongegh.

⁴ O Ikiavira Itir God, ni uan gumazamizibar akurvaghsi izi
egh na ginirigh.

Ni men akurvagh
egh uaghan nan akuragh.

⁵ Ni ua bagha misevezir gumazamiziba ki men ganti,
men dabirabim deraghti
me bizir aghuiba iniam.

Eghti ki uaghan me ko bar akuegham.
E nin gumazamizibara,
kamaghin e bar akuegham.

⁶ E, en ovaviba fomira arazir kuram gamizi moghin,
arazir kuram gamigha gifa.

E arazir mizirizir guar aviribagh ami.

⁷ Fomira, en ovaviba Isipin kantrin aven ikia,
ni amizir bizir ekar kaba deragha dagh nighnizir
puvati.

Ni bar men apangkuvigha
dughiar aviribar men akurvasi,
ezi me nin apangkuvir ekar kam bakinighnisi.

Egha me ghua Ongarir Aghevimin otivigha,
Godin Bar Pin Itimin akam batoke.

⁸ God uan ziar ekiam bangin,
uan gavgavir ekiam akakaghasa ua men akura.

⁹ An Akar Gavgavim Ongarir Aghevim ganingi, ezi a
dakegha misingi.

Ezi a gumazamiziba inigha ongarir torir kamın apen-
gan itir nguazimin tuavir dakirtizimin zui.

¹⁰ A gumazamizir kabar apanibar dafaribar ua me ini.
A men akuragha men apanibar gavgavim dikabira,
ezi me me gasighasighizir puvati.

- 11 Ongarim bar men apaniba avezi, me bar ariaghire.
Men tav uam angamira iti puvati.
- 12 Dughiar kamın Israelia an akam nighnizir gavgavim an
ikia,
an ziam fava ighiabagh ami.
- 13 Egha me bar zuamira an amizir bizir kam gin amada.
Egha me uan nighnizibar gin ghua bizibar amuasa,
egha faragha Godin akam bagha an azangsizir
puvati.
- 14 Me gumazamiziba puvatizir danganimin ikia
daghem bagha naviba puvira dikava,
God ko itir arazim ategha an araziba tuisigh
foghasa
an gavgavim bagha azai.
- 15 God, me an azangsizir bizimın ganigha a ikara,
egha uam arimariar bar ekiam gamizi,
a me bato.
- 16 Gin me gumazamiziba puvatizir danganimin ikia,
egha men marazi Moses ko Aron navim aningın ikufi,
aning ikiavira Itir Godin ingangarir gumazimn-
ing.
- 17 Ezi nguazim akam akarizi Datan ko Abiram uan adarazi
ko
me torir kam giraghuezi
nguazim iza ua dukuagha me ave.
- 18 Ezi avim izaghira men gin zui darazir isia,
egha gumazir kuraba bar men isi.
- 19 Me Horepin Mighsiamin ikia
gol isa bulmakaun mamın ingarigha

an ziam fe.

²⁰ Me Godin ziar ekiam akirim ragha agasaragha,
dadaba apir bulmakaun nedazimin ingarigha
Godin danganimin aneti,
egha an ziam pirafi.

²¹⁻²² Godra, Isipin kantrin ingangarir ekiabagh amigha,
Israelia ua me ini.

Egha a Isipin kantrin ingangarir bar ekiar aghuibagh ami,
egha Ongarir Aghevimin bizir igharagha garibagh
ami, ezi gumazamiziba digavir kuram gami.
Ezi Israelia ua Godin men akurazir kam a
bakinighniki.

²³ Kamaghin, God ghaze, a uan gumazamizibagh
asighasigham.

Ezi God inabazir ingangarir gumazim Moses dikav-
igha abuir gumazimin min Godin damazimin tu,
egha Israelian akurazi Godin aningagharir kam
iraghuzi,
God me gasighasighizir puvati.

²⁴ God akar dikirizim me ganiga ghaze,
a nguazir aghuim me daningam.

Ezi me akar kam nighnizir gavgavim an itir puvatigha,
nguazir kam gifongezir puvatigha,
an aven mangan aghua.

²⁵ Egha me uan purirpenibar aven ikia
atara migirigiar aviribar God gimoba ghuavira ikiava,
egha Ikiavira Itir Godin akamin gin zuir puvati.

²⁶ Kamaghin amizi, God akar dikirizim me daningasa,
uan ziam dibora ghaze,
bar guizbangira, a me damuti,

me gumazamiziba puvatizir danganimin
ikiva arimighiram.

- ²⁷ A men gin otivamin ovavir boribar amuti,
me mangi gumazamizir igharazibar tongin ikiam,
egh kantrin me itir kabar iki oveng mangam.
- ²⁸ Me gin aser mam, an ziam Bal,
me Peorin nguibamin an gin ghua a ko poroghav ikia,
egha ofan me aser angamira itir puvatizir
kabagh aningiziba ame.
- ²⁹ Ezi me amizir arazir kurar kam bangin,
Ikiavira Itir God atara,
arimariar ekiam me bagh anemadazima a ize.
- ³⁰ Finias dikavigha
gumazamizibar arazir kurar kam ikara,
ezi arimariar kam me ataki.
- ³¹ God bizer Finias amizir kam ginighnigha egha a dibora
ghaze,
a nan damazimin dera.
A deragh iki mangivira ikiam.
- ³² Israelia gin Meriban dipamin ikia amir araziba God
gamizi an atari,
ezi Moses me bangin osimtizir ekiam ini.
- ³³ Guizbangira, men arazir kam Moses gamizi an atarava
bar osemegha
deragha nighnizir puvatigha paza mikeme.
- ³⁴ Ikiavira Itir God ghaze, ia Kenanin gumazamiziba bar
me misueghti me arimighiregh.
Ezi me me misoghezi me ariaghirezir puvati.

- ³⁵ Israelia kantrin igharaziba ko ikia
men guiviba ko otariba uarir iti.
Egha me amir arazir kuraba uaghan me ko dagh
ami.
- ³⁶ Me men asebar marvir guabar ziaba fe,
ezi kamaghin men arazir kurar kam azuazimin min
men suiragha
me gasighasiki.
- ³⁷ Me uari uan otariba ko guiviba isa aseba bagha me
misozi me ariaghirima,
me men ofa gami.
- ³⁸ Me uari uan otariba ko guivibav sozi me ariaghiri.
Men boriba osimtizitaba puvati,
ezi me me isa pura me misozi me ariaghiri,
ezi me me isa Kenanian aseba bagha ofa gami.
Men arazir kamin, men boribar ghuziba ira egha men
nguazim gamizi,
a Godin damazim mize.
- ³⁹ Me arazir kam gamua uari uari gami
me Godin damazimin mize.
Arazir kam Godin damazimin mati, gumazamiziba uari isa
uari ko tintinibar akuir arazim.
Me arazir kam gamua egh Godin akam deragha an
gin zuir puvati.
- ⁴⁰ Ikiavira Itir God uan gumazamizibar atara
egha ua me gifongezir puvati.
- ⁴¹ Egha me isa Kantrin Igharazibar Gumazamizibar da-
faribagh ariki,
ezi men apaniba me gativagha men gari.
- ⁴² Men apanir kaba me gativagha men gara
me dikabiragha paza me gami,

ezi me pura uan apanibar gavgavibar apengan
iti.

⁴³ Dughiar aviribar God uan gumamazibar akurvasi,
ezi me akam batogha uari uan nighnizibar gin zui.
Me kamagh amua arazir kuram bar an aven
ghugha gifa.

⁴⁴ Me Ikiavira Itir God ko migeir dughiabar,
a men arareba barasi,
egha men osimtizimin gara
men apangkufi.

⁴⁵ A ua uan Akar Dikirizir Gavgavim ginirigha
ua bar men apangkufi.
Egha ua uan nighnizim gira.

⁴⁶ A ua men apanir men suirazibar nighnizibagh irazi,
me Israelian apangkufi.

⁴⁷ O Ikiavira Itir God, en God, ni datirighin en akuragh!
E gumamazir bar igharazibar torimin iti,
ni uam e akuvagh uam e inigh en nguazimin izi.
Eghti e nin ziar ekiam ginighnigh nin ziar ekiam min-
abagham.
E nin ziam fisi bar akuegham.

⁴⁸ E Ikiavira Itir Godin ziam feka,
a Israelian God.
E datirighin ko, gin izamin dughiabar zurara an ziam feka.
Gumamaziziba bar mikim suam,
“Bar guizbangira!”

E Ikiavira Itir Godin ziam fam.
Aleluia!

107

(Onger Akaba 107--150)

Gumazamiziba osimtizar aven ikia Godin deima, a men apangkuvigha men akura

- ¹ Ikiavira Itir God a dughiar zurara en dera,
a zurara en apankuva ikia mamaghira iti.
Kamaghin amizi, e a minamam!
- ² Ia, Ikiavira Itir God ua inizir gumazamiziba,
ia bar a minabi.
Guizbangira, a ian akuragha en apanibar dafariba da ia inis.
- ³ An aruem anadi naghin ko aruem uaghiri naghin ko not
ko sautin itir gumazamiziba,
bar ia akuvagha ia inigha ize.
- ⁴ Ezi ian marazi gumazamiziba puvatizir danganimin ikia
tintinibar arua deragha fozir puvati,
me nguibatamin boroghin iti o puvati.
- ⁵ Ezi mitiriaba ko kuariba men pira men azi,
ezi me ghaze,
me givagham.
- ⁶ Me osimtizar kamin ikia,
egha Ikiavira Itir Godin diava an azangsizima,
a men osimtizar kamin aven men akura.
- ⁷ A me inigha biaghatigha ghua
nguibar ekiar me an aven dapiamin mamim me ati.
- ⁸ Kamaghin, Ikiavira Itir God zurara men apangkuvigha
arazir aghuimin me gamizir bizim bagha,
me a minabi.
- ⁹ Guizbangira, a kuariba pirir adarasi,

107:1: 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11; Onger Akaba 100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Jeremaia 33:11 **107:9:** Onger Akaba 34:10; Luk 1:53

dipaba me ganidima, me apa bar izefi.
 Ezi mitiriaba azi darasi,
 a dagheba me ganidima, me apa bar izefi.

- 10-11 Ezi ian marazi Godin Bar Pin Itimin akam batuegha,
 egha an akam baraghizir puvati.
 Kamaghin, me kalabusin dipenimin ikia egha mitater
 kuramin iti.
 Men apaniba ainin senba isa me ikezima
 me osimtizir ekiamin aven iti.
- 12 Ezi God me dikabirazi,
 me asaghpora ira ingangarir ekiam gamua
 men gavgaviba bar gifa,
 ezi men akurvaghamin gumaziba puvati.
- 13 Me osimtizir kamin ikia,
 egha Ikiavira Itir Godin diava an azangsizima,
 a men osimtizir kamin aven men akura.
- 14 Ikiavira Itir God me inigha men senba firigha,
 danganir mitater kurar kamin me inigha
 azenan ize.
- 15 Kamaghin, me Ikiavira Itir God zurara men apangu-
 vigha arazir aghuimin me gamizir bizim bagh,
 a minamam.
- 16 Me fo, a gumaziba brasin gavgavimin ingarizir tiaba
 abiagharigha,
 kalabuziar dipenimin ain baba akaragharisi.
- 17 Guizbangira, ian marazi bar arazir kurabagh ami.
 Egha arazir kurar me amir kaba bangin
 me arimariar kuraba ini.
- 18 Me dagheba inian aghuagha
 ovengasava ami.
- 19 Men ikirimirim ikuvizi me pazavira ikia,

egha Ikiavira Itir Godin dei.

Ezi a men akuragha men osimtizir kam agifa.

²⁰ A uabi migeima,

an akar kam men mikarzubagh amizi da ua dera.

Ezi a matmatiamin ua me ini.

²¹ Kamaghin, me Ikiavira Itir God zurara men apangku-
vigha arazir aghuimin me gamizir bizim bagh,
a minamam.

²² Me a minamamin ofabar amuva,

an amizir bizir aghuibar gun gumazamizibav kimsi
bar akongegh onger akabar amu.

²³ Ezi ian marazi kuribar aven ingara

ongarir ekiaba bar dagh arua

egha biziba amaga dagh ivesi.

²⁴ Kurimin ingarir gumazir kaba, me Ikiavira Itir God
amizir bizir kabar gani.

An ongarir ekiamin bizir aghuir kabagh ami.

²⁵ A mikemezi, aminir ekiam ongarir konimin oto,

egha ongarim fema, a dikafi.

²⁶ Ezi kuriba a gisin bar pin uavanaga egha bar vin mar
uaghiri.

Ezi kurimin ingarir gumaziba bar atiatingi,

me fo me bar moghira bar ikuvigham.

²⁷ Me gumazir dipar onganiba amegha onganigha purama
aruibar min

kurim gisin arui,

egha kurimin akurvaghamin nighniziba bar puvati.

²⁸ Me osimtizir kamin aven ikia,

Ikiavira Itir Godin deima

a men akuragha men osimtizim agifa.

²⁹ An aminir ekiam gamizi an amira,

ezi ongarim amiragha

uaghirigha ua dikavir puvati.

- 30 Me ongarimin gari an amiragha irighav itima,
me bar akonge.
Ezi Ikiavira Itir God me inigha
nguibar me mangi ikiamin ongarir mikebamin ghu.
- 31 Kamaghin, me Ikiavira Itir God zurara gumazamizibar
apangkuvigha arazir aghuimin me gamizir bizim
bagh,
a minamam.
- 32 Me gumaziba uari akuvir danganibar Godin gumaza-
miziba ko uari akuv,
egh me an ziar ekiamin gun mikim.
Me gumazir aruaba ko dapi bizibav kim,
dughiar kamin me Ikiavira Itir Godin ziam fam.
- 33 Ikiavira Itir God faner ekiaba ko dipar atuibagh ami,
da dati.
- 34 Egha nguazir dagheba deragha aghuim gamizi,
a ragha otogha amangsizir nguazimin otozi
bizitam bar an otogha aghuir puvati.
Nguazir kamin itir gumazamiziba arazir kurabagh ami,
kamaghin, Ikiavira Itir God osimtizir kaba me
gangingi.
- 35 Egha gin Ikiavira Itir God, gumazamiziba puvatizir
danganir midiariba,
dipar akareba dagh arisi.
Egha nguazir dipaba puvatizibar,
a faneba arighizima da afora ivemari.
- 36 Me nguazir kabar mitiriaba azir gumazamiziba ariki,
ezi me nguibar ekiamin ingarigha an aven iti.
- 37 Ezi me dagheba opara, egha wainin beniba opari,
egha dagher aviriba ikia, wainin ovizir aviriba iti.
- 38 Ikiavira Itir God uan gumazamiziba bar deragha me
gami,
ezi me borir aviriba bate.

Ezi a bulmakaun aviriba me bagha dagh amizi
da otifi.

- ³⁹ Men apaniba me ko misogha,
bar me dikabiragha osimtizir bar ekiam me ganingi.
- ⁴⁰ Ezi Ikiavira Itir God men apanibar gumazir dapanibagh
amizi,
me pura bizir kinibar min iti.
A me gamizi me tintinibar arua
danganir misingizir tuaviba puvatiziba, pura dagh
arui.
- ⁴¹ Gumazir biziba puvatiziba, osimtizir aviribar aven iti,
ezi a men akurazi, me deragha iti.
A men amizibagh amizi, me borir aviriba bati.
Ezi men adarazi avirasemegha mati sipsipin bizibar
min bar aviraseme.
- ⁴² Ezi gumazamizir Godin damazimin deraziba, bizir
kamin ganigha
men naviba bar men dera.
Ezi gumazamizir kuraba mikiman asagha
purama akabar kumigha nimira iti.
- ⁴³ Eghti ia gumazamizir nighnizir aghuiba itiba,
ia deraghvira bizir kabagh bar dagh nighnigh.
Egh kamagh akam akarigh suam,
ikiavira Itir God bar en apangkuvigha ikia
mamaghira iti.

108

Gumazim apaniba dikabinasa Godin azangsisu
(*Onger Akaba 57:7-11; 60:5-12*)

Godin ziam fer ighiar kam, Devit an osiri.

- ¹ O God, ki uan navir averiamin aven nighnizir gavgavimra
nin ikia,

egha ua nighnizir igharaziba nan puvati.
 Datirighin nan navim dikavti,
 ki gitabav sogh
 nin ziam famin ighiabar amuasa.

² Aminim tiraghti,
 ki daguim ategh dikavigh uan gita ko kulele mi-
 sogham.

Ki dagh ikararangti, dar ararer aghuim otivti
 aruem bigh anangam.

³ O Ikiavira Itir God, ki Kantrin Igharazibar Gumazamiz-
 ibar tongin ni minamam.
 Gumazamiziba bar moghira oraghti,
 ki nin ziam fi ighiam bangam.

⁴ Ki fo, ni en apangkuvir arazim,
 a bar ekefe, egha overiamin ababanimin tu.

Ni zurara amir arazir aghuir kaba
 e da meng mangiti,
 da mangi overiamin ghuariabar suiragham.

⁵ O God, ni overiamin uan gavgavim akaghti,
 nguazimin gumazamiziba ganigh fogh suam,
 nin gavgavim bar ekevegaha
 me gafiragha pin iti.

⁶ Ni bar ifongezir darazi bar deravira ikiasa,
 ni uan agharir guvir gavgavimin en suiragh en
 akuragh.

Ni nan azangsizim baragh!

⁷ God uan Dipenimra ikia ghaze,
 “Ki apaniba ko misogha me abiragha gifa.
 Ki datirighin Sekemin nguibamin nguazim ko
 Sukotin danganir zarim abigh,
 egh uan gumazamizibar aningam.

⁸ Guizbangira, Gileatin nguazim ko Manasen nguazim, aning nana.

Ezi Efraimin nguazim a kon midorozir dapanir asuamin min iti.

Ezi Judan nguazim, mati nan atrivir fidizim.

⁹ Moapin kantri, a nan itarir dipar ki ruemin min iti.

Idomin kantri, a nan danganir ki uan dagarir asuaba arizimin min iti, egha nana.

Ezi Filistiaba ki midorozimin me abiragha bar akuegha pamten dei.”

¹⁰ O God, tinara na inigh

egh nguibar gavgavim itir kamin aven mangam?

Tina nan faragh mangiti

ki Idomin kantrin ekiamin aven mangam?

¹¹ O God, ni akirim ragha e gasaras ti?

Ni ti en midorozir gumazibar akurvaghan aghua?

¹² Gumazibar gavgavibar akurvazim, a pura bizim.

Kamaghin amizi, ni en akuraghti e uan apaniba ko misogham.

¹³ E fo, Godin akurvazimra,

e uan apanibav sogh me abinigham.

A uabi en apanibav sogh

me agivagham.

109

Gumazir osimtizim itimin dimdiam

Godin ziam fer onger akar kam, Devit an osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.

¹ O God, ki nin ziam a pirafa.

Ni nimira ikian marki.

- ² Gumazamizir kuraba ko gumazamizir ifavariba na gasighasighasa.
Me nan gara ifara akar kurabar na migia
nan apanim gami.
- ³ Me na ekiarugha nan aghuazir akabar na migei.
Guizbangira, me migeir migirigiaba, mingariba puvati.
- ⁴ Ki me gifuegha me bagha God ko migei.
Ezi me nan atara akaba na gasi.
- ⁵ Ki arazir aghuibar me gami,
ezi me arazir kuraba nan arazir aghuiba ikarvasi.
Ki bar me gifonge,
ezi me ki me gifongezir arazir kam ikarvaghera na gifongezir puvatigha bar nan aghua.
- ⁶ Ki ghaze, ni jasin kuratam a miseveghti,
a nan apanim kotiamin a baragh egh a tuisigh.
An apanitamrama,
an kotiam baragh.
- ⁷ Jasin kotiam barazir kam oraghti, migirigiaba mangiti,
a mikim suam, gumazir kam guizbangira arazir kuram gami,
a isi kalabus datigh.
- Nan apanim, God ko mikimti,
jasin kurar kam an akar kam gifogh egh mikim suam,
a God ko migeir arazir kam, an arazir kuram.
- ⁸ Nan ifongiam, a bar zuamiram aremegh,
eghti gumazir igharazitam an danganim inigh.
- ⁹ An aremeghti an boriba afeziaba puvatighi,
an amuim uaghan paba puvatigham.
- ¹⁰ An boriba dipeniba puvatigh egh onganarazibar amu ikiasa ki ifonge.

Eghti gumaziba me itir dipenir kuramin me batuegham.

- ¹¹ Nan apanir kam gumazitabar bizitaba inigh egh da ikaraghan koghti,
ki kamaghsua, me izi uan biziba ikarvagh an nguazim inigh.

Eghti nguibar igharazibar gumaziba izi
bizir a ingangarim gamua ivezeziba bar ada da inigham.

- ¹² Ki kamaghsua, gumazitam bar an apangkuvan marki.
Gumazitam kamaghin an boribagh nighnigh suam,
me afeziaba puvati egh men apangkuvan marki.

- ¹³ Ki kamaghsua, an ovavir boriba uaghan bar arimighiregham,
eghti gin otivamin adarazi ua gumazir kamin ziam ginighnigh a diponan kogham.

- ¹⁴ An inazir afeziaba amizir arazir kuraba, Ikiavira Itir God uabi adagh nighnigh.
Egh an amebamin arazir kuraba gin amangan marki.

- ¹⁵ Ikiavira Itir God me amizir arazir kurar kam ginighnighvira iki,
eghti gumazamiziba gumazir kamin adarazi nighnizitam ua men ikian bar marki.

- ¹⁶ Gumazir kam tong apangkuvir nighnizitam igharaz darazir itir puvati.

A gumazir biziba oteveziba ko, biziba puvatiziba ko,
naviba osemegha itiba,
a paza me gamua ghua me misozi me ariaghire.

- ¹⁷ A faragha gumazamizibagh asighasighasa ifuegha akar kurabar me migei,
egh a datirighin uabi bar moghira ikufigh!

A God deragh gumamazir igharazibar amuasa a me
 bagha Godin azangsighan aghua,
 eghti uaghan gumazitam God deragh a damusi an a
 bagh Godin azangsighan marki.

¹⁸ Dughiabar a migeir migirigiaba,
 a gumazir igharazibagh asighasighasa migei,
 ezi an migirigiar kam mati an adiarir a uan
 mikarzimîn kurkezim.

Kamaghin dera, an akar kurar kam dipar an apimin min
 an namnamin aven iki.

Egh boremin min an agharibar aven magiri.

¹⁹ An akar kurar kam, a korotiam aruzi moghin anevaragh,
 egh letiamin min uan ivariam gighuigh iki kam-
 aghira iki.

²⁰ Ikiavira Itir God mizazir kamra gumazir na isa kot
 garizibar arighasa, ki ifonge.

Guizbangira, gumazir kaba akar bar kuraba na migei.

²¹ O Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ni uan ziar ekiam bangin,
 ni Akar Gavgavim akirizi moghin ni nan akuragh.

Ni bar deragha egga zurara nan apangkufi,
 kamaghin ni nan akuragh.

²² Ki biziba bar puvatigha purama aperaghav ikia,
 uan navir averiamin aven mizazir kuram barasi.

²³ Aruem anaga bizibagh isirazi dar nedaziba ghua
 guaratighin gevi moghin,
 ki mangigh givaghasa ami.

Aminim odezibagh ivai da migha ghua gevi moghin,
 ki uaghan dar min mighegh mangigh givagham.

²⁴ Ki dagheba ategha egga nan tevir akuriba gavgaviba
 puvati.

Ki bar agharim gurazi, agharir suiaba bar nan amira.

- ²⁵ Gumazamiziba nan gara egha na dipofi,
egha me uan dapaniba roa egha nan ingaravati.
- ²⁶ O Ikiavira Itir God, nan God,
ni zurara bar nan apangkufi.
Kamaghin, ni nan akuragh egh uam na inigh.
- ²⁷ Ni nan apaniba kamagh men akaghti, me fogh suam,
nirara nan akuragha egha uam nan ini.
- ²⁸ Me, ni na gasighasighsi me ni mikimam.
Eghti puvatigham. Ni deravira na damuvira ikiam.
Gumazir na gasighasighsava amiba
ni me abinasa ki ifonge.
Eghti, ki nin ingangarir gumazim,
nan navim nan deragham.
- ²⁹ Nan apaniba aghumsizir dafam iniasa, ki ifonge,
eghti gumazamiziba men aghumsizir arazir kam bar
an ganam.
- ³⁰ Gumazamiziba Godin ziam fasa uari akuvir dughiabar,
ki an ziam fam.
Egh akar ekiamin Ikiavira Itir God minamam.
- ³¹ Guizbangira, apaniba gumazamizir onganaraziba isi kot
datigh kamagh mikim suam, me arimighiram.
Ezi, God gumazamizir onganarazibar gara men akur-
vasi.

110

Ikiavira Itir God gavgavim isa atrivim ganidir ighiam
Kar Godin ziam fer onger akam. Devit an osiri.

¹ Ikiavira Itir God, nan Ekiam migia ghaze,
“Ni nan agharir guvimin daperagh iki mangiti,

109:25: Matyu 27:39; Mak 15:29 **110:1:** Matyu 22:44; Mak 12:36; Luk
20:42-43; Aposel 2:34-35; 1 Korin 15:25; Efesus 1:20-22; Kolosi 3:1; Hibrü 1:13;
8:1; 10:12-13

ki nin apaniba dikabiragh me isi nin dafarim datighti
me nin dagarimningin apengan ikiam.”

- ² Ikiavira Itir God ni damighti,
ni Saionin nguibamin iki gavgavir ekiam iki
nguibar aviribagh ativagh dar ganam.
God ghaze, ni uan apanibagh ativagh.
- ³ Ni uan apanibav soghamin dughiam,
nin gumazamiziba uaghan ni ko mangi nin akur-
vagh,
egh ia Godin mighsiamin ghuavanangam.
E gari ghuariabar amariba dimagaribar ira azenibagh iri
da aghua dagher aviriba iti.
Kamaghira, ni dughiaabar zurara gavgavim ini mamaghira
iki,
egh gumazir igiamin min otogham.
- ⁴ Ikiavira Itir God Akar Gavgavim ni koma anekirigha gifa,
egh uan nighnizim giraghan kogham.
A ghaze, “Ni ofa gamir gumazimin iki mamaghira ikiam.
Ni Melkisedeghin min ofa gamir gumazimin ikiam.”
- ⁵ Ekiam gavgavim ni daningasa ni ko iti.
Eghti an aningagharir dughiam otoghti
an atriviba tintinimin me misogh me
gasighasigham.
- ⁶ A nguazimin gumazamizibar arazir kuraba ikarvagh,
egh midorozir danganibar a gumazir aviribav soghti
me arimighiram.
An atrivir aviriba ko misogh me abinam.
- ⁷ Atrivim tuavir miriamin ivemarir daghurir dipabar ami,
egh a gavgavim inigh, uan apaniba dikabiragh.

111

Godin ziam fer ighiam *

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam.

Gumazamizir God baghavira itiba,
 me uari akuvamin dughiam,
 ki men tongin ikiva, uan navir averiamin aven nighnizir
 vamira ikiva
 Ikiavira Itir God minamam.

² Ikiavira Itir God amir biziba, da bar bizir bar aghuiba.
 Gumazamizir Ikiavira Itir God, bar a gifofoghasa
 ifongeziba,
 me an ingangariba bar deragh dagh fogham.

³ Bizir an amiba, e dar gara
 an ziar ekiam fa egha fo,
 an atrivir gavgavir ekiam a bar dera.
 An arazir aghuir kam zurara ikivira iki
 mamaghira ikiam.

⁴ Ikiavira Itir God zurara gumazamizibar nighnizibagh
 amima,
 me zuraram an amir digavir kuram gamir arazibagh
 nighnighvira iti.
 Ikiavira Itir God en apanguva en akurvasi.

⁵ A gumazamizir an atiatiba, a dagheba me ganidi.
 Egha a uan Akar Gavgavir a gumazamiziba ko
 dikirizir kam,
 a zuraram a ginighnisi.

⁶ A uan gavgavim uan gumazamizibar akagha
 Kantrin Igharazibar Gumazamizibar nguaziba isa

* **111::** *Hibrun akamin onger akar kam, me uan alpabetin letabar vaghvagha dar gin ghua ighiar kamin vesba osira bar ghuava vezin abuananamin oto.*

uan gumazamizibagh aningi.

⁷ An araziba, da bar guizbangira egha bar dera.

E an Akar Gavgaviba nighnizir gavgavim adar iki
egh dar gin mangam.

⁸ God Akar Gavgavir kaba e ganiga ghaze,
da gavgavigh iki mamaghira ikiam.

Guizbangira, God guizin arazir aghuimin gin ghua
Akar Gavgavir kaba e ganingizi da bar dera.

⁹ A ua uan gumazamizibagh ivezegha ua me ini.

Egha Akar Gavgavim me koma anakira ghaze,
Akar Dikirizir Gavgavir kam zurara iki mam-
aghira ikiam.

Ikiavira Itir God, an arazir aghuibaram amua bar derazir
God,

ezi gumazamiziba an ziar ekiam ginighnigha ghaze,
a bar pin kozi,
me an atiatia an apengan iti.

¹⁰ Gumazitam nighnizir aghuim inisi

a faragh Ikiavira Itir Godin atiating an apengan iki.

Gumazamizir an Akar Gavgavibar gin zuiba,
me fofozir aghuiba ikiam.

Eghti e an ziam fi iki mamaghira ikiam.

112

*Gumazir aghuiba me bar akongegham**

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

111:10: Jop 28:28; Aghuzir Akaba 1:7; 9:10 * **112::** Hibrun akamin
onger akar kam, me uan alpabetin letabar vaghvagha
dar gin ghua ighiar kamin vesba osira bar ghuava vezin
abuananamin oto.

Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an Akar Gavgav-
imin gin mangasa bar ifongeziba,
me bar akongegh.

² Gumazir aghuibar boriba, nguazir kamin iki
ziar ekiaba ikiam.

Men ovavir boriba,
ikiavira Itir God deravira me damuam.

³ Men adarazi dagiar aviriba initi,
men biziba bar avirasemegham.

Me deraghvira arazir aghuimin gin mangiva iki
mamaghira ikiam.

⁴ E fo, mitarmem iti,
ezi gumazir aghuim, gumazir aghuir igharazibar
akurvaghasa angazangarimin min anagava
otogha,
men apangkuvigha, aminirbirim gisira.

⁵ Gumazir guizbangira migia pura uan biziba anidim,
an ingangariba a guizbangira dagh amuti, an dagiaba
isir tuaviba deravira mangiti,
a bar akongegham.

⁶ Gumazir aghuim irighan kogh egh tugh gavgavigh ma-
maghira ikiam.
Eghti gumazamiziba a ginighnighvira ikiam.

⁷ An osimtizir otivibar migirigiaba baragh atiatingan
kogham.

Puvatigham, a tugh gavgavigh nighnizir gavgavim
ikiavira Itir Godin ikiam.

⁸ A nighnizir aviribagh amua atiatir puvati.
A fo, God gin an apaniba dikabiragham.

⁹ A bizir bar aviriba gumazir onganarazibagh amibagh anidi.

Ezi an arazir aghuir kam givaghan kogham, a ikivira ikiam.

Egh a nguibamin aven ziar ekiam ikiti,
gumazamiziba an ziam fam.

¹⁰ Gumazir kuraba, gumazir aghuimin dabirabimin ganiva puviram ataram.

Egh men naviba men ikuvighti,
men gavgavim me ateghti me puram amiragh
magiri givagham.

Guizbangira, bizir aghuir me iniasa mizua itiba,
me da inighan kogham.

113

Godin Araziba bar dera, kamaghin e ziar ekiam a daningam

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

O Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazamiziba,
ia Godin ziam fi.

² E bar moghira an ziam datirighin ko, gin sara a fi mangivira ikiam.

³ E Godin gumazamizir aruem anadi naghin ikegh ghua aruem uaghiri naghin itiba,
e bar moghira Ikiavira Itir Godin ziam fam.

⁴ Ikiavira Itir God, kantribar gumazamiziba bar me gativagha men garima,
me an ziam fe.

An gavgavim ko ziar ekiam bar ekevegha overiam gafiragha bar pin mar iti.

⁵⁻⁶ Ikiavira Itir God, a en God, gumazitam an miraram amir puvati.

An atrivir bar ekiamin ikia bar pin iti.

Egha bar pin ikia overiam ko nguazim virara vin beragha aningin gari.

⁷ A gumazamizir onganarazir nguazir minemniabar tongin itiba, men akura.

A gumazamizir biziba puvatigha averenimin tongin itir kaba,

a iza me fe.

⁸ A gumazamizir kaba isa uan gumazamizibar gumazir dapaniba ko me atizi, me me ko apiaghav iti.

⁹ An amizir boriba batir puvatiziba deragha me akirizi, me borir aviriba bata bar akonge.

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

114

Godin gumazamiziba Isipin kantrin azenan izezir ighiam

¹ Israelia me Jekopin ovavir boriba, me Isipin kantri ategha azenan ize.

Kar akar igharazibav geir gumazamiziba, men kantri.

² Dughiar kam, Judaba, Ikiavira Itir God baghavira itir gumazamizibar min iti.

Guizbangira, Israelia God me gativagha men gari, ezi me an gumazamizibar min iti.

³ Dughiar kam, Ongarir Aghevim Godin gavgavimin garava egha arav ghu.

Ezi Jordanin Fanem pura mitighav ikia ua ivemarir puvati.

⁴ Ezi mighsiar ekiaba memebar min uari akuri.

Ezi mighsiar muziariba sipsipin nguzibar min uari akuri.

⁵ O Ongarim, ni manmaghsuava arav ghu?

O Jordanin Fanem, ni manmaghsua ua ivemari puvati?

⁶ O mighsiar ekiaba, ia manmaghsua memebar min uari akuri?

O mighsiar doziba ia manmaghsua sipsipin nguzibar min uari akuri?

⁷ O nguazim, datirighin Ekiam a izi, ni nighiva akong.

A Jekopin God a izegha gifa,
ezi ni an damazimin nighiva akong.

⁸ Godin kam, a dagiam gamizi, a mozir dipamin min oto.

Guizbangira, a mighsiar gavgavim gamizi,
a dipar nguazimin aven afora azenan izimin min oto.

115

God uabira a guizbangira God

¹ O Ikiavira Itir God, ni zurara bar en apangkuvigha mamaghira ikia,

egha e ataghirazir puvati.

Kamaghin amizi, e zurara nin ziamra fam.

E uari uan ziaba fan kogham.

² Manmaghirama amizi, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin en azangsigha ghaze,

“Tan God managh iti?”

- ³ Me kamagh fozir puvati, en God uan Nguibamin iti,
egha a bizir tizim uan ifongiamin a damusi ifuegh,
ana damuam.
- ⁴ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, silva ko gol isa uan
marvir guabar ingari.
Me uari uan dafaribar dar ingari.
- ⁵ Ezi marvir guar kaba, da akatoriba ikia egha migeir
puvati,
Da damaziba ikia bizibar garir puvati.
- ⁶ Da kuariba ikia, egha orazir puvati,
egha atiniba ikia bizibav ghuriabagh amir puvati.
- ⁷ Da dafariba ikia, bizibar suizir pu.
Da sueba ikia, egha aruir puvati.
Da akaba akarti tiariba puvatigham.
- ⁸ Guizbangira, gumazir marvir guar kabar ingariba,
me uari marvir guar me ingarir kabar min iti.
Gumazir nighnizir gavgavim marvir guabar
itiba, me uaghan dar min iti.
- ⁹ O ia Israelian gumazamiziba,
ia nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki.
A deragha ia gamua egha ian akurvasi.
- ¹⁰ O ia Aronin adarasi, ia ofa gamir gumaziba,
ia Ikiavira Itir God nighnizir gavgavim an iki.
A deragha ia gamua ian akurvasi.
- ¹¹ O ia gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba,
ia nighnizir gavgavim an iki.
A uabira deragha ia gamua ian akurvasi.
- ¹² Ikiavira Itir God zurara e ginighnigha mamaghira iti.
Egh a deravira e damuam.
A, e Israelia deravira e damuam.

Egh uaghan Aronin adarasi,
me ofa gamir gumaziba, a deravira me damuam.

¹³ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba,
a deragh me damuam,
gumazamizir ziaba itiba ko ziaba puvatiziba
uaghara,
a deragh me damuam.

¹⁴ Ki ghaze, Ikiavira Itir God borir bar aviriba,
ia ko ian gin otivamin ovavir boribar aningam.

¹⁵ Guizbangira, Ikiavira Itir Godin overiam ko nguazimin
ingarizim,
a bar deravira ia damu.

¹⁶ Nguibar bar pin itim, kar Ikiavira Godin bizimra.
A nguazir kam isa gumazamizibagh aningi.

¹⁷ E fo, gumazamizir ariaghiriba me uan nguibamin
iraghue.

Egha Ikiavira Itir Godin ziam fer puvati.

¹⁸ Ezi e datirighin angamira itir gumazamiziba,
e Ikiavira Itir Godin ziam minabi
mamaghira ikiam.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

116

*God gumazir mam*in akurazi, an a minabi

¹ Ikiavira Itir God nan dimdiaba ko azangsiziba barasi.
Kamaghin ki bar a gifonge.

² Dughiaba bar a nan azangsiziba baraghavira iti,
kamaghin dughiar ki angamira itir kam,

ki a ko mikimvira ikiam.

- ³ Ki faragha aremeghasava amima,
ovevem benimin min na ikezi ki iti.
Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibam ginighnigha ati-
atia
egha navim bar osemeghavira iti.
- ⁴ Ki Ikiavira Itir Godin ziam d̄ibora a migia ghaze,
“O Ikiavira Itir God, ki ni gaghori,
ni nan akuragh ua na inigh, puvatighti ki ovegham!”
- ⁵ Guizbangira, Ikiavira Itir God zuraram en kuarkuva en
akurvasi,
egha a bar dera.
En God, an apangkuvim itir God.
- ⁶ Gumazamizir uarira uarir akurvaghamin gavgaviba pu-
vatiziba,
Ikiavira Itir God men akurvasi.
Kamaghira ki faragha gavgaviba bar puvatizi,
osimtiziba na gasighasighasava amima, a nan akura.
- ⁷ Ki fo, Ikiavira Itir God bar deragha na gami.
Kamaghin, ki datirighin navir amirizimin ikiva
avughsi ikiam.
- ⁸ O Ikiavira Itir God, ni nan akurazi, ki aremezir puvati.
Ni nan temeriba adisi.
Egha na geghuvima ki irizir puvati.
- ⁹ Ki angamira itir dughiamin,
ki zurara Ikiavira Itir God ko daruam.
- ¹⁰ Ki faragha ghaze,
“Osimtizi ekiam na avaragha na dikabiraghasava
ami.”

Ezi dughiar kamin ki nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikiavira ikia kamaghin migei.

¹¹ Ki dughiar kamin puv atiatia bar osemegha ghaze,
 “Ki nighnizir gavgavim gumazitamin ikian kogham.
 Ki nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godra ikiam.”

¹² Ikiavira Itir God bar deravira na gami.
 Eghti ki ua bizir tizimrama a daningam?

¹³ Ki ti wainin kavin tam a danigham,
 eghti ofan kam kamaghin akagh suam,
 Ikiavira Itir God ua na ini.

A ua na inizir bizir kam bagh
 ki an ziamin dimiva a minamam.

¹⁴ An gumazamiziba izi uari akuvamin dughiam,
 ki a koma amizir Akar Dikirizir Gavgavir kam, ki a damuam.

¹⁵ Ikiavira Itir God ua bagha inabagha bar ifongezir gumazitam aremegham,
 eghti an damazimin gumazir kamin ovevem, bar bizir ekiamin min ikiam.

¹⁶ O Ikiavira Itir God, ki nin ingangarir gumazim.
 Nan amebam faragha nin ingangarir amizimin ike,
 ezi datirighin ki nin ingangarir gumazimin ikia egha nin ingangarim gami.

Ezi ni benir na ikeziba firizi
 ki datirighin firiaghiri.

¹⁷ Ki ni minabisi ni bagh ofa damuam,
 egh nin ziamin dimiva a fam.

¹⁸ Ki faragha ni koma akar dikirizim gami.
 Ki datirighin Akar Dikirizir Gavgavir kamin gin mangi

nin gumazamizibar damazibar anakagham.
¹⁹ O Ikiavira Itir God, ki Jerusalem in nguibamin mangi,
 nin Dipenimin aven ofa damuam.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

117

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

¹ Ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bar,

Ikiavira Itir Godin ziam fi.

Ia ikiziba bar,

an ziamin onger akabar amu.

² Guizbangira, an apangkuvim e bagha zurara ekeveg-
 havira iti.

Egha a zurara uan akamin gin ghua
 e ataghirazir puvati.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

118

Me God men akuragha apaniba abirazir bizim bagha a
 minabi

¹ Ikiavira Itir God a dughiabar zurara en dera,

egha a zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

Kamaghin amizi, e a minamam!

² E Israelian gumazamiziba, e kamaghin mikim suam,

“A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.”

³ Aronin adarazi uaghan kamaghin mikim suam,

“A zurara en apangkuvigha

mamaghira iti.”

⁴ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba e bar moghira
uaghan kamaghin mikim suam,
“A zurara en apangkuvigha
mamaghira iti.”

⁵ Ki faragha bar osimtizir ekiam ikia
Ikiavira Itir God ko migia an deima,
a na baregha
nan osimtizir kam agifa.

⁶ Ikiavira Itir God na ko itima
ki atiatir puvati.
Ki fo, gumazamiziba arazitamin na damighan
kogham.

⁷ Ikiavira Itir God uabi nan akurvasi.
Ki Ekiamra ganti,
a nan apaniba abinigh me gasighasigham.

⁸ Kamaghin deragham, e Ikiavira Itir Godra nighnizir
gavgavim an ikiti,
an e geghuv e avaragh en ganti,
gumazamizir kuraba e gasighasighan kogham.
Eghti e nighnizir gavgavim gumazamizibar ikian
kogham.

⁹ Kamaghin deragham, e Ikiavira Itir Godra nighnizir
gavgavim an ikiti,
an e geghuv e avaragh en ganti,
gumazamizir kuraba e gasighasighan kogham.
Eghti e nighnizir gavgavim gumazir dapaniba ko
atrivibar ikian kogham.

¹⁰ Apanir aviriba faragha na ekiaru,

ezi Ikiavira Itir Godin ziamin gavgavimra, ki me dikabira.

¹¹ Guizbangira, me danganiba bar na ekiaruzi ki tongira iti.

Ezi Ikiavira Itir Godin ziamin gavgavimra, ki bar me agifa.

¹² Me aparibar min bar na ekiaru.

Egha me dadabar avimin min zuamira isigha munge. Ikiavira Itir Godin ziamin gavgavimra, ki me gasighasiki!

¹³ Nan apaniba faragha na ko midorozim pamten a gamua na abinasava ami.

Ezi Ikiavira Itir God nan akura.

¹⁴ Ikiavira Itir God uabi na gamizima, ki gavgavigha onger akam bangava an ziam fe. A zurara ua na ini, ezi ki an ziam fasa.

¹⁵ Ia oragh! Ikiavira Itir Godin gumazamiziba uan purir-penibar aven ikia

bar akongegha dia kamaghin migei, “Ikiavira Itir Godin gavgavimra, e uan apaniba dikabira.

¹⁶ Ikiavira Itir Godin gavgavimra en akura. Ikiavira Itir Godin gavgavimra, e uan apaniba dikabira.”

¹⁷ Ki fo, ki aremeghan kogham. Puvati. Ki angamira iki,

egh bizir Ikiavira Itir God amizibagh eghanam.

¹⁸ Ki fo, Ikiavira Itir God nan arazir kuraba akirasa mizazir ekiam na gase, egha na ataghizi ki aremezir puvati.

- 19 Ia Ikiavira Itir Godin Dipenimin na bagh tiar akaba kuighti,
ki aven mangi egh a minamam.
- 20 Kar Ikiavira Itir Godin tiar akam,
eghti gumazamizir an damazimin derazibara an aven mangam.
- 21 O Ikiavira Itir God, ni ki ni ko mikemezir migirigiam baraki,
egha nan akurazi, ki deragha iti.
Kamaghin ki ni minabi.
- 22 Kar dipenir akinir ingangarir gumaziba aghuazim,
a datirighin dipenim aterir guarim gava.
- 23 Ikiavira Itir God uabi bizir kam gamizima an oto.
Ezi e an garima, a bar dera.
- 24 Ikiavira Itir God uabi, dughiar aghuir kam e ganingi.
Kamaghin en naviba deraghti, e bar akuegham.
- 25 O Ikiavira Itir God, ni en akurvaghasa e nin azangsisisi.
Ni en akuraghti, bizir e amiba, da bar deragham.
- 26 E ghaze, gumazir Ikiavira Itir Godin ziam ko gavgavimin izim,
God deragh a damu!
E Ikiavira Itir Godin Dipenimin ikia,
gumazir kamin ziam fe.
- 27 Ikiavira Itir God, a uabira guizbangira God.
A bar deraviram e gamua an angazangarim e gisira.
Kamaghin, e bar akongegh temer aguabar suigh
ofa gamir dakozimin mikebabar itir bulmakaun kom-
bar min garir bizibagh ighuraruam.

118:22: Luk 20:17; Aposel 4:11; 1 Pita 2:7 118:22: Matyu 21:42; Mak 12:10-11 118:25: Matyu 21:9; Mak 11:9; Jon 12:13 118:26: Matyu 21:9; 23:39; Mak 11:9; Luk 13:35; 19:38; Jon 12:13

²⁸ O God, ni nan God,
ezi ki ni minabaghasa.
Ni nan God,
ki ziar ekiam ni daningam.

²⁹ Ikiavira Itir God a dughiabar zurara en dera,
egha a zurara en apangkuvigha ikia mamaghira iti.
Kamaghin amizi e a minamam!

119

- Godin Akamin Osiziriba, da bar dera*
- ¹ Gumazamizir, men daroriba Ikiavira Itir Godin damaz-
imin osimtiziba puvatiziba,
Ikiavira Itir Godin Arazibar gin zui, me bar
akongegham!
- ² Gumazamizir kaba uan navir averiabar aven nighnizir
vamiran ikiava,
an akabar gin ghua bar akonge.
- ³ Bar guizbangira, gumazir kaba arazir kurabar gin zuir
pupati.
Me Ikiavira Itir Godin Arazibara gin zui.
- ⁴ Ni uan akaba e ganigha givagha ghaze,
e deraghvira dar gin mangam.
- ⁵ Ki kamaghsua ifonge,
ki nin arazir ni ifongezibar gin mangisi bar gavgav-
igham.
- ⁶ Ki nin Akar Gavgavibagh nighnighvira ikiam.
Kamaghin ki aghumsighan kogham.
- ⁷ Ki deragh bizir ni damuasa e mikemeziba bagh nigh-
nighiva,
bar uan navim sara nin ziam fam.
- ⁸ Arazir ni ifongeziba, ki dar gin mangasa.
Ni na ataghiraghan marki!

*Gumazim God*in Akar Gavgavimîn gin zui

⁹ Gumazir igiam, a tuavir manamîn Godin damazimîn zuegham?

A nin akamîn suiragh gavgavigh an gin mangi, egh zuegham.

¹⁰ Ki uan navir averiamîn aven nighnizir vamiran ikiva, nin ingangarim damuasa.

Ni nan akuraghti ki nin Akar Gavgaviba ataghiraghan kogham.

¹¹ Ki nin akam uan navim ko nighnizimîn aning gati.

Kamaghin, ki arazir kuratam nin damazimîn a damighan kogham.

¹² O, Ikiavira Itir God ki nin ziam fe.

Ni uan arazir ifongezibar nan sure damu.

¹³ Bizir ni damuasa e mikemeziba, ki dar gun gumazamizibav gei.

¹⁴ Dagiavir aviriba ko bizir aviriba, ki dagh ifonge, ezi God gifongezir arazim, bar bizir kabagh afira.

Ezi ki nin akaba bagha bar akonge.

¹⁵ Nin akaba, ki deravira dagh nighnigha dagh ami.

Egha deragha dar gara da tuisisi.

¹⁶ Ni ifongezir araziba, ki dar gin mangasa bar akonge.

Egh da gin amangan kogham.

*Gumazim God*in Akar Gavgaviba uan navir averiamîn dar gin zui

¹⁷ Nan ifongiamra kara, ki angamira iki, egh nin akamîn gin mangam.

Kamaghin ki nin ingangarir gumazim, ni bar deraghvira na damu.

¹⁸ Ni nan damaziba kuighti ki bizir bar aghuiba,

nin Arazibar aven dar ganam.

- 19 Ki dughiar ruarimin nguazir kamın ikeghan kogham.
Ni uan Akar Gavgaviba nan mongan marki.
- 20 Nan navir averiam bizir God damuasa mikemezibar gin mangasa,
dughiabar zurara na dikafi.
- 21 Gumazamizir nin Akar Gavgaviba batogha akirim ragha nin akabagh asiba,
ni men atariva me gasighasigham.
- 22 Ezi kirara, ki nin akabar gin zui, ezi gumazamizir kaba akar kurabar na migia na dipofi.
Me uam akar kabar na mikiman ki aghua. Ni men anogorokegh.
- 23 Gumazir dapaniba uari akuvagha, na misoghasa akam misosi.
Ezi ki nin ingangarir gumazim, ki zurara nin akabar suiragh dagh nighnigham.
- 24 Nin akaba bar deravira nan sure gamizima, ki da bagha bar akonge.
Da deravira nan akurvazi, ki deraviram arui.
- Gumazim God*in Akar Gavgavimin gin mangasa
- 25 Ki aremeghasava amua nguazir minemeniabagh iraghu.
Eghti nin akam mikemezi moghin, ni na fegh gav-gavim ua na daningigh.
- 26 Ki uan araziba bar dar gun ni mikemezi, ni nan akam ikara.
Ni uan arazir ni ifongezibar nan sure damu.
- 27 Ni nan akuraghti ki nin akabar aven itir akar mingarib-agh fogham.
Ki nin akar aghuiba zurara dar gan dagh nighnigham.
- 28 Nan navim bar na basemezi nan temeriba iri.
Nin akam mikemezi moghin, ni gavgavim nan navim daningigh.
- 29 Ni nan akuraghti ki ifavarir tuavim ategham.

Ni ifongezir arazir aghuimin na damu, egh uan Araz-
ibar nan sure damu.

- ³⁰ Ki nin gin mangasa akam akirigha,
egha bizir ni damuasa na mikemezibagh nighnisi.
- ³¹ O, Ikiavira Itir God,
ki akar ni na ganingizimin suiragha an gin zui.
Ni na ateghti aghumsizir arazitam na bativan marki.
- ³² Ni fofozir arazir aghuir aviriba na daningti,
ki nin Akar Gavgaviba atamra dar gin mangisi nigh-
nigham.

Gumazim fofozim uabi daningasa Godin azangsi

- ³³ O, Ikiavira Itir God, ni uan arazir ifongeziba zurara nan
sure damu,
eghti ki dughiaba bar adar gin mangam.
- ³⁴ Ni uan Arazibar mingaribar amighti da azenara ikiti,
ki bar moghira uan navimin dar gin mangam.
- ³⁵ Ki nin akar kam bagha bar akonge.
Tuavir ki mangamim ni nan akaghti, ki nin Akar
Gavgavibar gin mangam.
- ³⁶ Ni nan navim damighti a nin akabar gin mangisivira
dikav.
Nan navim bizir igharaziba bagh dikavan ki aghua.
- ³⁷ Nan akuraghti ki mingariba puvatizir arazir kuraba
akirim ragh dagh asaragham.
Nin akam mikemezi moghin ni deraghvira na damu.
- ³⁸ Gumazir nin atiatiava nin apengan itiba, ni gavgavim
me ganidi.
Kamaghira, ki nin ingangarir gumazim, ni uan akar
dikirizir kamin gin mangi deragh na damu.

³⁹ Ki aghumsizir akaba baraghan aghua, ni nan akuraghti akar kaba na abinan kogham.

Guizbangira, bizir ni damuasa mikemeziba da bar dera.

⁴⁰ Ki nin akabar gin mangasa bar ifonge.

Nin Araziba da bar dera, kamaghin ni ikiavira itir ikirimirim na daning.

*Gumazim God*in Akar Gavgavim, nighnizir gavgavim an iti

⁴¹ O Ikiavira Itir God, ni faragha akar dikirizim gamizi moghin,

ni uan apangkuvim, azenara nan akagh egh ua na inigh.

⁴² Ki nin akam nighnizir gavgavim an iti.

Kamaghin, ni nan akuraghti akar kurar gumazamiziba na migeiba,

ki da ikarvaghham.

⁴³ Bizir ni damuasa na mikemeziba, ki nighnizir gavgavim dar iti.

Kamaghin, ni gavgavim na danighti,

ki nin guizin akam dughiabar anekunvira ikiam.

⁴⁴ Ki nin Arazibar suiragh dar gin mangivira ikiam.

⁴⁵ Ki nin akabar gin mangasa ifonge.

Kamaghin, arazir kuratam nan mikarzimim itir puvatizi ki firiaghiri.

⁴⁶ Ki aghumsighan kogham

nin akabar gun atrivibav kimam.

⁴⁷ Ki nin Akar Gavgavir kaba guizbangira bar dagh ifonge.

Kamaghin ki da bagha bar akonge.

⁴⁸ Ki nin Akar Gavgavibagh nighnizi da derazi, ki bar dagh ifuegha ni minabi.

Ki zurara nin arazir ni ifongezir kabagh nighnigham.

Gumazim ghaze, Godin akam a guizin bizim

49 Ki nin ingangarir gumazim, ni faragha na koma akam akirizir bizim ginighnigh.

Nin akar kam na gamizi ki nighnizir gavgavim nin iti.

50 Nin akar dikirizim ikirimirir aghuim na ganidi.

Kamaghin amizi, osimtiziba na bativir dughiamin, ki navir amirizimin iti.

51 Gumazir akaba batoziba dibovir akabar na migei, ezi ki nin Araziba ataghirazir puvati.

52 O, Ikiavira Itir God, bizir ni damuasa e mikemeziba, ni fomira e ganingizi ki dagh nighnisi, ezi da gavgavim na ganidi.

53 Gumazir kuraba nin Araziba abigha arazir kurabagh ami, ezi nan navim bar men ikuvigha men atari.

54 Ki uan nguibam ategha saghon itir danganibar ikia, nin arazir ni ifongezibar ighiabagh ami.

55 O, Ikiavira Itir God, ki dimagaribar nin ziam ginighnigha, egha nin Arazibar gin zui.

56 Nan arazir ekiamra kara, ki dughiabar zurara nin akabar gin zui.

Gumazim Godin Akar Gavgavibar gin mangasa

57 O, Ikiavira Itir God, ki ni koma akar dikirizim gamigha ghaze, ki nin akamra gin mangam.

Nan nighnizim ua bizitamin itir puvati. Ni bar uabira ki nin ganam.

58 Ni faragha na ko akam akirizi moghin, ki datirighin uan navir averiamin pamten nin azangsigha ghaze, ni nan apangkufigh.

59 Ki uan daroribagh nighnigha givagha,

nin akabar gin mangasa ni koma akam akiri.

⁶⁰ Nin Akar Gavgavir kaba ki zuamira dar gin mangasa,
ki suighsuighan aghua.

⁶¹ Gumazir kuraba na gekuigh na inigh uan arazir kuraba
bagh mangasava ami.

Ezi puvati, ki nin Arazibagh nighnighavira iti.

⁶² Ki dimagarir arizibar dikava apiav ikia,
bizir ni damuasa e mikemeziba bagha nin ziam fe.

⁶³ Gumazamizir nin akabar gin ghua nin atiatia nin apen-
gan ikia ingangarim gamiba,
ki men namakam.

⁶⁴ O, Ikiavira Itir God, nin apangkuvim nguazir kamin
gumazamiziba bar me gizifa.

Ni uan arazir ifongezibar nan sure damu.

Godin Akar Gavgaviba deragha en akurvasi

⁶⁵ O, Ikiavira Itir God, ki nin ingangarir gumazim,
ni uan akamin mikemezi moghin arazir aghuimin na
gami.

⁶⁶ Ki nighnizir gavgavim nin Akar Gavgavibar iti.
Kamaghin, ni nighnizir aghuiba ko fofozir aghuiba
na daning.

⁶⁷ Ki fomira tighar mizaziba iniamin dughiam, ki nin
gin zuir tuavim ataki.

Ki datirighin nin akaba baragha dar gin zui.

⁶⁸ Ni bar deragha nin apangkuvim bar ekefe.
Kamaghin, ni uan arazir ifongezibar nan sure damu.

⁶⁹ Gumazir uari feba ifavarir akar aviribar na mikeme.
Ezi ki uan navir averiamin aven nighnizir vamira ikia,
nin akabar gin zui.

⁷⁰ Gumazir kaba uan navibar kumigha nighnizir aghuiba
men puvati.

Ezi ki nin Araziba bar dagh ifonge.

⁷¹ Ni bar deragha mizazim na gase.

Ni mizazim na gasezir bizir kamin, ni arazir ni ifongeziba nan aka.

⁷² Ki dagiar aviriba ikiva bar akueghan kogham.

Nin Arazimra ki bar a gifonge. A dagiaba bar dagh afira.

Godin Akar Gavgavim a bar dera

⁷³ Ni uabi nan ingarigha deragha nan gari.

Ni datirighin nighnizir aghuiba na daning, uan Akar Gavgavibar nan sure damu.

⁷⁴ Ki nighnizir gavgavim nin akamin iti.

Kamaghin, gumazamizir nin atiatiba me nan gan egh bar akuegham.

⁷⁵ O, ikiavira Itir God, ki fo bizir ni damuasa mikemeziba da bar guizbangira.

Ni bar na gifuegha, nan araziba akirmighasa os-intizim na ganingi.

⁷⁶ Ki nin ingangarir gumazim, ni faragha akar dikirizimin gin mangi,

nan apangkuvigh gavgavim nan navim daning.

⁷⁷ Ki nin Araziba bar a dagh ifonge.

Kamaghin amizi, ni nan apangkuvighti, ki ikirimirir aghuim iniam.

⁷⁸ Gumazir uari feba akar ifavaribar na migia, pura na isi kotiam darighasa.

Ki ghaze, gumazir kamagh amiba ni aghumsizim me daningigh.

Eghti ko, ki nin akaba zurara dagh nighnighvira ikiam.

⁷⁹ Nin atiatia, egha nin akabar gin zuir gumazamiziba, me na bagh izi na ko ikiam.

⁸⁰ Nan akuraghti ki bar uan navir averiamin arazir ni ifongezibar gin mangam.

Egh arazir kamin ki aghumsighan kogham.

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

⁸¹ Ki fomira uabin akurvaghasa, ni mizua ghuava amira.

Ezi nan gavgavim bar gifa. Ki nighnizir gavgavim nin akamin ikiavira iti.

⁸² Ni faragha akam akirizi moghin ki nin ganasas, ikia ghua nan gavgaviba bar givazi, ki amira.

Ki kamaghin migia ghaze, “Ni manadizoghin nan akuragham?”

⁸³ Ki memen nir me dipaba tuasa isamizir ghurimin min ikuvizi, me a makuni.

Ezi arazir ni ifongeziba, ki dar suiraghavira iti.

⁸⁴ Ki nin ingangarir gumazim, manmaghin dughiabar ki zurara ni mizuam ikiam?

Ni man dughiamin nan apaniba mizazim me gasam?

⁸⁵ Gumazir uari feba nin Arazibar gin zuir puvatigha, nan suighasa na bagha modogha azuazim agura.

⁸⁶ Ki nin Akar Gavgaviba nighnizir gavgavim dar iti.

Ezi gumazir kuraba uan akar ifavaribagh amua arazir kurabar na gami, kamaghin amizi, ni nan akuragh.

⁸⁷ Gumazir kurar kaba bar atam na misoghezi ki are-meghai.

Ki kamaghin aghuagha nin akaba ataghirazir puvati.

⁸⁸ Ni zurara nan apangkuf, egh deragh nan akurvagh.

Kamaghin, ki nin akabar gin mangivira ikiam.

Gumazim nighnizir gavgavim Godin Akar Gavgavimin iti

⁸⁹ O, ikiavira Itir God, nin akam ikivira ikiam.

A nin Nguibamin iki mamaghira ikiam.

⁹⁰ Nin akam mikemezi moghin ni zuraram an gin zui.

Ni nguazim an danganimram anetizima a ua mo-zorozir puvati.

⁹¹ Biziba bar nin ingangarim gami.

Kamaghin amizi, ni uabi mikemezi, biziba uan danganibara ikia, iza datirighin ikia kamaghira iti.

⁹² Ki nin Arazibagh ifongezir puvatizi,

ni mizazim na gasegha na misoghezi ki aremeghai.

⁹³ Ki nin akabar gin ghua egha angamira iti,

kamaghin, ki da ataghiraghan kogham.

⁹⁴ Ki zurara nin akabar gin zui, egha ki ni baghavira itir gumazim.

Ni nan akuragh.

⁹⁵ Gumazir kuraba na misueghti ki aremeghasa na bagha mizua mueghav iti.

Ezi ki uabi, ki zurara nin akabagh nighnighavira iti.

⁹⁶ Ki kamaghin fo, biziba bar givamin otevíba iti.

Ezi nin Akar Gavgavim bar dera, egh dughiabar vaghvagh zurara ikivira ikiam.

Gumazim Godin Akar Gavgavim bagha bar ifonge

⁹⁷ Ki nin Arazim bagha bar ifonge.

Egha arueba ko dimagaribar a ginighnighavira iti.

⁹⁸ Nin Akar Gavgavir kam na ko zurara ikia, egha fofozir aghuim na ganidi.

Akar Gavgavir kam, nan fofozim gamizi a nan apanibar fofozibagh afira.

⁹⁹ Ki zurara nin guizin akabagh nighnisi.

Kamaghin ki fofozir aghuim ikia uan tisabagh afira.

¹⁰⁰ Ki nin akabar gin zui.

Kamaghin, nan fofozim gumazir aruabar fofozibagh afira.

¹⁰¹ Ki nin akamin gin mangasa ifonge.

Kamaghin, ki arazir kuramin gin mangan aghua.

- ¹⁰² Ni uabi uan akabar nan sure gami,
kamaghin bizir ni damuasa e mikemeziba, ki dar
suiraghavira iti.
- ¹⁰³ Nin akaba da bar isingi.
Nin akar kabar isingtizim bar hanin isingtizim gafira.
- ¹⁰⁴ Nin akaba nighnizir bar aghuim na ganingi,
kamaghin ki arazir kuraba bar dar aghua.
- Godin* akam an angazangarimin min iti
- ¹⁰⁵ Nin akam a lamin angazangarimin min,
tuavim nan akaghagha angazangarim na ganidima ki
zui.
- ¹⁰⁶ Ki ni ko akam akira ghaze,
ki guizbangira bizir ni damuasa e mikemezibar gin
mangam.
- ¹⁰⁷ O, Ikiavira Itir God, osimtizir bar ekiam na avara.
Nin akam mikemezi moghin, nan akuraghti ki
angamira ikivira ikiam.
- ¹⁰⁸ O, Ikiavira Itir God, ki ni ko migia egha ni minabi.
Ki ni minabir migirigiar kaba mati, ki uan ifongiamin
gin zuir ofan min da ni ganidi.
Ni da inigh, egh bizir ni damuasa e mikemeziba,
ni deraghvira nan sure damu.
- ¹⁰⁹ Ki uabi zurara atam ovia taghirasi.
Ezi nin Arazim, ki a bakinighnighan kogham.
- ¹¹⁰ Gumazir kuraba mati azuazim asizimin suighasa, na
bagha mongegha ikia azuaziba gui.
Ezi ki nin akaba ataghirazir puvati.
- ¹¹¹ Nin akaba, ki dar suirazi da nan ikia kamaghira iti.
Akar kaba nan navim gami a bar akonge.
- ¹¹² Ki mikemegha gifa, ki nin arazir ni ifongezibar suiragh,
dar gin mangivira iki mangi ovegham.

Godin Akar Gavgaviba e gamizi e deravira iti

- ¹¹³ Gumazir maba nighnizir vamira itir puvati,
men nighniziba biaghire.
Gumazir kamaghin amiba ki bar men aghua.
Ki uabi, nin Araziba bar dagh ifonge.
- ¹¹⁴ Nirara nan mogomer danganim, egha oramin min na
apazagha na modozi ki deravira iti.
Ezi ki nin akam nighnizir gavgavim an iti.
- ¹¹⁵ Ia gumazamizir arazir kurabagh amiba ia na gitagh.
Eghti ki uan Godin Akar Gavgavibar gin mangam.
- ¹¹⁶ Ni gavgavim na daningasa na koma akam akirigha gifa,
eghti ki angamira ikivira ikiam.
Nin akar dikirizir kam, ki nighnizir gavgavim an iti.
Ki akar kam bagh aghumsighan aghua.
Kamaghin, ni uan akar dikirizimin gin mangi gav-
gavim na daning.
- ¹¹⁷ Ni nan suiraghti ki deraghvira ikiam.
Eghti, ki zurara nin arazir ni ifongeziba baragh dar
gin mangam.
- ¹¹⁸ Gumazamizir nin arazir ni ifongezibar aghuaziba, ni
akirim gigha me gasi.
Men ifavarir akabar daghetam otoghan kogham.
- ¹¹⁹ Ni kamaghin nighnisi,
nguazir kamin itir gumazamizir kuraba bar,
mati bizir kurar gumazamiziba makunasava amiba.
Kamaghin amizi, ki bar nin akabagh ifonge.
- ¹²⁰ Ki bizir ni damuasa e mikemezibagh nighnisi.
Egha kamaghin, ki bar nin atiatima, nan mikarzim
nighava agoi.

Gumazim Godin Akar Gavgavibar gin zui

- ¹²¹ Arazir aghuir ki ni ko gumazamizibagh amiba, da nin damazimin bar dera.
Ni na ateghti nan apaniba arazir kuramin na damuan marki.
- ¹²² Ki nin ingangarir gumazim, ni nan akurvaghsi na ko akam akiram.
Egh gumazir uari febar amamangatighti me os-
imtizim na daningan kogham.
- ¹²³ Ki nin akurvazim bagha mizua ghuava amira.
Nin akar dikirizir aghuim, ki a iniasa dughiar bar
ruarimin mizua ghuava amira.
- ¹²⁴ Ki nin ingangarir gumazim, ni uan apanguvir araz-
imin gin mangi deravira na damu.
Egh deraghvira uan arazir ni ifongezibar nan sure
damu.
- ¹²⁵ Ki nin ingangarir gumazim,
kamaghin ni nighnizir aghuim na danighti, ki nin
akabagh fogham.
- ¹²⁶ O, Ikiavira Itir God, gumazamiziba nin Araziba zurara
da abisi.
Ni datirighin mizazim me gasi.
- ¹²⁷ Kamaghin amizi, ki nin Akar Gavgaviba bar adagh
ifonge.
Ki nin akam gifongezir arazir kam, a gol gifongezir
arazim bar a gafira.
- ¹²⁸ Kamaghin amizi, Ki nin akaba bar dar gin zui.
Egha tuavir kurar igharaziba, ki bar dar aghua.

Gumazim Godin Akar Gavgavimin gin mangasa

- ¹²⁹ Nin akaba bar moghira dera,
kamaghin, ki uan navir averiamin aven bar dar gin
zui.

- ¹³⁰ Gumazim igharazitavin akuragh nin akabar min-
garibar an sure damighti,
nin akamin angazangarim an navir averiamin ikiam.
Akar kam nighnizir aghuiba puvatizir gumazamizibar
amuti,
me nighnizir aghuiba ikiam.
- ¹³¹ Ki nin Akar Gavgaviba uan navir averiamin dagh
ifonge.
Mati gumazim dipam bagha kuarim an p̄rima, a
dipam apima an an kuarmizimin uaghiri.
- ¹³² Ni gumazamizir nin ziam gifongeziba, ni me gifongezi
moghin,
ni na bagh izi nan apangkufigh.
- ¹³³ Ni faragha na ko akar dikirizim gamizi moghin deragh
na gativagh nan gan.
Eghti arazir kuram na damighti ki irighan kogham.
- ¹³⁴ Ni uam na inighti, gumazir akaba na gasiba na
gasighasighan kogham.
Eghti ki nin akabar gin mangam.
- ¹³⁵ Ki nin ingangarir gumazim, ni nan boroghin ikiti, nin
angazangarim na gisiraghti, ni deragh na damu.
Egh arazir ni ifongezibar nan sure damu.
- ¹³⁶ Gumazamiziba nin Arazibar gin zuir puvati.
Kamaghin ki puviram azima nan temeriba dipamin
min ivemari.
- Godin Akar Gavgaviba da bar guizbangira*
- ¹³⁷ O, Ikiavira Itir God, ni guizbangira bar dera.
Ezi bizir ni damuasa mikemeziba da bar dera.
- ¹³⁸ Akar ni e ganingiziba,
da bar deragha bar guizbangira.
- ¹³⁹ Nan apaniba nin akabagh nighnizir puvati.

Kamaghin amizi, nan navim avimin min nan isi.

¹⁴⁰ Ki nin ingangarir gumazim, ki nin akar dikirizimin ganigha a tuisigha fo, a bar guizbangira.

Egha akar dikirizir kam ki bar a gifonge.

¹⁴¹ Ki gumazir kinim ezi gumazamiziba na dipofi, ezi ki nin akabagh nighnighavira iti.

¹⁴² Nin arazir aghuim a zurara ikiavira iti, ezi nin Araziba da bar guizbangira.

¹⁴³ Osimtizir ekiaba na batifi, ezi ki nin Akar Gavgaviba bagha bar akonge.

¹⁴⁴ Nin akaba da bar deragh iki mamaghira ikiam.

Ni nighnizir aghuim na danighti ki angamira iki mamaghira ikiam.

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

¹⁴⁵ O, Ikiavira Itir God, ki uan navir averiamin aven nighnizir vamira ikiava

ni ko mikimasa.

Ni nan migirigiam barakigh.

Ki nin arazir ni ifongezibar gin mangam.

¹⁴⁶ Ki datirighin nin dia ghaze, ni ua na inighti ki nin akabar gin mangam.

¹⁴⁷ Aminim tiasava amima ni nan akurvaghasa ki nin dei.

Ki nin akaba nighnizir gavgavim dar iti.

¹⁴⁸ Ki dimagaribar akuir puvati.

Ki nin akar dikirizim ginighnighavira iti.

¹⁴⁹ O, Ikiavira Itir God, ni bar nan apangkufi, kamaghin ni nan migirigiaba barakigh.

Ni bar moghira dera, kamaghin ni na akumakum nan ganti, ki deraghvira ikiam.

¹⁵⁰ Gumazir nighnizir kuraba nan itiba, na gasighasighasa nan boroghira izi.

Gumazir kaba nin Arazibar saghon ikia, dar gin zuir puvati.

¹⁵¹ Ezi Ikiavira Itir God, nin Akar Gavgaviba da bar guizbangira.

Ezi ni uabi, ni bar nan boroghira iti.

¹⁵² Bar fomira ki nin akabagh fo.

Ni uan akar kam gamizi a ikia mamaghira iti.

Gumazim uabin akurvaghasa Godin dei

¹⁵³ Ki nin Araziba bakinighnizir puvati.

Kamaghin, ni nan osimtizibar gan nan akuragh.

¹⁵⁴ Ni faragha na ko akam akirizi moghin,

ni nan akuragh ua na inigh ikirimirir aghuim na daning.

¹⁵⁵ Gumazir kuraba arazir ni ifongezibar gin zuir puvati,

ezi ni ua me inian kogham.

¹⁵⁶ O, Ikiavira Itir God, nin apangkuvim bar ekefe.

Ni faragha mikemezi moghin, ni nan akuraghti ki angamira ikiam.

¹⁵⁷ Gumazir aviriba arazir kurabar na gamua egba na

gasighasighasa,

ezi ki nin akaba ataghizir puvati.

¹⁵⁸ Gumazir akaba batoziba, me nin Akar Gavgavibar gin zuir puvati.

Gumazir kaba, ki men gara nan navim bar ikuvizi, ki bar men amira.

¹⁵⁹ O, Ikiavira Itir God, ni nan gari, ki nin akaba bar dagh ifonge.

Ezi ni bar nan apangkufi, kamaghin ni uam na inighti ki angamira ikiam.

¹⁶⁰ Nin akar kam a guizin akamra.

Bizir ni damuasa mikemeziba da zurara ikia mamaghira iti.

Gumazim Godin Arazibar gin mangasa bar akonge

- 161 Gumazir dapaniba arazir kurabar na gami, ezi men arazir kurar kaba, mingarir aghuitam itir puvati. Ezi ki zurara nin akabagh nighnighavira iti.
- 162 Ki nin akaba bagha bar akonge. Mati gumazim dagiar aviribar apigha da isa bar akonge.
- 163 Ki guizbangira ifavarir arazim bar an aghua, egha nin Araziba ki bar dagh ifonge.
- 164 Dughiaba bar, a dar 7plan dughiabar, ki bizir aghuir ni damuasa mikemezibagh nighnigha nin ziam fe.
- 165 Gumamazir nin Arazibagh ifongeziba, me navir amirizimin ikia bar deraghavira iti. Eghti bizitam me damighti me asaghporegh ireghan kogham.
- 166 O, Ikiavira Itir God, ki nin akurvazim bagha ni mizua, nin Akar Gavgavibar gin zui.
- 167 Ki nin akaba bar uan navir averiamin dagh ifonge. Egha zurara dar gin zui.
- 168 Ki nin akaba, ko nin arazir aghuiba bar dar gin zui. Ezi ni bar nan arazibagh fogha gifa.

Gumazim uabin akurvaghasa God ko miɣei

- 169 O, Ikiavira Itir God, ni nan azangsizim baragh nan akuragh. Ni faragha mikemezi moghin, nan akuragh fofozir aghuim na daningigh.
- 170 Ni faragha na mikemezi moghin, nan azangsizim baragh nan akuragh.
- 171 Arazir ni ifongeziba, ni zurara nan sure gami. Kamaghin ki zurara nin ziam fam.
- 172 Nin Akar Gavgaviba da bar guizbangira,

kamaghin ki dagh nighnigh, egh ighiabar amuam.

¹⁷³ Ki nin akaba zurara dar gin zui.

Kamaghin, ni zurara nan akurvaghshi gan iki.

¹⁷⁴ O, Ikiavira Itir God, ki nin akurvazim bagha ara ni mizuai.

Ezi nin Araziba na gami ki bar akonge.

¹⁷⁵ Ni na damighti ki angamira iki, egh nin ziam fam.

Eghti bizir ni damuasa e mikemeziba en akuragham.

¹⁷⁶ Ki nin ingangarir gumazim.

Ki sipsipin ovengezimin min tuavir aghuim ataki.

Ki nin Akar Gavgaviba gin amadir puvati,

kamaghin amizi, ni na bagh izi na buri.

120

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei*

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ki osimtizim itir dughiamin,

ki uabin akurvaghasa Ikiavira Itir Godin diava araima,
a nan dimdiam barasi.

² Ki ghaze, “O Ikiavira Itir God, gumazir ifariba na gasighasighasava ami.

Ni men akar ifavaribar ua nan akuragh,
men dafaribar ua na inigh.”

³ Ia gumazir ifariba, God mizazir manmaghira garim ia daningam?

Egh a manmaghira garir arazim ian arazir kuraba ikaragham?

119:176: Aisaia 53:6; Jeremaia 50:6; Matyu 18:12; Luk 15:4 * **120::** Godin gumamaziziba an ziam fasa Godin Dipenimin ghuavanaga ighiaba banga zui. **120:1:** Onger Akaba 118:5; Jona 2:2

⁴ God ti afuzir ghumtizim inigh ia ginivam.

A ti avir bar puvira isim inigh ia dapongam.

⁵ Maia! Ki uabin apangkufi!

Ki Mesekia ko Kedarian tongin pazava aperazi moghin,

ian tongin datirighin pazava apera.

⁶ Gumazir igharaziba ko deragh dapian aghuaziba,

ki dughiar ruarimin ian tongin ikegha, bar amira.

⁷ Ki uabi dabirabir aghuim baghavira migei,

ezi me midorozim baghavira migei!

121

Ikiavira Itir God, a gumazir deraviram e geghuva en garim

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ki uan akurvazim bagha mighsiaba kozorogha dar gari.

Eghti gumazir nan akurvaghamim managhira ikegh otogh izam.

² Ikiavira Itir Godin overiam ko nguazimin ingarizim,

a bar uabira nan akurvasi.

³ A Godin akuir puvatizim.

A ni akumakum deragh nin ganti,

ni irighan kogham.

⁴ A Israelia akumakua deragha men gari,

egha dughiatamin bar akuizir puvati.

⁵ Ikiavira Itir God, nin boroghira ikia,

mati dughuazim ni avara.

Egha ni geghuva deragha nin gari.

⁶ Aruem isiragh ni dapongeghan kogham,
eghti dimangan iakinim ni gasighasighan kogham.

⁷ Ikiavira Itir God ni geghuv deragh nin ganti,
bizir kuratam ni gasighasighan kogham.

⁸ Ni uan dipenim ataghiraghamin dughiam,
a ni geghuv deragh nin ganam.

Egh ni ua izamin dughiam, a kamaghira damuam,
a datirighin ko, dughiar gin izamibar,
kamaghira damuam.

122

*Me Jerusalem*in nguibam ginighnigha ighiam gamua
bar akonge

Devit ighiar kam osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ki orazi, me kamagh na migia ghaze,

“Ia dikavigh e mangi Ikiavira Itir Godin Dipenimin
mangam.”

Ki kamaghin oregha bar akonge.

² E datirighin otivigha givagha,

Jerusalem in nguibam avinizir divazimin aven tuiv-
ighav iti.

³ Me Jerusalem in nguibamin ingarizi,

a gavgavigha ganganim datirighin bar dera.

⁴ God faragh Israelian anababav kemezi me iza kagh

Ikiavira Itir God minabazi moghin,
me datirighin izava ami.

⁵ Danganir kam, atrivim kotiaba barazir dipenim iti.

Kar Atrivim Devitin ovavir boriba kotiaba baragha

121:6: Aisaia 49:10; Akar Mogomem 7:16

121:7: Onger Akaba 91:10-12

122:1: Aisaia 2:3; Sekaraia 8:21

da tuisizir danganim.

- ⁶ Ia Jerusalem bagh Ikiavira Itir God ko mikim.
Eghti a navir amirizim Jerusalem itir darazir
anighti,
me navir amirizimin ikiva deragh ikiam.
- ⁷ Gumazamizir Jerusalem divazimin aven itiba deragh
ikiva,
ua midorozim damuan kogham.
- ⁸ Ki uan adarazi ko, uan namakabagh nighnigha,
kamaghin Jerusalem migia ghaze,
“Ni amiragh nimira ikiti
midoroziba nin aven otivan marki.”
- ⁹ Ki, Ikiavira Itir God, en God, an Dipenim ginighnisi.
Egha Jerusalem bar deraghvira ikiasa ki a bagha God
ko migei.

123

- Gumazim God*in apangkuvim iniasa a ko migei
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.
- ¹ O, Ikiavira Itir God, ni uan Nguibamin atrivimin itima,
ki kogha nin akurvazim bagha gari.
- ² Ingangarir gumazim, a uan gumazir dapanimin ganti, an
an akurvaghham.
Ingangarir amizim, a uan amizir dapanimin ganti, an
an akurvaghham.
Kamaghira, e Ikiavira Itir Godin ganvira iki mangiti,
a uan apangkuvim en akakaghham.
- ³ O, Ikiavira Itir God, gumazamiziba arazir kurabar e gami,
kamagh ni en apangkufigh.

⁴ Dughiar bar ruarimin dagiaba itir gumazamiziba dibovir
 akabar e migia,
 uari fa pazava e gami.
 Ezi e bar amira.

124

Godin gumazamiziba, a uabi men akurvazim
 Ighiar kam, Devit an osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ikiavira Itir God en akuraghan koghti, e manmaghira
 damuam?

Ia Israelia azangsizir kam ikaragh mikim suam:

²⁻³ En apaniba faragha naviba en ikuvigha e misoke.

Ikiavira Itir God en akurazir puvatizi,
 apaniba pazavira en atara bar e gasighasighai.

⁴ Puvatizi apaniba aperiamin min e inigha ghuzi
 dipam e avarazi moghin e oveghai.

⁵ Mati aperiar ekiam
 bar e adugha ghueghai.

⁶ E datirighin Ikiavira Itir God minabagham.

A itima en apaniba asizir atiamin min e givir puvati.

⁷ Mati gumazim kuarazimin suighasa azuazim gura,
 e kuarazimin min mighegha a gitagha ghu.

Me gurazir azuazir kam dutuaghiri,
 ezi e a gitagha ghu.

⁸ Bar guizbangira, Ikiavira Itir Godin overiam ko nguaz-
 imin ingarizim,
 a uabira en akurvasi.

125

God uan gumazamizibagh amizi, me deragha apia
 Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin itiba,
me Saionin Mighsiamin min iti.

Mighsiar kam bar gavgavigha
mozoroziba puvati,
a iki kamaghira ikiam.

² Kamaghira, mighsiaba Jerusalemin nguibam ekiaruzi moghin,
datirighin ko gin Ikiavira Itir God,
uan gumazamiziba ekiarugh men ganam.

³ Gumazir arazir kurabagh amiba,
Godin gumazamizibar nguazim gativagh zurara men ganan kogham.

Me kamagh damuti,
Godin gumazamiziba uaghan arazir kurabar amuam.

⁴ O, Ikiavira Itir God, gumazamizir ni baghavira ikia nin akamin gin zuiba,
ni deraghvira me damu.

⁵ Ni gumazir kurabagh asighasigh,
egh gumazir ifara uan nighnizibar gin zuiba sarama asighasikigh.

Eghti Israelia deraghvira ikiam.

126

Israelia God men akurvaghassa me a ko migei

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ikiavira Itir God uam e inigha
Saionin nguibamin ize,
ezi dughiar kam e ghaze,

e mati irebamin gari.

² Kamaghin, e akava ighiabagh amuavira iti.

Ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba e migia ghaze,

“Ikiavira Itir God, Israelian akurvaghasa maburan ingangarimram ami.”

³ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God en akurvaghasa bar ingangarir ekiam gami, kamaghin e datirighin naviba deragha bar akonge.

⁴ O Ikiavira Itir God, ni ua deraghvira e damuam.

E mati dipaba puvatizir danganimin itir faneba dipaba dake,

ni amozim damighti a ua iziti da izevegham.

Kamaghira, ni e damuti e izivagham.

⁵ Gumazir aravira dagheba opariba,

me dar dagheba iniva

bar akuegh dimiva arangam.

⁶ Guizbangira, gumazir aravira dagher oviziba atera ghua da opariba,

me dar dagheba inigh

uamategh ighiabar amu da ater izam.

127

*God arazir aghuim*in me gamizi me an ziam fe Ighiar kam, Solomon an osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ikiavira Itir God uabi dipenimin ingar.

Puvatightima, dipenir kamin ingarir gumaziba pura an ingarigham.

Ikiavira Itir God uabi nguibamin gan.

Puvatightima, nguibar kamin garir gumaziba pura ingarigham.

² E dagheba ko dagiaba bagha bar mizarazibara dikava ingara zui aminiba piri.

E pura ingangarir kabagh ami.

Ikiavira Itir God uabi gumazamizir a ifongeziba biziba me ganidima,
me pura ikia avughsi.

³ Boriba, kar bizir aghuir Ikiavira Itir God anidiba,
da bar dera.

⁴ Gumazir igiamin boriba,
mati afuziba midorozir gumazir mamın dafarimın iti.

⁵ Gumazir borir aviriba itim a bar akongegh.

A uan apaniba ko kotiam damuamim dughiamın,
me kotiar danganimın an akurvagham.

Eghti an kotiam deragh mangam.

128

God gumazamizir an akam baragha an gin zuiba, a der-
agha me gami

Godın Dıpenimın ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Gumazamizir Ikiavira Itir Godın atiatia an apengan ikia,
an akaba baragha dar gin zuiba,

me bar akongegh.

² Ingangarir ni amibara ni dar dagiaba inigh
bizir ni ifongezibagh ivezam.

Eghti bizir ni amiba bar deraghti
ni bar akuegham.

³ Nın amuim, wainın ikarızimın mın
ava ovizir aviriba iti moghın, a borir aviriba batam.

Nın boriba bar avirasemegh nın avir miriam,
olivin temer igiabar mın bar an okarigham.

- ⁴ Bar guizbangira,
gumazir Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan itim,
a kamaghirama otogham.
- ⁵ Ikiavira Itir God, uan Dipenimin aven Saionin Nguibamin
iti,
a deragh ni damu.
Ni zurara nguazimin itir dughiam,
ni Jerusalem nguibamin itir bizibar ganti da der-
aghvirama otiv.
- ⁶ Ki kamaghsua, ni dughiar ruarimin iki
uan igiar boribar gan.
- Eghti Israelia deraghvira iki.

129

Israelia uan apanibagh asighasighasa God ko migei
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ Israel, ni uan igiamin ikegha iza,
datirighin nin apaniba ni gamizir arazir kuraba,
ni dagh eghan.
- ² Ni kamaghin mikim suam,
“Ki uan igiamin ikia iza datirighin, nan apaniba
arazir kurabar na gami.
Me kamaghin na gamua egha na abirazir puvati.
- ³ Me nan akirim ifozorozima a duar ruariba iti.
Ezi duar kaba mati me azenir ekiam oparasa an
nguazim abiaghariki.
- ⁴ Ezi Ikiavira Itir God an araziba dera,
a ikia kalabuziar kamin ua nan akurazi
ki firiaghiri.”
- ⁵ Ki ghaze, Saionin Nguibamin apanimin itir darasi,
e men agintighti

me uam ari uan nguibabar mangegh
bar aghumsika.

⁶ Me dipenir siriabagh isin aghuir grazibar min
aghungam.

Da aghung ua zuamira misigham.

⁷ Gumaziba grazir kabar ikiziba ikia,
egha da atera zuir puvati.

⁸ Gumazamiziba gumazamizir kabar boroghin mangi ka-
maghin mikiman marki,

“Ikiavira Itir God deragh ia damu!

Ikiavira Itir Godin ziamin
ia deraghvira iki.”

130

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ O, Ikiavira Itir God,
nan navir averiam bar osemi ki nin dei,
ni nan akuragh.

² O Ekiam, ni na barakigh.
Ki ni migeir migirigiaba ko nan arareba ni da baregh
nan akuragh.

³ O, Ikiavira Itir God, ni en arazir kuraba mengegh dar
suiragh ikiti,
Ekiam, en tinara nin damazimin tugh gavgavigham?

⁴ Nirara arazir kuraba gin amadi,
kamaghin amizi, e nirarama atiating nin apengan
ikiam.

⁵ Ki uabin akurvaghasa ifongegha,

130:1: Azir Akam 3:55; Jona 2:2

3:23-24 **130:4:** Jeremaia 33:8-9

8:17; 30:18

130:3: Onger Akaba 143:2; Rom 3:20;

130:5: Onger Akaba 33:20; 40:1; Aisaia

Ikiavira Itir God, a mizua iti.

Egha nighnizir gavgavim an akamin iti.

⁶ Ki uan navir averiamin aven,
Ekiamin akurvazim bagha a mizua ti.

Ezi nan arazir kam a gumazir dimagarimin bizibar gara
itima aminim men itirazir arazim,
a bar a gafira.

⁷ E Israelia, Ikiavira Itir God zurara bar en apangkufi,
egha e ikuvighan koghasa an en akurvasi.
Kamaghin amizi, ia nighnizir gavgavim an iki.

⁸ A uan gumazamiziba Israelia men akuragha ua me ini,
egh men arazir kuraba gin amangam.

131

Gumazim nighnizir gavgavim ikia God ko migei
Ighiar kam, Devit an osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ O Ikiavira Itir God, ki akaba batogh uabi uan ziam fan
aghua.

Ki bizir ekiaba ko bizir ki damuan iburaziba dagh
nighnizir puvati.

² Ki datirighin deragha aperagha navir amirizim iti,
mati borim uan amebamin otem ategha a ko aghum-
ram aperaghav iti.

Kamaghira, nan navim purama amiragha
irighav iti.

³ O Israelia, ia datirighin nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
God iki,
kamaghira iki mangivira iki.

132

Gumazamiziba Godin Dipenim bagha bar akonge
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ O Ikiavira Itir God, Devit uabi ko, a inizir osimtizir ekiar
kaba,
ni dagh nighnighvira iki.

² O Ikiavira Itir God,
Ni Jekopin God, Godin Bar Gavgavir Ekiam Itim.
Devit ni ko dikirizir akaba
ni dagh nighnighvira iki.

³ Devit ghaze,
“Ki uan dipenimin ghuavanaboghan kogh,
uan misiam mitoghan kogham.

⁴ Ki dakusi uabi abinan kogham.
Eghti nan damazimning komeghan kogham.

⁵ Ki kamaghira deragh dakuan kogh mangi,
ki Ikiavira Itir God bagh Dipenimin ingarsi dangani-
tam batoghvira givagham.

A Jekopin God, Godin Bar Gavgavir Ekiam Itim.”

⁶ E Betlehemin nguibamin ikia, Akar Dikirizir Gavgavimin
Boksiamin akam baraki.
Egha ghua Kiriati Jearimin nguazimin an apigha a
inigha ize.

⁷ E ghaze, e Ikiavira Itir Godin Dipenimin mangi,
egh an atrivir dabirabimin guamin teviba apirigh an
ziam fam.

⁸ O, Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi uan avughsir dangani-
imin iki.
Ni uan Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam sara izi.

Boksiar kam, a nin gavgavir bar ekiam aka.

⁹ Nin ofa gamir gumaziba me zurara arazir aghuibara damuam.

Arazir aghuir kaba men kurkazir aghuimin min ikiam.

Eghti nin gumazamizir ni baghavira itiba,
bar akuegh pamten kamagh dimiva arang mikimam.

¹⁰ O, Ikiavira Itir God, ni faragha uan ingangarir gumazim
Devit koma akam akirizi moghin,
ni datirighin uan Atrivir ni ua bagha inabazim,
akirim ragh a gasan marki.

¹¹ Ni Devit ko akam akirigha gifa, egh uan nighnizim
gighan marki.

Ni kamaghin migia ghaze,

“Ki nin gin otivamin adarazir aven otaritam damighti
an Atrivimin otogham,
eghti nin gin, ana Atrivimin ikiam.

¹² Nin otariba, ki men sure gamir akaba baregh
nan Akar Dikirizir Gavgavimin gin mangiti,
nin ovavibar otariba, uaghan Atrivibar iki
mamaghira ikiam.”

¹³ Ikiavira Itir God, Saion Nguibam ua bagh a ginaba.
A nguibar kam bar a gifuegha,
zurarama an ikiasa a ginaba.

¹⁴ A ghaze, “Ki nguibar kam bar a gifonge.
A nan avughsizir danganim,
ki an aven iki mamaghira ikiam.

¹⁵ Ki Saion deragh a damu bizir bar aviriba isiva a
daningam.
Eghti an itir gumazamizir onganaraziba,

132:11: 2 Samuel 7:12-16; 1 Eghaghaniba 17:11-14; Onger Akaba 89:4-5;
Aposel 2:30

ki dagheba me daningam.

- ¹⁶ Ki Saionin itir ofa gamir gumaziba ingangarim me danighti,
me ki nguazimin gumazamizibar akurvagh ua me iniamin akam, me me mikimam.
Eghti Saionin gumazamiziba bar akuegh tiariba akaram.

- ¹⁷ “Ki Devitin adarazir aven gumazitam damighti an otozh Atrivir bar gavgavimin ikiam.
Ki an miseveghti,
a mati lamin angazangarimin min isiragh gavgavigh iki
mangivira ikiam.

- ¹⁸ An apaniba, ki me damighti me aghumsizir bar ekiam inigham.
Eghti an ativaghamin gumazamiziba, men kantri gavgavigh iki mamaghira ikiam.”

133

Godin adarazi uari ko ikia, navir vamiran itir arazim a bar dera
Devit ighiar kam osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ Ia oragh, kamaghin bar dera,
e Godin adarazi bar navir vamiran ikiva,
uari ko dapiagh aveghbuabar min ikiam.

- ² Arazir kam mati olivin tememin borer aghuim,
me a isa Aronin dapanim ginge.

Ezi an emira uaghira an ghuamasizimin uaghira,
egha uaghira an evarimin itir korotiamin tu.

³ Arazir kam uaghan mati, ghuariar dipam Hermonin
 Mighsiamin ira,
 izaghira Saionin Nguibam gisin itir mighsiabagh iri.
 Danganir kamin, Ikiavira Itir God, gumazamizir navir
 vamiran itiba bar deragha me gami.
 A ikirimirir zurazurara itim me ganidi me iki mam-
 aghira ikiam.

134

E Ikiavira Itir Godin ziam fam
 Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ Ia Ikiavira Itir Godin ingangarir gumaziba,
 ia iziva an ziam fi.
 Ia dimagaribar an Dipenimin tuivav ikia an ingangarim
 gami,
 ia an ziam fi.
- ² Ia Godin Dipenimin aven dafariba fi
 a ko mikim egh an ziam fi.
- ³ Ikiavira Itir God, a Godin overiam ko nguazimin in-
 garizim,
 a Saionin nguibamin iki,
 egh bar deragh ia damu.

135

Godin ziam fer onger akam

- ¹ Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!
 Ia ziar ekiam a daning!
- Ia Ikiavira Itir Godin ingangarir gumaziba,
 ia an ziam fi.
- ² Ia gumazir Ikiavira Itir Godin Dipenimin tuivighav itiba,
 ia an ziam fi.

- ³ Ikiavira Itir God a bar dera,
kamaghin ia an ziam fi.
An apangkuvim bar en ekefe,
kamaghin ia an ziam fi ighiabar amu.
- ⁴ Ikiavira Itir God ua baghvira Jekop ginaba,
kamaghin Israelia kar bar Godin adarazira.
- ⁵ Ki kamaghin fo, Ikiavira Itir God gavgavir ekiam iti,
egha aseba bar dagh afira.
- ⁶ An overiam ko, nguazim ko, ongarim, ko ongarir kon-
imin bizim damuasa,
an a gami.
- ⁷ Ana amozimin migharir pizibagh ami, da nguazir oteviba
bar dar zui,
ana onimaribagh ami, da taghtagha amozim sara izi.
An aminim gami, a dikava ivava danganiba bar
dar zui.
- ⁸ A Isipian otarir ivariaba ko,
men asizir apurir faragha otivizir aviribav soghezi,
da ariaghire.
- ⁹ A Isipin atrivim ko, an ingangarir gumaziba, me
damighti me foghasa,
a mirakelba ko digavir kuram gamir arazibagh ami.
- ¹⁰ Ikiavira Itir God, kantrin aviribagh asighasigha,
atrirvir gavgavir aviribav soghezi, me ariaghire.
- ¹¹ An atrivir gavgavir kabar maraziv soghezi me ariaghire,
Sihon Amorian atrivim, ko Ok a Basanian atrivim, ko
Kenanian atriviba, bar moghira.
- ¹² An Atrivir kabar nguaziba, isa uan gumazamiziba Is-
raelia ganingi.
Eghti da men nguazibara min ikiam.

- 13 O, Ikiavira Itir God, gumamaziziba zurara kamagh ni mikim suam,
ni uabi guizbangira God.
Gumamazizir gin otivamin kaba me ni gifogham.
- 14 Ikiavira Itir God, uan gumamazizibar araziba tuisigh, egh suam,
me osimtiziba puvati.
Egh a uan ingangarir gumazibar kuarkuvam.
- 15 E fo, Kantrin Igharazibar Gumamaziziba me silva ko golba isa,
uan dafaribara marvir guaba kiri.
- 16 Marvir guar kaba, da akatoriba ikia egha migeir puvati.
Da damaziba ikia bizibar garir puvati.
- 17 Da kuariba ikia, egha orazir puvati.
Me ikirimirir e datirighin ikiava angamira itir kam puvati.
- 18 Guizbangira, gumazir marvir guar kabar ingariba,
me uari marvir guar me ingarir kabar min iti.
Gumazir nighnizir gavgavim marvir guabar itiba,
me uari dar min iti.
- 19 Ia Israelia, ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.
Ia Ikiavira Itir Godin ofa gamir gumaziba,
ia an ziam fi.
- 20 Ia Livain adarasi, ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.
Ia gumamazizir Ikiavira Itir Godin atiatiba,
ia an ziam fi.
- 21 Saion, an ziar mam Jerusalem,
a Ikiavira Itir Godin nguibam.
Ia an itir gumamaziziba,
an ziam fi.

Aleluia!

Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi.

136

God minabir ighiam

¹ Ikiavira Itir God, bar arazir aghuibar e gami, kamaghin e a minabagham.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

² Ikiavira Itir God, godin ifavaribagh afiragha bar ekefe.

Kamaghin e a minamam.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

³ Ekiam nguazir kamın gumazir ekiaba bar dagh afira.

Kamaghin e a minamam.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁴ A uabira mirakelin ekiabagh ami.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁵ A uan nighnizir aghuimin overiamin ingari.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁶ A nguazim isa dipabagh isin an ingarizi an aperaghav iti.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁷ An aruem ko iakinimin ingari.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁸ An aruem atizima an aruemin isiragha gari.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

⁹ A iakinim ko mikoveziba atizima me dimagarimin isira.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

¹⁰ A Isipian otarir ivariabagh soghezi me ariaghire.

A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

136:1: 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11; Onger Akaba 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Jeremaia 33:11 **136:5:** Jenesis 1:1 **136:6:** Jenesis 1:2 **136:7:** Jenesis 1:16 **136:10:** Ua Me Ini 12:29

- ¹¹ A Israelian gumazamiziba inigha Isipin kantri ategha azenan ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹² A uan gavgavir ekiamin, ua me inigha ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹³ An Ongarir Aghevim gamizi a tongira biaghiri.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁴ A uan gumazamizibar faragha ghua, ongarir kam biaghirizi naghin, an an tongira me inigha azenan ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁵ A Isipin atrivim ko an midorozir gumaziba avigha Ongarir Aghevimin me makunizi me dipam amegha ariaghire.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁶ A uan gumazamizibar faragha ghua me inigha gumazamiziba puvatizir danganimin ghuava otifi.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁷ An atrivir bar gavgavibav soghezi me ariaghire.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁸ An atrivir ziaba itibav soghezi me ariaghire.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ¹⁹ An Amorian Atrivim Sihon, a misoghezi an areme.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²⁰ A Basanian Atrivim Ok, a misoghezi an areme.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²¹ An atrivir kabar nguazim isa uan gumazamizibagh aningi.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

- ²² A nguazir kam isa uan ingangarir gumazim Israel ganin-
gizi, nguazir kam men nguazimra min iti.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²³ En apaniba e abirima an e ginighnighavira iti.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²⁴ A en apanibar dafaribar uam e ini.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²⁵ A dagheba isa gumazamiziba ko asiziba bar me ganidi.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- ²⁶ Bizir kabanang bagh, e Godin uan Nguibamin itim
minamam!
Bar guizbangira, a zurara en apangkuvigha mam-
aghira iti!

137

Israelia Babilonin kantrin kalabusin ikiavira ikia
Jerusalem in nguibam bagha arai

- ¹ E Babilonin Faner miriabar apiaghav ikiava,
Saionin nguibam ginighnigha
a bagha azia iti.
- ² E uan gitabav sozир puvati,
e purama da isa en boroghin itir temer aguabar da
gui.
- ³ Gumazir e isa kalabus garighiziba ghaze,
“Ia ighiabar amu en navibar amuti da deraghti e bar
akuegham.
Ia Saionin nguibamin ziam dighor e bagh ighi-
abar amu.”
- ⁴ E manmagh suvira kantrin igharazimin iki,
egh Ikiavira Itir Godin onger akabar amuam?

Kar en kantri puvati,
e kamaghin damuan kogham.

⁵ O Jerusalem Nguibam, ki ni gin amadagh,
gita inigh uan agharir guvimin uam a misogynan
kogham.

⁶ O Jerusalem, ki ni isa faraghavira uan dighorim gamigha
ni bagha bar akonge.
Ki ua ni bakinighnigh ni isi uan nighnizim datighan
koghti,
nan tiarim ikuvighti ki ighiabar amuan kogham.

⁷ O Ikiavira Itir God, ni dughiar gumaziba Jerusalem
gasighasizi, Idomia e gamizir arazim ginighnigh.
Me ivivigha ghaze,
Jerusalem dipeniba bar dipirighiregh
nguazim giregh.

⁸ O Babilonia, ia orakigh.
Ia bar ikuvigham!
Ian arazir kurar ia e gamizir kam,
gumazir uam a ikarvaghaim, a bar
akongegh.

⁹ Gumazir kam nin borir iririviba inigh,
dagiabav kinighti me bar ikuvigham.
Kamaghin, gumazir kam bar akuegham.

138

Gumazim God minabi
Ighiar kam, Devit an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,
ki uan navir averiamin aven bar ni minaba.
Egha asebar damazibar,

ki ighiar nin ziam febagh ami.

² Ni zurara bar na apangkuvigha bar deragha nan gari.
Nin akam ko nin ziam kamaghin en akagha ghaze,
ni bar ekevegha bizir igharaziba bar dagh afira.

Kamaghin, ki nin Dipenim uan guam a misuegh,
teviba apirigh egh nin ziam fam.

³ Ki nin deima, ni dughiar kamin nan dimdiaba barasi.
Egha uan gavgavim na ganigavira iti.

⁴ Ni migei, nguazir kamin atriviba uari nin akam baraki,
kamaghin me nin ziam fam.

⁵ Me nin ziar ekiam ko gavgavim ginighnigh,
ni amizir biziba bagh ighiabar amuam.

⁶ O Ikiavira Itir God, ni bar faraghavira ikia egha bar pin
iti.
Gumazir uari abira nin apengan itiba,
ni me ginighnisi.

Egh gumazir uari feba,
me nin damazimin uari mongiva avegham.

⁷ Osimtizir aviriba na batifi,
ezi ni nan gari ki deragha iti.

Nan apaniba nan atari,
ezi ni me ko misogha
uan gavgavimrama ua na ini.

⁸ Ikiavira Itir God, ni na ko dikirizir akamin gin mangi
biziba bar dar amu.
Ni nan apangkuvigha ikia mamaghira iti.

Ingangarir ni damuasa nighnizim,
ni a damu bar anegifagh.

139

God e gifogha givagha bar deraghavira en gari
 Devit onger akar kam osiri.
 A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an
 osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,
 ni nan navim tuisigha givagha
 na gifo.

² Ni nan saghon ikia nan nighniziba ko,
 ki amir biziba ko, ki apia dikavir araziba,
 ni bar dagh fo.

³ Ni nan gari ki ingari, o ki akui,
 ki amir araziba,
 ni bar dagh fo.

⁴ O Ikiavira Itir God, ki tighar mikimamin dughiam,
 ni fogha gifa ki tizim mikimam.

⁵ Ni danganibar bar nan miriaba ekiarugha,
 uan gavgavir ekiamin bar deragha nan gari.

⁶ Nin fofozir kam bar pin ikia,
 egha nan nighnizim bar a gafira.

⁷ Ki managhira mangigh, nin duam ategham?
 Ki managhira mangigh nin modogham?
 Bar puvati.

⁸ Ki nin Nguibamin mangam, ni uaghan iti.
 Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin ikiam, ni
 uaghan ti.

⁹ Ki nguibar aruem anadi naghin ititamin ikiam,

139:1: Onger Akaba 17:3; Jeremaia 12:3 **139:2:** 2 Atriviba 19:27; Matyu
 9:4; Jon 2:24-25 **139:3:** Onger Akaba 17:3; Jeremaia 12:3 **139:4:** HIBRU
 4:13 **139:7:** Jeremaia 23:24; Jona 1:3

o aruem uaghiri naghin itir nguibar saghuiamin
 ikiam,
 10 ni kagh iki tuavim nan akakagh
 nan akurvagham.

11-12 Ki suam, “Aminir birim ni na avaraghti,
 aruer angazangarim ni iragh mitatemin otogh.”
 Nin nighnizim mitater kam a guizin mitatem puvati.
 Dimagarim, a uaghan aruem mirara isiragha gari.
 Nin damazimin, aruem ko dimagarim magh
 gari.

13 Guizbangira, ni nan mikarzimin ingarir dughiam,
 ni nan amebamin navir averiamin aven bar nan
 ingarizi,
 nan mikarzim bar moghira iti.

14 Ni nan mikarzimin ingari,
 ezi nan mikarzim bar deragha igharagha gari.
 Kamaghin ki nin ziam fe.

Bizir ni ingariziba, da bar dera,
 ezi ki guizbangira uan navir averiamin aven bizir
 kabagh nighnigha dagh fo.

15 Ki uan amebamin navir averiamin aven modoghav ikia
 nimiram irivima,
 ni nan agharibar garima da ekiva uari isavsuiki.

16 Nan amebam tighar na batamin dughiam,
 ni faragha nan ganigha gifa.

Bar fomira, ki tighar nguazimin otivam,
 ki nguazir kamin ikiasa ni ifongezi moghin dughia
 ni da osirigha gifa.

17 O God, ki manmaghira nin nighnizibagh fofogham?

Nin nighniziba bar avirasemegha bar pin iti,
ezi ki dagh foghamin tuaviba puvati.

¹⁸ Ki nin nighniziba mengti,
dar megemem mangi ongarimin gigibagh afiragham.
Ki akuigha uam osezir dughiamin,
ni na ko ikiavira iti.

¹⁹ O God, ni gumazir kurabav sueghti me arimighireghasa
ki ifonge.

Gumazir misoziba na atakigh.

²⁰ Gumazir kaba, nin ziam akar kurabar a migei.
Egha pura nin ziam diborava, a gasighasisi.

²¹ O Ikiavira Itir God, gumazir ni gifongezir puvatiziba, ki
bar men aghua.

Gumazir uari fa ni gasighasighasava amiba,
nan navim me bagha bar ikufi.

²² Ki bar guizbangira me gifongezir puvati.
Ki garima me nin apanibar min iti.

²³ O God, ni nan navir averiam tuisigh
egh deragh nan nighnizim gifogh.

²⁴ Ni bar deragh na tuisigh egh deragh na gifogh,
ifavarir arazitam ti nan nighnizimin ikiama.

Nan akuragh nan aku,
ikirimirir zurara itimin tuavimin mangi.

140

*Gumazim deragh uab*in ganasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an
osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni nan akuraghti,

gumazir kuraba ko midorozibagh amir gumaziba, na
gasighasighan kogham.

² Me zurara uan navir averiabar aven arazir kurabagh
nighnigha,

zurara gumazamizibar tongin adaribagh amima,
da otifi.

³ Men mizebar otivir akaba,
kuruzir ataribar min bar ghumi.

Me gumazibagh asighasighasa migeir akaba,
men akatoribar ikia mati kuruzim imezir kuram an
aven iti.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁴ O Ikiavira Itir God, ni deragh nan ganti,
gumazir kurabar gavgavim na abiraghan kogham.

Ni uan dafarimin na avaraghti
gumazir misoziba na gasighasighan kogham.

⁵ Gumazir uari uan ziaba feba, nan suighasa na bagh
azuazim benir gavgavibar an ingarigha a gura.

Me asizimin min nan suighasa a isa nan tuavim gati.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁶ Ki Ikiavira Itir God migia ghaze, Ni nan God.

O Ikiavira Itir God, nan ararem baregh nan akuragh.

⁷ O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam,
ni gumazir bar gavgavir ekiam itim,

ni nan akuragh ua na inigh.

Ki faragha apaniba ko misozi,
ni na modozi ki deraghavira iti.

⁸ O Ikiavira Itir God, gumazir kuraba iniasa migeir biziba,
ni da me daningan marki.

Egh arazir kurar me damuasa akabav sogheziba,
ni dar damighti da guizin otivan marki.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁹ Apanir na ekiaruzir kaba uari fe.

Ni me damighti me na abinan kogham.

Bizir me na damuasava amiba,

ni da otevkighti da meraram otiv.

¹⁰ Ni dagiar isibar avim amadaghti a me giri men isi.

Tarazi ni me isi torir konimin me kunighti

me uam anangan tuaviba puvatigham.

¹¹ Gumazir akaba igharaz darazi gasiba,

men akatam guizbangiram otoghan kogham.

Kamaghin dera, gumazir misoziba,

bizir bar kuratam me batogh bar me agifagh.

¹² O Ikiavira Itir God, ki fo, gumazamizir onganaraziba ni
men akurvasi.

Egha osimtiziba itir gumazamiziba,

ni deragha men osimtizar gara me akirmisi.

¹³ Guizbangira, gumazamizir aghuiba nin ziam fi,

zurara ni ko iki kamaghira ikiam.

141

Gumazir mam dimangan God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki datirighin nin azangsisi,
ni zuamira nan akuragh.

Ki uabin akurvaghasa ni ko migei,

ni nan azangsizim barakigh.

² Ki guaratizibar ofa gami, ni migharir mughuriar aghuim
zuim barazi moghin,
ki ni ko migeir migirigiaba, ni da baragh da iniasa ki
ifonge.

³ O Ikiavira Itir God, ni deragh nan akatorimin gan,
egh ki migeir migirigiaba ni ifongezi moghin ki me
mikimam.

⁴ Ni na ateghti nan navim arazir kuraba bagh dikavan
marki.
Ki gumazir kuraba ko uari akuva arazir kuratam
damuan kogham.

Ni na ateghti,
ki me ko men isar kurabar ikian kogham.

⁵ Gumazir aghuim nan apangkuvigh, arazir aghuim
damusi nan atar fofozim na daningti,
kamaghin a dera.

Kamaghin, ki gumazir kuraba ko namakabar
amuan kogham.

Ki zurara God ko migia ghaze,
a men arazir kuraba uam ada ikarvagh.

⁶ Gumazitaba gumazir kurar kaba inigh me gasighasighti,
me fogh suam, nan akam a bar guizbangira.

⁷ Me gumazir kurar kabar aghariba inigh,
Gumamazir Oveaghuezibar Nguibamin mozir
torim mikinigham,
mati gumazim temer akuam abiagharighizi
an muziariba tintinimin ire.

141:2: Akar Mogomem 5:8

141:3: Onger Akaba 34:13; Jems 1:26; 3:8

141:4: Aghuzir Akaba 23:6

⁸ O Ekiam, ni Ikiavira Itir God,
ki nighnizir gavgavim nin ikiavira ikia,
egha nin aven modi.

Ni deravira nan ganti
ki ovengan kogham.

⁹ Ni deragh nan ganti,
gumazir kuraba na bagha modogha guizir azuazir
katam na suiraghan kogham.

¹⁰ Ni gumazir kurabar amighti,
me uari uan azuazibar guighiv iki.
Eghti ki puvatigham.

Ki bar deravira daruti,
bizitam na gasighasighan kogham.

142

Gumazir mam uab in akurvaghasa God ko migei
Devit dagiar torimin aven ikia, ighiar kam osiri.
Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ Ki uabin akurvaghasa Ikiavira Itir Godin dei.
Ki an apangkuvim bagha pamten a gaghorava a
migei.

² Na bativir araziba ko osimtiziba
ki bar dar gun a migei.

³ Tuavir ki mangamim, nan apaniba nan suighasa azuazir
mam gura,
ezi nan navim osemezi, ki ghaze, ki ikuvigham.
Nirara, ki mangamin tuavim
ni a gifo.

141:8: 2 Eghaghaniba 20:12; Onger Akaba 25:15; 123:1-2
Samuel 22:1; 24:3

142:3: Onger Akaba 77:3; 140:5; 143:4

⁴ Ki uabin boroghin gari, gumazir nan akurvaghamba puvati.

Ezi gumazir nan gan na geghuvamiba puvati.

Ki mongamin danganiba puvati.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni nan akurvaghamba ki nin dei.

Nirara ni nan eghuvir gumazim.

Ki kamaghin ifonge,

ki angamira ikiavira itir dughiam,

nirara na ko ikiam.

⁶ Gumaziba arazir kurabar na gamua egha bar gavgafi,

ezi ki me abinasava amuava avenge.

Nan navim bar osemi.

Kamaghin, ki uabin akurvaghamba nin dei,

ni na barakigh.

⁷ Ni osimtizer kamin aven uam na inighti,

ki an firighirigh egh deravira ikiam.

Ni bar deravira na gami.

Kamaghin, gumazamiziba uari akuvagh ikiti,

ki men tongin nin ziam fam.

143

Gumazir mam uabin akurvaghamba God ko migei

Devit ighiar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki ni ko migeir migirigiaba ni da baragh.

Ni arazir aghuibaram amua, bar guizbangira migia ifarir puvati.

Ki ni ko migeir migirigiaba ni kuarim atigh da baragh.

² Gumazitam bar zuegha nin damazimin itir puvati.

142:4: Onger Akaba 88:8; 88:18

142:7: Onger Akaba 13:6; 143:11; 146:7

143:2: Rom 3:20; Galesia 2:16

Kamaghin, ni uan ingangarir gumazim isi kotiam datigh a tuisighan marki.

³ Nan apaniba nan agintigha bar na abira.

Egha na isa kalabuziar danganir mitatemın na atizi,
ki fomırama oveaghuezibar mın iti.

⁴ Kamaghin nan nighnizim ikuvizi,

nan navim osemegha mamaghira iti.

⁵ Ki fomıram otivizir biziba uam a dagh niri.

Egha ni fomıra ingarizir bizir aghuiba, ki uam adagh nighnisi.

⁶ Kuarim na misingizi, ki dipatamara amasa bar ifongezi moghin,

nan duam ni ko mikımasa bar ifonge.

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

⁷ O Ikiavıra Itir God, nan nighnizir gavgavim iraghu.

Ni nan dimdiam baragh.

Ni uabi nan mongan marki,

ki ti ovegh mangi oveaghuezibar nguibamin mangıgham.

⁸ Ki nighnizir gavgavim nin iti,

ni mizaraziba vaghvagh apangkuvir ekıar nan itir kam bagh, na mikımvıra iki.

Ki uan navir averiamın aven ni baghavıra iti.

Kamaghin ki mangamin tuavim ni nan sure damu.

⁹ O Ikiavıra Itir God, ni nan akurvaghasa ki ni bagha zui,

ni na modogh.

Ni nan apanibar dafaribar uam na inigh.

¹⁰ Ni nan God, ki kamaghsua, ni deravira nan sure damuti,
ki nin ifongiamra gin mangam.

Nin duam deravira na damuti,
ki tuavir aghuimin mangam.

¹¹ O Ikiavira Itir God, ni uan ziar ekiam bangin,
ni akam akirizi moghin ni uam na inigh.

Ni arazir aghuibaram ami.

Kamaghin, ni nan osimtizir na bativibar aven uam na
inigh.

¹² Ki nin ingangarir gumazim, ezi ni bar nan apangkufi.
Kamaghin amizi, gumazir nan apanim gamiba ko na
gasighasighasava amiba,
ni me misueghti me bar arimighiregh.

144

*God atrivim*in apaniba abirazi, an a minabi
Ighiar kam, Devit an osiri.

¹ Ikiavira Itir God, ni dagiar ekiamin min itima
ki an aven modozi
ni deragha nan gari.

Kamaghin ki nin ziam fe.

A midorozir arazibar nan aka.

² A dagiar ekiamin min itima, ki an aven modi.
Egha dipenir gavgavimin min itima, ki an aven iti.

Egha a nguibar gavgavimin min ikia nan akurvasi.

Egha nan oramin min itima,
ki an uabi apazagha deragha iti.

Ki nighnizir gavgavim an itima,
a na ko ikia nan akurvazi ki deravira iti.

A gumazamizir igharazibagh amizi me nan apengan iti.

³ O Ikiavira Itir God, e gumazamizir kiniba.

Manmagh amizi, ni e ginighnigha deragha en gari?
E pura bizir kinibar min iti,
ezi ni manmaghsua mighigha e ginighnisi?

⁴ E mati gumazim, uan akatorimin dughiar vamiran aminim givera.

E dughiar bar otevimra ikiam,
mati aruem isirazi nin nedazim dughiar ote-
vimra ikegha
ua zuamira puvati.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni overiam abigh izighiri.

Egh uan agharim mighsiabar amadaghti
dar miturir ekiaba otiv.

⁶ Ni uan onimarim damighti a taghtagh,
apanibar agiraghti me tintinibar aregh.

Ni uan baribar me gasiti me aregh.

⁷ Ni uan dafarim amadaghti a izighiri, na gekuighti
ki dipar konir kaba ategh uam anaboka.

Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar dafariba
da uam na inigh.

⁸ Gumazamizir kaba guizbangira migeir puvati,
me akar ifavaribagh ami.

Me ifara uari isa pin uari arigha ghaze,
me guizbangira migei.

⁹ O God, ki nin ziam fi egh ighiar igiatam bangam.

Ki gita misogh ni bagh onger akam damuam.

¹⁰ Ni atrivibar akurvazi

me misogha uan apaniba abiri.

Ki nin ingangarir gumazim Devit,

ni nan akuragha nan apaniba da uam na ini.

¹¹ Ni nan apanir pazavira na gamibar dafaribar, nan akuragh ua na inigh.

Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar dafariba da uam na inigh.

Gumazamizir kaba guizbangira migeir puvati, me akar ifavaribagh ami.

Me ifara uari isa pin uari arigha ghaze,
me guizbangira migei.

¹² E kamaghin ifonge, en otarir igiaba aghung mangi ekevegh,

temebar min gavgavigham.

Eghti en guivibar ganganiba bar deragham,

mati Atrivimin dipenir ekiamin aven itir dipenir akinibar itir nedazir bar aghuiba.

¹³ E uaghan kamaghin ifonge, en azenibar dagheba bar mighighvira otiti,

en dagher peniba izivagham.

Eghti en sipsipba nguzir aviriba bati,

mangi mamaghira ikiam.

¹⁴ En bulmakauba oti mamaghira ikiam.

Eghti dar nguzitam ikuvighan kogh, egh tam are-meghan kogham.

E kamaghin aghua, e oraghti

gumazitam o amizitam, osimtiziba ater tuangiva arangam.

¹⁵ Gumazamizir God kamaghin deragha me gamiba,
me bar akongegh.

Gumazamizir Ikiavira Itir God inizi, a men Godin min iti,
me bar akongegh.

145

Ighiar Godin ziam fem*

Ighiar kam, Devit an osiri.

¹ Atrivim, ni nan God, ki nin ziar ekiam fam.

Ki nin ziar ekiam pirafi mangivira ikiam.

² Bar guizbangira, dughiaaba vaghvagh bar, ki zurara ni minamam.

* **145::** *Arazir Israelia gin ghua akaba osirir maba, da mong ighara. Hibrun akamin me 22plan letabar uan akaba osiri. Egha dughiar maba, me osirir akaba 22plan akuabar da bisi. Ezi dar akuar kaba, vaghvagha dar akar faragha zuibar faragha zuir letaba, letan igharazim iti. Me ikizir igharazibar akar, Hibrun akamin daghizir dughiamin, me Hibrun akamin arazir kamin gin ghua dagh izir puvati. E fo, Aruamin akamin migirigiaba 21plan letaba iti. An letabar dibobonim mong Hibrun letabar dibobonimin min ghu. Ezi kamaghin Aruamu Baibelin Onger Akabar Akinafarim sapta 145, e Hibru akamin arazir kamin gin ghua, a gira. Eghti ni gan fogham, a manmaghin mangam. Ni ighiar kamin ganti 21plan letaba ikiam, vezin faragha zuim, an migirigiar otevir faragha zuim, a leta A an iti. Namba 2 ves, an migirigiar otevir faragha zuim, a leta B an iti. Egha ighiar kam kamaghira ghua ves 21in oto. Ighiar kamin aven ves, 8 ko 9 aning ighiar kamin aven itir nighnizir ekiamin gun migei, kamaghin amizi leta I vezin kamning virara aningin iti, egha gavgavim nighnizir ekiar ighiar 145in itim ganidi. Hibrun akamin arazir kam kaghira itir puvati, me uaghan arazir kamra gin ghua akinafarir kaba uaghan a da osiri. Kar Azir Akam 1-5 ko Onger Akabar Akinafarim sapta 9, ko 10, ko 34, ko 37, ko 111, ko 112, ko 119, ko Aghuzir Akabar Akinafarim sapta 31.*

Egh ki zurazurara nin ziam pırafı mamaghıra ikiam.

³ Dughiaba bar, Ikiavıra Itir God bar ziar ekiam iti, e an ziar ekiam fı mamaghıra ikiam.

E an gavgavim gifoghsi damuva avegham.

En nighnıziba otefe.

⁴ Ekiam, gumazamizir datırıghın itiba, me gumazamizir gin otivamiba bizir ni amibar gun me mikimiva, nin ziam fam.

Me arazarazir bar ekiar ni amiziba,
me dagh eghanam.

⁵ Faraghavıra Itir Atrivir Ekiam, ki nin gavgavim ko, nin atrivir araziba ko, ingangarir ekiabagh nighnigham.

⁶ Guizbangıra, ki nin ziar ekiam itir bizibar gun mikimam. Gumazamiziba nin ingangarir gavgavir ekiar ni amizibagh egharavıra ikia,

⁷ ghua nin arazir aghuim ko, nin apangkuvir arazim, geghara onger akam bange.

⁸ Ikiavıra Itir God bar en kuarkuva e gifueghavıra iti. A bar en apangkuvigha zuamiram en atarir puvati. Kar bar bizir ekiam.

⁹ Ikiavıra Itir God gumazamiziba bar men deragha, bizir a ingariziba sarama apangkufi. Bar guizbangıra.

- ¹⁰ Kamaghin, Ikiavira Itir God, bizir angamira itir ni ingariziba bar moghira nin ziam fam.
Eghti ni baghavira itir gumazamiziba ni minamam.
- ¹¹ Me nin gavgavimin gun mikim suam,
ni biziba bar dagh ativagha dar gari, da bar dera.
Ezi nin ziam bar pin iti.
- ¹² Nin ingangarir ekia ni amiziba ko,
ni biziba bar dagh ativaghamin arazim,
me dar gumazamizibav kimti me fogh suam,
ni ziar ekiam ko gavgavir ekiam iti.
- ¹³ Nguazimin itir gumazamiziba ko, biziba bar,
ni dagh ativagh dar gan mamaghira ikiam.
Ni bizibagh ativaghamin arazir kam, givaghan
kogham.
- God uan akar dikirizimin gin ghua biziba bar dagh ami.
Arazir an amir kaba,
a bar en apangkufi.
- ¹⁴ Osimtiziba itir gumazamiziba, Ikiavira Itir God men akurvasi.
Gumazamizir, men apaniba me abiniziba,
Ikiavira Itir God ua me fava gavgavim me ganidi.
- ¹⁵ Pin garir angamira itir biziba, me nirara gari.
Ezi mitiriaba men azir dughiaba,
ni men akurvagha dagheba me ganidi.
- ¹⁶ Ruarimin itir biziba ko, nguibamin itir biziba bar,
ni dagheba me ganidi me apa izivagha kuatigha iti.

¹⁷ Sin itir arazir aghuibara, Ikiavira Itir God, dar girara ghua bizibagh ami.

Arazir an amir kaba,
a bar en apangkufi.

¹⁸ Te navir averiaba zuegha Ikiavira Itir Godin dei,
a bar men boroghira ikiam.

¹⁹ Uaghan, gumazamizir an atiatia an apengan itiba,
a bizir me ifongeziba bar da isi me daningam.

A uaghan men arareba baragh
men akurvagh ua me iniam.

²⁰ Vezir kuram, Ikiavira Itir God a isi gumazamizir arazir kurabagh amiba, me daningiva,
bar me gasighasigham.

Egh gumazamizir bar a gifongeziba,
a bar me akumakum deragh men ganam.

²¹ Zurazurara, ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.
Eghti bizir angamira itir a ingariziba,
me an ziam fi iki mamaghira ikiam.

146

Ikiavira Itir God, men akurvazima, me an ziam fe

¹ E bar Ikiavira Itir Godin ziam feka!

Ki uan navir averiamin aven uabira uabi migia ghaze,
ki Ikiavira Itir Godin ziam fam!

² Nan dughiar ki nguazimin ikiamimin, ki an ziam fam.
Ki ighiaba bangi an ziam fi kamaghira iki,
mangi uan ovevem batogham.

- ³ Ia uarir akurvaghsi nguazir kamin atriviba ko, gumazir dapaniba, me ginighnighan marki.
Me pura gumazir kiniba, me ian akuraghan kogham.
- ⁴ Me arimighiregh pura ua nguazim gavagh,
bizir me damuasa mikemeziba,
me dar amighan kogham.
- ⁵ Gumazitam nighnizir gavgavim Jekopin Godin iki suam,
Ikiavira Itir God nan akuragham,
gumazir kam bar akongegh.
- ⁶ God, overiam ko nguazim, ko ongarimin ingarigha, dar itir biziba bar dar ingari.
God dughiabar zurara bizir a gun mikemegha givaz-ibar gin ghua dagh ami.
- ⁷ A gumazamizir gavgaviba puvatiziba, deragha me gamizi, me dera.
A mitiriaba aziba, dagheba isa me ganidi.
A kalabuziar gumazamiziba firi,
me kalabus ataghiragha azenibar izi.
- ⁸ A gumazamizir damazir okavrizibagh amima, me datirighin ua gari.
Gumazamizir, men apaniba me abiniziba, a ua me fava gavgavim me ganidi.
Ikiavira Itir God, an damazimin derazi adarasi,
a bar me gifonge.
- ⁹ Kantrin Igharazibar Gumazamizir en nguazimin itiba,
Ikiavira Itir God deragha men gari.
Amizir paba ariaghireziba ko, borir afeziaba ariaghireziba,
a me fava men akurvasi.
A gumazamizir arazir kurabagh amiba, a men tu-aviba apaghapaki.

¹⁰ Ikiavira Itir God, Atrivimin iki mamaghira ikiam.
 Ia Saionin gumazamiziba,
 ian God, a Atrivimin iki, zurara ikivira ikiam.

Aleluia!

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

147

En God ziar ekiam ikia gavgaviba bar iti

- ¹ E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!
 E ighiabagh amua uan Godin ziam fer arazim dera.
 An ziam fer arazir kam a guizbangirama bar dera.
- ² Ikiavira Itir God ua Jerusalemin nguibam akirigha,
 Israelian gumazamizir Babilonin kalabus itiba,
 ua me inigha ize.
- ³ An osimtiziba aterir gumazamizibagh ami me ua dera.
 Egha men duaba nogha dagh ami da uam agui.
- ⁴ A mikovezibar ingarir dughiam,
 a vaghvagha da mengegha
 ziaba dagh arigha dagh fo.
- ⁵ En Ekiam, a bar gavgavigha, ziar bar ekiam iti,
 an fofozim bar pin iti,
 ezi e an fofozim bativsi damuva avegham.
- ⁶ A gumazamizir uarira uan naviba abira itiba, a men dafaribar suigha
 me fe me dikafi.
 Egha arazir kurabagh amir gumazamiziba,
 a me dikabiri me nguazim giri.

147:3: Onger Akaba 51:17; Aisaia 57:15; 61:1; Luk 4:18
 15:5; Aisaia 40:26

147:4: Jenesis

- ⁷ Ia Ikiavira Itir God bagh ighiaba bangi egh a minamang.
E uan God bagh gitabav soghti,
dar ararer aghuiba a bagh mangi.
- ⁸ An overiamin ghuariaba arighizi, amozim nguazimin
izaghirava,
mighsiabagh izima graziba dar otifi.
- ⁹ A dagheba isa asiziba bar me ganidi,
ezi kuarazir nguziba daghem bagha arai,
a men akuaghapi.
- ¹⁰ A hoziabar gavgavim ko,
midorozir gumazibar gavgavim bagha bar akongezir
puvati.
- ¹¹ A gumazamizir an atiatiava, nighnizir gavgavim an
apangkuvir arazimin itiba,
a me baghavira bar akonge.
- ¹² O Jerusalemia, ia Ikiavira Itir Godin ziam fi!
O Saionia, ia uan Godin ziam fi!
- ¹³ A nin divazimin tiar akabagh amizi da gavgafi,
egha nin gumazamiziba arazir aghuimin me gami.
- ¹⁴ A nin nguazir mitaghniabar aven, dabirabir aghuim
gumazamiziba bar me ganiga, navir amirizim me
ganidi.
Egha ian azenibar daghebagh ami da deragha aghui.
- ¹⁵ Ikiavira Itir God, nguazimin Akar Gavgavitam
amadaghti,
bizir a mikemezir kam zuamira nguazimin otogham.
- ¹⁶ A ghuariaba amadazi da iza avivkiabar min
izaghira, nguazim avara.
- ¹⁷ An aisin amozir ofizir dagiabar min gariba amadazi,

da izaghira ongarimin gigibar min nguazim giri.
 Eghti gumazitam an amadazir orangtizir kamin
 ikiva avegham.

¹⁸ A gin ua mikemezi aisin kam dipamin oto.
 Ezi an aminim amadazi a dipam givaima a ivemari.

¹⁹ A uan arazir a ifongeziba ko,
 bizir a damuasa e mikemeziba isa
 Israelia ganingi.

²⁰ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba an Akar Gavgavir
 kabagh fozir puvati,
 kamaghin bizir kam, a me bagh a gamizir puvati.

Aleluia!

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

148

*Overiam ko nguazim*in itir biziba bar Godin ziam fi

- ¹ Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi!
 Ia Godin Nguibamin bar pin iti darasi,
 ia an ziam fi.
- ² Ia enselba, ia bar moghirona an ziam fi!
 Godin Nguibamin itir midorozir enselba uaghan an
 ziam fi.
- ³ Aruem ko iakinim, gua uaghan an ziam fi!
 Mikovezir angazangarir gavgaviba itiba, ia uaghan
 an ziam fi.
- ⁴ Godin Nguibar bar pin itim, ni uaghan an ziam fi!
 Dipar overiamin pin itiba, ia uaghan an ziam fi.
- ⁵ Ikiavira Itir God mikemezi bizir kaba otifi!
 Kamaghin me bar an ziam fi.
- ⁶ A uabi mikemezi me uan danganibarama, otivigha iti.
 Me dar iki kamaghira ikiva,

an akabar gin mangam.

⁷ Ia nguazimin itir biziba bar,
ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.

Ia bizir kabanang.

Ongarir konimin aven itir kuruzir ekiaba ko osiriba
ko

⁸ onimariba ko dagiabar min garir amozir ofizir
ekiaba ko amoziba ko migharir piziba ko
aminir ekiar an Akar Gavgavibar gin zuiba,
ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi.

⁹ Ia mighsiar ekiaba ko mighsiar doziba,
ko temer oviziba itiba ko sidan temeaba ko,

¹⁰ ruarim ko nguibamin asiziba bar moghira ko goaba
ko kuaraziba,
ia bar moghira Ikiavira Itir Godin ziam fi.

¹¹ Ia nguazir kamin itir atriviba,
ko kantriba ko gavmanin gumaziba ko gumazir da-
paniba ko

¹² gumazir igiaba ko amizir igiaba ko gumazir
ghuriba ko boriba,
ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi.

¹³ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God, an ziam bar ekevegha
gumazamizibar ziaba bar dagh afira,
egha an ziar ekiam bar pin ikia nguazim ko overiam
gafira.

Kamaghin amizi, biziba bar moghira an ziam fi.

¹⁴ A bar Israelia gifonge.

Me bar an gumazamizibara.

Me bar an boroghira itima,
a me gamima me gavgavighavira iti.
Egha me bar an ziam fe.

Aleluia!

Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.

149

Godin gumazamiziba uan apaniba abiragha, an ziam fe

¹ Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!

Ia ighiar igiam, a bagh a bangi.

Ia gumazamizir a baghavira itiba,

ia an ziam fasa misevezir dughiaba,

ia uari akuv ziar ekiam a daning.

² Ia Israelia, God ian ingari,

ezi ia an bizir kam bagh bar akongegh.

Ia Saionin nguibamin gumazamiziba,

ia uan atrivim bagh bar akongegh.

³ Ia ighiabar amuva an ziam fiva ighi.

Ia gitaba ko, tambarinbav sogh

an ziam fi.

⁴ Ikiavira Itir God uan gumazamizibagh ifonge.

Gumazir uari abira igharaz darazir apengan itiba, a

men ziaba fava,

me gami me midorozim gamua uan apaniba

abiri.

⁵ Godin gumazamiziba uan apaniba ko, midorozim

gamigha me abiragha gifa.

Me datirighin bar akongegh.

Me dimagariba sara uari akuvir dughiabar,

me God bagh bar akongezir ighiabar amu.

⁶ Me pamtem dimiva Godin ziam fi.

Me midorozir sabar ghumtiziba uan dafaribar da

suikigh.

⁷ Egh kantrin igharaziba akirsi misogh,

mizazim me gasi me abinigh.

⁸ Apanibar gumazir dapaniba ko atriviba,
me senin ainin ingarizibar me ikegham.

⁹ Me God osirizi moghira me damuam.

Godin gumazamiziba arazir kamnaghira damu, uan
apaniba akiram.

God baghavira itir gumazamizir kaba, arazir kamra damu,
uan apaniba abinigh ziar ekiam iniam.

Aleluia!

Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!

150

Godin ziam fer ighiar abuananam

¹ God uan Dipenimin itima, e an ziam fam.

A gavgavir bar ekiam ikia uan Nguibamin itima,
e an ziam pirafam.

² A bar bizir ekiabagh ami.

E ziar ekiam a daningam.

A bar faraghavira ikia, an ziar ekiam bar pin mar iti.

E an ziam fam.

³ E sighbagh iviva, dibiariba ko gitabav sogh,

Ikiavira Itir Godin ziam pirafam.

⁴ E tambarinbav soghiva, ighi an ziam fam.

E gitan avirir igharagha garibav soghiva, itabagh
iviva ziar ekiam a daningam.

⁵ E brasin itaribav soghti da bar puvirama arangti,

e Ikiavira Itir Godin ziam fam.

⁶ E bizir bar angamira itiba,

e bar Ikiavira Itir Godin ziam fam.

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

Aleluia!

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir Ghurim ko
Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang Province,
Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins long
Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 19 Oct 2021

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea